

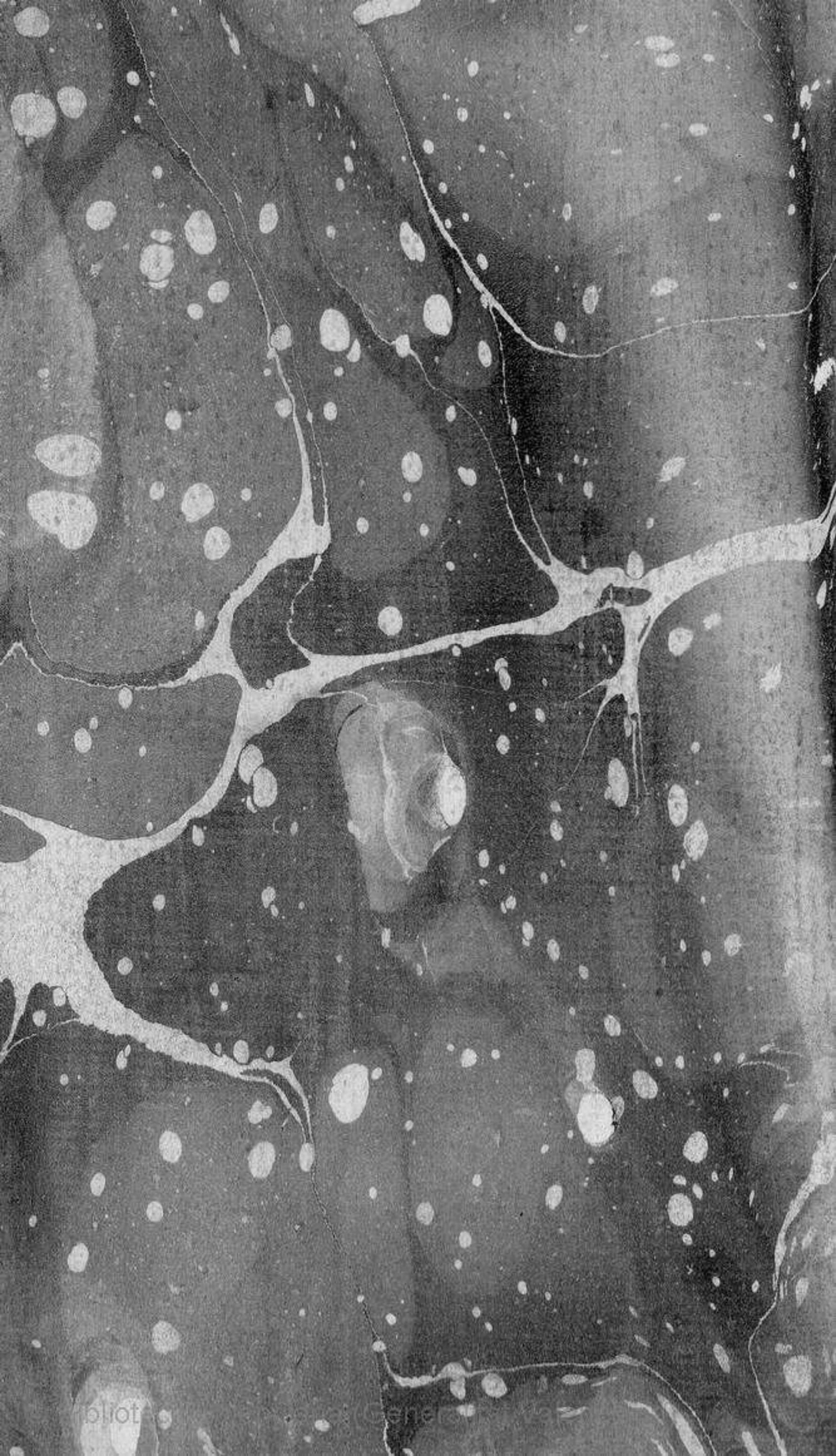

Biblioteca Valenciana

3 1000005086437

XVI
565 (I)

+

D. Nicolay Aut.

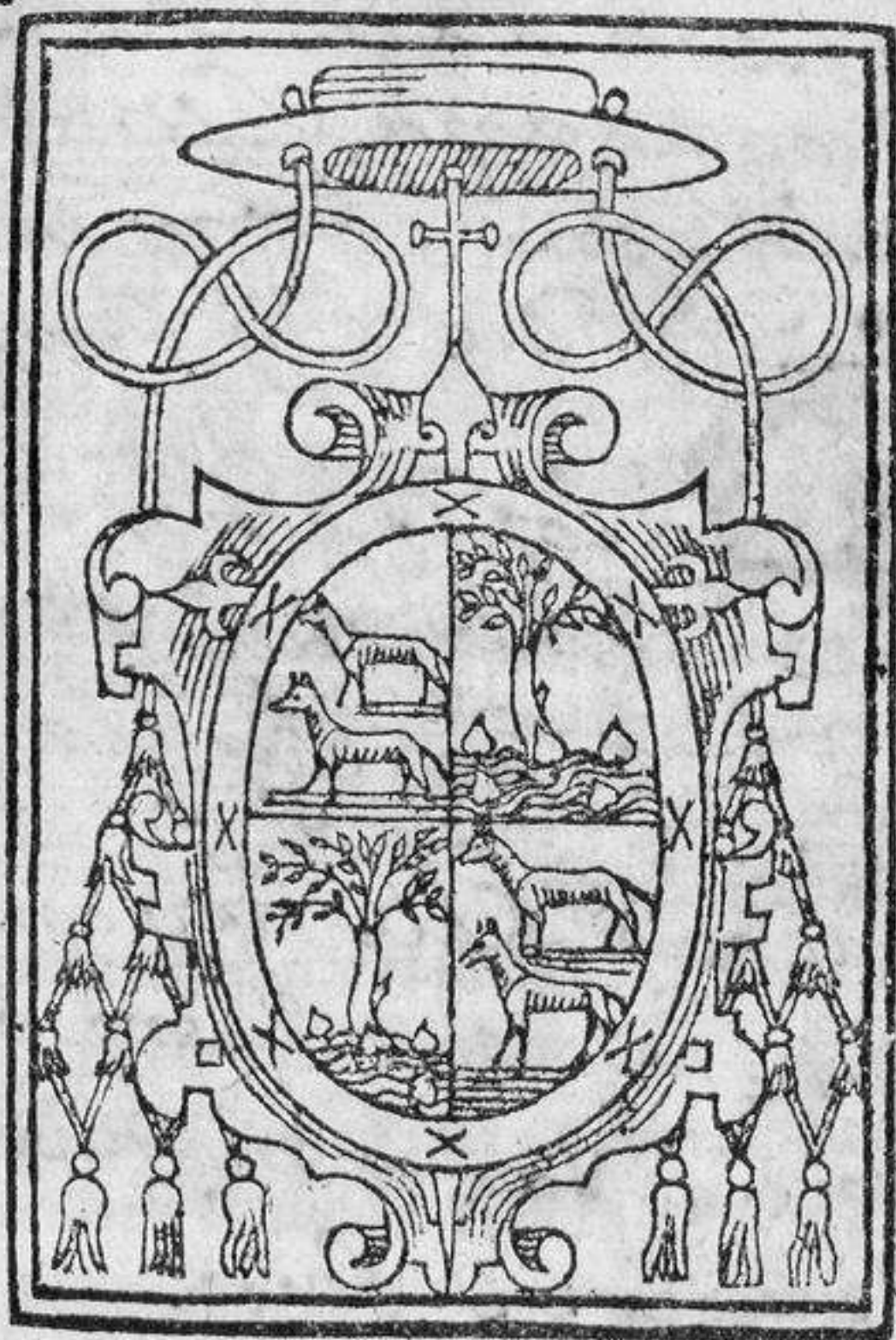
f. 2. p. 107.

A ij

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Concilium pro-
VINCIALE VA-
LENTINVM,

Celebratū anno Domini M.D.LXV.
Alia que hoc volum. continet. v. x. s. pag. indicat.

VALENTIAE.

Ex officina Ioannis Mey.

1566.

Prostant e regione porte Apostolorum templi maximo

lib. fr.

fran. andr.

16

32

Synodus Diocesana Valen-
tis celebrata, Preside Ma-
tino Ayala Arch. Vanto.

Ordinationes pro Choro Ec-
clesiarum Diocesis Valen.
editæ à R. mo F. Thoma de
Vilanova Arch. Valen.
in Diocesana Synodo
Valenti. Anno Domini M.
D. XLVIII. Die xiiij Junij.

Tabla de los Derechos Fune-
rales ordenada por el
Sr. D. Matin Ayala

Instruccions dels novament
Conventats del Regne de
Valencia, per lo mateix
Archebisbe, y otros.

Manuel pena el Curia y

Martinus Aya-

LA ARCHIEPISCO-

PVS VALENTINVS, OMNIBVS

huius prouinciae Christi fidelibus

Saluem in Domino.

ONCILIVM prouin-
ciale, quod ex sanctorum
Patrum, & sacrosanctae
atq; œcumenicæ Synodæ
Tridētinae decreto in ec-
clesia nostra celebrandū
indixeramus, Domino ui-
res largiente, ad optatū
iam finem perduximus.

In quo illud à nobis in
primis curatum est, ut eos potissimū huius prouinciae
abusus corrigeremus, qui maiora incommoda subdi-
tis nostris attulissent, & iam amplius dissimulari citra
magnam diuini cultus & bonorum morum iacturam
minimè potuissent. Aliorum uerò abusuū repurga-
tionem, qui uel leuiore essent, uel huius nostræ diocesis
propriij, partim in sequentem Synodum Diocesanam à
nobis proximè habendā, partim in alia tempora cōmo-
diora reiecimus: ne si omnes sentes, & spinas, quæ fuerāt

EPISTOLA.

enata, uno impetu eradicare niteremur, utilem etiam
 frugem cum zizanijs conuelleremus. Vix enim profez
 eto possumus sine acerbo animi dolore commemorare,
 quantum damnorum intulerit cum in ceteras Hispaniæ
 ecclesias, tum uerò maxime in hanc nostram Valentinā
 prouinciam neglecta tot seculis Conciliorum celebra
 tio. Quod certe is facile perspiciet, qui antiquum Hispa
 niæ statum, hoc est, ueterem Conciliorum maiestatem,
 & gentis illius nostræ ad pietatem, & honestos mores
 studium ardentissimum, cum præsentis seculi inertia, &
 moribus propemodum deploratis uoluerit comparare.
 Celebratum quidem olim apud Valentiam fuit ante an
 nos mille, regnante in Hispania Theodorico, sex Episco
 porum Concilium: quod etsi paucorum admodum fue
 rit canonũ, quia nõdum fortasse in ecclesijs morbi adeo
 excreuerant, ea tamen fuit autoritate, ut Concilium
 septimum Toletanum illius decretum pro lege recepe
 rit. Veruntamen, quod summe dolendum est, ab eo tem
 pore usque ad Machometanorum incursionem, & post
 recuperatam deinde ex illis à Iacobo Aragoniorũ rege
 Valẽtiam, ad hanc usq; diem, nullum omnino apud nos
 Concilium habitum legimus, præter paucissimas Syno
 dos Dicecesanas, & illas multorum annorum spacijs
 intermissas. Nunc uerò quoniam Dei opt. max. & sa
 cræ Synodi Tridentinæ beneficio, Conciliorum celebra
 tionem uidemus restitutam, non possumus non meliora
 omnia nobis deinceps polliceri. In primis autem certò
 speramus, hoc nostrum Valentinum Concilium (siue se
 cundum, post alterum illud uetustissimum, appellare uo
 lueris:

EPISTOLA.

lueris: siue primum post factam metropolim ab Innocentio octauo Valentinam ecclesiam) fore & utile principium ad curanda inueterata huius prouinciæ uulnera, & non leue posteris exemplum ad sæpe renouandam huiusmodi morborum medicinam. Nos quidem diligenter studuimus huius prouinciæ mala ex multorum sermonibus explorare: & eorum quoq; hominum, qui uirtute sua, doctrina, & longo rerum usu ad eam rem utiles uidebantur, iudicia de remedio asserendo exquirere. Tandem post auditas de rebus singulis multorum sententias, communibus omnium suffragijs, hæc decreta uisa sunt digna, quæ ad huius prouinciæ utilitatem sancirentur. Ut uerò etiam in nostrorum manus citius ac fidelius peruenirent, nos illa typis excudenda curauimus. Reliquum est, ut uos, quorum causa tam multi labores à nobis suscipiuntur, quorumq; in primis salutem ex officij nostri debito charissimam habemus, par quoq; studium ad has leges cognoscendas, ac sedulo obseruandas asseratis.

A V

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

A. V.

Indictio Conci- LII PROVINCIA- LIS VALENTINI.

*Artinus Ayala, Dei
& Apostolicæ Sedis
gratia Archiepisco-
pus Valentinus, Re-
uerēdissimis in Chri-
sto fratribus Episco-
pis cōprouincialibus,
atque admodum Reuerendis Abbatibus,
dilectisq; ac Reuerendis Canonicis & Ca-
pitulis, cæterisq; magnificis & venerabili-
bus huius Prouinciæ viris, quacumq; ij di-
gnitate, officio, vel auctoritate fungantur,
quibus ex iure, seu antiqua consuetudine,
aut privilegio, Concilij huius Prouinciæ in-
teresse competit, Salutem in Domino.*

Dei virtus & sapientia dominus noster

A iiij Iesus

INDICTIO.

Iesus Christus sponsam suam dilectissimā
 Ecclesiam ad consummationem vsque secu-
 li duraturam, non solum potestate ad se re-
 gendam & conseruandam munuit, sed do-
 ctrina etiam cœlesti interius erudiente, &
 hominum consultationes, ac iudicia dirigen-
 te mirabiliter confirmauit: nimirum pollici-
 tus, vbicunq; duo, vel tres in illius nomine
 essent congregati, in medio illorum se præsto
 affuturum. Qua Christi domini promissione
 Apostoli confidenter innixi, ad eas qua-
 stiones, quæ iam tum in ipso nascentis Ec-
 clesie exordio suboriebantur, dirimendas,
 aliquoties in vnum conuenerunt. Quorum
 exemplum deinceps sequuta Ecclesia, non
 solum œcumenicas Synodos, quoties rerum
 necessitas exegit, & per temporum condi-
 tionem licuit, frequentibus Patrum conuen-
 tibus celebravit; verum etiam minima in sin-
 gulis Prouincijs Cōcilia crebrius haberi de-
 bere

INDICTIO:

*bere, lata etiam de ea re lege saluberrima,
 præcepit: ut scilicet in his corrigerentur Pro-
 uinciæ mores, lites componerentur, & ij etiã
 abusus, qui circa diuinũ cultum irrepsissent,
 utiliter extirparentur. Sed quoniam ea lex
 hominum socordia ingrauescente, & hostis
 antiqui versutia semper iniqua machinan-
 te, non sine magnis Ecclesiæ incommodis in
 desuetudinem iam pridem abierat; sacra &
 œcumenica Tridentina Synodus Conciliorũ
 frequentiam volens restituere, confirmata
 denuo lege, sanctissimè instituit, ut intra an-
 num à fine eiusdem Tridentinæ Synodi, &
 deinceps tertio quoq; anno, Prouincialia Con-
 cilia ab omnibus Metropolitanis celebrẽtur.
 Nos equidem tametsi post reditum ex vr-
 be Tridento, illico ad hanc ecclesiam Valen-
 tinam ex Segobiensi translati, magno animi
 affectu desiderauerimus cum cætera sacræ
 Tridentinæ Synodi decreta executioni man-
 dare,*

dare, tum verò ante omnia hoc Prouinciale Concilium in nostra ecclesia quamprimum indicere: quominus tamen id nondum ex animi sententia præstare potuerimus, tum infirma nostra valetudo, tum grauia & difficilia negotia effecerunt: quæ quidem & venire me aliquanto serius in hanc urbem cõegerunt, & mox ingressum, tenuerunt aliquot mensibus irretitum. Nunc verò iam tandem his impedimentis, Domino concedente, liberati, ne opportunum hoc tempus ad rem adeò vtilem ac necessariam præterire sinamus; decernimus, vt ad diem decimum octauum mēsis Octobris proximè sequentis, quo festum Diui Lucae agitur, id concilium apud nos cõgregetur: quemadmodum præsentì hac conuocatione, ad prædictum diē hoc ipsum Prouinciale Concilium in nostra ecclesia Metropolitana celebrandum, indicimus & pronuntiamus. Quamobrem Reuerendissimos

Episco-

INDICTIO.

Episcopos, & ceteros omnes ac singulos, quibus ex iure, consuetudine, vel privilegio in Concilijs huius prouinciæ sententiam dicere competit, aut quibus etiam interesse ad dandum cōsiliū licet, in Domino hortamur, & monemus, ac in virtute etiam sanctæ obediētiæ, & sub pœnis ac cēsuris, quæ & iure, & statutis huius Prouinciæ continentur, ipsis districtè præcipimus, vt ad prædictum diem in urbem Valentiam ad huiusmodi Conciliū nobiscum inchoandum, & prosequendum cōueniant. Quòd si qui iusta aliqua causa fuerint præpediti, ad eum diem procuratores suos legitimos cum auctoritate mittāt, qui huic Concilio Prouinciali illorum nomine intersint: vt scilicet post lata suffragia, & audita etiam salutaria multorum consilia, quid ex vtilitate huius Prouinciæ sit, maturius ac certius constituatur. Si qui verò ad hoc nostrum mandatum implendum fuerint negli-

INDICTIO.

negligentes aut contumaces, sciant se à nobis ijs pœnis compellendos, quæ iuris communis, & sacrorum Conciliorum constitutionibus in eiusmodi cõtumaciam ferri permittuntur. Quin etiam intelligant, & incipiendum à nobis esse, & tandem perficiendum hoc Prouinciale Concilium, rogatis duntaxat eorum sententijs, qui affuerint: cæterorum verò absentiam, vel contumaciã nihil omnino virium statutis illius esse detracturam. Datum Valentia in nostro Palatio Archiepiscopali, anno à natiuitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, decimoquinto Calend. Septembris.

Poste à verò idem Illustrissimus ac Reuerendissimus dominus Archiepiscopus, iustis de causis, & literis etiam de ea re confectis, diem sextum eiusdem mensis Octobris huic Concilio inchoando designauit.

Sessio

SESSIO PRIMA

CONCILII PROVINCIALIS VALENTINI,

SVB PIO QVARTO

Pont. Max.

Pont. Max.

HABITA IN TEMPLO

METROPOLITANO VRBIS

VALENTIAE DIE XI. MENSIS

Novemb. M. D. Lxv.

IN nomine sanctæ & indiui
duæ trinitatis Patris & filij
& spiritus sancti. Hæc san-
cta prouincialis Valentina
Synodus sub beatissimo domino no-
stro, domino Pio, diuina prouidentia
Papa quarto, Pontificatus eius anno
sexto; regnante inuictissimo ac poten-
tissimo Philippo secūdo, domino no-
stro, Hispaniarum rege catholico, re-
gni eius anno decimo, legitimè con-
gregata, præsidēte in ea Illustrissimo

B ac

ac Reuerendissimo domino Martino Ayala Archiepiscopo Valētino, perpendens totius spiritualis structuræ fundamentum esse fidem, sine qua impossibile sit placere Deo, eamq; his præsertim nostris temporibus velut firmissimum ac tutissimū propugnaculum aduersus omnem hæresim opponi debere; antiquorum patrum vestigijs inhærens, qui in Concilijs initio suarum omnium actionum, ac cōstitutionum hoc fidei scutum, quo omnia aduersariorum tela repellerēt, proponere consueuerunt; sacri etiam Tridentini Concilij normam secuta, Symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, præmittēdum esse duxit: quod toto animo sancta ipsa Synodus confitetur, miratur, & amplectitur. Id autem est quod sequitur.

Credo

Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilem omnium & invisibilem: Et in vnum dominum Iesum Christum, filium Dei unigenitum: Et ex patre natum ante omnia secula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum, de Deo vero: genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis: Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est: Et resurrexit tertia die secundum scripturas: Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram patris: Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum dominum, & vivificantem, qui ex Patre filioque procedit: Qui cum patre & filio

B ij simul

simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnā sanctā catholicam & apostolicam Ecclesiam: Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum: Et expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi. Amen.

Cū autem magno animi affectu sacrorum generalium Conciliorum decreta fideles omnes cōplecti, ac venerari debeant; ipsiusq; Concilij œcumenici Tridentini statuta omnia maxime pia sint, & salutaria, & ad mores reformandos, atq; ad præsentis nostri temporis hæreses cōuincendas valde accommodata, & efficacia; ideo hæc sancta Synodus principiò ea omnia & singula, quæ à sacrosancta Tridentina Synodo definita & statuta sunt, palam & integrè recipit, & seruanda omnino esse decernit. Veram etiam obedientiam

tiam summo Romano Pontifici spō-
det, profitetur, ac defert: simulq; hæ-
reses omnes à sacris Canonibus, & ge-
neralibus Concilijs, præsertim ab hac
eadem Tridēntina Synodo damnatas,
publicè detestatur, & anathematizat.

TITVLVS PRIMVS
de doctrina & ministris eius.

*Prædicare nullus permittatur, nisi prius ab Ordie-
nario fuerit probatus, & eius facultatem
in scriptis obtinuerit.*

Cap. I.

Q Voniã prædicationis munus nõ
quibuscumq; cõmitti debet, sed
ijs solùm, qui ad illud exercendũ pro
tanta eius dignitate idonei meritò exi-
stimari possunt; Illustrissimus ac Re-
uerendissimus dominus Archiepisco-
pus, sacra Synodo approbante, omni-
bus huius prouinciæ tam cathedra-

B iij lium,

liū, quàm collegiatarū ecclesiarū Capitulis & Curatis præcipit, ne aliquē, etiamsi regularis fuerit, in suis ecclesijs prædicare sināt, nisi prius ab Ordinario fuerit probatus, & eius facultatē in scriptis obtinuerit. Capitulum si secus fecerit, quinque librarū, Curatus verò vnius libræ pœna mulctentur.

De regularibus extra monasteria vagantibus, & de ijs, qui ad ordinem Canonorum regularium sunt translati, de quibus prædicatoribus exteris.

Cap. II.

Regulares extra sua monasteria vagantes, etiamsi suorum superiorum facultatem habeant, prædicare, aut Missas celebrare minimè permittantur. Ijs verò, qui negotijs sui Ordinis impliciti, aut ob aliam legitimam causam, quā Ordinarius approbare debeat, extra monasterium aliquamdiu

quamdiu egerint, facultas ab Ordinario poterit concedi.

Vt autem scandala, animarumq; pericula vitentur, Regulares, qui ex suo Ordine ad ordinem Canonicorū regularium translati fuerint, & extra monasterij septa vixerint, neque ad prædicationis munus, neq; ad curam animarum regendam, neq; ad confessiones audiendas, aut ad simplex beneficium admittantur.

Mandat etiam sancta Synodus ne ex alijs prouincijs prædicatores exteri in hanc prouinciam ad prædicationis munus obeundum vocentur, nisi prius Ordinarius de ea re consulatur.

Ne quis libros prohibitos imprimat, vendat, aut penes se retineat: ac ne etiam obscœni libri in scholis legantur.

Cap. III.

B iij Quo-

Quoniam deprauatorum librorū
lectio multa Christianæ Reipu.
his præsertim nostris temporibus, ma-
la inculit; cū nō simpliciū tantū,
sed quorundam etiam doctorum vi-
rorum animos in varios errores ali-
quando pertraxerit: idcirco sancta Sy-
nodus hisce periculis atq; incommo-
dis occurrere volens, statuit, ne vllus
in posterum in hac prouincia impri-
mat, aut imprimendum curet, ac ne
etiam temerè venales habere præsu-
mat, aut quouis modo sciens penes se
retineat libros prohibitos, qui falsam
doctrinam, fidei videlicet, aut sacris
Ecclesiæ sanctionibus cōtrariam, aut
vllō etiā modo de fide suspectam con-
tineant. Qui contrà fecerit, vltra li-
brorum amissionem, & illorū publi-
cam combustionem, excommunica-
tionis

In Con.
Lateran.
Sessione
10.

tionis sententia innodatus existat. Quòd si quis his pœnis nō resipiscēs, in idem crimen iterum relabatur, cōtra eum, velut contra suspectum, iuxta formā iuris Ordinarius procedat.

Quæ omnia, vt cōmodius præstari possint, præcipit sancta Synodus, ne liber vllus, de rebus præsertim sacris conscriptus, prælo excudendus tradatur, aut excudatur, quin prius diligenter per Ordinarium, vel examinatores ab eo deligendos, examinatus & approbatus fuerit, & manu etiā ipsius Ordinarij, vel ipso absente, eius Vicarij generalis subscriptus. De qua approbatione & subscriptione in principio libri constare debeat. Qui aliter egerit, prædicta pœna puniatur.

Et quia libri, in quibus de rebus lasciuis, vel obscœnis ex professo agi-

B v tur

tur, adolescentium animos facile corrumpere solent; statuit sancta Synodus, ut singulis annis per visitatorem ab Ordinario deputandum scholę publicę visitentur: qui libros, ex quorũ lectione mores inficiuntur, prælegi minimè permittat: quales sunt Martialis, & nonnullę Iuuenalis Satyrę, quędam etiam Ouidij opera, & libri alij similes. Quos qui adolescentibus prælegerit, præter decem aureorum multam, in eleemosynam pauperũ scholasticorum conuertendam, sententiam etiam excõmunicationis se nouerit incursum. Vult etiã sancta Synodus, scholas, in quibus pueri legere docentur, similiter visitari.

In quibus huius prouincię ecclesijs sacre scripture lectio haberi debeat.

Cap. IIII.

Quoni-

Quoniam tam in metropolitanis & cathedralibus Ecclesijs, quàm etiam in collegiatis, & in monasterijs monachorum, vbi commodè fieri potest, ac in conuentibus etiam aliorum regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, iuxta Tridēntini Cōcilij statutum, lectio sacræ scripturæ haberi debet; qua in re, si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remedijs debent compellere: ideo statuit sancta Synodus, vt intra quatuor menses à die publicationis huius decreti computandos, in ecclesijs collegiatis Serabitana, & Gandiensi, ac in monasterio sanctæ Mariæ Vallis dignæ Cisterciensium, itidem in monasterio Portæ cœli, & apud Carthusiam Maioricarū, simi-

similiterq; in monasterijs sancti Hieronymi de Cotalba, sanctæ Mariæ de la Murta, & sancti Michaëlis Regū, lector deligatur idoneus, qui sacram apud eos scripturam interpretetur: ne celestis ille doctrinæ thesaurus iaceat apud eos neglectus, ac ne etiam cogatur loci Ordinarius, vt sacro Tridentino Concilio pareat, si minus hoc fecerint, eorū expensis ipsum lectorem deligere, qui hoc munus apud eos exequatur.

Qua ratione rudis populus sit à Curatis docendus.

Cap. V.

CVm ijs, qui curam animarum sustinent, ex munere incumbat, populum, quæ mala ab eò vitanda sint, & quæ bona faciēda docere, ne inscius, & velut cæcutiens, qua via incedendum sit, ignoret: ideo sancta Synodus
 omni-

omnibus huius Prouinciæ parochis,
& alijs, quibus animarum cura incū-
bit, ecclesias quomodocumq; obtinē-
tibus præcipit, vt per se, vel si legiti-
mè impediti fuerint, per alios, diebus
saltem Dominicis & festis solēnibus,
tempore autem Ieiuniorum, Quadra-
gesimæ, & Aduentus frequentius ple-
bes sibi commissas salutaribus elo-
quijs ac monitis pro earum captu pa-
scant, sacram scripturam, diuinamq;
legem annunciando ac explanando, &
omnia, quæ ad salutem eis necessaria
sunt, docendo: ita vt relictis quæstio-
nibus inutilibus, aliquid ex Euangelio
occurrenti explicent: & cum breuita-
te ac facilitate vitia, quæ eos declina-
re: & virtutes, quas sectari oporteat,
declarent. Quādo verò illis legitimè
impeditis, per alios hoc fieri oportet-
bit,

bit, si beneficium curatum valorem
excesserit centum aureorum, impen-
sas faciet Curatus: nisi fortè populi a-
lios sibi concionatores curiosius deli-
gere velint, quādo boni, atq; idonei à
parochis offeruntur. Si verò nō tam
fuerit opimum beneficium curatum,
vt ad summam centum aureorū eius
redditus perueniant, tunc æquitas po-
stulat, vt populus impensarum etiam
ad arbitrium Ordinarij particeps fiat.
Quod quidem præsens Decretum, si
Curatorum aliquis adimplere negle-
xerit, prima vice dimidio aureo, secū-
da vno, tertia verò duobus aureis, in
pios vsus conuertendis, & per visita-
tores absq; spe veniæ exigendis punia-
tur. Quòd si his pœnis neglectis, con-
tumaces suo muneri defuerint, per cē-
suras Ecclesiasticas, seu aliàs ad ipsius
Episco-

Episcopi arbitrium coerceantur.

Parochi etiã teneantur Dominicis ac festis diebus post prandium per se, vel per alium, pueros ac puellas fidei rudimenta, ac obedientiam erga Deũ, & parentes docere: & alijs doctrinæ Christianæ institutis lingua etiã vernacula erudire. Cumq; nõ desint etiã adulti, qui Dominicam orationem, & alia fidei rudimenta ignorent, erubescãtq; cũ pueris institui, ac doceri, dẽt operã parochi, vt Dominicis, ac festis diebus, tẽpore præsertim Quadragesimę, & Aduẽtus inter Missarũ solennia, aliquid è doctrina Christiana publicè explicetur: ita tamen, vt ob id ordinaria verbi diuini doctrina non omittatur. Quòd si tempus pomeridianum instruẽdis adultis aprius pro qualitate loci, ac personarum videbi-

tur

tur, id Curatorum arbitrio relinqui-
mus. Negligentes, argenteo vno sin-
gulis vicibus mulctentur. Cuius rei
examinandæ cura penes Visitatores
erit.

In ijs autem locis, in quibus ad fidẽ
recenter conuersi degunt, Curati dili-
genter studeant, magnam salutis illo-
rum rationem habere, & ea illis expli-
care, ex quibus paulatim rebus fidei
nostrę assuescant, & Christum Domi-
num puro corde, & fide non ficta con-
fiteri discant.

Quæ spectent ad Curatorum munus.

Cap. VI.

Curati, quoniam curæ præficiun-
tur animarum, ac proinde aliorũ
duces in Ecclesia Dei constituuntur,
tales esse debent, quorũ exemplo reli-
qui ad omnem bene viuendi rationẽ

accen-

accendantur. Ne si duces cęci fuerint, ij, qui sequuntur, simul cum ducibus à via turpiter deflectant. Quare oportet Curatum virum esse ætate & moribus grauem, literarum etiam scientia peritum, qui scilicet alios, quæ ad salutem sunt necessaria, docere, & ad bonum hortari, & si quos errantes viderit, in viã reducere sciat. Modum etiam & rationem rectè administrandorum Sacramentorum tenere debet, domum templo propinquam incolere, in tēplo frequenter agere, vt omnibus, qui eius ministerio indiguerint, præsto esse possit. Si quos nouerit mortis periculo laborare, illis adesse, eosq; ad bene moriendum piè hortari debet; dissidia componat; pauperum rationē habeat; & illos in primis apud se notet, qui in publico aliquo pecca-

C

to

18 S E S S I O
to versantur. Quos delicti admoneat
prudenter, vt iuxta statutum Euange-
licū eos Domino lucrari possit. Qui-
bus si viderit monitiones minus pro-
desse, prælato illos secretò denunci-
et. Quod ipsum qui leucis quinque, vel mi-
nus distabunt, bis singulis annis, post
pascha videlicet, & mēse Nouembri;
qui verò longiùs aberunt, semel saltē
in anno, hoc est, post pascha facere de-
beant. Alioqui pœnam duarum libra-
rum, in vsum pauperum, & fabricæ
æquis portionibus diuidendarum in-
currant.

Sessio

SESSIO SECUNDA
 SVB PIO QVARTO PON. MAX.
 CELEBRATA DIE NONA MEN-
 sis Decembris. M. D. LXV.

*

Vm Sacramentorū, quæ in Ecclesia Dei aduersus peccatum remedia sunt saluberrima, cognitio parochis sit necessaria; & abusum omnē, si quis fortè in eorum administratione irrepsit, prohiberi maximè oporteat, sancta prouincialis Valentina Synodus, præfidente in ea Illustrissimo ac Reuerendissimo domino Martino Ayala Archiepiscopo Valentino, hæc de Sacramentis, & recta eorum administratione, ne quid huic Prouinciæ ea in parte deesse posset, statuenda esse duxit.

C ij Titu-

TITVLVS SECVNDVS
*de Sacramentis, & reâta eo-
 rum administratione.*

*De præparatione ministrorum ad Sacra-
 mentorum administrationem.*

Cap. 1.

Quoniam Sacramenta Ecclesiæ à Christo domino instituta, ad gratiam consequendam sunt efficacissima, & quæ sancta sunt, sanctè con- tractari debent; æquissimū certe fue- rit, ac etiam necessarium, magna ani- mi puritate ea administrare, quæ ad- mirabili Dei beneficio ad nostram o- mniū salutem sunt nobis collata. Ut quæadmodum hæc salutis nostræ Sa- cramēta magna sunt, atq; insignia, ita synceriores cordis examine, & maiore animi mundicie tractentur, ac popu- lis ministrētur. Nam si Leuitis in ve-
 teri

teri lege, quia vasa Domini portaturi erant, mentis puritatem insignis ille propheta tã opere commendabat, dicens: Mundamini qui fertis vasa Do- Esa. 52
 mini; quantò propensiore cura Sacramentorum nouæ legis ministri cauere debent, ne peccatorum maculis fœdati, ad ea contrectanda accedant, quæ tantò omnibus antiquæ legis ceremonijs, & Sacramentis sunt præstantiora, quãtò Euangelica lex veteri illa Moisaica est superior? Qui ergo vel sacro fonte aliquem abluere, vel alicuius cõfessionem audire, vel sacrosanctã Eucharistiam, vel aliud quoduis Sacramentum ministrare voluerit, videat diligenter, ne alicuius contaminatione peccati inquinatus, rem sacram atrectet, atq; ita peccatum peccato addat, & deterior, quàm prius erat, efficiatur.

C

iij

ciatur.

ciatur. Qui enim mortalis peccati sibi conscius, Sacramenti alicuius administrationem audet peragere, sciat, se ea in re grauissimè in Deum delinquere. Dent etiam operam qui inter sacra Missarum solennia, vel Euangelium, vel epistolam canunt, qui actus ordini sacro sunt annexi, vt dignè, & vt rerum sacrarum ministros decet, suum munus adimpleant. Qui verò ad populũ sacras cõciones habent, ipsumq; bene ac sanctè viuendi rationem doceant, caueant, ne eis verè illud obijci possit: Peccatori autem dixit Deus, Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meũ per os tuũ? Et illud: In quo iudicas alterum, te ipsum cõdemnas: eadem enim agis, quæ iudicas.

Psal. 49

Ad Rom.

2.

De sacramento baptismi.

Cap. II.

Primum

Primùm illud Curati intelligant,
 sui muneris esse, cùm opportunū
 esse viderint, præsertim quando hoc
 Sacramentum conferendum erit, po-
 pulum admonere, quanta sit virtus, &
 efficacia sacramenti baptismi, quanta
 etiam eius necessitas ad salutem con-
 sequendam. Cùm enim per primi pa-
 rentis peccatū morti æternæ essemus
 obnoxij, ac proinde filij iræ; per bap-
 tismum tamen Christum induētes, re-
 generamur ad vitam, & noua creatura
 in illo efficimur, omnium peccatorū
 remissionem consecuti. Vt verè laua-
 cro baptismi corporis Christi mem-
 bra spiritali gratiæ vinculo illi con-
 iuncta efficiamur, & ad reliqua etiam
 Ecclesiæ sacramenta ius acquiramus.
 Vnde in domum Dei, hoc est, Eccle-
 siam per baptismum asciri, domestici
 eius

C iij

eius

Ad Eph.
2.

eius; & ob ius cœlestis patrię, quod hoc etiã sacramento assequimur, iam etiã nunc sanctorũ ciues ab Apostolo meritò appellamur. Hęc igitur, & alia eodem pertinentia Curati de virtute huius Sacramenti plebem admoneant, ac de reliquorum etiam sacramentorum virtute, cùm tempus & occasio postulabunt, aliquid populis explicent: quò magis illorum animi ad amorem, & cultum diuinarum rerum accendantur.

Sacramentum Baptismi in templis, & sine vlllo pacto esse ministrandum.

Cap. III.

Baptismus sacramentum omnium primum, & illorum ianua, dignè, ac decèter, vt reliqua omnia sacramenta, administrari debet. Quare præcipit sancta Synodus, ne in priuatis domibus,

bus, sed in ecclesia tantum conferatur. Et ut omnis scandali tollatur occasio, etiam sub pœna excommunicationis, & dimidij aurei iubet, ne aliquid ex pacto in eius collatione exigatur.

Infantes quando in ipsa eorum natiuitate sint baptizandi; & qui baptizati sunt, non esse à Curatis rebaptizandos.

Cap. IIII.

Cum ad nos perlatum sit, infantes in ipsa eorum natiuitate ferè semper in hac nostra Prouincia solitos esse ab obstetricibus baptizari; vnde periculum oritur, ne postquam ad ecclesiam delati fuerint, baptismi iteratio fiat: idcirco sancta Synodus statuit, ne obstetrix ipsa, aut vllus alius infantem, dum nascitur, baptizare audeat, nisi vrgens mortis periculum imminere viderit. Quando verò infans

C v ad

ad ecclesiam fuerit delatus, interroget parochus, nū baptizatus sit. Quòd si respondeatur, baptizatum esse; requirat diligenter, an debita forma, & modo fuerit baptizatus. Ex quibus si certò colligat, infantem verè baptizatum fuisse, caueat, ne baptismum iteret. Catechismum tamen, vñctionem olei, & chrisomatis, & alia quæ iam baptizato cōuenire possūt, peragat. Quādo verò non poterit certò colligere infantem baptizatum esse, ac proinde hæsitauerit, num verè sit baptizatus, tunc sub conditione illum baptizet. Et ne obstetrices, quæ fortè aliquando quos verè baptizarunt, respondere solent, non fuisse baptizatos, in re tam graui impune mentiantur, mandat illis sancta Synodus, vt interrogatæ à parocho, vel ab eo, qui eius vicē gesserit

rit, nū infans baptizatus sit, verè quod res ipsa habet, respondeant: quibus, si mendacij conuictæ fuerint, trium librarum pœna indicitur.

Adulti antequam baptizentur, rudimenta fidei doceantur.

Cap. V.

PRæcipit sancta Synodus, ne adulti à Curatis baptizentur, quin prius sufficienti tempore rudimenta fidei edocti fuerint. Si quid autem ea in re dubij incidat, nō aliter id faciāt, quàm consulto prius Ordinario, vel eius generali Vicario. Qui secus egerit, libras duas persoluat.

Infantes à matribus post puerperium in propria parochia Deo esse offerendos.

Cap. VI.

Puerperæ, quæ post conueniens tempus domo egressæ, ecclesiam adcunt,

adeunt, tū vt infantem Deo offerant, tum etiam vt pro suscepto beneficio illi gratias agant, non ad aliam, quàm ad parochiā ipsam, in qua scilicet infans beneficium regenerationis suscepit, se conferant: idq; faciant prima statim vice, qua domo egrediuntur. Mulieri, quæ hoc statutum nō seruauerit, quinq; argenteorū mulcta irrogatur. quam poterit Curatus, si mulier pauper fuerit, pro suo arbitrio minucere.

*Nuper conuersi filios sibi natos intra diem
vnum denuncient.*

Cap. VII.

NVper ad fidem conuersi, quoties eis infans aliquis natus fuerit, intra diem vnum parochos suos eius rei certiores faciant: ne parentum incuria, aut dolo huius sacramenti beneficio paruuli priuentur: alioqui vnus
aurei

aurei mulcta eis imponitur.

*Machometanorum institutores puerperas,
& ægrotos ne inuisant.*

Cap. VIII.

Quoniam Machometanorum institutores, quos Alfaquinos vocamus, pessimi sunt, & praua sua consuetudine alios facile inficere solent, prohibet illis sancta Synodus, ne vel mulieres puerperas, vel ægrotos mortis periculo laborantes quacumque occasione inuisant. Contra agentes duobus aureis mulctentur. Ipsis etiam ægrotis grauius laborantibus precipit, vt parochum ad se vocari curent: alioqui aureum vnum soluant.

Paruulos nuper conuersorum in templo, & nitidis vestibus indutos baptizandos esse.

Cap. IX.

Statuit etiam sancta Synodus, vt ad fidem nuper cõuersi paruulos suos
ad

ad templum suscipiendi baptismi gratia deferant: eosq; non, vt multi solēt, vestibus vilioribus, atq; etiam laceris induāt: sed ornent potius melioribus, ac nitidioribus indumētis, vtpote qui Baptismo initiandi sint, in quo nitidam ac candidam innocentiaē vestem sunt suscepturi. Illud itidē sub vnius aurci pœna præcipit, ne hi infantes alijs quàm sanctorum, aut sanctarum nominibus in baptismo appellentur.

De Sacramento confirmationis.

Cap. X.

Sacramentū Confirmationis, quod manuum impositione Apostolorū conferebatur, magno semper in honore fuit. Cuius virtute, qui baptizati fuerant in nomine Domini Iesu, dum super illos Apostoli manus impone-
rent, spiritum sanctum acceperunt.

De

De quo Sacramēto Melchiades Pon-
tifex pie, ac grauitē scripsit: Spiritus,
inquit, sanctus, qui super aquas baptis-
mi salutifero descēdit illapsu, in fonte
plenitudinem tribuit ad innocētiam,
in cōfirmatione augmentum præstat
ad gratiam: quia in hoc mundo tota
ætate victuris inter inuisibiles hostes
& pericula gradiendū est, in baptismo
regeneramur ad vitā, post baptismū
cōfirmamur ad pugnam: in baptismo
abluimur, post baptismū roboramur.
Quæ omnia considerans sancta Sy-
nodus, Prælatos hortatur, vt sedulo
aduertant, ne huic Sacramēto debitus
in Ecclesia honor deesse videatur: &
quoties Sacramentū hoc adultis confe-
rendum erit, nō nisi ea, qua decet, ani-
mi præparatione accedentibus, & sua
etiam peccata confessis conferatur.

Certis

*Certis anni temporibus Sacramentum confirmationis
publicè conferendum.*

Cap. XI.

CVrent Prælati, vt in ciuitatibus,
in quibus resident, duobus aut tri-
bus anni temporibus Sacramentum
confirmationis publicè ministretur.
Quod potissimum præstare poterunt
à festo Resurrectionis dominicæ vsq;
ad festū Pentecostes, & tempore Ad-
uētus, vel cū ipsi opportunū magis
iudicauerint. Confirmatorū nomina,
& ipsorum susceptorum, & cōfirman-
tis in libro vno describenda cōsemus:
ne aut Sacramenti iterandi occasio de-
tur, aut matrimonia confundantur, si
spiritualis cognatio, quæ ex confirma-
tione contracta fuit, ignoretur.

De Sacramento pœnitentiæ.

Cap. XII.

Pœni-

POenitentię Sacramentū vt maxime in Ecclesia Dei necessariū est, quod scilicet post Baptismum, & commissum à nobis peccatum, vnicum sic salutis nostræ remedium, ita multum intererit à quibus illud ministris conferatur. Cū enim totus ille vetus ecclesiasticæ disciplinæ rigor iam fere perierit, & graues illę, quę pro peccatis iniungebantur pœnitentię, sint antiquatę, nisi in huius administratione sacramenti æquitatis ratio in ferendo iudicio, & pœnitētia adhibenda habeatur, multorum certe peccata fouebuntur, quin & multis ad noua perpetranda occasio etiam dabitur. Quare sancta Synodus ijs omnibus, qui in hac prouincia confessionibus audiendis operam dābunt, districte præcipit, vt omni studio ac diligentia vitæ ratio-

D nem

nem ipsius pœnitentis expendant, & quoties acri medicamine opus esse intelligent, non ea vtantur veniæ facilitate, qua peccatis fomenta potiùs addere, quàm ea ex pœnitētium animis velle prorsus depellere videantur. Perspicuum autem est, præter Sacramentalem confessionem, quæ sacerdoti fit, quam à Christo domino institutam, & nobis necessariam Ecclesia semper intellexit, in ipso pœnitente ad huius integritatem Sacramenti necessariam esse contritionem, quæ dolorem de peccatis susceptum, & eorum detestationem propter Deum continet. Qui enim non aliter suorum peccatorum seriẽ detexerit, quàm velut quandam rerum à se gestarum historiam narrans, nullo animi sensu, nullo dolore compunctus, is certè nullum ex pœnitent-

nitentiæ Sacramento fructum consequetur. Recogitabo, dicebat Prophe-
ta, omnes annos meos in amaritudine
animæ meæ: & alius, Laboravi in ge-
mitu meo, lauabo per singulas noctes
lectum meum. Odisse igitur, ac dete-
stari peccata oportet, & inde in nouam
vitam exurgere, quam per diuinā gra-
tiam medio Sacramento assequimur.
Satisfactio insuper, qua pro peccatis
nostris iuxta imbecillitatem nostrā,
innixi tamen Dei misericordiæ satisfa-
cimus, ad hoc sacramentum pertinet.
Cùm enim post culpæ remissionem
temporalis pœna pro peccatis subeun-
da vt plurimum superfit, ad illius sal-
tem aliquam partem soluendam, & ad
præteritorum etiam peccatorum vin-
dictam & castigationem iniuncta à sa-
cerdote virtute etiam clauium pœni-

Esa. 38.

Psalm. 6

D ij tentia

tentia à nobis impletur. Videant ergo ne grauiſſimos morbos leuiſſimo pharmaco curari poſſe exiſtiment: ſed prudenter ac peritè ea medicamina adhibeant, quę ſingulis morbis ſint accommodata: qualia ſunt ieiunia, elemofynarum largitiones, & orationes, ſi carnis affectibus, auaritiæ, & animorũ deſidiæ mederi voluerint. Si quis verò cum euidēti proximi iniuria, vel eius famam læſit, vel eius facultates iniuſte retinet, & cùm poteſt, damna rependere, ac reſarcire negligit, nō eſt huius ſacramenti beneficio dignus.

Propinquæ etiam peccādi occaſiones ſunt prorsus auferendæ: qui enim peccata, quantum in ſe eſt, non auellit radicitus, nec vitam in melius commutare ſtatuit, fructum huius ſacramenti non aſſequitur. Quæ omnia, atque
alia

alia eòdem pertinentia, sedulò perpendant qui confessionibus audiendis præficiuntur, vt suum munus dignè adimplentes, & ad Dei laudem in eo versati, diuinam in iudicio vltionem vitare atque effugere possint.

Quo ætatis tempore fideles peccata cõfiteri debeant.

Cap. XIII.

LAudat sancta Synodus illorū morem, qui septem, aut octo annorū pueros ad confessionem faciendam mittunt, vt eos tam salutari sacramento suscipiendo affuefaciant. Illis tamē in quibus perfectus rationis vsus vigere iam cœpit, quod à duodecimo ad decimum quartum annum solet accidere, præcipit sancta Synodus, vt tempore ab Ecclesia definito peccata sua proprio sacerdoti, aut ijs, qui ab Ordinario designati erant, confiteantur: &

D iij pro

pro iudicio, & sententia confessoris sacramentum etiam Eucharistiam recipiant.

Describenda à Curatis illorum nomina, qui precepto confitendi peccata in Quadragesima obligantur.

Cap. XIII.

Magno animi dolore ferens sancta Synodus, multos esse, qui ad sanctum poenitentiae sacramentum segnitè accedant, rationes multas exquisiuit, quibus ad tam salubre animæ medicamentum omnes attraheret. His igitur, quoad fieri potuit, animaduersis, Curatis omnibus præcipit, vt prima Quadragesimæ die eorum nomina describere incipiant, quos obligatione huius Sacramenti suscipiendi in sua parochia deuinctos esse intelligent: ipsosq; sedulò moneant, ne susceptionem Sacramenti huius in postremam Quadragesimæ partem differant, doceantq;

ceatq; populum ipsa Dominica in Al-
bis tempus ab Ecclesia confessioni præ-
scriptū finiri, ac terminari: ac eos, qui
ea Dominica transacta non iam pecca-
ta sua cōfessi fuerint, & sacram Eucha-
ristiam sumpserint, nisi fortè consilio
confessoris à Cōmunionē aliquamdiu
abstinendum esset, iam tunc præceptū
Ecclesiæ, quod capite, Omnis vtriusq;
sexus, continetur, fuisse transgressos.
Qui transacta Dominica in Albis præ-
dicto Ecclesiæ præcepto nondum pa-
ruerint, si fuerint familiarum capita,
viginti solidos; alij verò decem pen-
dant. Insuper aduersus eosdem præce-
pti Ecclesiæ transgressores tres genera-
tim monitiones fiant, prima quidem
in secunda Dominica post Pascha, reli-
quæ verò duabus sequentibus Domi-
nicis, vt ita singulis monitionibus v-

D iiij

na

na assignetur hebdomada: quādo verò ad quintam Dominicam post Pascha peruentum erit, nec mandatis adhuc obedierint, excommunicati nominatim in ipsa quinta Dominica, & sequentibus Dominicis, donec præ pudore resipiscant, declarentur. Curatus, qui huic statuto, omni secluso personarum discrimine, non fuerit obsecutus, trium librarum mulctatus, & pro Ordinarij arbitrio puniatur. Iubet verò sancta Synodus præsens decretum prima Dominica Quadragesimæ ab ipsis Curatis annis singulis populo in templis publicari.

Quando proprio Curato de confessione alteri facta fides fieri debeat.

Cap. XV.

SI qui eo tempore, quo ex Ecclesiæ præcepto, Omnis vtriusq; sexus, obligan-

bligantur, alteri, quàm proprio Cura-
ro, peccata sua confessi fuerint, præci-
pit sancta Synodus, vt antequam ad
sacram Communionē accedant, pro-
prio Curato confessionis factæ fidem
faciant chirographo manu ipsius con-
fessoris subscripto, aut sigillo monaste-
rij obfirmato, in quo pœnitentis nomē
sit descriptum.

Qui possint confessiones audire.

Cap. X V I.

NVllus nisi parochiale beneficium
habeat, audire confessiones au sit,
præterquam qui ab Ordinario appro-
batus fuerit, & illius facultatem, quæ
gratis detur, in scriptis habuerit. Alio
qui quinque libris mulctetur, aut die-
bus octo carceris pœna afficiatur.

Confessionibus audiendis apta loca erigenda esse.

Cap. X V I I.

C

Carent

CVrent Capitula, & parochi erigi in templis confessionalia, in quibus apto & patienti loco confessiones, potissimum fœminarum, audiri possint. Confessores autem hortatur sancta Synodus, vt quoad fieri poterit, cum in templis confessiones audient, superpellicijs vtantur, quò decentius Sacramenti administratio fiat.

Vota non leuiter cõmutanda esse: & illorũ cõmutatiõne à confessoribus in propria cõmoda verti nõ debere.

Cap. XVIII.

PResbyteris omnibus, qui in hac prouincia confessiones audiunt, iniungit sancta Synodus, vt diligenter curent, si quando vel bullæ alicuius, vel particularis indulti Põtificij, vel etiam Ordinarij facultate vota aliqua in alia pia opera ab ipsis commutanda erunt, ne ea vota, quæ multis alioqui impensis, vel magno corporis sensu implē

implenda erāt, in rem quācumq; etiā
leuissimā cōmutent. Debet enim in
his cōmutationibus aliqua iustitiæ ra-
tio haberi, & pro personarū qualitate
cōmutatio votorū fieri. Quòd si ali-
qua in his dubitādi ratio se offeret, do-
ctiores consulant; vel ipsum etiā, si o-
pus fuerit, Ordinarium. Illud insuper
cōfessoribus maximè prohibet, ne eo-
rum vllus aliquā vel votorū, vel rerū
quarūcumq; cōmutationē, vel ea etiā,
quæ pœnitēti in satisfactionē pro pec-
catis iniunxerit, in sua cōmoda, & vsus
cōuertat, quantūuis accepta aliqua pe-
cunię quantitate se missas celebraturū
esse dicat. Vult enim sancta Synodus
potissimū in Sacramentorū admini-
stratione tolli omnē mali suspicionē.
Qui contra fecerit, in excommunica-
tionem latae sententiæ incidat.

De san-

De sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

Cap. XIX.

EVcharistiæ Sacramentum, in quo dominus sui erga nos amoris maxima argumenta ædidiit, ob insignem autoris omnium Sacramentorum præsentiam, Sacramentorum omnium præstantissimum, singulari veneratione à cunctis fidelibus coli, atq; adorari debet: vtpote in quo Dominus vberes suæ bonitatis diuitias in nos velut effudit, & memorabilium suorum memoriam breui quodam compendio cõplexus est. Quod quidem ex hoc mundo ad patrem discessurus, nobis reliquit: vt vnitatis signũ, & mutua charitatis vinculũ esset, quo fideles omnes inter se, ac cum eodem ipso omnium capite Christo copularentur. Quare cum res omnes sacras magna veneratione

tionem profequi debeamus, certè quò
insignior, ac præstantior est huius sa-
cramenti dignitas, eò maiori animi præ-
paratione, & sanctitate ad ipsum susci-
piendum fideles omnes oportet acce-
dere. Quæ omnia maturè considerans
sancta Synodus, monet atq; hortatur
parochos omnes, vt cum opportunū
esse iudicauerint, plebem sibi cōmissā
sedulò doceant, quàm salubriter hoc
Sacramentum, quod animæ nostræ di-
uinus ac spiritualis est cibus, mentem
nostram reficiat, sustētet, ac roboret.
Quod dū faciēt, ac reliquos etiā admi-
rabilis huius Sacramenti fructus popu-
lis explicabūt, ad frequētē illius vsum
eos hortentur, & alliciant: vt eius vi-
gore cōfortati, totius huius vitæ curri-
culum faciliùs conficientes, ad cœle-
stem tandem patriam in fortitudine
cibi

cibi illius peruenire possint.

Tempore paschæ in sua quisq; parochia sacram Eucharistiam sumat.

Cap. XX.

Cum ad boni pastoris munus pertineat, vultum ouium suarum agnoscere, ouesq; à proprijs pastoribus convenienter alimenta sumant; reprehendit sancta Synodus illorum abusum, qui sacram Eucharistiam eo tempore, quo ex præcepto Ecclesiæ in pascha obligantur, percepturi, proprijs Curatis relictis, ad alios illius sumendæ gratia se conferunt: quare præcipit, ne id in posterum fiat, sed vt in sua quisq; parochia tunc Eucharistiam piè ac reuerenter suscipiat. Alioqui, vt præcepti ecclesiastici transgressor habeatur. Neq; liceat Curatis, alicui, vt extra parochiam prædicto tempore Eucharistiã

ristiam sumat, facultatem concedere, nisi de consensu Ordinarij. Ijs, qui secus fecerint, duarum librarum multa sit irrogata. Infirmi verò quando ob mortis periculum sacram Eucharistiam domi suscipere voluerint, tum vt Christiani sui animi signa promāt, tum etiā vt reliquos suo exemplo inuident, ab ipso templo, & à proprio suo parocho eam deferri curent.

Quando liceat noctu sacram Eucharistiam ad infirmos deferre.

Cap. XXI.

CVm sacra Eucharistia ad infirmos reuerēter, atq; honorificè, quoad fieri potest, deferenda sit, neq; id com modè noctu fieri queat, præcipit sancta Synodus sub decem solidorum pœna, ne noctu ad infirmos deferatur, nisi ob vrgēs infirmi alicuius periculum.

Pro

Pro ablutionibus aquam dari debere.

Cap. XXII.

NON probat sancta Synodus vsum illū, quo in quibusdam huius provincię locis post sacram Communionem vinum, aut vinum aqua permixtum laicis pro ablutionibus dari solet: quare posthac aquam tantūm illis dari præcipit, quę non sacro calice, sed vase argenteo, vel vitreo, vbi id fieri poterit, exhibeatur.

De Sacramento matrimonij.

Cap. XXIII.

DOCEANT Curati plebes sibi commissas, quantum & auctoris maiestate, & temporis vetustate matrimonium commendandum sit. Quod statim initio creati orbis in officium nature à Deo est institutum, & ab eo etiā benedi-

benedictione sacratū. Post hominis ve-
rò lapsum, quod sanis institutū fuerat
in officium, ægrotis fuit etiam in pec-
cati remedium. Deniq; in lege Euan-
gelica à Christo domino confirmatū,
& eiusdem legis sacramentum institu-
tum, dignè accedentibus ex ipsa Sacra-
menti ratione gratiam confert. Est &
alioqui magnum hoc sacramētum in
Christo, & Ecclesia: cuius nimirū in-
stitutione, arctissima & indissolubilis
Christi & Ecclesiæ coniunctio mysti-
cè præsignata fuit. Sunt ergo admo-
nendi, qui matrimonio iungi volunt,
quanta sit huius Sacramenti dignitas,
& præstantia, ac proinde huius potissi-
mum rei gratia matrimoniū ab ipsis
contrahi debere, vt seruata sibi fide, &
mutua se dilectione prosequentes, fi-
nem, in quem matrimonium institu-

E tunc

tum est, à Deo sperent, & eius ope assequantur: ne etiam ipsos turpis affectus obruat; ne voluptas ab honesto deiciat: sed sit inter eos honorabile cōnubium in omnibus, & thorus immaculatus: vt mulieres viris subditę sint, eosq; reuereantur: ac vt vicissim viri vxores suas diligant, sicut & Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro eam. Doceant ergo non esse vtcūque ad hoc sacramentum accedendū, sed ea, qua decet, animi præparatione: ac proinde eos hortētur, vt antequam verbis de præsentī contrahant, vel saltem ante nuptialem benedictionem, quam extra parochialem ecclesiā sumere non debent, peccata sua diligenter confiteantur, & sacram Eucharistiam piè, ac sanctè suscipiant.

Pa-

Parochi nullos, inuitis parentibus,
matrimonio iungant.

Cap. XXV.

Quamuis matrimonia, quę inuitis parentibus fiunt, non ideo irrita sint; quia tamen quando illis inuitis cōtrahuntur, pleraque mala & scandala oriri solent; his occurrere volens sancta Synodus, districtè præcipit, ne parochus vllus eos, quos probabiliter sciuerit inuitis parentibus matrimoniū contrahere velle, matrimonio iungere, vel alicui presbytero iungendi facultatem dare præsumat: ne'ue presbyter vllus de parochi facultate, vel alio quocumq; pretextu, aliquos inuitis parentibus matrimonio copulare aufit: sed de ea re Ordinarium certio-rem reddant: vt ipsa sedulò perpensa, quid sit agendum, Ordinarius ipse maturè deliberet. Si secus fecerint, tam

E ij paro-

parochus, quàm presbyter beneficiorum ecclesiasticorum, si quæ habuerint, priuationem incurrant, & ad alia obtinenda inhabiles efficiantur. Si verò beneficijs caruerint, sententia excommunicationis maioris, & suspensionis ab Ordinibus ipso facto sint adstricti. Quin etiam Curatis sub viginti librarum pœna iubet sancta Synodus, ne facultatē celebrandi inter aliquos matrimoniū alicui presbytero cōcedant, qui beneficium ecclesiasticum in hac Prouincia non habuerit.

Qui intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahunt, excommunicantur.

Cap. XXV.

Q Vi scienter intra gradus prohibitos matrimonium contrahere presumpserit, ac is etiā multò magis, qui non tantum contrahere, sed & consummare

mare illud ausus fuerit, excommuni-
cari ipso facto existant; alijsq; pecunia
rijs, & corporis pœnis, etiã exilij, pro
arbitrio Ordinarij puniri possint.

Quicumq; autem quocumq; fine, etiã
sub spe dispensationis habendæ, intra
gradus prohibitos ad carnis commix-
tionem accedere nō fuerint veriti, tã-
quam incestuosi ab Ordinarijs acriter
puniantur. Qui verò consanguinita-
tis, vel affinitatis impedimenta scien-
tes, huiusmodi matrimoniorum con-
tractus, quoad poterunt, non impedi-
erint; & qui post auditas in tēplis moni-
tiones, hæc impedimēta nō manifesta-
uerint, sex librarum, vel alia maiori
pœna, arbitrio Ordinarij imponenda,
afficiantur.

*Aduersus dolos, quibus ad fidem nuper conuersi in con-
tractu matrimonij uti consueuerunt.*

Cap. XXVI.

E iij Solent

Solent nuper ad fidem cōuerſi, cūm filios ſuos, aut filias matrimonio collocare volunt, miris atq; exquisitis modis matrimonij contractum obſcurum, atq; incertū reddere: vt aliquando parentes ſola pactione, qua inter ſe conſentiunt, huiusmodi contractum inter filios callidè perficiant. Quem quidem contractum, vt libet, pro temporis occasione iam matrimoniū eſſe aſſerūt, iam verò negant: vnde ſolent controuerſiæ multæ, ac lites oriri. Idcirco ſtatuit ſancta Synodus ſub decē librarum pœna, ne nouiter conuerſi contractus aliquos circa matrimoniū inter ſe ineant, niſi contractum ſponſaliorum, qui verbis futuri temporis conficitur, idq; præſente parrocho, & teſtibus: vel contractum matrimonij per verba præſentis temporis, quibus ipſi-

ipsimet contrahentes consensum exprimant, præsente etiam parocho, & testibus. Præcipit insuper illis, ne ante hos contractus sponsaliorum scilicet, & matrimonij, dona illa aurea, vel argentea, vel quæuis alia, quæ ad futuras vxores mittere solent, in posterum mittant. Si minus parebunt, omnia illa quæ miserint, amittant. Qui verò alijs quibuscumq; circa matrimonium contractibus, quàm duobus prædictis interfuerint, poenam sex librarum subire compellantur. Quibus sub eadem poena mandamus, vt post sponsalia verbis futuri temporis inita, intra triginta dierum spacium matrimonium in facie Ecclesiæ contrahant.

Ne recenter ad fidem conuersi Machometanos ritus obseruent.

Cap. XXVII.

E iij Prohi-

Prohibet sancta Synodus omnibus huius Prouinciæ recēter ad fidem conuersis, ne Machometanæ sectæ ieiunia, festa, aut ritus quoscumq; obseruent: ne'ue potissimum in matrimonijs cātilenas in Machometri laudem, præsertim quas Zambras, & Leilas dicunt, concinant. Qui contra fecerint, seuerè pro qualitate delicti puniātur. Iplis verò iustitiæ executoribus ministris præcipimus, vt hos Machometanos ritus prohibeant, aut Ordinario denuncient, duabus alioqui libris mulctandi.

In eos, qui communes preces ignorant.

Cap. XXVIII.

Iubet sancta Synodus, ne parochus inter eos matrimonia celebret, quos verisimile ipsi fuerit, vel propter rusticos mores, vel animi desidiā orationem

tionem Dominicam, salutationē Angelicam, symbolum Apostolorum, & præcepta legis nescire. Et quò magis plebem ad hæc perdiscenda moueant, se hoc sanctæ Synodi decretum executioni mandaturos esse, plebi suæ, cùm opportunum erit, significant. Quod tamen in recenter conuersis tunc tantum seruetur, cùm in fide instructi erunt. Cuius rei cura sit penes illum, qui ab Ordinario deputabitur.

Exteri & ignoti ne à Curatis sine Ordinarij facultate matrimonio copulentur.

Cap. XXIX.

SI quãdo parochi ad exteros, ac proinde ignotos matrimonio iungendos vocati fuerint, præcipit sancta Synodus, ne id faciant inconsulto Ordinario, sed ab eo facultate quesita, & ob-
tenta. Ordinarius verò, nisi præceden

E v te

te informatione, qua de personarum qualitate & statu certior fiat, eam facultatem nemini concedat. Cuius informationis, & causæ examinis Notarius in ipsa facultate mentionē faciat, alioqui mulctandus omnibus impensis, quæ in negotio tractando ob ipsius incuriam fient. Parochus qui huic decreto non paruerit, decē libras soluat.

De peregrinis vagantibus.

Cap. XXX.

Peregrinis, qui bini vir & fœmina vagari solent, in Hospitalibus ad noctem tantum vnam locus detur, nisi fidē fecerint, se matrimonio esse coniunctos. Neque transacto festo resurrectionis Dominicæ ad festum vsque Pentecostes in Hospitalibus moram facere permittatur, nisi legitimè ostendant, quòd peccata sua confessi fuerint

rint, & ad sacram cōmunionem tempore Paschæ accesserint: vel nisi intra triduum peccata sua confiteantur, & pro confessoris iudicio sacram Eucharistiam recipiant.

Ne Coniuges propria auctoritate separentur.

Cap. XXXI.

DEtestatur sancta Synodus illorū abufum, qui matrimonio iuncti, facile tamen abinuicē propria auctoritate separātur. In quo quasi rem nihili agāt, magnā sibi consciētiae securitatē aliquādo pollicentur. Omnibus igitur coniugatis districtè præcipit, ne deinceps propria auctoritate separētur: aut iam separati, in eo persistant. Alioquin decem dies pro prima monitione, ac totidem pro duabus alijs, ac pro peremptorio termino illis præfigit, intra

scnb

quos vel ad mutuam cohabitationem redire, vel causas ad Episcopum, seu eo absente, ad personam ab eodem eligendam deferre teneantur. Quæ causæ si minus legitimæ videbuntur, mândet illis Episcopus, vel ab eo eligendus, sub pœna ipsius arbitrio imponenda, vt eas in iudicio prosequantur. Qui peracto prædicto viginti dierum termino, neq; ad mutuam cohabitationem redierint, neq; causas detulerint, excômmunicationem latæ sententiæ incurrant. Quod statutû post dies sexaginta à die publicationis eius, quæ in Metropolitana ecclesia fiet, huius Provinciæ subditos obligare incipiat.

Reliqua, quæ ad matrimonij Sacramentum spectant, ad normam decretorum Tridentini Concilij sunt exigenda.

De sacra-

De sacramento Ordinis.

Cap. XXXII.

Sacramento Ordinis potestas quædam hominibus traditur, qua fit, ut cæteris quidam multò sint eminentiores. Oportuit enim Ecclesiam, que sanguine Christi cõstructa fuit, pulcherrimo quodam ordine constitutam esse: ut quemadmodum in rebus natura cõstantibus, ac etiam in cœlestibus, alia alijs sunt superiora, ita in Ecclesia, que inter hæc medium statum obtinet, quædam alijs potestate, ac dignitate præstarent. Hinc varij in Ecclesia ordinum gradus conspiciuntur, quibus alij alijs sunt superiores. Inter quos qui admirabili & præstantissima Sacerdotij dignitate præditi sunt, reliquis longè antecellunt. Qua & verum Christi corpus consecrare, offerre, ac
mini-

ministrare; & populi peccata dimittere, ac retinere possunt. Quam potestatem à Domino illis collatā meritò tāquam divinam admiramur, & suspicimus. Cū igitur oporteat, eos, qui cæteris dignitate præferuntur, vitæ etiā sanctitate, conuersatione, & exemplo illos superare; vt qui ministri sunt Christi, & dispensatores mysteriorum eius, fideles dispensatores inueniātur: omnes in sacris Ordinibus cōstitutos magnopere hortatur sancta Synodus, vt dignitatis suæ memores, ita vitam instituant, vt cæteris meritò præesse possint, habentes, vt ait Apostolus, mysterium fidei in conscientia pura.

I. Ad
Corin. 4

I. Ad
Timo. 3.

Clerici quo modo fori privilegio gaudere possint.

Cap. XXXIII.

Quoniam clericus iuxta Tridentini Concilij decretum fori privilegio

legio non gaudet, nisi beneficium ecclesiasticum habeat: aut clericalem habitum, & tonsuram deferens, alicui ecclesie ex mandato Episcopi inserviat, vel in Seminario clericorum, aut in aliqua schola, vel Vniuersitate de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur: sed nec clerici coniugati eodem fori privilegio gaudent, nisi alicuius ecclesie seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem ecclesie seruiant, vel ministrent, & clericali habitu, & tonsura utantur: idcirco sancta Synodus quamuis intelligat, atque etiam statuatur, omnes quicumque prætextu clericalis tonsuræ aliqua crimina commiserint, pro illorum qualitate acriter, iuxta formam iuris, ab Ordinarijs puniendos esse, ne ex clericali tonsura delinquendi ansam

liber
astu-

affumant : nolens tamen, quantum in
 ipsa est, horū priuilegiorum vsum ex-
 tingui ac tolli, rationem explicandam
 esse duxit, qua clerici his priuilegijs
 iuxta Tridentini Concilij præscriptū
 gaudere possint. Decernit igitur, om-
 nes prima tonsura initiatos, etiam si
 coniugati sint, qui fori priuilegio gau-
 dere voluerint, tonsura vti debere ma-
 gnitudinis, vt minimum dimidiij ar-
 gentei; habitum etiam clericalem or-
 dinariè deferre, vtpote oblongum pal-
 lium, quod vestium genus Mantecos
 appellamus, vel palliū breuius ad ge-
 nua tamē vsq; saltē demissum, cuius-
 modi vestes vulgus Herreruolos vo-
 cat; cum clericali pileo, vel galero, nō
 arcto admodum, sed quatuor vt mini-
 mūm digitis lato, in quo nihil sit au-
 ri, vel argenti, vel plumarū; cui nihil
 addi

addi possit ornamentorum, quod non sit nigri coloris: vt in habitu decenti, animum etiã præ se ferant mitiorem, & statui clericali congruentem. Ministeria verò, ad quæ sunt in ecclesijs ab Episcopo deputandi, hæc esse statuit: primùm ministrare Missis, non quidem respondere tantùm celebrãti, sed illi, vt ministrũ decet, inseruire: quod faciũt, qui induenti se presbytero præstò adsunt, vinum & aquam deferunt, lumen accendunt, Missale ex vnò altaris cornu in alterum cõmutant, & huiusmodi alia peragunt. Quæ quidem ministeria, vel horum aliqua agent, idq; ense deposito, & tempore ab Ordinario illis designando. Deinde etiam inter ecclesiastica ministeria computat sancta Synodus, curã penes se assumere, vt in sacello aliquo, vel altari in

F eccle-

ecclesia ab Ordinario nominanda, mūda sint omnia, & appositè adornata: in choro etiam canere: & alia ministeria exercere, quæ verè ecclesiastica sint, & iudicio Ordinarij talia censeantur.

De illorum examine, qui ad superiores ordines sunt promouendi.

Cap. XXXIII.

Promoti ad aliquos ordines, quando ad superiores promouēdi erūt, nō modò qualitatibus, quas in eis Cōcilium Tridentinum requirit, præditi esse debent: sed etiam per ceremoniarum magistrum, vel examinatore ab Ordinario deputandum probandi sunt, an in functione inferioris ordinis sint probè instructi. Neque enim par est, eos ad altiora conscendere, qui inferiora ministeria exercere nescierint.

Pri-

*Primam Missam celebraturus de ceremonijs exami-
nari, & facultatem habere debet.*

Cap. XXXV.

Nullus presbyterorū primā Mis-
sam celebret, quin prius à magi-
stro ceremoniarum, vel alio ab Ordī-
nario deligendo examinetur, nū Mis-
sæ ceremonias rectè noscat: & nisi ab
Ordinario, vel eius generali Vicario,
si sex tantum leucis à ciuitate distet; si
verò pluribus, ab Officiali foraneo fa-
cultatē habuerit. Qui neglexerit, sus-
pensione ab ordinibus arbitrio Præla-
ti puniatur.

*Qui non fuerit Subdiaconus, ne dalmatica
indutus epistolam cantet.*

Cap. XXXVI.

In quibusdam ecclesijs nonnulli mi-
nisteria sacra, quæ sibi non compe-
tunt, exercere non verentur. Statuit

F ij igitur

igitur sancta Synodus, ne in posterū qui non fuerit ad sacrum Subdiaconatus ordinem promotus, dalmatica indutus epistolam cantet, aut altari tanquam subdiaconus deferuiat. Qui non paruerit, atque etiam Curatus, qui id permiserit, quisq; solidis quinq; mulctetur.

SESSIO TERTIA

SANCTA SEDE APOSTO-

LICA PER OBITVM FEL. RE.

*Pij quarti vacante, celebrata
die XXI. Decemb.*

M. D. LXV.

*

Sancta prouincialis Valenti-
na Synodus, præfidente in
ea Illustrissimo ac Reueren-
dissimo domino Martino
Ayala Archiepiscopo Valentino, in-
telligens cōmunis populi morum re-
for-

formationem ex ecclesiasticorum moribus probè institutis potissimū pendere, vtpote à quibus cæteri vel ad bonum virtutis exemplo prouocentur; vel ad malum praua illorum vitæ cōsuetudine impellantur; necessariū esse duxit, sequentia hæc decreta, quæ ad eorū, qui sacris ministerijs sunt additi, mores instituendos, ac reformādos spectant, sancire: & illis seruanda proponere.

TITVLVS TERTIVS

de ijs, quæ ad ecclesiarum, & personarum ecclesiasticarum gubernationem spectant.

De munere Episcoporum.

Cap. I.

CVm Spiritus sanctus Episcopos velut speculatores quosdam in Ec-

F iij clestra

clesia constituerit, qui tamquã in specula positi, & ex ea reliquis superintendentes, Ecclesiam, quam Christus sanguine suo acquisiuit, doctrina & salutaribus institutis pascere, ac gubernarent; meritò sancta Synodus huius Prouinciæ Episcopos tales esse desiderat, qui vitæ integritate, & doctrina conspicui, velut lucernæ supra candelabrum fulgentes, omnibus, qui in domo sunt, luceant: vt eorum bona opera ab hominibus videantur; & pater, qui in cœlis est, ab omnibus glorificetur. Sint ergo in primis sobrij, casti, prudentes, mansueti, & hospitalitatis amantes: mensa sit illis non superfluis, & exquisitis instructa epulis, sed frugalis: non plus æquo magnifica, & ad delicias comparata supellex: non impudica, aut conten-

tio-

tiola familia, sed ad modestiam, & ani-
 mi tranquillitatem probè instituta:
 prouentus ecclesiasticos non in quos-
 cumq; vsus prodigè effundant, quos
 sciunt, non hæreditario iure se à maio-
 ribus suis accepisse, sed ad res piè san-
 ctèq; gerēdas sibi assignatos fuisse: ege-
 nis liberaliter subueniant: cognatos,
 aut affines bonis ecclesiæ minimè di-
 tēt: ac multo minus ecclesiastica bona
 accumulent, vt ex eis hæredem testa-
 mento instituant. Beneficia Eccle-
 siastica dignis tantùm, & qui Ecclesiæ
 pro suo munere optimè inseruire pos-
 sint, conferant. Ad ecclesiasticos or-
 dines non nisi bonum testimoniū ha-
 bētes, & idoneos promoueāt: ne si ma-
 nus alicui cito imposuerint, peccatis
 alienis cōmunicēt. Gregi suo prouide

F iij

ac so-

1. ad Ti.
mot. 5.

ac solerter inuigilent, atq; prospiciāt; ne à lupis, quos hoc tempore iam ferè vndiq; imminere conspiciamus, lædi aliquo modo possit. Demū hūc ipsum gregem nulla ratione opprimant, sed sincero potiùs affectu velut patres salubriter pascant, non vt dominātes in cleris, quemadmodum D. Petrus ait, sed forma facti gregis ex animo: vt dū in hæc boni pastoris munia diligenter incumbunt, eorum in diœcesi residentia nō inanis sit, & otiosa: sed utilis omnibus, ac frugifera. Hæc, & his similia sancta Synodus in Prælatis magno-pere optat, vt qui tantæ in Ecclesia dignitati præsumt, in die reuelationis iusti iudicij Dei muneris sui rationem ipsi Deo, vt par est, reddere possint.

De Pastorum residentia.

Cap. II.

Vt ca

VT ea, quę de Pastorum in suis ecclesijs residentia in sacro Tridentino Concilio statuta sunt, illorum auribus, & animis altiùs infigantur, meritò eadē ipsa Tridentina Synodus statuit, atq; præcepit, insignia illa duo decreta, quę de residentia, alterum sub Paulo tertio sessione sexta, alterū verò sub Pio quarto sessione vigesima tertia, sancita sunt, in Cōcilijs prouincialibus publicari. Cui mandato sancta hæc prouincialis Synodus obedire volens, duo ipsa decreta hoc loco inferenda, ac etiā publicāda esse decreuit.

*Decretum de residentia sub Paulo tertio Pont. Max.
in Concilio Tridentino promulgatum.*

E Adem sacrosancta Synodus eisdē præsidentibus, & Apostolicę sedis legatis, ad restituendā collapsam admodum ecclesiasticam disciplinam,

F v depra-

deprauatosq; in clero, & populo Christiano mores emendandos, se accingere volens, ab ijs, qui maioribus ecclesijs præfunt, initiũ censuit esse sumendum. Integritas enim præfidentium salus est subditorum. Confidens itaq; per domini ac Dei nostri misericordiam, prouidamq; ipsius Dei in terris Vicarij solertiam omnino futurum, vt ad ecclesiarum regimẽ, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumq; prior vita, ac omnis ætas à puerilibus exordijs vsq; ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat, secundum venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur: Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesijs
qui-

quibuscumque quouis nomine ac titulo præfectos monet, ac monitos esse vult, vt attendentes sibi, ac vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant; atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo iudice requirendus, custodiam minime incubant: cum certissimum sit, non admitti pastoris excusationem, si lupo oues comedit, & pastor nescit. At nihilominus quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriam etiam salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac diuini

nis

nis humana præferentes, in diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili derelicto, atq; ouium sibi commissarũ cura neglecta, se detinent occupatos: placuit sacrosanctæ Synodo antiquos canones, qui temporum atq; hominum iniuria penè in desuetudinem abierunt, aduersus non residentes promulgatos innouare; quemadmodũ virtute præsentis decreti innouat: ac vltèrius pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus in hunc, qui sequitur, modum statuere, atq; sancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu cathedrali ecclesia sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præminèntia præfulgeat, legitimo impedimento, & seu
iustis

iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam diocesim morando abfuerit, quartæ partis fructuū vnius anni, fabricæ ecclesiæ, & pauperibus loci per superiorem ecclesiasticum applicandorum, pœnā ipso iure incurrat. Quòd si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseverauerit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori sacrorum canonum censuræ subiiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrēda, infra tres menses per literas, seu nuncium Romano Pōtifici denūciare teneatur: qui ipsos absentes

absentes, prout cuiusq; maior, aut minor cōtumacia exegerit, suæ supremæ Sedis autoritate animaduertere, & ecclesijs ipsis de pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

Decretum de residentia sub Pio quarto Pont. Max. in Concilio Tridentino promulgatum.

E Adem sacrosancta Tridentina Synodus reformationis materiã prosequens, hæc quæ sequuntur, in præsentia decernenda esse statuit, & decernit. Cùm præcepto diuino mādatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oues suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq; diuini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorū omnium operum exemplo pascere; pauperū, aliarumq; miserabilium personarum curam

ram paternam gerere; & in cætera munia pastoralia incumbere: quæ omnia nequaquam ab ijs præstari & impleri possunt, qui gregi suo non inuigilant, neque assistent, sed mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet & hortatur, vt diuinorū præceptorum memores, factiq; forma gregis, in iudicio & veritate pascant, & regāt. Ne verò ea, quæ de residētia sanctè, & vtiliter iā ante sub fel. rec. Paulo III sancita fuerūt, in sensus à sacrosanctę Synodi mēte alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinq; mēsis cōtinuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, Omnes Patriarchalibus, Præmortalibus, Metropolitanis, ac cathedralibus ecclesijs quibuscūq; quocūq; nomine, & titulo præfectos, etiā si sanctę

Roma-

Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia, vel diœcesi residentiam, vbi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infra scriptis. Nam cùm Christiana charitas, vrgens necessitas, debita obediētia, ac euidens Ecclesiæ, vel Reipublicæ vtilitas aliquos nonnunquã abesse postulent, & exigant; decernit eadem sancta Synodus, has legitime absentię causas à beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residēte, qui idem Metropolitanus absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cùm absentia incidere propter aliquod munus, & Reipub. officium Episcopatus adiunctum. Cuius quoniam causæ sunt notoriæ,

& inter-

& interdum repentinæ, ne eas quidē significari Metropolitanano necesse erit: ad eundem tamen cum Concilio prouinciali spectabit, iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis: & videre, ne quis eo iure abutatur; & vt pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis prouidendum, vt, quantū fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquātis per tantū absunt, ex veterum Canonum sententia non vidētur abesse, quia statim reuersuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentia spatium singulis annis siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationē, vt id æqua ex causa fiat,

G sa fiat,

sa fiat, & absq; vlllo gregis detrimento: quod an ita sit, abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore: cum Deo corda pateant; cuius opus nō fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Domini aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, itē & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua cathedrali vlllo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua dicecesi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod vtinam nunquam eueniat, cōtra huius decreti dispositionem abfuerit; statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduer-

fus

sus non residētes, sub Paulo tertio im-
 positas & innouatas, ac mortalis pecca-
 ti reatum, quem incurrit; eum, pro ra-
 ta temporis absentia fructus suos non
 facere, nec tuta conscientia alia etiam
 declaratione non secuta, illos sibi deti-
 nere posse; sed teneri, aut, ipso cessante,
 per Superiorem ecclesiasticum illos fa-
 bricæ ecclesiæ, aut pauperibus loci ero-
 gare; prohibita quacumq; conuentio-
 ne, vel compositione, quæ pro fructi-
 bus malè perceptis appellatur; ex qua
 etiã prædicti fructus in totum, aut pro
 parte, ei remitterentur: nō obstāribus
 quibuscūq; priuilegijs cuicumq; colle-
 gio, aut fabricæ cōcessis. Eadē omnino,
 etiã quòad culpā, & amissionem fru-
 ctuum, & pœnas de Curatis inferiori-
 bus, & alijs quibuscumq; qui beneficiū
 aliquod ecclesiasticum, curam anima-

G ij rum

rum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quandocumq; eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse cōtigerit; Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquāt. Discedendi autem licentiam in scriptis gratisq; concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quòd si per edictum citati, etiā non personaliter, contumaces fuerint; liberum esse vult Ordinarijs, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationē & subtractionem fructuum, aliaq; iuris remedia, etiā vsq; ad priuationem, cōpellere; nec executionem hāc quolibet priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiā ratione cuiuscumq; beneficij, pactione, statuto, etiam iuramento,

mento, vel quacumq; auctoritate confirmato, consuetudine etiã immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiã in Romana curia, vel vigore Eugenianæ cõstitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretũ illud sub Paulo tertio, quàm hoc ipsum in Cõcilijis prouincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit. Cupit enim, quæ ad eò ex Pastorum munere, animarumq; salute sunt, frequẽter omnium auribus, mentibusq; infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

De reformatione curiæ ecclesiasticæ.

Cap. III.

Interalia multa, quæ ad Episcoporum munus maximè spectat, illud etiam

G iij dili-

diligenter ab eis prouidendum est, vt
lites & controuersię ad ecclesiasticum
forum pertinentes, in ecclesiastica cu-
ria equissimè tractētur. Oportet enim
cū aliarum optimarum actionum,
tum etiam rei huius bene ac fideliter
gestæ præclarū imitationis exemplum
à iudicibus ecclesiasticis, & eorum mi-
nistris ad cæteros peruenire. Omni-
bus igitur huius Prouinciæ Episcopis
iniungit sancta Synodus, vt magna æ-
quitate, & quanta etiam fieri poterit
breuitate causas curiæ ecclesiasticæ cō-
cludi studeant: & vt stipendia, quæ po-
tissimū Scribis pro actis, & processu-
bus soluuntur, sicubi immoderata fue-
rint, ad æquitatem reducant: ne qui
ius quærunt, si sumptibus fuerint op-
pressi, liti renūciare, & ius ipsum amit-
tere cogantur. Ne verò pauperes sub-
sidio

fidio destituti, causam aut aggredi, aut
prosequi non possint, aduocatum, &
procuratorem designent, qui illis gra-
tis patrocinentur.

Cumq; tota ferè causę vis ex testiũ
depositione pendeat, caueãt, ne in prin-
cipalibus causis, quales sunt crimina-
les grauiores, & quę ad beneficia, vel
matrimonia pertinent, & similes, ipsę
testiũ depositiones notarijs solũm cõ-
mittãtur, sed ab ipsomet iudice omni
studio & diligentia, notario excipiẽte,
recipiantur. Extra ciuitatem tamen
viro prudenti, & probatę vitę huius-
modi testium depositiones committi
curẽt. Causę verò leuiores, quę audi-
tis dũtaxat partibus, breuiter ac sum-
matim decidi, & finiri à iudice possũt,
in processum minimè deducãtur, sed
prudenter ac expeditè terminentur.

G iij Cum

Cùm autē processus impensæ ipsius curiæ notarijs cōsummata, seu vltima solutione persoluendæ erunt, non id fiat sine iudicis taxatione, & subscriptione. Notarius, qui aliter processus impensas acceperit, dimidium eius pecunię amittat, quæ ipsi pro illo processu iure deberi iudicabitur. Quod iam nūc pauperibus arbitrio Ordinarij distribuendum, applicatur. Qua etiam lege eos, qui Episcopis à secretis fuerint, teneri, & obligari volumus. In causis etiam iudicum delegatorū notarios taxationi curiæ ecclesiasticæ subiectos esse debere, decreuit sancta Synodus. Cæterum, si quando personæ ecclesiasticæ in carcerē trahendæ erūt, modestè ac decēter à ministris id fiat, vt ecclesiastici ordinis, & dignitatis magna ratio habeatur. Nullus autem

in

in sacris constitutus ad solā petitionē
Fisci capiatur, sed præcedente saltem
semiplena probatione, aut vehementi
præsumptione. Ad petitionem autem
partis capi non debet, nisi præcesserit
informatio; aut nisi pars ad Talionis
pœnam, aut ad delicti probationem fa-
ciendam, præstita arbitrio iudicis cau-
tione, se priùs obligauerit.

Denique illud etiam sancta Syno-
dus statuit, si à iudice contra aliquem
in scriptis lata sit excommunicatio, &
ille facultate iudicis sit absolendus,
vt hæc ipsa ad illum absolendum cō-
missio in scriptis fiat, & inter acta mā-
dato iudicis referatur.

De Episcopis titularibus.

Cap. IIII.

Quoniam Episcopi, qui titulares
vocantur, nimia quadam licen-

G v tia

tia in Pontificalibus exercendis abuti solent; ex quo cùm in alijs, tum etiam in promotione ministrorum Ecclesię incommoda multa accidere sæpe experimur; statuit sancta Synodus, ne in hac Prouincia Episcopus aliquis titularis Pontificalia exerceat, aut ab vlllo Prælato ad ea exercenda admittatur, nisi notus fuerit, & in regnis Hispanię, aut insulis illi adiacētibus progenitus. Qui Pontificalia clàm minimè exercere possit, sed de Ordinarij loci facultate expressa. Sacros verò ordines minimè cōferat, nisi in Cathedrali ecclesia, aut alia ab Ordinario ipsi designanda. Cui Prælatus stipendium competentis tribuat, ne inopia pressus, Pontificalia quòquomodo in quæstum ministrare cogatur. Si aliter quispiam ab huiusmodi Episcopis vel ad primam

tonsu-

conjuram, vel ad quoscumque Ordines fuerit promotus, tam ipse Episcopus, quàm qui ab eo promotus fuerit, Tridentini Concilij pœnis subiaceant.

Ecclesie ministri quibus anni diebus Missam celebrare, aut sacram Eucharistiam sumere debeant.

Cap. V.

Eorum vitæ meritum qui minoribus Ordinibus initiantur, vt de gradu in gradum ascendât, iuxta Concilij Tridentini constitutionem cum alia multa, tum etiam crebrior, quàm antea, corporis Christi communio cõprobare debet: quod certè ijs magis competet, qui iam sunt primùm ad sacros Ordines promouēdi, ac ijs multò magis, qui ad aliquẽ ex sacris Ordinibus sunt iã promoti. Quare statuit sancta Synodus, vt quatuor minoribus
Ordini

Ordinibus initiati, in festo Natalis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes in ecclesijs, in quibus ad ministerium suum peragendum fuerint additi, ad sacram corporis Christi eōmunionem accedant. Subdiaconi verò & diaconi in eisdem tribus festis, ac feria quinta in cœna Dñi, ac in festo Assumptionis beatæ Mariæ, & omnium sanctorum sacrosanctam etiam Eucharistiam suscipiant. Quā tamen in quinta feria in cœna Domini, & in festo Dominice resurrectionis, vt bono sint omnibus exemplo, ab eo, qui Missam conuentualem in ecclesia, in qua resederint, celebrabit, percipiant. Qui nō paruerit, nisi legitimè fuerit impeditus, illius diei distributiones amittat, in quo ad sacram communionem non accesserit: ei verò, qui beneficium non habuerit,

habuerit, pro arbitrio Ordinarij multa imponatur. Presbyteros autē hortatur sancta Synodus, vt saltē diebus dominicis, & festis solennibus Missas celebrent: eos verò, qui curam animarum exercuerint, tam frequenter celebrare iubet, nisi iustam excusationem habuerint, vt muneri suo satisfaciant. Porrò Curati, qui iusta aliqua ex causa parochijs suis non inseruierint, si ad sacrum presbyteratus Ordinem erunt promoti, omnibus Christi, & quatuor beatæ Mariæ festis solennibus Missæ sacrum faciant. Si verò ad presbyteratum promoti non fuerint, eisdem festis diebus sacram Eucharistiam sumant. Qua de re Vicario Episcopi, vel Officiali, vel parrocho loci, in quo residebunt, fidem faciant: alioqui ab Ordinario corripiantur.

Pro ce-

Pro celebratione Missarum æqualem dandam esse eleemosynam: & omnem superstitiosum cultum è Missis potissimum reiiciendum esse.

Cap. VI.

A Liquorum abusum, qui pro celebratione quarumdam Missarum plus exigunt eleemosynæ, quàm pro Missarum celebratione communiter accipi solet, excludere volens sancta Synodus, statuit, in tota hac prouincia æqualem pro Missarum omnium celebratione eleemosynam sumi debere. Cumq; constet admirabilem & præstantissimum Missæ fructum ex ipso potissimum corporis & sanguinis Domini sacrificio, quod Deo offertur, prouenire: quod appositis & ab Ecclesia probatis precibus peragitur: ac proinde indecorum esse, atque etiam impium, ex ijs ceremonijs, quas superstitiosus potius cultus, quàm vera religio

gio inuexit, quasq; nonnulli quarumdam Missarum celebrationi subiungere solent, aliquid spiritualis fructus sperare: idcirco sancta Synodus præcipit, superstitiosum cultum Missarum, quæ dicuntur reuelatæ, & sancti Amatoris, & aliarum quarumcumq; similitium, aboleri: certum etiam candellarum numerum, qui speciem superstitionis habet, reiiciendum esse duxit.

*Quam elemosynam æquum sit hoc tempore pro
Misse celebratione dari.*

Cap. VII.

Quoniam æquum est, ut qui altari seruiunt, de altaris etiam ministerio uiuant; sitq; compertum, eos, qui olim paruo uiuere poterant, vix iam propter rerum omnium caritatem duplicatis sumptibus se alere, ac sustentare posse; ut omnem etiã Simoniam, & faciendam fraudis occasionem illis sancta Synodus adimat,

adimat, qui fortè plusquam decet, pro Missarum celebratione exigent; aut inopia coacti, pro pluribus Missis, quæ ab eis celebrandæ essent, pauciores celebrarent; æquum esse pro huius temporis ratione iudicavit, vt pro singulis Missis, quæ in posterum instituentur, vel celebrari mandabuntur, plus adiuventi eas celebrantibus, ad vitæ sustentationem conferatur: nempe regalis vnus argenteus monetæ Castellæ. Quòd autē ad Missas illas attinet, quæ sunt iam à fundatoribus institutæ, current Ordinarij, ita eas ad rationem aliquam commodam reducere, vt & illæ sine fraude celebrari possint; & ijs, qui eas sunt celebraturi, sit etiam cū æquitate prospectum. Qui verò plusquam hoc statuto præscriptum est, pro Missæ celebratione poposcerit; qui etiam

pro

pro duabus Missis vnā, vel pro pluribus pauciores celebrabit, sententia excōmunicationis adstricti existant.

*De oblationibus per templum querendis,
dum Missa celebratur.*

Cap. VIII.

STatuit sancta Synodus, ne sacerdos, qui Missæ sacrū facit, per templum oblationes quærat, quantumuis primam, nouamq; Missam celebret. In oppidis verò, in quibus non alius erit sacerdos, quàm qui rem ipsam sacrā celebrat, is ad altaris gradus prius, deinde verò ad finē eius loci, in quo viri cōsident, tantisper consistat, donec oblata capiat. Nec enim ad locum mulierum ei progredi licet. Si non paruerit, tres argenteos soluat.

In nouis Missis conuentus foeminarum, ex quibus scandala oriuntur, ne fiant.

Cap. IX.

H

Inua-

Inualuit in quibusdam huius prouin-
ciae ciuitatibus usus, vt cum nouae
Missae celebrandae sunt, vna vel plu-
res è nobilibus foeminis alias eiusdem
ordinis foeminas ad nouam Missam in-
uitent: à quibus confidentibus in vno
templi loco, & à viris etiam prope ad-
stantibus, vel assidentibus non parua
scandali occasio dari solet. Consideras
autem sancta Synodus æquum esse, vt
sacrū à profano distinguatur, & omnē
peccati & scandali occasionem è tem-
plis potissimum auferendam esse, præ-
cipit sub excommunicationis poena,
ne foeminarum conuentus prædicto
modo in templis fiant: quin etiā ipsis
viris sub eadem poena mandat, ne vl-
lo tempore in templis cum scandalo
ipsis foeminis vel adstant, vel assideant:
vt is honor locis sacris tribuatur, quē
illis

illis omnes meritò debemus.

*Tres simul Missæ in eodem altari
ne celebrentur.*

Cap. X.

Cum ritus ille, quo in quibusdam templis tres simul Missæ in eodẽ altari celebrari ac decantari solent, nulla ratione nitatur; huiusmodi ritũ sancta Synodus tolli, & aboleri iubet.

Templa sub noctem claudenda: & matutinum officium sancti, cui templum consecratum est, quando debeat inchoari.

Cap. XI.

Quoniam noctu flagitia multa committi solent, & sacra templa maximè seruata esse oportet, ne in eis aliquo scelere Deus offendatur; idcirco præcipit sancta Synodus, ne à pulsu campanæ, quo beatam Mariã virginem sub noctem salutamus,

H ij sacrae

sacræ ad populum conciones in templis, ac ne in ipsis etiã monasterijs habeantur: sed ipsa templa etiam monasteria ab eo tempore claudi debere statuit, excepta nocte Natalis Domini, & si quæ aliæ sunt, in quibus contraria consuetudo iam olim inualuit: ijs etiã templis exceptis, in quibus preces matutinæ singulis diebus autoritate Apostolica initio noctis dicuntur. Diebus verò illis, in quibus officium matutinum sancti, vel sanctæ, cui templum dicatum est, solenniter agendum erit, decernit sancta Synodus, statim post Completorium, officium ipsum matutinum inchoari debere: vt ad ipsum dici crepusculum, vel paulò post finiat. Si verò prædictis diebus aliter quàm hic præscriptũ est, matutinũ officium celebratũ fuerit, parochus simul & bene-

& beneficiati solidis centum mulctentur. Insuper, quia nihil in templis indecorum permitti debet, profanas omnes cantiunculas in matutinis precibus, & alijs quibuscumq; horis Canonicis sancta Synodus prohibet, & eas tantum admittit, quæ ab examinatore per Ordinarium deputando examinatae prius, & approbatae fuerint. Similiter nihil actionibus personarum vult in templis repræsentari, quod eiusdem examinatoris iudicio non sit antea comprobatum. Capitulum, ac ipsi etiam parochi, si aliter hæc in suis ecclesijs admiserint, sex libris mulctentur.

Preces horarias nõ esse in Choro, dum sacra aguntur, priuatim dicendas.

Cap. XII.

Q Vi in Chorum conueniunt, psallendi gratia conuenire debent, vt

H iij in psal-

in psalmis, hymnis, & canticis nomen Domini pariter laudetur: cumq; nullus, quod choro debet, iuste illi subtrahere possit, aut alios à communi cantu impedire, meritò præcipit sancta Synodus, ne in choro, dum sacra aguntur, preces horariæ, quæ pro quotidiano penso recitandæ sunt, ab aliquo, vel aliquibus priuatim dicantur. Qui aliter egerit, distributionem illius horæ amittat, in qua huiusmodi preces in choro recitabit.

De honesto ecclesiasticorum habitu.

Cap. XIII.

Maximè decet Ecclesiæ ministros decenti etiam corporis vestitu honestos animi mores præferre, ut exterior corporis habitus Ordini, ac hone

honestati congruat clericali. Quare
statuit sancta Synodus, vt in sacris or-
dinibus constituti vestibus vtantur ta-
laribus, non rubei coloris, aut viri-
dis, sed nigri; vel eorum colorū, quos
honestus ecclesiasticorum vsus admi-
sit: scissis non vtantur calceis, neque
anulis digitos ornent, nisi quibus com-
petit ex officio dignitatis. In subucu-
lis collaria rugata minimè deferant,
neque additamenta illa sinuosa extre-
mitati manicarum subuculæ adiun-
gant. Vestibus superioribus ex seri-
co villoso, aut raso confectis minimè
vtantur. Qui huic decreto non pa-
ruerint, vestiū amissione damnātur.
Illud etiā maximè curent presbyteri,
ne sacras vestes, celebrationi Missæ
dicatas super vestes breuiiores, quàm

H iiij tala

calares induant. Deniq; talem in ecclesiasticis viris amiētū cupit sancta Synodus, vt neq; pannosi, aut laceri sint, neq; vestibus exquisita arte confectis vtātur: sed ea indumenta gestent, quæ animi quietē, ac modestiā promittāt.

Sacris initiati ne arma deferant.

Cap. XIII.

Omnibus, qui sacris sunt initiati, mandat sancta Synodus, ne per ciuitates, aut oppida arma deferant. Iter tamen facientibus enssem, non autem tormentum manuarium, nisi iusta aliqua ex causa, quam Ordinarius approbare debeat, gestare liceat.

In sacris constitutione Mimi sint, aut compotatores; et pensum horarium decenti loco esse persoluendum.

Cap. XV.

IN sacris constitutioni minimè personas in comœdijs, aut mimos, aut histriones

striones agant: crapulam, ebrietatem,
& compotationes fugiant, neq; illis cō
uiujs intersint, ad quæ fœminarum &
laicorum ingens, ac inquieta turba cō
currit, vnde verisimile sit, scandalum,
aut animæ periculum oriri posse.

Preces horarias debita veneratio-
ne persoluāt, nō in vicis, aut fenestris,
alijs ve locis parū decoris: sed in se-
cretioribus, & orationi cōgruentibus,
vt ad deuotionem excitati, Deum nō
labijs tantū, sed spiritu etiam orent.

*Ecclesiastici ad forum, aut ad curiam secularem
superpellicijs induti ne procedant.*

Cap. XLVI.

O Portet sacris mysterijs addictos
diligenter aduertere, ne ipsorum
incuria dignitas ecclesiastica apud ple-
bem vilescat: quare prohibet sancta
Synodus, ne vllus sacris ordinibus ini-

H v tiatus

tiatus vel ad macellum, vel ad forum, siue piscarium, siue olitorium, vel ad secularium causarum curiam superpellicio indutus se conferat. Qui mandato non obedierit, unius argentei multa pro qualibet vice puniatur.

*Constituti in sacris secularia
negotia ne tractēt.*

Cap. XVII.

Qui in sorte Domini vocati sunt, ac proinde quorum Dominus hereditas est, magnopere cauere debent, ne suæ functionis obliti, ad alia diuertant, quæ ab ipsorum dignitate & munere sint aliena. Qui enim futuri sunt religionis magistri, & in lege Domini die ac nocte meditari debent, vt cæte-

ros

ros exemplo ac doctrina ad bonū pro-
 uocent; nihil cum profanis negotijs,
 quæ illos à rebus diuinis auertunt, ha-
 bere debent commune. Nemo enim, 2. Ad Ti-
 moth. 2.
 vt ad Timotheum scribit Apostolus,
 militans Deo implicat se negotijs se-
 cularibus, vt ei placeat, cui se proba-
 uit. Quare sancta Synodus omnibus,
 qui sacris ordinibus sunt initiati, præ-
 cipit, ne secularis alicuius personæ pro-
 curatores sint, aut œconomi, aut cau-
 sarum secularium sollicitatores. Qui
 mandato non paruerint, viginti libra-
 rum pœna, aut quindecim diebus car-
 cere puniantur.

Iubet insuper illis, ne aduocati sint,
 aut vlli coram iudicibus patrocinen-
 tur, nisi in causis ecclesiasticis, ac etiã
 miserabiliũ personarum: dũmodo hæc
 pro

pro veritate, & omni fraude seclusa agant, vt exemplum cæteris præbeant salutare: alioqui præcedenti pœna puniantur.

Adhæc eisdem mandat, ne prouentuum etiam ecclesiasticorum conductores, qui arrendatarij dicuntur, existant: ne ve emendi & vendendi commercia tractent. Qui horum duorum alterutri non obedierit, eandem pœnam subire compellatur.

Constituti in sacris suspectam fœminarum consuetudinem vitent: quas presbyteri comitari prohibentur.

Cap. XVIII.

Omnibus qui in sacris Ordinibus constituti sunt, prohibet sancta Synodus, ne domi fœminas, vnde possit aliqua mali suspicio oriri, habeant: quas si admoniti, nō expulerint, in eos velut contra cōcubenarios ab Ordinarijs

rijs

rijs procedatur. Ad sacrum autē Presbyteratus ordinē promotis præcipit, ne siue pedestres, siue equestres, fœminas comitentur, nisi fuerit mater, soror, amita, matertera, neptis siue ex fratre, siue sorore, vel consobrina. Qui aliter fecerit, sex libris mulctetur, vel sex diebus carceri addicatur.

Sanctimonialium colloquia non esse frequentanda.

Cap. XIX.

NON decet, præsertim in locis Deo dicatis, à personis ecclesiasticis ullam scādali occasionem dari: ideo sancta Synodus sub excommunicationis pœna illis præcipit, ne Sanctimonialium monasteria colloquendi cū sanctimonialibus gratia frequenter inuisant. Regulares verò in Domino hortatur, vt ab huiusmodi monasteriorū monialium frequentatione abstineāt.

Qui

Qui si admoniti nō destiterint, in eos iuxta Tridentini Concilij statuta procedetur. Quod ipsum laicis etiam iubet: quos aliter agentes Ordinarius coerceat, & pro suo etiam arbitrio puniat.

*Lusoriam mensam domi habentes
excommunicantur.*

Cap. XX.

OMnibus tā sacris Ordinibus initiatis, quā etiam laicis mandat sancta Synodus, ne domi mensam lusoriam, ad quā ludendi gratia frequenter conueniri solet, vulgus tabla je vocat, habere audeant. Qui mandatum transgressi fuerint, excommunicatione latæ sententiæ deuinciantur.

*Clerici peregrini non admittantur
sine literis dimissorijs.*

Cap. XXI.

Cle

Clerici peregrini sine commenda-
 titijs, aut dimissorijs sui Ordina-
 rij literis ad diuina celebranda nō ad-
 mittantur. Et qui ex Hispaniæ regnis
 in hanc prouinciam venerint, intra di-
 midium annum ab ipsa præsentatio-
 ne literarum dimissoriarum; qui verò
 ex remotioribus regnis, intra annum
 vnum eas renouare teneantur.

*Canonicatum dimidiæ parti ordo presby-
 teratus sit annexus.*

Cap. XXII.

Cum iuxta Tridentini Concilij
 decretum in omnibus ecclesijs
 Cathedralibus omnes Canonicatus,
 ac portiones habere debeant anne-
 xum ordinem Presbyterij, Dia-
 conatus, aut Subdiaconatus: ita vt
 dimidia

dimidia saltem pars presbyteri sint, cateri verò diaconi, aut subdiaconi: præcipit sancta Synodus huius prouinciae Episcopis, vt cum consilio Capituli in suis ecclesijs designent, ac distribuunt, vt videant expedire, quibus canonicatibus quisque ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat: ita vt dimidiæ parti Canonicatum presbyteratus ordo annectatur, reliquis verò diaconatus, aut subdiaconatus. Quod ipsum si intra annum à fine præsentis Concilij non fecerint, quingentorum ducatorum pœnam, quam redimēdis captiuis iam nunc applicamus, incurrant.

Canonici quo tempore in Capitulum conuenire non debeant.

Cap. XXIII.

Ecclesiarum tam cathedralium, quam collegiatarum Canonici post inceptum

ceptum Missæ maioris officiū in Capitulum minimè conueniant; nec à Choro recedant, donec corporis & sanguinis Domini cōmunio peracta fuerit. Illosq; monet sancta Synodus, & magnopere hortatur, ne tempus, ultra quàm rei necessitas postulat, in Capitulis protrahant: sed ita omnes temporis partes metiantur, vt & rebus ecclesiæ in Capitulo gerendis tempus non desit, & cultus diuinus in choro nō minuatur.

De habitu in ecclesijs gestando.

Cap. XXIII.

Prohibet sancta Synodus, ne in dignitate constituti, Canonici, vel beneficiati in ecclesijs, vbi resident, dū sacra aguntur, maneant, nisi superpellicijs, aut alijs vestibus sibi in ecclesia congruentibus induantur. Alioquin

I mul.

multæ duorum argenteorū sint subiecti.

Missæ priuatæ quo tempore diebus Dominicis, & festis colendis celebrari debeant.

Cap. XXV.

Quoniam Missa conuentualis, ad quam omnes olim conuenire solebant, magna celebritate peragenda est: vt debitus illi honor tribuatur, statuit Sancta Synodus, ne in diebus Dominicis, & festis colendis à tempore decantatæ Epistolæ vsque ad ipsam cõmunionem Missæ priuatæ in ecclesijs celebrētur; idq; dum ipsum Missæ officium agitur: tempore enim sacre cõcionis celebrari permittuntur, sed in loco tantùm templi separatiore, & in sacellis secretioribus, nullo tamen dato campanulæ signo, & dummodo id nullus sacerdos in consuetudinē deducat. In ijs tamen ecclesijs, in quibus ho

rum

rū aliquid feuerius & strictius, quàm hic constitutū est, obseruatur, eum mo rem seruari volumus. Qui huic statuto non paruerit, duobus argenteis mul-
ctetur.

Distributiones à quibus in Choro percipiendæ sint.

Cap. XXVI.

IN quibuscumque huius prouinciæ Ecclesijs, quoad eos, quibus distribu-
tiones ad singulas horas, siue quotidie, ad manum minimè soluuntur, statuit sancta Synodus, vt aliquis designetur, qui iureiurando, & aliqua etiam pœna pecuniaria adstrictus, ipsos absentes notet: qui de amissis ab eis propter ab-
sentiam distributionibus personæ ad eam rem deputandæ rationem redde-
re, & fidē facere debeat. Cæterum nul-
lus Canonicus, vel Beneficiatus distri-
butiones, seu punctū ad eas habēdas in
Missa lucretur, nisi ante finē Epistolæ

I ij cho.

chorum introierit : sed neq; in vesperis, & alijs diurnis horis Canonicis, & matutino etiã officio, nisi ante finem primi psalmi chorũ ingrediatur. Qui chorũ ingressi fuerint, nõ inde exeãt, nisi ex causa, & præside, qui deligetur, potestatem illis faciente. Qui tamen Missam tẽpore permisso celebrabũt, distributiones non amittant.

Dignitatum & præpositurarum tertia pars fructuum in distributiones quotidianas applicatur.

Cap. XXVII.

SAcra Tridentini Concilij decreto inhærens sancta Synodus, statuit, atque decernit, tertiam partem fructuum, & prouentuum Dignitatum omnium, Personatum, Officiorum, ac Præpositurarum in ecclesijs tam cathedralibus, quàm collegiatis huius Prouinciæ existentium, in distributio
nes

nes quotidianas assignandam & applicandam esse, quemadmodum præsentis statuto iam nunc eam assignat, & applicat, & assignatam, atq; applicatam esse declarat. Quæ tertia pars fructuū inter eos, qui Dignitates ipsas, Personatus, Officia, ac Præposituras obtinent, vel obtinebunt, singulis diebus proportionabiliter diuidatur, quando Missæ & vesperis personaliter interfuerint. Volens atq; decernens, vt absentes singulis diebus notentur ab eo, qui Canonicos absentes notauerit, qui dierum omnium, in quibus abfuerint, non aliter quàm de diebus, quibus Canonici absunt, facere solet, rationem reddere debeat. Quorum dierum distributiones, cùm earum propter absentiam dominium non acquisierint, iam nunc fabricæ ecclesiæ sint addictæ.

I iij Décer-

Decernit autē sancta Synodus, tertiā illam partem secundū verū valorem cōputari debere. Et quod ad pręteritū attinet, ex ijs tantū fructibus, quos titularis obtinet, & in suum vsum cōuertit, tertia pars in distributiones applicata esse censeatur: vt intelligatur tertia pars fructuum applicata deductis atq; sublatis ordinarijs, & extraordinarijs oneribus, & ipsis etiam pensionibus. In posterū verò tertia pars omnium absolutè fructuū, deductis tantum ordinarijs, & extraordinarijs oneribus. Cæterum obtinentibus in cathedralibus, vel collegiatis ecclesijs dignitates, Canonicatus, aut Præposituras tribus tantum mensibus quolibet anno iuxta constitutionem Tridentini Cōcilij abesse licet. Tempus verò applicationis factæ, residētis, & notationis facien-

cien-

ciendæ post tres menses à die publica-
tionis huius decreti, quæ in ecclesia
metropolitana fiet, decurrere incipiat.

*In quibus ecclesijs pars fructuum Canonicis sit
in distributiones applicanda.*

Cap. XXVIII.

IN ecclesijs cathedralibus, in quibus
vel nulli redditus in distributiones
quotidianas ipsis Canonicis sunt appli-
cati, vel adeò reuues, vt nō ea, qua de-
cet, Canonicorū frequētia choro inser-
uiatur, Prælati ex redditibus, & prouē-
tibus Canonicatuū assignationē & ap-
plicationē in distributiones quotidia-
nas iuxta Cōcilij Tridētini decretū in-
tra annū à die publicationis huius pro-
uincialis Cōcilij facere teneātur: ac de
huiusmodi assignatione & applicatio-
ne in primo Cōcilio prouinciali ratio-
nē reddere. Alioqui quingentorū duca
I iij torum

torū multa, quā nunc iam redimēdis captiuis deputamus, præfenti hoc statuto illis irrogatur.

S E S S I O Q V A R T A

S V B P I O Q V I N T O P O N T . M A X .

C E L E B R A T A D I E X X I I , M E N S I S

Ianuarij. M. D. Lxvj.

Antea prouincialis Valenti-
na Synodus, præfidente in
ea Illustrissimo, ac Reuerē-
dissimo domino Martino
Ayala Archiepiscopo Valentino, eo-
rum, quæ ad ecclesiarum, & personarū
ecclesiasticarum gubernationem per-
tinent, materiā profequens, sequentia
statuta decernēda esse censuit, atq; ea
in hunc, qui sequitur, modū decernit.

TITVLI TERTII PRO-
secutio de ijs, quæ ad ecclesiarum, & perso-
narū ecclesiasticarū gubernationē spectant.

De co-

De eorum, qui ad Cathedrales ecclesias promovendi sunt, examine faciendo.

Cap. I.

Cum plurimum interfit, quales Episcopi ecclesijs præficiantur; ac proinde ij, qui ad tantum munus promovendi sunt, de vita, moribus, doctrina, & alijs, quæ iuxta sacros Canones requiruntur, laudabile testimonium habere debeant, meritò sacrosancta Tridentina Synodus statuit, vt in provincialibus Concilijs modus & forma præscribatur, qua de his omnibus in eo, qui ad cathedralem ecclesiam assumendus est, inquisitio, seu instructio sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda pro nationis, & populi moribus fieri debeat. Quod ipsum hæc sancta provincialis Synodus maturè considerans, sequentem huius

I v exami

examinis & instructionis formā huic
 Prouinciæ pro populi qualitate conue
 nientem magis esse iudicauit: nempe
 vt facta personæ alicuius ad ecclesiam
 cathedralem electione, seu præsentatione,
 Electus ipse, siue præsentatus Se
 dis Apostolicę Legatū, vel Nuncium,
 vel certè proprium suum Ordinariū,
 vel illū, in cuius diœcesi diu multūq;
 sit versatus, cū ipso electionis, seu præ
 sentationis testimonio quamprimū
 adeat: qui quidē Prælatus & ab ijs te
 stibus, quos ei Electus proponet; & ab
 alijs, quos bonos, graues, ac fide dignos
 ipse deliget, publico, ac etiam secreto
 scrutinio de Electi qualitatibus dili
 genter inquirat: an scilicet sit legiti
 mo matrimonio natus, qua ætate, qui
 bus moribus, quàm prudens, & an in
 sacro Ordine sex saltem mensiū spa
 cio

cio sit iam constitutus: qui in Vniuersitate studiorum, quæ nulla hæresis suspicione tunc laboraret, arduo præcedenti examine iuxta illius Vniuersitatis statuta Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico meritò sit designatus, ac declaratus: aut publico alicuius Academiae testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur: quod quidem testimonium graui aliquo in Theologia, aut iure Canonico, iuxta illius Academiae morem, præcedenti examine, dari illi debeat. Cùm verò testante scriptura, septies in die cadat iustus, nõ æquum fuerit, de quibuscumque delictis in vniuersum inquisitionẽ ipsam fieri, sed de publicis tantũ, & quibus ceteri scandalo offendũtur, ac de ijs etiã, quæ in prauã consuetudinem abierũt. Cæterum si is ad ecclesiã Cathedralẽ

assumendus sit, qui ad aliam cathedralem fuit iam prius promotus, de quo iam tunc huiusmodi examen, & disquisitio facta sit, sat fuerit, de duobus tantum inquisitionem fieri, num scilicet priorem ecclesiam rectè administrauerit, & an vitæ exemplo clarus & conspicuus extiterit. Deniq; cum Prælatus hanc inquisitionem peregerit, eam in instrumentum publicum redactã cum toto testimonio, ac professione fidei ab ipso Electo facta quamprimum ad sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittendam curet: ne ecclesia longo tempore Pastore destituta, detrimẽta patiatur: & vt hac etiam ratione summus ipse Romanus Pontifex ecclesijs sanctè, atq; vtiliter providere possit.

Paro-

Parochiali ecclesia vacante, per edictum publicum vocandos esse, qui ad eam obtinendam examinari voluerint.

Cap. I I.

Quoties parochialis ecclesia, vel per obitū, vel per resignationem vacauerit, vt idoneus aliquis & dignus ei præfici possit, sancta hæc prouincialis Synodus animarū saluti magis expedire censuit, vt per edictum publicum, qui ad eam parochialem obtinendam voluerint examinari, vocentur. Quod ipsum edictum in valuis ecclesiæ maioris, & vbi ecclesia ipsa vacauerit, & alio etiam loco, qui ad eam rem commodus pro arbitrio Ordinarij magis iudicabitur, affigatur. In quo quænam parochialis ecclesia vacet, significetur; & quindecim, vel pauciorū dierum terminus pro ipsius Ordinarij iudicio constituatur, intra quos qui exam-

men

men ipsum subire voluerint, accedere teneantur. Quoniam verò animarum cura onus est à quibuscumq; etiã idoneis maximè formidandũ, intelligant qui accessuri sunt, quanta animi synccritate, quamq; nihil de se elatè & arroganter sentientes Prælatis sese offerre debeant. Qui ecclesiæ tantũ utilitatem, non autem sua cõmoda sibi proponant: neq; aliud eorum aliquis apud se statuat, quàm vt si dignus repertus fuerit, ecclesiæ præficiatur; sin minus, alijs libenter cedat. Cæterũ si peractõ præsentationis termino, nullus accesserit, poterit tunc Ordinarius pro suo arbitrio ecclesiæ, vt magis expedire viderit, prouidere.

Archidiaconatus quibus conferendi sint.

Cap. III.

Cũ

CVM ij, qui morum grauitate, & literarum scientia præcellunt, præstantioribus ecclesiæ beneficijs decorari debeant, neq; alijs iustè illa conferri possint, quàm ijs, qui muneri suo præclarè respondere valent; sancta Synodus intelligens Archidiaconorum dignitatem in ecclesijs insignem esse, ad cuius functionem, vt iura docent, multa exigantur, quæ sine literarum peritia minimè præstari possunt; Concilij etiã Tridētini decretũ ea in re secuta, statuit, vt nemo in posterũ ad quemcũq; Archidiaconatũ in huius prouinciæ ecclesijs promoueatur, qui non fuerit in aliqua studiorũ Vniuersitate, quæ nulla heresis suspicione tũc laboraret, arduo præcedenti examine, iuxta Vniuersitatis illius statuta magister, seu doctor, vel licentiatus in Theologia, aut

iure

iure canonico designatus, & nominatus. Capitulis verò non liceat aliter, quàm iuxta huius statuti formam aliquẽ ad alicuius Archidiaconatus possessionem admittere.

Canonicatus, cum vacauerint aliter, quàm per resignationem, quibus conferri debeant.

Cap. IIII.

Hortatur sacrosancta Tridentina Synodus, vt in prouincijs, vbi id commodè fieri possit, ex Canonicatibus dimidia saltem pars in cathedralibus ecclesijs, & collegiatis insignibus, Magistris tantùm, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico conferatur. Cumq; hæc prouincia viris Theologiæ, & iuris Canonici peritis abundet, ac proinde illa hortatio in ea cõmodissimum locum habeat, sancta hæc Synodus statuit, in eccle-

ecclesijs huius Prouinciæ cathedralibus dimidiam Canoniarum partem, quādo aliter, quā per resignationem vacauerint, ijs tantum, qui prædictis Theologiæ, vel iuris Canonici titulis insigniti fuerint, conferri debere: ita ut Canonatus primū vacaturus magistro, seu doctore, vel licentiatō in Theologia, aut iure canonico, qui pœnitentiarij munus exerceat, iuxta Tridentini Concilij constitutionem conferatur. Secundō verō vacaturus libere alij etiam, quā doctore, vel licentiatō conferri possit. Qui tertio verō loco vacabit, promotō ad aliquem ex prædictis gradibus conferri tantum debeat: atq; ita alternis vicibus fiat, donec dimidia saltem Canoniarum pars ijs, qui ad aliquem ex prædictis gradibus conscenderint, fuerit collata. Qui

K quidem

quidem Canonatus, vbi semel fuerint magistris, doctoribus, vel licentiatibus in prædictis facultatibus collati, nõ alijs in posterum, quocumque modo vacauerint, conferantur, quàm ijs, qui ad aliquem ex supradictis gradibus fuerint promoti. Orat autem sancta hæc Synodus, quoad potest, sanctissimum Romanum Põtificem, vt præsens hoc decretum, quod singulari beneuolentia, & amore erga viros literatos, & Tridentinæ etiam Synodi hortatione statuendum esse duxit, confirmare dignetur. Cui si ea in re huic Synodo gratificari minimè visum fuerit, tunc eadem Synodus huius prouinciæ Prælatos hoc decreto ligare non intendit: sed adeò liberam omnium Canonatum collationem relinquit, ac si præsens decretum omnino æditum non fuisset.

Exqui

*Exquisita & noua festa non esse celebra-
branda.*

Cap. V.

SVnt qui exquisitas, ac nouas festo-
rum appellationes contra quàm Ca-
lendarij series, & approbata in Ecclesia
consuetudo habeat, inuenire solent:
quem ab usum improbens sancta Sy-
nodus, statuit, ne eiusmodi festa à Ca-
pitulis, vel parochis celebranda ad-
mittantur. Qui non paruerint, sex li-
brarum mulctæ sint subiecti; & fructus
quos pro celebratione similium festo-
rum receperint, suos minimè fa-
ciant.

*Quæ duplæ, & quibus diebus admitti non
debeant.*

Cap. VI.

CVm iuxta patrū statuta & cōsuetu-
dinē ordo vnus, ac constās in officiorū
celebratione esse debeat: ex multis autē

K ij festo-

festorum duplis, quæ contra Calendarij ordinem in quibusdam huius provincie ecclesijs admitti aliquando solent, magna in diuinis officijs celebrandis in vna, eademq; diœcesi, & ciuitate varietas ac perturbatio soleat accidere; ne Calendarij ordo in Missis conuentualibus, & horis Canonicis in choro dicendis varietur, omnibus huius provincie ecclesiarum tam cathedralium, quàm collegiatarum Capitulis præcipit sancta Synodus, ne duplam aliquam contra Calendarij seriẽ tempore, quo Missa conuentualis, & horæ canonicæ celebrari solent, diebus vllis celebrandam admittant. quod ipsum in ecclesijs parochialibus diebus Dominicis, & festis colendis seruari etiã debere decernit. Reliquis enim diebus duplã in eis admitti indulget, dummodo Missa conuen-

uen-

uentualis, vbi ea dici de more consue-
 nit, saltē priuatim celebrari non omit-
 tatur. Capitulum non obediens quin-
 quaginta aureis; reliqui verò qui in pa-
 rochialibus ecclesijs contra hoc statu-
 tum fecerint, viginti mulctentur. Si
 quæ verò huiusmodi duplæ sint iam
 admiffæ, vel Ordinarius eas in alia suf-
 fragia commutet, quæ animabus illo-
 rum, qui hæc legata reliquerunt, sint sa-
 lutaria; vel certè alio tempore, quàm
 quo Missa conuentualis, & horæ cano-
 nicæ in choro dici solent, celebrari de-
 beant.

Deambulationes in templis prohibentur.

Cap. VII.

CVm scriptum sit, domus mea do-
 mus orationis vocabitur; cupiens
 sancta Synodus, deambulationes, quæ
 in templis, dum sacra celebrantur, ma-

K iij gno

gno rerum diuinarum contemptu
 fiunt, remouere; præcipit sub excom-
 municationis pœna, ne tempore Mis-
 sæ maioris, vel dum sacra concio ad po-
 pulum habetur, huiusmodi deambu-
 lationes in templis fiant. Canonicis
 autem & Rectoribus iniungit, vt ad
 eas prohibendas, quoad poterunt, mi-
 nisterio alicuius personæ ad id de-
 putandæ officium suum accommo-
 dent.

*Qui ad ecclesiam confugerint, ne ultra dies nouem
 in ea permaneant.*

Cap. VIII.

QUoniam templa quæ diuino cul-
 tui dicata sunt, quantum fieri po-
 test, pura atque expurgata esse oportet,
 decreuit sancta Synodus, ne qui ad
 ea confugerint, si nulla contentio de
 immunitate agitur, ultra dies no-
 uem

uem in eis manere permittantur. Intra quos si vel in ipso templo inquietè vixerint, vel crimen aliquod in eo, vel extra ipsum commiserint, citò excludantur.

Quæ sapiunt Gentilitios ritus è templis remouenda.

Cap. IX.

NE in Christianorū templis aliquid spectari possit, quod Gentilitios ritus sapere videatur, prohibet sancta Synodus, ne in editis atque conspicuis templorum locis militaria vexilla, aut phaleræ pendeant: ne ve galeæ, aut scuta promineant. Si quæ verò nunc extant, intra dies quindecim à publicatione præsentis statuti remoueantur.

Non esse sanctorum reliquijs abutendum ad questum.

Cap. X.

K iiij

Quo-

Quoniam Sāctorum reliquijs, quibus meritò honorē & venerationem debemus, aliqui non paruo multorum scandalo ad quæstum abutuntur; sacri etiam Tridentini Concilij decreto, quo in reliquiarum veneratione omnem turpem quæstum eliminari debere patres statuerunt, sancta Synodus insistens, præcipit sub excommunicationis pœna, ne in templis, etiam monasterijs, reliquiæ sanctorum extra ipsum altare educantur in locum, vbi ad quæstum populo sint propositæ. Quòd si aliqui etiā regulares deuotionis gratia eas ad infirmos detulerint, quod facere non debent nisi vocati, nihil eis dare, neque ipsis ob id intuitu etiam elemosynæ aliquid recipere sub eadem excōmunicationis pœna liceat. Et quia omnia, quæ speciem superstitionis habent,

bent,

bent, repellenda sunt, prohibet, ne vllus imagines sanctorum filis, aut re alia metiatur, vt huiusmodi imaginum mensuræ ad infirmos perferantur: ne ve hostiæ, in quibus nonnulla scribi solent, ægrotis præbeantur. Hæc enim à superstitiosi cultus specie nō sunt aliena.

Vigiliæ publicæ in templis interdiciuntur.

Cap. XI.

CVm domum Dei nihil non sanctū deceat, perpendatq; sancta Synodus, ex ijs vigilijs, quæ multorum concursu in monasterijs, alijs ve templis, seu Oratorijs publicis fiunt, multas scandali occasiones oriri, & aliquando ex ijs etiam templa profanari contingat, omnibus huius prouinciæ subditis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna mandat, ne ad

K v templa

templa ad huiusmodi publicas vigilias agendas se conferant, aut eis vlllo modo interfint.

Processiones è Monasterijs extra septa ne egrediantur.

Cap. XII.

STatuit sancta Synodus, ne è monasterijs processiones sacrosancti corporis Christi, aut Assumptionis beatæ Mariæ, vel aliæ extra Monasteriorum septa per vicos fiant. Neque parochis liceat huiusmodi processionibus interesse. Parochus qui non paruerit, quadraginta solidis: Presbyteri verò singuli solidis decem mulctentur. Illud etiam prohibet, ne regulares extra Monasteria ad sepeliendos defunctos crucem deferendo in processione progrediantur.

De pijs operibus in suffragium animarum implendis: et de Missis, quæ in Parochijs in fine anni celebrandæ supersunt.

Cap.

Cap. XIII.

NE piæ testantium voluntates de-
 pereant, neque ipsorum animæ de-
 bitis suffragijs fraudentur, præcipit
 sancta Synodus, Missarum celebratio-
 nem, & alia pia opera, quæ testamentis
 mandantur, saltem intra annum vnū
 post testamenti publicationem imple-
 ri. Quin etiam Curatis omnibus, & ra-
 tionum ecclesiasticarum Præfectis,
 quos Rationales vocamus, iubet, vt
 singulis annis Ordinario, aut eius Vi-
 cario, seu Visitatori exponant, quantus
 Missarum nondum celebratarum nu-
 merus in ipsorum parochijs supersit:
 vt Ordinarius quid ea in re agi debeat,
 possit maturè statuere. Qui non parue-
 rit, trium librarum mulctæ sit subie-
 ctus.

Quarum vnionum acta Ordinario ostendi debeant.

Cap. XIII.

Quo-

Quoniam vniones perpetuæ à qua-
draginta annis citra factæ, iuxta
decretum Tridentini Conciliij ab Or-
dinarijs tamquam à Sede Apostolica
delegatis examinari possunt, iubet san-
cta Synodus, vt intra sex mēses omniū
huiusmodi vnionum tituli & acta ad
Ordinarium deferantur. Si secus factū
fuerit, ab Episcopis iuxta Tridentini
Conciliij statutum procedatur.

*Confraternitatum statuta Ordinario com-
monstranda esse.*

Cap. XV.

Omnes quorumcumque Confra-
ternitatum Prioribus & Præfe-
ctis mandat sancta Synodus, vt intra
trium mensium spacium suæ Confra-
ternitatis constitutiones & statuta ad
Ordinariū deferant: vt possit ipse Or-
dinarius intelligere, num eorum ali-
quod

quod minùs rectum sit, & an debita au-
toritate sint cōfirmata. Quod examen
gratis fieri debere, decreuit sancta Sy-
nodus. Si transacto prædicto termino,
minùs paruerint, ministerijs & exerci-
tjjs Confraternitatum in ecclesijs vti
non permittantur.

*Ne possessio beneficiorum conferatur, antequam Ordina-
rius literas sine fraude impetratas esse intellexerit.*

Cap. XVI.

CVm aliquando accidat literis sub-
reptitiè impetratis, & ijs etiam
qualitatibus, quas Tridentinum Con-
cilium in Beneficiatis requirit, ali-
quando dolo confictis, aliquos ad di-
gnitatum, Canonicatum, Persona-
tum, Beneficiorum curatorum, vel
etiam simplicium possessionem in-
consulto Prælato admitti, statuit san-
cta Synodus, ne in posterum in hac
pro-

prouincia dignitatis alicuius, Canonicatus, Personatus, Beneficij curati, vel simplicis quarumcumque literarum vigore, alio ve quocumque prætextu, alicui personæ cuiuscumque conditionis existat, possessio conferatur, nisi prius literæ prouisionis coram Ordinario præsentatæ fuerint. Ipse verò Ordinarius re, quàm breuissimè fieri poterit, examinata, simul atque nullam subesse fraudem intelliget, possessionem dari iuxta literarum seriem citissimè mandet. Qui huic decreto non obédierit, medietate fructuum vnius anni dignitatis, Canonicatus, Personatus, Beneficij curati, vel simplicis, cuius possessionem fuerit adeptus, priuatus existat. Subexecutor verò & Notarius excommunicationis sententiam ipso facto incurrant; & Subexecutor

tor

tor aureos centū, Notarius verò quinquaginta persoluant.

De locis Parochiali ecclesie annexis.

Cap. XVII.

Contingit aliquando loca quædam ex paucis rusticanis domibus initio coagmentata, & Parochiali alicui ecclesie annexa, in tantum postea domorum numerum excrescere, vt non solum ob loci distantiam, sed propter plebis etiam multitudinem vix possit parochus Sacramenta illorum incolis ministrare. Vnde cum ex his annexis locis primitias Curati recipiant, plebs tamē Sacramentorū administratione fraudetur, statuit sancta Synodus, vt in huiusmodi locis annexis, quæ iā in cōpetentē magnitudinē sunt aucta, Ordinarius quemadmodū viderit expedire, Presbyterū constituat, qui illorum locorum incolis Sacramēta ministret:

cui

cui ex ipsius annexi loci fructibus, primitiis, vel redditibus commodum, ac sufficiens stipendium decernat. Quando verò ecclesiam illam parochialem, cui locus annexus est, vacare contigerit, Ordinarius locum annexum, si eius fructus, salva competenti ecclesiæ matricis dote, sufficientes fuerint, ab ipsa ecclesia matrice pro suo arbitrio separet, & in parochialem ecclesiã erigat.

Ex ecclesiarum fructibus ad diuinum cultum, & Sacramentorum administrationem ipsis ecclesijs esse prouidendum.

Cap. XVIII.

Quemadmodum æquum est eos, qui spiritualia seminant, carnalia metere; ita ijs, qui carnalia tribuunt, spiritualia iustè negari non possunt. Cumq; iuxta Tridentini Concilij statuta in ecclesijs parochialibus, in quibus

bus populus ita numerosus est, vt vnus Rector non possit Sacramentis ecclesiasticis ministrandis, & cultui diuino peragendo sufficere, cogendus ille sit ab Episcopis, tot sibi ministros ad hoc munus adiungere, quot ad Sacramenta ministranda, & cultum diuinum celebrandum sufficiant: perpendat autem sancta Synodus, fructus & redditus parochialium ecclesiarum in hac prouincia ita aliquando alicui personæ, vel Monasterio, seu Collegio, aut cõmunitati in totum, seu in maiorẽ eorum partẽ reseruatos, vnitos, aut quocumque modo assignatos esse, vt Rector muneri suo satisfacere nequeat: eos verò, quibus fructus reseruati sunt, vniti, vel quomodocumque assignati, ita curam animarum negligere, vt neque huic ecclesiarum necessitati consu-

L lant,

lāt, neque etiam ab Ordinarijs quam-
diu fructus ipsos, vel maiorem eorum
partem illi retinent, consuli possit: me-
ritò eadem sancta Synodus huic eccle-
siarum necessitati succurrere volens,
& decretis Concilij Tridētini insistēs,
statuit, vt, si facta hac fructuū reserua-
tione, vnione, vel assignatione, fructus
siue redditus, qui titulari supersunt, ad
hæc necessaria obsequia ecclesiæ impē-
denda minimè sufficiant, vel quia ec-
clesia populosa est, & pluribus ministris
indiget; vel quia fortè locum aliquem,
vel loca annexa habet, quæ nisi noui
ministri in eis constituantur, necessaria
Sacramentorum administratione frau-
dabuntur; ex ipsius ecclesiæ parochialis
fructibus particulari alicui personæ,
Monasterio, Collegio, vel communi-
tati cuicumque reseruatis, seu quomo-
dolibet

dolibet eis pertinentibus, tantam portionem vel augendo in ipsa ecclesia matrice, si opus fuerit, ministrorum numero; vel nouis ministris in loco, vel locis annexis, si id necessitas postulat, constituendis Ordinarius assignet, vel applicet, vt tam ipsi ecclesie matri-
ci, quam locis annexis recte prouideatur. Sic enim animarum saluti, cuius in primis ratio haberi debet, poterit ab Ordinarijs recte esse consultum.

*Que parochiales ecclesie liberentur onere ad matrices ecclesias eundi, vt processio-
nibus intersint.*

Cap. XIX.

CVm sacra Concilia in hunc etiam finem congregentur, vt subditorum odia, dissensiones, ac lites sedari valeant; cupiatq; sancta Synodus, ecclesiarum huius prouincie discordias

L ij tollere

tollere, quò tranquillius Deo, qui pacis est autor, in eis deseruiatur: intelligens huius prouinciæ oppida quædam vel loca, cùm exigua initio ac tenuia essent, postea tamen in eam magnitudinem excreuisse, vt ab ecclesia matrice separata, in ecclesias parochiales iam sint erecta; quæ in ipsa eorũ separatione ad pacta quædam seruãda adstricta fuerant, quæ vix commodè seruari iam possunt; quale erat, in festo corporis Christi, vel Assumptionis beatæ Mariæ oppidis suis, aut locis relictis, cum cruce & cappis ad matricem ecclesiam, vt sacrę processioni interessent, ire: statuit, si ea oppida, vel loca iam in parochiales ecclesias erecta eiusmodi sint, vt in eis corporis Christi, aut alterius festi processio decẽter fieri queat, quod ipsum iudicio Ordinarij relinquitur, iam

iam nunc onere illo, seu obligatione ad matricem ecclesiam cum cruce & cappis prædicto festo, vel festis eundi, vt processioni intersint, eximenda & liberanda esse, quemadmodum præsentis decreto ea eximit ac liberat: eorumq; incolis concedit, vt in ipsis suis oppidis, vel locis prædictas processiones facere possint; & ne ab vllis perturbentur, præcipit: non obstantibus statutis, consuetudinibus, conuentionibus, & alijs quibuscumque: his enim omnibus sancta Synodus derogat. Si quæ verò lites coram huius prouinciæ Ordinarijs super prædictis ortæ fuerint, sintq; adhuc indecisæ, illas omnes ad se sancta Synodus euocat, præsentiq; hoc statuto cassat, & extinguit: ac partibus perpetuum silentium imponit.

L iij De

*De iudicibus delegatis limites sui mandati
excedentibus.*

Cap. XX.

Quoniam experimento aliquando didicimus, iudices aliquos delegatos ita potestate sua abuti, vt limites sui mandati excedentes, excommunicationis etiam & interdicti censuras temerè imponere non vereantur: vnde non parua incommoda, & scandala oriri solent. Cumq; iuxta vtriusq; iuris dispositionem fines mandati diligenter seruandi sint, nemoq; sine iurisdictione, & potestate huiusmodi actus exercere possit, statuit sancta Synodus, si quando constiterit, iudices delegatos cuiuscunq; dignitatis, seu præeminentiæ fuerint, in huiusmodi actibus exercendis, mādati sui limites excedere, ne tunc excommunicationi, quam intulerint, aliquid deferatur: neve inter-

ter-

terdictum, quod imposuerint, à Capitulis, vel Parochis admittatur, nisi cōsulto prius de ea re Ordinario. Capitulum non obediens sex librarum, parochus verò duarum mulctam subire compellātur. Excommunicatio verò, quę pro rebus deperditis, vel furto sublati ferri solet, non ab alio, quā ab ipso Episcopo, vel de eius facultate, iuxta Tridentinæ Synodi statutum decernatur.

Judices seculares qui personas Ecclesiasticas in carcerem trahunt, excommunicati declarantur.

Cap. XXI.

Iudicum quorundā seculariū audaciā improbens sancta Synodus, qui personas ecclesiasticas in carcerem trahere, & ibidem sua autoritate retinere audent; præcipit, ne aliquis secularis iudex, vllum, qui in Sacris Ordinibus

L iiij con-

constitutus sit, capere, aut captum aliquo tempore retinere præsumat: sed si fortè ipsum proprio mutato habitu, in aliquo crimine repererit, simul atque eum sacris ordinibus initiatum esse intelliget, ad eius Superiorem deferat. Quòd si tempus ad id opportunum nõ fuerit, tantisper solummodo pro Superiore eius ipsum custodiat, idq; decenti loco, & absq; omni alia molestia, donec ad illum deferre ipsum possit. Alioqui sententiã excommunicationis, quæ capite, Si quis suadente diabolo, in eos infertur, qui manus violentas in Clericos iniecerint, sancta Synodus eũ incurrisse declarat.

*Novitiæ quomodo ante professionem sint
ab Ordinario examinandæ.*

Cap. XXII.

ANtequam professionem emittat
quæ in Religione Novitiæ est, iux
ta

ta Concilij Tridentini decretum debet Episcopus, vel eo impedito eius Vicarius, vel aliquis ab eis deputatus illius voluntatem explorare, an coacta, an seducta fuerit, & an sciat quid agat. Ut igitur rectius, & maiori eius libertate hæc probatio fiat, præcipit sancta Synodus, huiusmodi examen apto, & decenti loco, in quo nihil à Sanctimonialibus, vel alijs audiri possit, debere fieri. Et quoniam dos eodẽ Concilio Tridentino statuenta, vt hac etiam ratione ipsius Nouitiæ libertati magis consulatur, ante eius professionem Monasterio dari nõ debet, decernit, ab Episcopo, vel eius Vicario, aut ab eis deputato hoc etiam explorandum esse, an scilicet Monasterium antequam Nouitia professionem emittat, dotẽ ipsam receperit. Porro circa victum & vesti-

L v tum

tum eius, quæ nondum est professa, dispositio Concilij Tridentini seruetur.

Ab Episcopis & regularium superioribus statuta Tridentini Concilij de regularibus edita, in monasterijs ipsorum curæ subiectis esse seruanda.

Cap. XXIII.

Quoniam tam Episcopi in monasterijs sibi subiectis, vel specialiter commissis, quàm Abbates, Generales, alijsq; ordinũ Superiores ea, quæ de regularibus siue viris, siue mulieribus in sacro Tridentino Concilio statuta sunt, executioni mandare debent, ita vt Episcoporum negligentiam Concilia Prouincialia suppleant, & coërceant; regularium verò Capitula Prouincialia & Generalia; & in defectum Capitulorum Generalium Concilia Prouincialia per deputationē aliquorum

rum

rum eiusdē ordinis prouidere debeant: idcirco sancta Synodus huius prouinciae Episcopos, necnon Abbates, Generales, aliosq; ordinū Superiores in Domino hortatur, vt si fortè in aliquibus monasterijs tam virorum, quàm sanctimonialiū eis subiectis vetus ac regularis disciplina collapsa fuerit, omnia iuxta Tridentini Concilij statuta, quę de regularibus sancita sunt, pro sua prudentia instaurent, ac moderentur. Episcopi qui in monasterijs sibi subiectis præsens decretum non serauerint, ducentorum aureorum mulctę subijciantur. Regulariū verò Superiores, si suo muneri hac in parte defuerint, suaq; monasteria ad decretorum Tridentini Concilij normam minimè reformauerint, iuxta eiusdem ipsius Tridentinae Synodi constitutionem

eorum

eorum negligentia coërceri, atq; sup-
pleri diligenter curabitur.

SESSIO QVINTA

ET VLTIMA, SVB PIO QVIN-

TO PONT. MAX. CELEBRATA DIE

xxiiij. mensis Februarij.

M. D. Lxvj.

VT huius prouinciæ populus
sanctis legibus institutus,
Deo fideliter seruiat, eiusq;
mādata faciliùs exequatur,
sancta Prouincialis Valentina Syno-
dus præfidente in ea Illustrissimo ac
Reuerendissimo domino Martino A-
yala Archiepiscopo Valentino, sequē-
tia hæc statuta, quæ potissimùm ad po-
pulum gubernandum, & in officio reti-
nendum

nendum pertinent, sancienda ac promulganda esse decreuit.

¶ TITVLVS QVARTVS
de ijs, quæ communiter ad populi gubernationem spectant.

De festis in hac prouincia colendis.

Cap. I.

Dies festos in hunc finem institutos esse constat, vt in eis ab omni opere seruili abstinentes, rebus diuinis toti incumbamus. Quare grauiter ferens sancta Synodus esse quosdam, qui hæc parùm curantes, sacros dies à reliquis minimè distinguunt, dum alij laborantes manibus, alij verò prauis ac sceleratis operibus hisce diebus sese magis implicantes, debitum honorem festis subtrahunt; vt in posterum ipsi dies festi rectiùs obseruari possint, & populus eorum

eorum multitudine minimè prægrauetur, statuit illorum festorum catalogum describere, quæ ex ipsius Synodi mandato in tota hac prouincia ab omnibus coli debēt. Ea autem sunt quæ sequuntur.

Circuncisio Domini.

Epiphania.

Sebastianus Martyr.

Vincentius Martyr.

Purificatio beatæ Mariæ virginis.

Matthias Apostolus.

Annunciatio beatæ Mariæ virginis.

Marcus Euangelista.

Philippus & Iacobus Apostoli.

Inuentio sanctæ Crucis.

Barnabas Apostolus.

Natiuitas sancti Ioannis Baptistæ.

Petrus & Paulus Apostoli.

Iacobus Apostolus.

Trans-

Transfiguratio Domini.
 Laurentius Martyr.
 Assumptio beatæ Mariæ virginis.
 Bartholomæus Apostolus.
 Natiuitas beatæ Mariæ virginis.
 Matthæus Apostolus.
 Dedicatio Michaëlis Archangeli.
 Lucas Euangelista.
 Simon & Iudas Apostoli.
 Festum omnium sanctorum.
 Andreas Apostolus.
 Conceptio beatæ Mariæ virginis.
 Thomas Apostolus.
 Natiuitas Domini.
 Stephanus Protomartyr.
 Ioannes Apostolus & Euangelista.
 Resurrectio Domini cū feria 2, & 3.
 Ascensio Domini.
 Festum Pentecostes cum feria 2, & 3.
 Festum corporis Christi.

Festa

Festa verò sanctorum, qui ciuitatis, aut loci sunt patroni, arbitrio Ordinarij; quæ verò ciuitatis, vel loci voto colenda esse dicuntur, præcedente Ordinarij examine colantur. Et quia non desunt, qui vix alia ratione, quàm metu pœnæ à malo prohiberi possunt, ideò sancta Synodus ijs, qui horum festorū aliquod non coluerint, quatuor solidorum pœnam imponit.

De præcepto audiendi Missam.

Cap. II.

DEnt operam omnes Christi fideles, vt præceptum Ecclesiæ, quod diebus Dominicis, & festis colendis Missam audire tenentur, sedulò implent: sciantq; cum decimum quartū annum attigerint, se iam obligatione huius præcepti deuinctos esse: quos hortatur sancta Synodus, vt ad suas parochias

chias, quòd sint in eis vt plurimum
 sacro fonte regerati, & salutaria Sa-
 cramenta inde recipiant, ac in ipsis etiã
 pro eis speciatiim oretur, diebus saltem
 Dominicis & festis maioribus ad Mis-
 sam conuentualem attentè ac deuotè
 audiendam accedant.

*Non esse pietatis prætextu violandum præceptum
 de colendis festis.*

Cap. III.

NON desunt, qui pietatis causam
 præ se ferentes, interim tamen Ec-
 clesiæ mandata transgrediuntur, quem
 abusum auferre cupiens sancta Syno-
 dus, præcipit, ne vllus quocumq; in lo-
 co etiam sacro diebus Dominicis aut
 festis colendis aliquid seruilis operis fa-
 ciat absq; Ordinarij, vel Officialis eius
 facultate. Quinetiam iubet, ne vllus
 eisdem Dominicis, aut festis diebus è
 ciuitatibus, oppidis, locisve alijs ali-

M

quò

quò proficiscatur, quin Missam prius audierit; nisi in eum locum se conferat, in quo eam sit auditurus. Quam si non audiat, velut præcepti ecclesiastici transgressor ab Ordinario puniatur.

De impedimentis rerum sacrarum remouendis, & quando officinæ sint occludendæ.

Cap. IIII.

Diebus festis dum in templis officia sacra aguntur, ludi, saltationes, tripudia, & alia quæcumque rerum diuinarum impedimenta tollantur. Officinæ verò, & mercium, aliarumq; rerū etiam ad esum necessariarum tabernæ, & Cauponæ, in quibus esculenta venduntur, quādiu ipsis diebus festis Missa conuentualis in templis celebratur, minimè aperiantur. Ante verò & post, vbi ad victum & vestitum necessaria venduntur, altera ex foribus poterit aperiri.

Cho-

Choreæ quibus locis, & quo tempore prohibeantur.

Cap. V.

Sunt qui saltationibus, & choreis, quæ coram altaribus fiunt, sanctorum festis cultum impendi falsò existimant: ideo sub excōmunicationis pœna prohibet sancta Synodus, ne in vicis, aut plateis coram altaribus choreæ ducantur; ac ne in domibus Confraternitatũ, in quibus sunt sacella & altaria, vllò tēpore coram ipsis tripudia & saltationes fiant. Nocturnas verò saltationes in cōfraternitatum domibus omnino prohibet: tum quòd festorũ cultui minimè conueniāt, tum etiā quòd permulta ex eis mala oriri passim experiamur. Qui nocturnis saltationibus in Cōfraternitatũ domibus operam dabunt, præter præcedentem excōmunicationis pœnam, quinque etiam libris mulctentur.

M ij De

De pauperibus mendicis, & de ijs qui elemosynas
in templis colligunt.

Cap. V I.

EOs, qui Missæ sacrum audiunt, oportet magna animi quiete rebus diuinis intentos esse, & à nullis perturbari, quò minus tranquilla mente sacra illa Mysteria, quæ in Missa peraguntur, contemplari possint. Volens igitur sancta Synodus hæc rei tam sacre impedimenta arcere, præcipit, ne dum res sacra agitur, pauperes mendicæ in templis, aut eorū sacellis permittantur: sed ad ianuam tantum templi stipem petere possint. Qui verò elemosynarias patinas in templis circūferunt, non alij, quàm sequentes, nisi de expressa Ordinarij facultate permittantur: qui scilicet ad parochialis templi, ipsius etiam metropolitani fabricam,
qui

qui ad alendos parochiæ pauperes, qui ad sacrosanctum Christi corpus honorifice colendum, ad ornamenta sacra conficienda, ad beatæ Marię virginis sacellum decorandum, ad suffragia animabus Purgatorij ferenda, demum ad ipsius Hospitalis pauperes sustentandos eleemosynas petunt. Quibus, in Missis quidē priuatis, eo tantum tempore, quo vel sacerdos ad Missam celebrandam se induit, vel quo ipsam Missæ communionē iam peregit, eleemosynas querere liceat: in Missis verò cōuētualibus id, antequam peractum sit euangelium, nequaquam faciant: quo etiam tempore, sed priore loco, Recto-ribus & Vicarijs oblationes à populo recipere liceat. Præcipit etiam sancta Synodus, ne in Monasterio aliquo patina eleemosynaria ad sustentationem pau-

M iij perum

perū, ipsius Monasterij autoritate circumferatur: neve alio quouis modo illis collectæ eleemosynæ, eadem Monasterij autoritate distribuantur.

De eleemosynis, quæ in suffragium animarum colliguntur.

Cap. VII.

Q Vi patinam eleemosynariam animarum Purgatorij detulerit, siue ecclesiasticus sit, siue laicus, successori suo, Rectore, vel Vicario præfente, ad accepti & expensi rationem reddendam sit obnoxius. Quas omnes rationes Rector, vel Vicarius à visitatore in ipsa visitatione examinandas seruari sedulo curet. Hæ verò eleemosynæ in Missarum tantum celebrationem cedant, quæ in eadem ecclesia, in qua erogatæ sunt, in animarum suffragium celebrentur. Quòd si videbitur aliquando expedire, vt in alijs opera insumantur, id nõ fiat, nisi consulto prius Ordinario.

De confraternitatum imaginibus.

Cap. VIII.

CUm nonnulli priuatis domibus, propemodum ac si sacra templa essent, vti videantur, idq; nō deceat; præcipit sancta Synodus, ne illæ Confraternitatum imagines, quibus Confratres in suis solennitatibus, & funeribus vti solent, aliter in priuatis domibus habeantur, quàm thecis inclusæ, honesto tamen ac decenti loco collocatæ. Cùm autem ad funera, vel aliò deportandæ erunt, intra thecas etiam, & decēter, sine pompa tamen ferantur.

Sanctorum imagines decenter pingende & formandæ.

Cap. IX.

Sanctorum imagines, quæ in ipsorū cultum, & populi eruditionem in Ecclesia meritò proponuntur, tam decenter atq; honestè compositas esse oportet, vt neq; vlla ab eis offendiculi

M iij occa-

occafio dari, neq; quod in finē bonum institutum est, in malum aliquod detorqueri poffit. Quare, facri etiam Cōcilij Tridētini decretis inhærendo, sub excōmunicationis pœna iubet fancta Synodus, ne vllus imagines fanctorum aut procaci venustate depingat, aut lasciuis & inhonestis indumentis adornet: sed vt ad eò honestè vel pingantur, vel formentur, vt illorum quos nobis referunt, fanctitati appositè & conuenienter respondeant. Si quæ verò imagines aut indecorè depictæ, aut inhonestè formatæ in templis potissimùm habeantur, parochis & eorum Vicarijs, vt eas quamprimùm remoueant, distriktè præcipit.

Ne laici sacris vestibus vtantur.

Cap. X.

Cum sacra vestes, quæ diuino cultui sunt dicatae, rerum sacrarū ministris

nistris tantum cōgruant, prohibet sancta Synodus, ne laici in Mysteriorum representationibus, vel aliàs, sacris vestibus vtātur. Rectores & Sacristæ, qui sacras vestes laicis concesserint, viginti solidorum pœna mulctentur.

Quibus rationibus agendum, vt nuper conuersi ad fidem alliciantur.

Capo. X l.

QVi nuper ad fidem conuersi sunt, cum in ea instructi erunt, vt maiorem in rebus diuinis profectum faciāt, ijs diebus, quibus diuina mysteria singulari quadam veneratione in templis aguntur, illorum celebrationi matutino tempore interesse sedulò curēt: potissimum feria quarta cinerū, feriā quinta in cœna domini, & sexta in parascœue, & die commemorationis defunctorū, & similibus. Speramus enim fo-

M v re,

re, vt illorum aliqui solenni hoc cultu ad diuina magis prouocentur.

Et quia eorum multi cum mortem obeunt, nulla Christiani animi signa ædere solent, cupiens sancta Synodus, illos nostræ fidei rebus assuescere, eis iniūgit, vt cum testamenta cōdent, aliquid in animarū suarū suffragiū posteris suis imperent: quòd si minùs fecerint, ij, qui eorum bonis quouis modo successerint, tres saltem Missas in defuncti suffragium celebrari faciant.

Quibus etiam sancta Synodus imperat, ne famulos origine Christianos habeant annis decem & octo natu minores. Id si aliter fiat, nuper conuersus libras decem soluat: famulus verò in carcerem ad mensem vnū includatur.

In iudices seculares, qui ecclesijs contra earum immunitatem vim inferunt.

Cap. XII.

Iudices

Iudices seculares, qui nulla præcedente coram Ordinario causæ cognitione, fores ecclesiæ perfringendo, vel quocumq; alio modo illata vi, in ecclesiã, quæ de iure, vel consuetudine immunitate gaudet, intrauerint; vel eam prædicto aliquo modo inuaserint, excommunicationem latæ sententiæ incurrant. Quibus etiam sancta Synodus præter illati damni reparationem, mulctam quinque marcorum argenti irrogat: quam fabricæ ipsius ecclesiæ, cui iniuriam intulerint, iam nunc applicatam esse decernit. Illatæ etiam violentiæ ministri eadē excommunicatione deuinciantur, & alijs pœnis pro qualitate personarum arbitrio Ordinarij puniãtur. Denique si quis cuiusuis dignitatis, status, aut cõditionis fuerit, nulla præcedente corã Ordinario causæ cognitione, ab ecclesia, quæ immunitate gaudet,

aliquem vi extraxerit, vel extrahi mā-
dauerit, sententię excommunicationis
ipso facto sit subiectus.

*Aduersus seculares, qui in personas Ecclesiasticas
iurisdictionem secularem exercent.*

Cap. XIII.

SVnt qui Dei timore posthabito, se
intra limites sue iurisdictionis haud
quaquam continentes, in messem alie-
nam manū mittere non verentur: quos
aduersus etiam Prelatos, & personas in
dignitate ecclesiastica cōstitutas, tam-
quam in proprios subditos, secularis iu-
risdictionis actus cōtra omnem æqui-
tatem & iura exercere minimè pudet.
Quæ meritò sancta Synodus ægre fe-
rēs, districtè præcipit, ne iudex aliquis
secularis, aut Magistratus cuiuscumq;
dignitatis, aut conditionis fuerit, de vi-
ta alicuius, qui in sacris ordinibus con-

obsequij ordinibus con-

stitutus sit, inquirere; aut testes ad informationem recipere; aut contra eum processum aliquem texere ausit: sed si quid correctione dignū in eo viderit, id apud eius Superiorem ecclesiasticū deferendum curet. Qui contra egerit, excommunicatione latae sententiae sit adstrictus.

Patroni iuris patronatus titulum Ordinariis ostendant.

Cap. XIII.

NE cūm beneficiorum patroni aliquem ad beneficium vacans praesentauerint, de viribus & stabilitate iuris patronatus dubitatio aliqua oriri possit, praecipit sancta Synodus omnibus cuiuscumque dignitatis, vel conditionis fuerint, qui persuasum habēt, beneficij curati, vel simplicis ius patronatus sibi cōpetere, vt intra sex mēsium
spacium

spacium iuris patronatus titulum Ordinario, vel eius Vicario generali ad normam Tridentini Cōcilij examinandum ostendant. Re enim in tempore perpensa, omnis dubitationis & litium occasio auferetur. Si negligentes fuerint, sciant, se inde, quod ad ipsum ius patronatus attinet, damnū esse reportaturos.

*Ne pactio, vel conuentio aliqua sit inter presentatum
& ipsum patronum.*

Cap. XV.

Quoties beneficiorum patroni aliquem ad beneficium vacans presentauerint, præter ea, quæ de iure, vel consuetudine ab eis interrogari solent, ipse saltem presentatus iuret, num pactio aliqua, vel conuentio inter ipsum & patronum interuenerit: vt iudicare
pos.

possit Ordinarius, an ipsa præsentatio
rectè & canonicè fiat.

De decimis integrè soluendis.

Cap. XVI.

Cum ius decimarum, quæ ecclesiasticis personis debentur, à iure diuino pendeat, & sacris etiam Ecclesiæ statutis magnopere sit comprobatum, nõ potest sancta Synodus illorum versutiam non maximè reprehendere, qui in decimis soluendis omnes rationes excogitant, quibus aliquid ex eis per fraudem subtrahere, easq; imminuere possint. Quare districtè præcipit, vt post-hac de omnibus terræ seminibus, fructibus, oleribus, lana, siliquis, folijs mororum, saccharo, deq; omni specie vini, ac reliquis, quæ terra gignuntur, integrè omniq; fraude seclusa, sub excommunicationis pœna decimas soluant:
vtq;

utq; decimantes, nequaquam peiora tribuant; neq; feminis portionem, quæ terræ mandata fuit, aut ea, quæ ex cumulis relinquuntur, vel ipsa etiam purgamenta à iure decimarum exempta faciant. Demum ne vllus cuiuscumq; dignitatis, aut conditionis fuerit, decimarum solutionem impedire, earumve collectores vlla ratione molestia afficere ausit.

Vsurarij contractus prohibentur.

Cap. XVII.

Quoniam qui cum proximi iniuria res suas vsuris augere student, in Dei Ecclesia detestabiles sunt, cum & Christi etiam sententia damnentur apud Lucam dicentis: Si mutuum dederitis ijs, à quibus speratis recipere, quæ gratia est vobis? nam & peccatores peccatoribus foenerantur, vt recipiant æqualia,

qualia: verumtamen diligite inimicos vestros, benefacite, & mutuuum date, nihil inde sperantes: quin & in ciuitate, in qua viderat Dauid iniquitatem & contradictionem, non defecerat de plateis eius vsura & dolus: Et is in tabernaculo Dñi habitat, qui iurat proximo suo, & non decipit, qui pecuniã suã non dedit ad vsurã. Ideò sancta Synodus hoc crimen meritò execrata, statuit, ac præcipit, ne posthac cõtractus vlli vsuraria labe affecti in ciuitatibus, oppidis, aut vniuersitatibus permittantur; quales sunt, quando ratione tantum temporis res pluris, quàm valeat, venditur: vel quando anticipata pecunia, minoris iusto aliquid emitur: similesq; alij cõtractus, qui communi eruditorum iudicio vsurarij censentur. Quos omnes meritò vult è tota prouincia omnino subla

Psal. 54.

Psal. 140.

N tos,

tos & abolitos esse: & qui eos exercent, infames haberi, & pœnis ipsius iuris acriter pro delicti qualitate puniri.

De flagellantibus se.

Cap. XVIII.

CVm ijs potissimum diebus, quibus præcipua nostræ fidei mysteria in Ecclesia celebrantur, oporteat diuinum cultum purum in primis, ac incorruptum esse; & ab ijs, qui feria quinta in cœna Domini, & antemeridiano tempore feria sexta in parasceue se publicè flagellare solent, pleraque scandala oriatur; cum eo tempore, quo ieiunandum est, epulationibus & comotationibus plerique eorum se dedant; quandoque etiam pro diuinis laudibus blasphemie, & diuini nominis execrationes audiantur; diuinumq; officium, & sacræ conciones ab eis perturbentur; & quod grauius est, sub hac specie boni in eorum nonnullis mens mala lateat, qui hoc

deuotionis & sanctitatis prætextu ad quædam flagitia abutuntur: idcirco hæc omnia perpendens sancta Synodus, ac sperans fore, vt, si hic vsus prædictis temporibus se flagellandi, in aliud tempus transferatur, maiore hæc animorū deuotione, & sublatis omnibus scandalis fiant, statuit sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne flagellantium se aliquis feria quinta in cœna Domini interdiu, vel noctu; neque feria sexta in parasceue antemeridiano tempore, siue in publica processione, siue seorsum in vicos, vel tēpla prodire audeat. Illis tamē permittitur feria sexta in parasceue pomeridiano tēpore vsq; ad solis occasum, prædictis & alijs omnibus scādalis sublatis, in processione, ac etiā seorsum se flagellādo in tēplū aliquod, vel templa deuotionis gratia pergere.

N ij

Quod

Quod ipsum sancta Synodus sub eadē excommunicationis pœna ijs præcipit, qui pœnarum Confraternitati sunt addicti. Eos verò, qui atris vestibus indui, & ipsos se flagellantes, vel alios comitari solent, ad scandala & mali pericula vitanda, non aliter quàm detecta facie incedere iubet. Si minùs paruerint, præcedenti etiam pœnæ sint obnoxij. Denique sancta ipsa Synodus, ob Resurrectionis Dominicæ gaudium, consuetudini etiam & ritui, quē Ecclesia in hisce solennibus festis seruare solet, inherēs, præcipit, ne in ipso Resurrectionis Dominicæ festo vllus se flagellis publicè cædat. Mandati transgressoribus eadē excommunicationis pœna imponitur.

De Notarijs.

Cap. XIX.

Notarij

Notarij, si quando autoritate sua abutuntur, multa & magna Reip. mala inferre solēt. De quorum peritia potest Episcopus iuxta Tridentini Cōcilij decretum etiam tamquam sedis Apostolicæ delegatus examinatione adhibita, inquirere: & illis, si non fuerint idonei reperti, aut si in officio suo delinquant, ipsius officij vsum in causis ecclesiasticis, aut perpetuò, aut ad tēpus prohibere. Statuit ergo sancta Synodus, ne Notarij alij admittantur, quàm periti & examinati, & quibus de morum probitate bonum testimoniū detur. Qui verò domicilium stabile in diœcesi non habuerint, quod Notarijs Apostolicis frequentius accidere solet, officij sui vsum exercere non permittantur, nisi prius de protocollis, & registris fideliter seruandis, & ab ea diœce-

N iij si,

si, in qua acta receperint, non aliò abdu-
cēdis firmam, ac tutam cautionem de-
derint. Quicumq; autē officio suo non
legitimè fungentur, iuxta idem Tridē-
tinæ Synodi decretum ab Ordinarijs
puniantur.

Mulctæ quibus applicentur.

Cap. XX.

Mulctas, quæ in statutis huius Pro-
uincialis Concilij ijs, qui non obe-
dierint, sunt impostæ, nec in ipsis sta-
tutis alicui sunt applicatæ, sancta Syno-
dus addicendas, & applicandas esse de-
cernit, & præfenti decreto in hunc, qui
sequitur, modum eas addicit, & appli-
cat: vt in tres æquas partes diuisæ, vna
in vsum fabricæ ipsius ecclesiæ, altera
in pauperū loci sustentationem cedat,
tertia verò criminis delatori, & mini-
stris executoribus tribuatur.

Nulli

Nulli præiudiciū aliquod ex huius Prouincialis Cōciliij
actis generari, aut ius nouum acquiri.

Cap. XXI.

CVm maximè deceat omnia in Cō
cilijs ex iure & æquitate fieri, sta-
tuit sancta Synodus, sacrorum Conci-
liorum consuetudinem secuta, si quis
in huius Prouincialis Concilij actis,
vel dum ipsa eius decreta in congrega-
tionibus sanciebantur, vel in publicis
sessionibus promulgabantur, non debi-
to fortè loco sederit, aut quocumq; mo-
do, dum sententiæ dicerentur, votum
protulerit, aut alium quemcumq; actū
exercuerit, nulli ob id præiudiciū ge-
neratum, aut nouum ius in futurum
tempus alicui fuisse acquisitum.

QVæ omnia Prouincialis huius Sy-
nodi decreta in metropolitano
N iiij Valen-

Valentię vrbis tēplo, præsentibus Concilij patribus, & frequenti populo, lecta fuerunt. Die verò vigesima quarta mensis Februarij, anno à Christo nato millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, qua sessio vltima in eodē tēplo habita est, interrogati patres num omnia Synodi huius decreta ipsis placerēt, cūm sibi placere, seq; firma & rata ea omnia habere respōdissent, Synodus ipsa in Dei nomine soluta fuit; & eius decreta patrum subscriptione, vt sequitur, constabilita & firmata fuere.

✠ *Martinus Archiepiscopus Valentinus.*

✠ *Didacus de Arnedo Ep̄us Maioricēsis.*

✠ *Ioannes Segrianus Episcopus Christopolitanus procurator Oriolensis.*

Concordant decreta cum originali.

Antonius de la Iardina Cōcilij Prouincialis Valentini Secretarius & Not.

Index

INDEX RERVM,

quæ in hac Synodo continentur.

- A**bbates & alij regularium Superiores, quæ de regularibus tam uiris, quàm mulieribus in Tridentino Concilio statuta sunt, executioni mandent. pagina. 154.
- Absoluendi ab excommunicatione commissio, quando excommunicatio in scriptis à iudice lata fuit, inter acta referatur. pag. 89.
- Aduocati in quibus causis esse possint ij, qui in sacris sunt constituti. 107.
- Amictus ecclesiasticorum qualis. 104.
- Annexa loca quando in parochiales ecclesias ab Ordinarijs erigi possunt. 144.
- Annexis locis quomodo ad Sacramentorum administrationem prouideri debeat. 145.
- Animarum Purgatorij qui patinam eleemosynariam defert, rationem reddat. 166. & illæ eleemosynæ in Missarum celebrationem cedant: & an in alia opera in sumi possint. ibidem.
- Aqua pro ablutionibus detur. 48.
- Archidiaconatus Doctoribus, aut Licentiatis conferendi. 127.
- Arma ne deferant sacris initiati. 104.
- Arma quæ possunt deferre in sacris constituti, iter facientes. 104.

N v

Baptismus

INDEX.

B.

- Baptismus ad salutem necessarius. 23. per ipsum ius acquirimus ad reliqua Sacramenta. ibidem. domestici Dei, & sanctorum ciues quomodo per baptismum appellemur. 24. aliorum sacramentorū ianua. ibid. ne in domibus priuatis administretur. ibidem. nihil ex pacto in collatione eius exigatur. 25.
- Baptizari infantes in eorum natiuitate quando possint. 25.
- Baptizati infantes in ipsa natiuitate non sunt à parochis rebaptizandi. 26.
- Baptizari non debent adulti, nisi prius fidei rudimenta edocti fuerint. 27.
- Benedictio nuptialis extra parochialem ecclesiam sumi non debet. 50.
- Beneficiorum possessio. 141.
- Beneficiū curatum si summam excesserit centum aureorum, prædicationis impensas faciet curatus. 14.
- Beneficiati in ecclesiis, ubi resident, habitum ecclesie congruentem gestent. 113.

C.

- Canonici Missæ maiori intersint. 113. uesperis. 117. in ecclesiis ubi resident, habitum ecclesie congruentem gestent. 113. post inceptum Missæ maioris officium ne in Capitulum conueniant. 113. in Capitulo tempus ne protrahant. ibidem.
- Canonicatum dimidiæ parti ordo presbyteratus sit annexus. 112.
- Canonicatum fructus in quibus ecclesiis sint in distributiones

INDEX.

- butiones applicandi. non nullis in 119.
 Canonatus quoad dimidiam partem Doctoribus, uel
 Licentiatis conferendi. 128. & seq.
 Candelarum certus numerus reijciendus e Missarum ce-
 lebratione. 95.
 Cantiucula decantanda in tēplis, examinētur prius. 101.
 Capitulum neminem prædicare sinat qui Ordinarij fa-
 cultatem in scriptis non obtinuerit. 6.
 Cause leuiore non deducantur in processum. 87.
 Clerici quomodo fori priuilegio gaudeant. 63. de cle-
 ricis coniugatis. ibidem.
 Clerici peregrini sine literis dimissoriis ne cele-
 brent. 111.
 Chorum ingressi ne exeant sine præsidis facultate. 116.
 Choreæ & saltationes quibus locis, & quo tēpore pro-
 hibeantur. 163.
 Commutationes uotorū seruata aliqua iustitiæ ratione
 fiāt: & ne eas confessor in sua cōmoda uertat. 43.
 Cōcionatores uerbi diuini quàm longè à peccatis abesse
 se debeant. 22.
 Confiteri peccata quo ætatis tempore teneamur. 37.
 Confessi peccata sua alteri quàm proprio Curato tem-
 pore Paschæ, proprio Curato factæ confessionis fi-
 dem faciant. 41.
 Confessiones nullus audiat, nisi facultatē in scriptis ha-
 buerit. 41.
 Confessionalia in templis erigantur. 42.
 Confirmationis Sacramentum uim magnā habet. 30. &
 seq. certis anni tēporibus publicè conferendum. 32.
Confus

INDEX.

- Confugientes ad ecclesiam non pluribus, quàm nouem diebus in ea maneant.** 134.
- Confraternitatum statuta ad Ordinarium deferantur.** 140.
- Consanguinitatis, uel affinitatis impedimenta scientes, matrimonium intra gradus prohibitos impedire curent.** 53.
- Contritio pars poenitentiae.** 34.
- Conuiuia quæ sint uitanda ab ijs, qui sunt sacris initiati.** 105.
- Conuersi nuper ad fidem filiorum ortum manifestet.** 28. illos in templo nitidis indutos uestibus baptizari faciant. 30. quibus potissimum diebus interesse sacris debeant. 169. aliquid in animarum suffragium posteris imperent. 170. famulos origine Christianos minores natu annis decem & octo ne habeant. ibidem. ritus Machometanos ne obseruent. 56. cantilenas in Machometi laudem ne concinant. ibidem. circa matrimonium sponsalia tantum de futuro, uel de presenti parochio presente uentant. 54. & seq.
- Curatus peritus.** 17. domum templo propinquam incolat. ibidem. periculo mortis laborantibus adsit. ibidem. eos, qui in peccato aliquo publico uersantur, penes se notet. ibidem. Præ lato, si opus fuerit, denunciaret. 18. plebem sibi commissam doceat. 13. neminem ad predicandum admittat, qui facultatem Ordinarij in scriptis non habuerit. 6. tempore Paschæ facultatem Eucharistiam extra parochiam sumendi ne concedat. 46. quomodo in eos procedere debeat, qui in Quasdragesima

dragesima peccata sua confessi non fuerint. 39. prima
 ma die Quadragesimæ confessionis præcepto obli-
 gatos describere incipiat. 38. prima dominica Qua-
 dragesimæ decretum contra eos qui in Quadragesi-
 ma peccata sua non cōfitentur, populo publicet. 40.
 Curie ecclesiasticæ reformatio. 86. & seq.
 Curiam causarum secularium ne adeant ecclesiastici su-
 perpellicijs induti. 106.

D.

Deambulationes in templis prohibentur. 131.
 Decimæ soluendæ. 175.
 Diaconi & subdiaconi dignè suo munere fungantur. 22.
 quando Eucharistiam sumere debeant. 92.
 Dignitatum & præpositurarum tertia pars fructuum
 in quotidianas distributiones applicatur. 116.
 Distributiones quotidianas qui lucrentur. 115.
 Distributiones quotidianas non amittunt qui Missam
 celebrant. 116.
 Duplæ quibus diebus admittendæ. 131.

E.

Ecclesiæ ministri quibus anni temporibus Missam cele-
 brare, aut sacram Eucharistiam sumere debeant. 91.
 Ecclesiastici capi non debent, nisi præcedente semiple-
 na probatione, aut uehementi præsumptione. 89. de-
 center in carcerem trahendi. 88.
 Ecclesiastici ne sint procuratores personæ secularis, œ-
 conomi, aut causarum secularium sollicitatores. 107.
 ne sint cōductores prouentuum ecclesiasticorum, qui
 arrendatarij dicuntur. 108.

Eleemosynæ

- Eleemosynarias patinas qui circumferre in templis per
 mittantur. 164. & sequent. quo tempore petere possi
 sint. 165.
 Episcopi speculatores. 69. quales esse debeant. 70. mensa
 eorum frugalis. ibidem. supellex & familia qualis.
 ibidem. bona ecclesiastica non in quoscunq; usus es
 fundant. 71. cognatos & affines ne ditent. ibidem.
 heredem non instituunt. ibidem. beneficia ecclesias
 tica quibus conferre debeant. ibidem. ad ecclesiasti
 cos ordines qui sint ab eis promouendi. ibidem. gre
 gem ne opprimant. 72. residentia eorum sit utilis ac
 frugifera. ibidem. in Monasterijs sibi subiectis statu
 ta Tridentini Concilij executioni mandent. 155.
 Episcopus futurus à quo & qua ratione examinari dea
 beat. 121. sit Doctor, uel Licentiatus in Theologia,
 aut iure Canonico, aut publico testimonio Acade
 miæ alicuius aptus ad alios docendum. 123.
 Episcopi titulares quales sint admittendi. 90. de Ordina
 riarj facultate Pontificalia exerceant. ibidem.
 Euangelium & Epistolam inter Missarum solennia can
 nentes, dignè id faciant. 22.
 Eucharistie præstantia. 44. magna animi præparatio
 ne ad ipsam accedendum. 45. mentem nostram refra
 cit. ibidem. frequens eius usus. ibidem. tempore Pas
 chæ in propria parochia sumenda. 46. infirmi in
 templo & propriis parochia eam ad se deferri cur
 rent. 47. noctu nō deferatur ad infirmos, nisi necessi
 tas urgeat. 47. quibus festis eam Subdiaconi & Dia
 cono sumere debeant. 92.

INDEX.

Excommunicatio si lata sit à iudice in aliquem, com-
missio ad illum absolvendum inter acta refera-
tur. 89.

Excommunicatio pro rebus deperditis, uel furto subla-
tis, ab Episcopo uel de eius facultate decernen-
da. 151.

F.

Fama restituenda. 36.

Fœminarum conuentus quomodo in Missis nouis pro-
hibeatur. 98.

Fœminarum suspecta consuetudo ab Ecclesiasticis uia-
tanda. 108.

Fœminas ne comitentur presbyteri. 109.

Festa in tota hac prouincia colenda. 157. & seq.

Festa exquisita & noua non esse celebranda. 131.

Festis diebus non esse manibus laborandum, etiam si lo-
ca in quibus laboratur, sacra fuerint. 161.

Festis diebus officinae quando claudi debeant. 162.

Flagellantes se quibus temporibus prohibean-
tur. 178.

Fora ne adeant ecclesiastici superpellicijs indu-
ti. 106.

H.

Habitus ministrorum ecclesie honestus. 102.

Habitus in ecclesia à Canonicis & Beneficiatis gestan-
dus. 113.

Horarie preces qua ueneratione, & quibus locis dicen-
de. 105.

Horarie

- Horarie preces, quæ pro quotidiano penso dicuntur,
in Choro dum sacra celebrantur, dici non debent. 102.
- Hostiæ in quibus nonnulla scribi solent, ne dentur infirmis. 137.
- I.
- Imagines sanctorum decenter pingantur. 168.
- Imagines Cōfraternitatum quomodo ad funera, uel alio deportandæ. 167.
- Imagines nemo filis metiatur, ut mensuræ illæ ad infirmos perferantur. 137.
- Immunitas templorum seruanda. 171.
- Infirmi Eucharistiam è templo ad se deferri curēt. 47.
- Iudices seculares, qui personas ecclesiasticas in carcerē trahunt, excommunicati declarantur. 151.
- Iudices seculares, qui templis, quæ immunitate gaudent, uim inferunt, excommunicati declarantur. 171.
- Iudices seculares actum iurisdictionis secularis in personas ecclesiasticas exercentes, excommunicantur. 172.
- Iudices delegati non debent mandati limites excedere. 150.
- Ius nullum ex actis huius Concilij alicui acquiri, uel adimi. 183.
- L.
- Lectio sacræ scripturæ in quibus ecclesijs haberi debeat. 11. & seq.
- Libros prohibitos nemo imprimat, aut habeat. 8.
- Libri ne imprimantur sine facultate Ordinarij, de qua in ipso libro constare debet. 9.
- Libri

INDEX.

Libri obscœni in scholis adolescentibus ne legantur. 9. & seq.

Ludi, dum sacra aguntur, prohibentur. 162.

Lusoriã mensam qui domi habent, excõmunicãtur. 110.

M.

Machometani ritus ne obseruentur. 56.

Machometanorum institutores ne puerperas, aut egrotos inuisant. 29.

Martialis, & alij similes ne in scholis legantur. 10.

Matrimonij dignitas. 49. institutio. 48. qua præparatione fit ad hoc Sacramentum accedendum. 50.

Matrimonio ne iungat parochus quos probabiliter sciuerit inuitis parentibus contrahere uelle: & contrã agentes quibus pœnis puniantur. 51.

Matrimonium qui contrahunt intra gradus prohibitos, excommunicantur. 52. multò magis qui illud cõsummant. ibidem. qui spe etiã dispensationis habenda intra gradus prohibitos ad carnis commixtionẽ accedunt, quomodo puniendi. 53.

Matrimonium ne celebretur inter eos qui communes preces nescierint. 56. neque inter exteros & ignotos inconsulto Ordinario. 57. Ordinarius non possit eã facultatem concedere, nisi præcedente informatione de personarum qualitate & statu. ibidem.

Matrimonio iuncti si propria autoritate separentur, excommunicantur, nisi intra dies uiginti causas ad Episcopum deferant, uel ad mutuam cohabitationẽ redeant. 59. & seq.

Matutinum officium sancti, uel sancte cui templum di-

O

catum

- eatum est, quando inchoari debeat. 100.
 Mendici pauperes ad tēpli ianuam stipem petāt. 164.
 Mensam lusoriā domi habentes excommunicātur. 110.
 Mimi, aut histriones ne sint, qui sunt in sacris consti-
 tuti. 104.
 Ministeria ecclesiastica, quibus clerici sunt ab Episco-
 po deputandi. 65.
 Missam audiendi præceptum sedulò implendum. 160.
 eam celebrare quoties curati debeant. 93. Missæ es-
 leemosyna nostris temporibus conueniens. 93. qui
 plus exegerit, excommunicatur. ibidem. qui pro plu-
 ribus Missis pauciores celebrat, excommunicatur.
 97. Missæ omni superstitioso cultu careant. 95. eam
 celebrans ne per templum oblationes quærat. 97. ut
 in propria parochia Dominicis, & festis maioribus
 audiatur, hortatur sancta Synodus. 162. eam audiāt
 qui diebus festis è ciuitatibus, uel locis aliquò profis-
 ciscuntur. 161.
 Missam nouam ne celebret qui non fuerit de eius cerea-
 monijs examinatus, & qui facultatem non habuerit.
 67. ne sint in Missis nouis profani sceminarum con-
 uentus. 98.
 Missæ tres in eodem simul altari ne celebren-
 tur. 99.
 Missarum non celebratarum numerus à Curatis & Ra-
 tionalibus in fine anni Ordinario exponatur. 139.
 Missæ priuatæ diebus Dominicis & festis colendis, quo
 tempore celebrandæ. 114.
 Missæ

INDEX.

Missæ reuelatæ & sancti Amatoris. 95.
 Monasteria huius prouinciæ, in quibus scripturæ sacræ
 lectio haberi debet. 11. & 12.

Monasteria sanctimonialium colloquendi cum ipsis san-
 ctimonialibus gratia non esse etiam à regularibus fre-
 quentanda. 109.

Mulctæ impositæ ab hac Synodo, quibus applicentur.
 182.

N.

Notarij qui admittendi. 181. stabile domicilium non
 habentes, cautionem dare debent. ibidem. Notarij A-
 postolici. ibidem.

Notarius, quando inter exteros facultate Ordinarij ma-
 trimonium celebrabitur, examinis facti mentionem
 faciat: alioqui qua pœna puniatur. 58.

Notarius in curia ecclesiastica processus impensas ne
 accipiat sine iudicis taxatione. 88.

Nouitiæ quomodo ab Ordinario ante professionem sint
 examinanda. 152.

Nuptialis benedictio extra parochiam non est sumenda.
 50.

O.

Oblationes per templum non esse querendas ab eo qui
 Missam celebrat. 97.

Obstetrices ne infantes in eorum natiuitate baptizent,
 nisi ob urgens mortis periculum. 25.

Obstetrices interrogatae num infans sit baptizatus, nisi
 uerè respondeant, qua pœna puniantur. 26.

O ij Occas

INDEX.

- Occasiones propinque peccatorum relinquendæ ab ijs, qui Sacramenti pœnitentiæ fructum consequi uolunt. 36.
- Officinæ, & mercium tabernæ festis colendis quo tempore clausæ esse debeant. 162.
- Ordinis Sacramentum. 61.
- Ordinibus sacris initiati, personæ alicuius secularis procuratores esse prohibentur, œconomi, aut causarum secularium sollicitatores. 107.
- P.
- Parochi quomodo plebem docere debeant. 13. doctrinam Christianam pueros & puellas doceant. 15. magnam rationē habeant eorum, qui sunt nuper ad fidē conuersi. 16.
- Parochiali ecclesia uacante edicto uocandi sunt qui ad eam obtinendam examinari uoluerint. 125.
- Parochialibus ecclesijs, & earum locis annexis de fructibus ipsarum ecclesiarum ad diuinum cultū, & Sacramentorum administrationem provideri debet. 144. & seq.
- Parochiales ecclesiæ quænam onere ad matrices eundi ut processionibus intersint, liberentur. 147. & seq.
- Pauperes mendici ad ianuā templi stipem petant. 164.
- Patroni iuris patronatus titulum intra sex menses Ordinario ostendant. 173.
- Peregrini Clerici ne admittantur sine literis dimissionarijs. 111.
- Peregrini quomodo sint in hospitalia recipiendi. 58.
- Personas in Comœdijs ne agant sacris initiati. 104.
- Pœnitentiæ

INDEX.

- Pœnitentiæ Sacramentum.* 33. & seq.
- Pœnitentiario Canonatus primùm uacaturus consecratur.* 129.
- Possessio beneficiorum detur, si priùs literæ provisionis Ordinario præsentatæ fuerint.* 141.
- Predicationis munus quibus committi debeat.* 5.
- Predicare nemini licet, nisi facultatem in scriptis ab Ordinario habuerit.* 6.
- Predicatores exteri ne uocentur sine facultate Ordinarij.* 7.
- Predicatori quisnam stipendium dare debeat.* 14.
- Preparatio ministrorum ad Sacramentorum administrationem.* 21.
- Præsentatus ad beneficium iuret nullam inter se & patronum pactiõnem intercedere.* 174.
- Presbyteri fœminas ne comitentur.* 109.
- Presbyteros hortatur sancta Synodus, ut diebus dominicis & festis solennibus Missas celebrent.* 93.
- Procuratores ne sint qui sacris sunt initiati.* 107.
- Processiones Corporis Christi, & aliæ in quibus parochialibus ecclesiis fieri possint.* 148.
- Processiones Monasteriorum ne egrediantur eorum septa.* 138.
- Professionẽ quæ emittere uoluerit, ab Ordinario quomodo examinanda.* 152.
- Puerperæ, cum primum domo egrediuntur, infantem in sua parochia Deo offerant.* 27.

R.

Regulares ne prædicent sine facultate Ordinarij, quam

O ij

in

INDEX.

- in scriptis habeant. 6.
- Regulares extra Monasteria uagantes neq; prædicent,
neq; Missas celebrent. 6.
- Regulares translati ad ordinem Canonicoꝝ Regula
riũ, quibus priuentur. 7.
- Regularium Superiores decreta Tridentini Concilij exes
cutioni mandent. 154.
- Reliquijs sanctorũ non esse abutendũ ad quæstum. 136.
- Repræsentari in templis nihil debet, quod non sit prius
ab Ordinarij examinatore comprobatum. 101.
- Residentia Pastorum. 73.
- Residentia Patriarcharum, primatum, Metropolitanorũ,
et Episcoporum. 74. & 79.
- Residentia Curatorum inferiorum. 83.
- Romano Pontifici obedientia deferenda. 5.
- S.
- Sacramentum ministrans cum conscientia peccati mors
talis grauissimè peccat. 22.
- Sacerdotij dignitas. 61.
- Saltationes & choreæ quibus locis, & quo tẽpore pro
hibeantur. 163.
- Sanctimonialium colloquia non esse frequentãda. 109.
- Satisfactio pars pœnitentiæ. 35.
- Scribarum stipendia in curia ecclesiastica sint moderatã
ta. 86.
- Scrutinium, siue examen eius, qui ad Episcopatum est
promouendus. 121. & seq.
- Scholæ publicæ à uisitatore Ordinarij uisitandæ. 10.
- Scholæ puerorum uisitentur. ibidem.
- Scripturæ sacræ lectio in quibus ecclesijs haberi des

INDEX.

- beat: II.
 Subdiaconi officium ne exerceat qui Subdiaconus non fuerit. 68.
 Superpellicijs utantur confessores, cum in ecclesijs ubi resident, confessiones audient. 42.
 Superpellicijs non esse utendum, cum ad fora, aut ad curiam secularem itur. 106.

T.

- Templa sub noctem claudantur. 100.
 Testium depositiones in principalibus causis non esse notarijs commitendas, sed à iudice recipiendas. 87.
 Titulares Episcopi. 89.
 Tonsura & habitu quali uti debeant qui fori priuilegio gaudere uoluerint. 64.
 Testamentis mandata pia opera saltem intra annum implenda. 139.
 Tridentini Concilij statuta omnino seruanda. 4.

V.

- Vestitus ecclesiasticorum qualis. 102. & seq.
 Vestes superiores ex serico uilloso, uel raso confectæ ecclesiasticis prohibentur. 103.
 Vestibus sacris ne utantur laici. 168.
 Vexilla militaria è templis remoueantur. 135.
 Vigiliæ publicæ in templis prohibentur. 117.
 Votorum commutationes non utcumq; fiant. 43. eas ne in sua commoda confessores uertant. ibidem.
 Vnionum tituli & acta ad Ordinariũ deferantur. 140.
 Usurarij contractus omnino prohibentur. 176.
 Usuram exercentes infames in ecclesia haberi. 177.

FINIS.

O iij

11. *De rebus ecclesiasticis*
 12. *De personis ecclesiasticis*
 13. *De officio*
 14. *De iurisdictione*
 15. *De censuris*
 16. *De hereticis*
 17. *De schismatibus*
 18. *De simonia*
 19. *De conciliis*
 20. *De legationibus*
 21. *De beneficiis*
 22. *De decimis*
 23. *De decretis*
 24. *De constitutionibus*
 25. *De decretis*
 26. *De decretis*
 27. *De decretis*
 28. *De decretis*
 29. *De decretis*
 30. *De decretis*
 31. *De decretis*
 32. *De decretis*
 33. *De decretis*
 34. *De decretis*
 35. *De decretis*
 36. *De decretis*
 37. *De decretis*
 38. *De decretis*
 39. *De decretis*
 40. *De decretis*
 41. *De decretis*
 42. *De decretis*
 43. *De decretis*
 44. *De decretis*
 45. *De decretis*
 46. *De decretis*
 47. *De decretis*
 48. *De decretis*
 49. *De decretis*
 50. *De decretis*
 51. *De decretis*
 52. *De decretis*
 53. *De decretis*
 54. *De decretis*
 55. *De decretis*
 56. *De decretis*
 57. *De decretis*
 58. *De decretis*
 59. *De decretis*
 60. *De decretis*
 61. *De decretis*
 62. *De decretis*
 63. *De decretis*
 64. *De decretis*
 65. *De decretis*
 66. *De decretis*
 67. *De decretis*
 68. *De decretis*
 69. *De decretis*
 70. *De decretis*
 71. *De decretis*
 72. *De decretis*
 73. *De decretis*
 74. *De decretis*
 75. *De decretis*
 76. *De decretis*
 77. *De decretis*
 78. *De decretis*
 79. *De decretis*
 80. *De decretis*
 81. *De decretis*
 82. *De decretis*
 83. *De decretis*
 84. *De decretis*
 85. *De decretis*
 86. *De decretis*
 87. *De decretis*
 88. *De decretis*
 89. *De decretis*
 90. *De decretis*
 91. *De decretis*
 92. *De decretis*
 93. *De decretis*
 94. *De decretis*
 95. *De decretis*
 96. *De decretis*
 97. *De decretis*
 98. *De decretis*
 99. *De decretis*
 100. *De decretis*

Nos Martinus

AYALA ARCHIEPISCOPVS VA-
letinus sacra approbãte Valẽtina Synodo, omnia & sin-
gula, quæ de ministrorum Curia ecclesiasticæ stipen-
dijs ac mercede ab eadem ipsa Synodo decreta
sunt, & sequenti catalogo continentur, in to-
ta hac Prouincia sedulò ac inuiolatè
obseruari mandamus.

ARANZEL Y TASSA

A RAZON DE MONEDA VALEN-
ciana de los salarios de las escripturas y drechos dela
Corte del Vicariato dela Prouincia de Valẽcia, hecho
por mandado y decreto del Illustrissimo y Reue-
rendissimo señor don Martin de Ayala Ar-
cobispo de Valencia, y sacro Con-
cilio Prouincial.

PRIMO, que por ningunos autos de collaciones
de qualesquier beneficios, aunque sean de primeras
dignidades, canonicatos, pabordrias, officios, persona-
tos, parrochiales uicarias, ni beneficios simples, no se to-
me, ni se puedã tomar drechos algunos de tassa ni sello,
ni por otra qualquier exaction que succedan directa-
mente, ni por uia indirecta en prouecho delos Perlados
desta prouincia: y solamente se pague al escriuano de la
Corte su trabajo, y de sus escriuientes: es à saber por la
forma autentica y registro de qualquier auto de colla-
cion

cion de dignidad, canonicato, pabordria, officio personado parrochial, ò uicaria, se paguẽ al escriuano treynta sueldos. y por los autos de las collaciones de beneficios simples, se paguen por la forma autentica y registro quinze sueldos, aunque se prouean por causa de permuta, y que se dispense à tener mas de un beneficio, o por cõmission.

Item por el auto de erection de qualquier yglesia parrochial, aunque sea dismẽbrandola de otra, por las informaciones y processos que sobre ello se hiziere, forma autentica y registro, se paguen al escriuano treynta sueldos: y sino diere la forma, se le paguẽ ueynte y cinco sueldos. Y si las informaciones y processo fuere extraordinario, se pague al escriuano à razon de autos.

Item que por las licencias que se dieren para que algun clerigo pueda seruir por uicario en algun beneficio curado, se pague por cada una dellas al escriuano quatro sueldos por la forma y registro, y seys dineros por el sello. Y pues el tal uicario sea una uez examinado, y admitido por idoneo y suficiente, no sea cõpelido, à que haya de renouar la dicha licẽcia, para seruir el mismo beneficio curado sin expresso ordẽ del reuerẽdo uicario.

Item, que por las licencias que se dieren para que un clerigo sirua por substituto en algũ beneficio simple, por cada una dellas se pague al escriuano por la forma y registro tres sueldos, y seys dineros por el derecho del sello, y no tenga obligaciõ de renouar dicha licẽcia para seruir el mesmo beneficio sin expresso ordẽ del Ordinario.

Item, que por las licencias para celebrar, se pague al escriuano por la forma y registro diez y ocho dineros,

y seys dineros por el derecho del sello.

Item, por las letras dimissorias que se dieren para ordenarse de qualquier orden que sea, se pague al escriuano no la decima parte de un ducado, franca de sello, y de otro qualquier derecho.

Item, por qualquier carta testimonial de qualesquier ordenes menores, o mayores, y de prima tonsura, por cada una dellas se pague al escriuano dandolas en forma no mas de la decima parte de un ducado. Pero si el dicho escriuano recibiere algunas informaciones, y aquellas redigiere en escripto, o se hizieren algunas otras escripturas con prouisiõ del Ordinario, uisitador, o examinadores, pague se al escriuano de mas por dichas informaciones y escripturas, à razon de autos. Y por una letra testimonial de qualesquier letras de ordenes, o semejantes autos, o escripturas, se pague al escriuano, si fuere de todas ordenes, quatro sueldos: y si de menos, tres sueldos: y mas uno por el derecho del sello.

Item, por una escriptura de transferir los huessos de una sepultura à otra, indifferentemente se pague al escriuano quatro sueldos, y seys dineros por el sello: y lo mesmo se pague por qualquier auto de concession de uaso, o sepultura.

Item, que por las licencias que se diere a los procuradores de las yglesias de nuestra señora de Monserrat, del Puig de Francia, de sancto Espiritu, y de sant Amon, para pedir limosna por la ciudad y diocesi, paguen al escriuano quarenta sueldos: y por las demas licencias paguen quinze sueldos: y la meytad de el

A R A N Z E L.

de el escriuano por el drecho del sello, y al Hospital general se den las licencias pagando el drecho del escriuano, franca de sello. y para pedir pobres, y redemir captiuos en particular, se den graciosamente.

Item, por la commission y patente que se da à un alguazil con facultad de traer uara en los lugares de los nueuamente conuertidos, se de al escriuano por la patente y registro, dos sueldos. y seys dineros por el sello.

Item de qualquier dimissoria, o letra testimonial ad extra loca, quando algun clerigo ua fuera de su tierra à otros reynos, se pague al escriuano tres sueldos, y un sueldo por el drecho del sello.

Item por el auto de la presentacion, o uariacion que hazen los patrones, aunque sean muchos, se pague al escriuano tres sueldos, y otros tres por la forma del edicto, si se pusiere registro del, y de la relacion del nuncio. Y por el consentimiento que daran los patrones, aunque sean muchos, en las permutas de qualesquier beneficios de patronazgo, prestandose dentro del palacio del Reuerendissimo Arçobispo, ò su Corte, ò de la casa del escriuano, se le paguen dos sueldos. Y si fuere el escriuano à recibirle fuera, se le paguen tres sueldos. Y si se hiziere edicto sobre dicha permuta, se le paguen tres sueldos por la forma del edicto, y por el registro de aquel y relacion del nuncio. Y por el monitorio que se hara contra los patrones que presten su consentimiento en la permuta por registro y continuacion de la relacion del nuncio, se le pague al escriuano tres sueldos. Y del salario de dichos edictos pague el escriuano por el drecho del

del sello de cada uno de aquellos, seys dineros.

Item por el auto y letra testimonial in forma uidi-
mus, o transumpto autentico, y registrar instrumentos,
o otras escripturas, dando la forma autentica a la para-
te, y por registro, se pague al escriuano por cartas co-
mo se pagaria de copia de autos: y no dando la forma,
se le pague la meytad.

Item por letras testimoniales de legalidades de au-
tos de notarios publicos se pague al escriuano dos suel-
dos y medio, y seys dineros por el drecho del sello.

Item, por la cura que se da à alguna persona ecclesia-
stica para regir y administrar la persona y hazienda
de algun menor ecclesiastico, aceptar beneficios, y co-
brar sus rentas, y firmar apocas, y ad lites se pague al
escriuano diez sueldos por la forma autentica y regi-
stro. Y fino librare a la parte el auto sobredicho auten-
tico, se pague la mitad. Y si el curador haze procura
ra a alguna persona en poder del dicho escriuano, dan-
dole el sobredicho poder, o parte de aquel, se pague al
escriuano dos sueldos. Y si la diere el escriuano en auten-
tica forma, se le paguen quatro sueldos.

Item, por una commission hecha ex officio, para co-
lectar los frutos y rentas de algun beneficio, firmar ap-
ocas, y pagar los cargos, se de al escriuano dandola in-
forma, y por el registro, ocho sueldos. Y si no la diere
en autentica forma, se le paguen quatro sueldos.

Item por qualquier decreto de institucion de benefi-
cio, concession de sepultura, y de semejantes decretos, se
paguen al Vicario general que los hiziere, diez suel-
dos.

ARANZEL.

dos: las quales instituciones y decretos se prouee que se hayan de registrar en libros de instituciones de la Corte. Y pague se al escriuano por su salario por cartas à razon de autos, dando la forma autentica, y no dandola, se le pague la meytad.

Item que en todas y qualesquier causas commissarias que se tractaren delante el Oficial y Vicario general por razon de sus officios, que los escriuanos dellas hayan de ser, y sean los escriuanos ordinarios delas cortes Ecclesiasticas: a los quales se les paguen por sus salarios conforme al aranzel de dichas cortes.

Item, por las escripturas, testigos, y respuestas se pague al escriuano a la mesma razon y tacha que se paga al escriuano del Oficialado.

ARANZEL Y TASSA

DE LOS SALARIOS DE LAS escripturas de la Corte del Oficialado de la Prouincia de Valècia, à razon de moneda Valenciana: hecho por mandado y decreto del Illustrissimo y Reuerendissimo señor Arçobispo de Valencia, y sacro Concilio Prouincial.

PRimo, se pague al escriuano por un monitorio en carta patente, catorze dineros: y quatro por la relacion de la intima, que por todo sean diez y ocho dineros: y quatro por el sello.

Item, por una carta publicatoria de excommunication, y por registro y relacion por todo diez y seys dineros, y quatro por el sello.

Item, por la segunda letra publicatoria dos sueldos

por la forma, registro, y continuar la relacion: y quatro dineros mas por el sello.

Item, por la tercera letra publicatoria, o participantes, dos sueldos y quatro dineros por la forma, registro y continuar la relacion de la publicacion: y mas quatro dineros por el sello.

Item, por qualquier letra de invocacion del brazo secular por execucion de qualesquier prouisiones, si sera hecha contra persona lega para executar en bienes de aquel, se pague al escriuano quatro sueldos por la forma y registro, y seys dineros por el sello.

Item, por un cartel de excomunion sobre cosas hurtadas, o perdidas, que se llama de uel, por el derecho de escriuano y sello, diez y ocho dineros: y por cada uno de los otros carteles lo mesmo: y los seys dineros por el derecho del sello.

Item, por una empara, quatro dineros: y por qualquier proc. apud acta, quatro dineros: y por qualquier prouision simple, quatro dineros.

Item, por una obligacion simple, quatro dineros: y si sera por virtud de inserta de albaran, o de testigos, o de otras escripturas, reciba el escriuano lo que tachara el Reuerendo Official por su firma y no sin ella.

Item, por una simple condenmacion, quatro dineros: y si fuere extraordinaria, reciba el escriuano lo que el Reuerendo Official tachare por su firma, y no sin ella.

Item, por qualesquier otras prouisiones, y mandatos sumarios y sin processo, aunque sea poner alguna persona en prision, y sacarle della, reciba el escriuano seys dineros por la cōtinuacion de la tal prouision y mādato.

Item por un acto de remission de usuras, y de otros crimines de contratos illicitos, cinco sueldos. Y si fuere extraordinaria, se pague lo que tachare el Reuerendo Official por su firma. Y si la quisiere la parte autentica, pague dos sueldos y medio mas.

Item, por un acto de abollicion, de remission de heridas, o de muerte, que haze la parte cinco sueldos. Y si fuere extraordinaria, se pague lo que tachare el Reuerendo Official por su firma. Y si la quisiere la parte autentica, pague dos sueldos y medio mas.

Item, por el salario del acto del Sacramento y homenaje, y tener arrestos y firmanças de guardar aquellos, se pague al escriuano tres sueldos.

Item, del acto de paz y tregua se pague al escriuano tres sueldos, es à saber, un real de cada una delas partes que firmaren en su poder, pues firmen en un mismo acto. Y firmando en muchos, paguen los que no haurã firmado por cada firma, o partida un real cada uno Valenciano. Y si entreuene otro escriuano, se le pague la meytad.

Item, por una subrogacion de marmessoria en forma comun diez sueldos, sacandose en publica forma, y no sacandose, recibala mitad. Y si fuere extraordinaria con relacion de algunas atendencias, pague se por el extraordinario trabajo del escriuiente, lo que mas pare scera al Reuerendo Official, por su firma, y no sin ella.

Item, por la primera inhibitoria que el Reuerendo Official otorga contra algun juez en causas civiles, reciba el escriuano por la escriptura, continuacion, y relacion

cion, ocho sueldos: y por las demas, si las ordenare el escriuano, reciba lo mesmo: y si las ordena letrado, por la forma, continuacion, y relacion reciba tres sueldos. Y si las tales letras fueren de larga y extraordinaria escriptura, de mas de lo susodicho se pague al escriuano lo que mas tachare el Reuerendo Official. Y por cada una dellas se pague por el sello un sueldo mas.

Item, por la primera letra que prouee el Reuerendo Official en contencion criminal, o que por ella repite alguna persona de prima tonsura del juez secular con inserta del titulo clerical, ora sea simple tonsurado, ora cõjugado, pague y reciba el escriuano quinze sueldos, por la forma, sello, continuacion, y relacion: y por las fianças, y testigos, e informaciones que en semejantes casos se suelen dar. y proceder demas de lo dicho, se le pague cinco sueldos. Y si fuere la prouança extraordinaria, reciba el escriuano lo que el Reuerendo Official tachare por su firma, y no sin ella: y la tassa del sello sea un sueldo.

Item, por las otras letras que se haran con prouision del dicho Reuerendo Official, por cada una de dichas letras reciba el dicho escriuano, y se le pague lo mesmo que se le ha de pagar en las causas civiles: y por cada una de las dichas letras se pague por el sello un sueldo mas.

Item, por la cura hecha à algun clerigo, quando se assigna por curador de algun menor ecclesiastico para tener cura de recibir sus rêtas, firmar apocas, acceptar beneficios, y ad lites continuada y librada en forma au-

P tenticas

tentica à la parte, reciba el escriuano diez sueldos: y si no se librare, la meytad.

Item, por una licencia simple para casarse, se pague al escriuano por todo derecho de forma, y registro de las licencias que diere, un sueldo, y seys dineros por el sello. Y de las que se dieren por los oficiales foraneos, no se de al escriuano de la corte cosa alguna: y al escriuano de dichos Vicarios por la forma y registro de dicha licencia, se le pague un sueldo.

Item, por las escripturas de processo, se pague por cada carta de forma mayor dos sueldos, y haya quinze pares de renglones en cada hoja, y quinze syllabas en cada renglon: y por cada hoja de quarto de pliego se pague un sueldo, y haya en cada plana nueue pares de renglones, y en cada renglon onze syllabas.

Item, por carta de testigos se pague al doble, es à saber, la mitad por el drecho de la corte, y la mitad por el drecho del notario recebidor por la parte que los da, y la otra parte la meytad por su copia, si la tomare.

Item, por todas las respuestas se pague por carta doble como por la de los testigos, por la parte que las pidiera, y la mitad por la parte à quiẽ se piden por su copia, si la tomare.

Item, que por los actos que la parte ordenare, y escriuiere el notario en processo, pague el q̃ los ordena el doble, y la otra parte la mitad por su copia, si la querra.

Item, que lo mesmo se pague, y en la forma sobredicha en los processos criminalis que se hizieren en la corte ecclesiastica.

Item

Item, que los escriuanos de dichas cortes, y los que por ellos recibieren testigos, no puedan alargar la escriptura dellos, repitiendo los articulos, ni interrogatorios, sino que puesto el primer preambulo que comienza Testigos &c. segun el estulo ordinario haya solo dezir y conuinar despues el N. testigo dado y producido por parte. N. el qual juro à nuestro señor, &c. super primo, &c. dixo. Super secundo. &c. dixo & sic de singulis. Y sobre el interrogatorio general, diga ad generalia dixo non. &c. si ya el testigo no dixesse alguna cosa de parentesco, amistad, ò soborno, que en tal caso se deve continuar lo que el testigo respondiere sobre los interrogatorios generales.

Item, que de qualesquier processos, actos, o escripturas que hizieren fee, ora sea en primera instancia, ora por appellacion, el escriuano de la causa sea obligado de recibirlos por auto que continue en processo de los autos quãtos son, quãtas las hojas del processo, y del principio, y fin de aquel: y no reciba por ellos, ni por custodia dellos salario alguno mas de lo que montare lo que escriuiere en processo por la exhibisiõ que la parte hiziere, y auto que sobre ello recibiere, ni pueda compellar a las partes à que tomen dello copia: pero si la quisiere las partes, ò por repetir los originales, y que por tanto huiesse de quedar copia collacionada con ellas cõ el processo corriente, en tal caso pague la parte que pidiera, o huera de dexar tal copia un sueldo por hoja de pliego mayor, y seys dineros por hoja de quarto de pliego. en los

P ij quales

quales haya de haver escriptos los mesmos renglones y syllabas arriba dichas.

Item, que si por caso en las hojas de dichos processos no huuiesse cumplimiento de tãtos renglones y syllabas respectiuamente, en tal caso se prouea por el Reuerendo Official, que se le suelte a la parte por pena de la mala continuacion, el tercio de lo que mōtare el tal processo.

Item, que si acaesciesse por letras subsidiarias recibiesse se algunos testigos, y hazerse algunas escripturas, que el escriuano no pueda recibir, ni se le pague sino el drecho del receptor, que es la mitad de lo que recibiera si los testigos se recibieran, y los actos se hizieran en esta corte, como la otra parte se dara à la corte de la qual se prouee la commision.

Itẽ, si algun litigante se da por miserable, y le da por tal el Reuerendo Official, el escriuano sea obligado de darle copia del processo, pagãdole seys dineros por carta de forma mayor, y tres de forma pequeña, y ansi que se le pague solo el drecho del escreuir: y que se le de sin dilacion ni detencion alguna: y que pueda el escriuano cobrar lo demas de sus bienes, quando los tuuiere: y que no se le detenga la copia hecha la declaracion que es miserable, aunque el escriuano pretienda lo contrario, hasta que lo haya prouado.

Itẽ, que si acaesciere pleytear diuersas personas, que sean mas de uno de una parte, y alguno, o mas dellos se declare ser miserables, que los tales contribuyan en la copia como miserables. Y los demas que no lo fueren, paguen al escriuano el cumplimiento del salario del processo.

esso.

Item, que quando se haga algun processo entre partes, y la una dellas no toma copia del processo en todo, o en parte, y es condenada en costas, o en su parte, que el escriuano haya de cobrar de la parte condenada su parte del processo, y que no lo pueda pedir, ni se lo deua pagar la otra parte, ni por no ser pagado de la parte condenada, no pueda el escriuano dilatar de dar la sentencia y executoriales della à la otra parte.

Item, que los processos que se hizieren ciuiles, o criminales à instancia del Fisco, y fuere el acusado condenado en costas, sea el tal condenado obligado à pagar demas de su copia del processo, si la tomo, lo que hauia de pagar el procurador Fiscal por sus escripturas, testigos, y su parte del processo, aunque no haya tomado copia del, y que por ella se le haya cõunicado el processo original: deduzido empero por el salario del escriuiente, y otros trabajos seys dineros por hoja mayor, y tres dineros por hoja menor. Y si el condenado no tomo copia, no haya de pagar mas del drecho y salario del processo, deduzido lo susodicho: y siempre que quisiere copia, se le haya de dar, tomandole en cuenta lo que ha uera pagado.

Item, que el escriuano haya de dar los processos y autos que recibira à la parte que los quisiere, autenticos, signados, y autorizados por signum mei, o por hoc est abstractum, seu copia huiusmodi. &c. como la parte lo quisiere: y que no puedan tomar mas salario de una manera que de otra. Y si por caso se le diere à la parte de

ARANZEL.

una manera, y los quisiere despues signados de otra, entregandose al escriuano la copia que dio original, sea obligado de signarlos y autenticarlos, como la parte eligiere, pagandole el salario del escriuiente por las hojas que conuerna rescreuirse, y tres sueldos mas por el trabajo que terna del collacionar lo rescripto, y signar la escriptura: y no entregãdole la copia, y quisiere la misma parte otra, ò mas copias, sea obligado el escriuano de darselas autenticadas en una de diehas formas, como la parte eligiere, pagandole por cada copia un sueldo por carta mayor, y seys dineros por carta menor, atendido que la parte le pago la primera copia por rigor.

Item, que si acaesciere de hauer de yr el escriuano fuera desta ciudad, se le paguen, y le hayan de pagar por cada dieta à el quinze sueldos, y à qualquier substituto suyo que por el saliere fuera de Valencia, onze sueldos, pues salga de la ciudad, y fuera de sus arruales: y por cosas tocantes à la corte, y dependientes della, sea obligado de yr en persona à recibir los tales actos y testigos, o de dar otro en su lugar suficiente e idoneo à contento del Reuerendo Oficial, al qual se le paguen onze sueldos cada dia, y demas se le paguen los actos conforme à este Aranzel.

Item, se pague por letras testimoniales de legalidades dos sueldos y medio al escriuano, y seys dineros por el sello, y assi por todo drecho tres sueldos.

Item, por commissiõ para recibir testigos, tres sueldos, y si fuere extraordinaria, se pague al escriuano lo que el Reuerendo Oficial tachare.

Item,

Item, por commission de juezes contadores, diez y ocho dineros.

Item, por qualquier acto, o prouision de deposito de mayor, o menor suma que sea, se pague al escriuano un sueldo: y que los dineros que se huieren de depositar, se depositen à nombre y en poder del escriuano de la corte, dando fianças suficientes: y por el salario de los depositos, y tener cuenta de lo que recibe y pagare, se le paguen, y se retenga à razon de dos dineros por libra, y que no pague ni gaste de dichos dineros depositados, si no por prouision del Ordinario firmada de su mano. Y si se hizieren depositos que tengan respecto à dotes, ò restituciones, ò intereses de partes, se haga el deposito à nombre del escriuano en la tabla de Valencia, y en las otras cathedrales en la sacrestia, ò donde mejor parezscera à suelta del Reuerendo Official que por tiempo fuere.

Item, que de los testigos que se huieren de recibir fuera de la Corte, ò respuestas de algunas personas dentro de la ciudad, o arruales della, reciba el escriuano que fuere à recibir las, por su y la por cada uex diez y ocho dineros: y no pueda llevar mas, aunque acaezca recibir mas testigos en una mesma casa.

Item, por el calendario que el escriuano pone en la introduction de un processo en qualquiera escriptura, o libello, se le pague por la parte que le pusiere, doze dineros: y no pueda llevar cosa alguna por to los los de mas que pusiere en qualesquiera otras escripturas de dicho processo, y si se prosigue, se le tome en cuento.

Item, por el processo y acto de dispensacion que se hiere por uirtud de bullas Apostolicas en qualquiera grado que sea simple, ò doble de consanguinidad, o afinidad, dando la forma à la parte, se pague al escriuano un ducado: y sino se le diere, se le pague la meytad. Y lo mismo se entienda por el processo que se haze en la dispensa para las personas que no son legitimos.

Item, por el acto y letras testimoniales y trāsumptos in forma uidimus autentica de instrumentos, ò otras escripturas autenticas, dando la forma autentica à la parte, se pague al escriuano por cartas, como se pagaria de copia de otros autos: y sino diere la forma, se le pague por el registro la meytad.

Tassa del Aduogado, y procuradores Fiscales.

PRimo, por el ordenar el aduogado Fiscal una escriptura de denunciacion, y no ordena otras escripturas, ni disputa la causa por parte del Fisco, se le paguen treze sueldos.

Item, quando el aduogado Fiscal ordenare escripturas y disputare la causa, y se diere sentencia en ella, se le pague al aduogado segun su trabajo lo que tachare el Reuerendo Oficial por su firma, y no sin ella.

Item, por la parte y presentacion que hazen los procuradores Fiscales de la escriptura de denunciacion cõtra algun criminoso, y la parte otorgare, sometiendose

à j. y. z. i. o

a juyzio, pidiendo misericordia sin darse testigos, y se da sentencia se pague à los procuradores fiscales quarenta sueldos: y si se remite sin composicion, ni dar sentiēcia, se les pague diez sueldos.

Item, si se formare processo, y se diere sentencia contra el delinquente, reproduziendo testigos, siendo la causa sumaria, se pague por salario à los procuradores Fiscales cinco libras. Y si el processo durare por tiempo largo, y hauran tenido los procuradores Fiscales mucho trabajo en la prosecucion de aquel, se les pague por su derecho lo que el Reuerendo Official tachare por su firma, y no sin ella.

Item, por prender qualquier persona de dia, se les pague tres sueldos: y si fuere de noche, se les paguen seys.

Item, que lo mesmo se les pague quando con auxilio se los mada traer alguna persona delante el Reuerendo Official, que de dia se les pague tres sueldos, y de noche seys.

Item, por hazer firmar paz y tregua, y tomar los homenages, se les pague tres sueldos, un real de cada una de las partes: y si entremuniere official Real, reciba solo un real de la persona ecclesiastica.

Item, para secrestar una muger por traerla delante el Reuerendo Official, se les pague un real, y por el juramento otro real, y por llevarla al sacresto otro real, que por todo sea quatro sueldos y medio.

Item, por formar las informaciones contra el delinquente, sino excediere de tres testigos, se le paguen tres sueldos: y si fueren mas, se les paguen diez y ocho di-

neros de cada testigo.

Item, por la asistencia que hazen quando alguno esta puesto à penitencia, les pague el delinquente diez sueldos y por el cirio que le dan para offrescer, cinco sueldos.

Item, quando alguno esta preso en las carceles reales por las instancias que hazen los Fiscales, quando se firma de derecho por el preso, tres sueldos.

Item de presentar una letra al illustre Virrey, Regente, y a los del consejo, presentandola y asistiẽdo los procuradores Fiscales se les paguen quinze sueldos.

Item, quando los procuradores Fiscales yran fuera Valencia, à instancia de parte, se les pague por cada dieta quinze sueldos y sino excede una legua, se les pague la mitad: y si fuere por la Corte, se le pague por dieta diez sueldos.

Tassa de los Nuncios.

PRimo, por una intimo y hazer relacion della, s. y 8 dimeros.

Item, por intimar un monitorio à alguna persona, y relacion, seys dimeros.

Item, por hazer una empara y hazer relacion della, diez dimeros.

Item, por una citacion y relacion dentro Valencia, quatro dimeros, y fuera por los arrauales, un sueldo y si fuere una legua, tres sueldos y medio y si mas, se le pague por dieta à razon de siete sueldos.

Item.

ARANZEL.

Item, quando el nuncio yra por mandamiento del Reuerendo Official à traerle alguna muger para sacrestar la, y llevarla al secresto un real.

Item, por llevar presa una persona, aunque sea por auxilio de dia se le pague diez y ocho dineros, y de noche tres sueldos.

Item, por presentar una letra al illustre Virrey, Governador, y otros Officiales, cinco sueldos.

Item, de la asistencia que hazen à los que estan à penitencia, y cumplir aquella, cinco sueldos.

Item, quando se hazen processos contra algunos delinquentes, à instãcia de los procuradores Fiscales, y los nuncios citan testigos, y hazen otras diligencias, y el delincente es condenado, se les pague lo que el Reuerendo Official tachare: y si fuere absuelto, no se le pague nada.

Item, si atasciere yr fuera desta ciudad por prouision del Reuerendo Official, se les pague por cada dieta diez sueldos.

Tassa del Carcelero.

PRimo si se le mandare prender alguna persona, por llevarle à la carcel se le pague diez y ocho dineros.

Itẽ, por la entrada de qualquier preso q̄ se pusiere en la carcel, se pague dos sueldos y medio, y tome carcella de los que estuuieren presos dẽtro delas carceles, y de los

ARANZEL.

los que estuuieren presos dentro de la casa del Reuerendissimo Arçobispo y no por casas de la ciudad, pues no estuuieren à cargo del carcelero.

Item, que en los casos que hiziere officio de nuncio, se le pague lo mesmo que à un nuncio.

Item, que à las personas que se pusieren presas en la carcel, no las dexen hablar à persona alguna, hasta que hayan tomado sus dichos y confesiones, si no le fuere mandado lo contrario.

Item, que el carcelero no dexen entrar en la carcel dōs de estan los presos, muger alguna sin licencia del Reuerendo Official.

Item, que el carcelero no dexen entrar en la carcel persona alguna con armas.

Item, que el carcelero no dexen salir ninguna persona de la carcel sin expresso mandamiento y licencia del Reuerendo Official.

Item, que de las personas que se declararen ser miserables, no se tome el carcellaje alguno.

Que omnia præcedenti catalogo comprehensa, et hæc fuerūt, sancita, et publicata in prædicta Provinciali Synodo in congregatione habita nona die mensis Februarij, anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto.

FINIS.

VENERA-

bili Fratri Fer-

dinando Patriar-

chę Antiocheno, Archie-
piscopo Valen.

PIVS PAPA V.

Venerabilis frater, salutē & Apo-
stolicā benedictionē. Prouincia
le Concilium Valētinum supe-
rioribus annis celebratū, quod
correctioni nostrę subijciens, misit ad nos
bonę memorię proximū prædecessor tuus,
vidimus, & à venerabilibus fratribus nostris,
quos ad interpretationem sacri Tridentini
Concilij assumpsimus in consilium, quo ad
eius in præsentia fieri potuit, emendandū cu-
rauimus. Quę autem in eo corrigenda, de ip-
sorum

forum etiam venerabilium fratrum sententia,
nunc visa sunt, ea hic infra scribi iussimus.
Porro fraternitatis tuæ, tuorumq; Coepisco-
porum officium erit, illa diligenter animadu-
tere, & ut ad ea ipsa Concilium istud omni-
no accommodetur, & conformetur sedulo cu-
rare. In ijs verò etiam, quæ deinceps istic Deo
approbante, Prouincialia concilia habebun-
tur, earundem infra scriptarum correctionum
nostrarum semper meminisse, ita ut ab illarum
ratione atque sententia nullo vnquam tempo-
re discessisse videamini.

Sessione. i. in proœmio. Ibi, hæc sancta pro-
uincialis Valentina Synodus. &c. Hæc verba
sancta Synodus non cõueniunt Synodo pro-
uinciali, sed vniuersali. In prouinciali autem
verba sic concipi debent. N. Archiepisc. &c.
de consilio & assensu RR. DD. Coepisco-
porum nostrorum in Prouinciali Synodo sta-
tuimus. &c. Ideo verba illa sancta Synodus
tollantur, & hic, & in omnibus alijs locis hu-
ius Concilij, vbi, posita sunt. Ibi, profitetur, ac
deffert. &c. Debuerat hæc professio fidei fic-
ri iuxta formam præscriptam in literis Pij. 4.
quarum exemplum nunc mittitur, ut ea dein-
ceps sic præcise præstetur.

Sessio

Sessio. 1. cap. 2. quod incipit, Regulares extra sua Monasteria. Ibi, aut ad simplex beneficium. Dicatur, aut ad aliquod beneficium.

Sessio. 2. cap. 3. quod incipit, Baptismus sacramentorum. Ibi, Ex pacto in eius collatione. &c. Displicuere illa verba, ex pacto, quod spontè datum, seu oblatum permittant, & homines ad dandum inuitent.

Sessio. 2. cap. 8. quod incipit. Quoniam Machometanorum. Ibi, etiam ægrotis graui-ter laborantibus. Videbatur iniungenda potius pœna, & quidem maioris summæ, Medicis, qui prima vice ab ægrotis vocati, eos non admonerent, vt parochum ad se accersiri iubeant. Vei postquam admonuissent, secunda vice accedentes, etsi ægrotos non paruissime viderint, ad eos nihilominus postea reuerterentur.

Sessio. 2. capit. 18. quod incipit, Presbyteris omnibus. Ibi, in excommunicationem latæ sententiæ. Displicuere illa verba, latæ sententiæ.

Sessio. 2. cap. 22. quod incipit: Non probat sancta synodus. Ibi, posthac aquam tantum. Displicuit hæc innouatio.

Sessio. 2. cap. 25. quod incipit: Quavis ma-
trimonia, quæ inuictis parentibus. Tollatur
omnino hoc decretum.

Sessio. 2. cap. 28. quod incipit: Iubet san-
cta Synodus ne parochus. Licet optandū sit,
vt qui contrahūt matrimonia, hæc omnia sci-
rent; non potest tamen propterea libertas ma-
trimonij impediri. Ideo deleatur totum hoc
decretum, & curent Ordinarij, vt qui ignari
sunt, doceantur.

Sessio. 3. cap. 4. quod incipit: Quoniã Epi-
scopi, qui titulares vocantur. Ibi: nisi notus
fuerit, &c. Addatur, vel missus à sede Aposto-
lica. Ibid. in regnis Hispaniæ, aut insulis illi
adiacētibus progenitus. Tollatur verbū pro-
genitus.

Sessio. 3. cap. 5. quod incipit: Eorum vitæ
meritum. Ibi: Qui non paruerit, &c. vsque
ad vers. Presbyteros autē. Tollatur tota hæc
clausula, quæ pœnam & mulctam irrogat, &
permittatur hæc res in terminis iuris canoni-
ei, & concilij Tridentini.

Sessio. 4. cap. 2. quod incipit: Quoties pa-
rochialis ecclesia. Ibi, vt per edictum publi-
cum, qui ad eam parochialem, &c. Declare-
tur vt per hæc verba non censeatur ablata ijs,
quibus

quibus à concilio Tridentino, Sessio. 24.
capit. 18. data est facultas nominandi exami-
natoribus alios, quos idoneos aptosque no-
uerint, ita vt ordo & forma in dicto capit.
18. præscripta feruetur ad vnguem. Ibid.
Quindecim, vel pauciorum dierũ. &c. Vi-
sum est tempus nimis breue, vt quod mini-
mè auferre possit facultatem nominandi, &
post illud tempus ijs, quibus ex dicto cap. 18.
competit. Ibid. Poterit tunc Ordinarius pro
suo arbitrio Ecclesiæ, vt magis expedire vi-
derit, prouidere. Deleantur hæc omnia ver-
ba, & dicatur. Poterit tunc is, ad quem colla-
tio pertinet, alicui præuio priuato examine,
prouidere.

Sessio. 4. cap. 3. quod incipit. Cùm ij, qui
morum grauitate. Ibi, In aliqua studiorum
Vniuersitate, quæ nulla hæresis suspitione
tunc laboraret, arduo præcedente examine,
iuxta Vniuersitatis illius statuta. Deleantur
hæc omnia verba, quia non sunt in decreto
concilij Tridentini Sessio. 24. cap. 12. Ibid.
Capitulis verò non liceat aliter, quàm iuxta
huius statuti formam aliquem ad alicuius Ar-
chidiaconatus possessionem admittere. De-
leantur hæc omnia verba.

Sessio. 4. cap. 4. quod incipit. Hortatur sa-
crofancta Tridentina Synodus. Hoc totum
decretum pro non facto editòue habeatur,
sed decretum concilij Tridentini in hac ma-
teria editum seruetur prout iacet.

Sessio. 4. cap. 8. quod incipit. Quoniam tē-
pla, quæ diuino. Ibi, vltra dies nouē. Et ibid.
intra quos, &c. Seruetur in hoc ius cōmune.

Sessio. 4. cap. 12. quod incipit, Statuit san-
cta Synodus ne è monasterijs. Ibi, Illud etiam
prohibet, ne regulares extra monasteria ad se-
peliendos defunctos crucē deferendo in pro-
cessione progrediantur. Tollatur tota hæc
clausula, & seruetur consuetudo locorum.

Sessio. 4. ca. 16. quod incipit. Cùm aliquā-
do accidat. Totum hoc decretum tollatur.

Sessio. 4. cap. 18. quod incipit. Quemadmo-
dum æquum est. Totum hoc decretum repre-
henditur, quia ab ijs factum, qui faciendi po-
testatem non habuerunt, & reseruatarij satis
iuri cogi poterunt ad ea subeunda onera, ad
quæ litteræ reseruationum eos obligant.

Sessio. 4. cap. 20. quod incipit. Quoniam
experimento aliquando. Ibi, Si quando con-
stiterit iudices delegatos cuiuscunque digni-
tatis, seu præminentia. &c. Auctores huius
decreti,

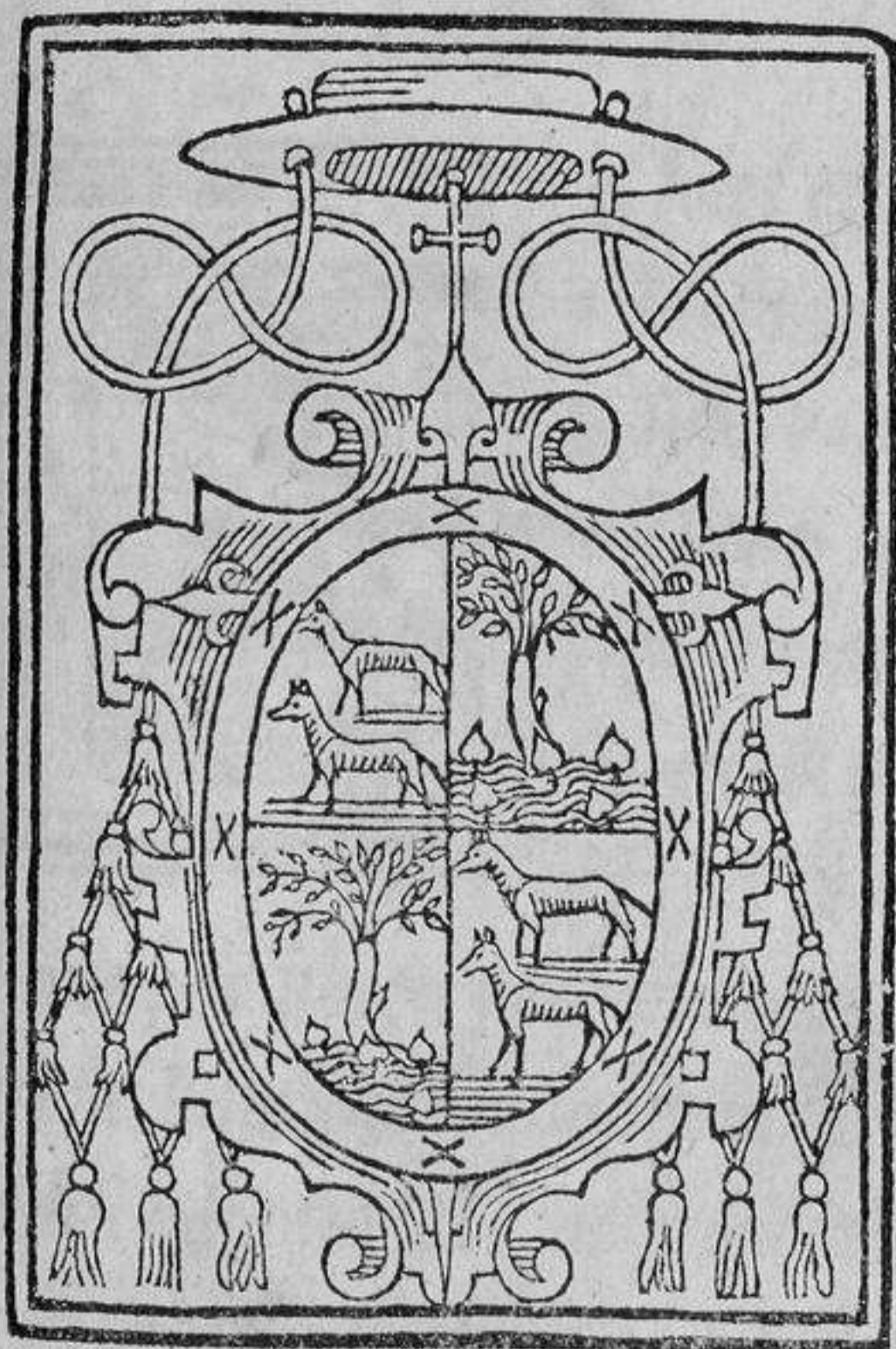
decreti nimium sibi arrogarunt. Ideo deleatur totum, cum iatis etiam iure cōmuni prouisum sit.

Sessio. 4. cap. 22. quod incipit. Antequam professionem. Ibi, Dos eodem concilio. &c. & ibi, Dotem ipsam receperit, &c. Deleantur dictiones dos, & dotem; & dicatur bona. Dat. Romæ apud. S. Petrū sub annulo piscatoris, die iij. Nouembris M. D. Lxvij. Pontificatus nostri anno secundo. Cæ. Glorierius.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

XVI
565(2)

Synodus dioecese
SANA VALENTIAE
CELEBRATA, PRAESIDE MAR-
TINO AYALA ARCHIEPISCOPO
VALENTINO.

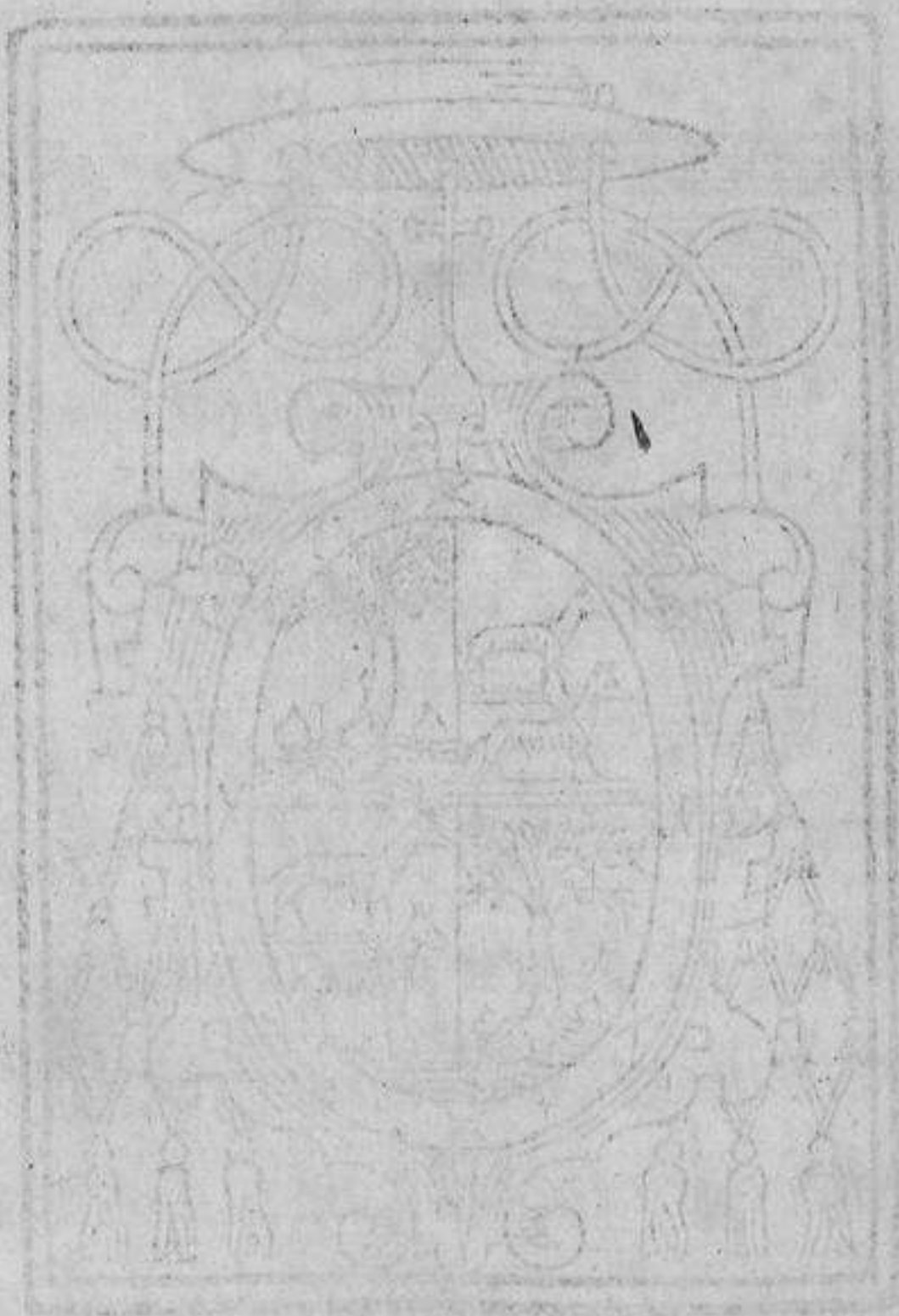

VALENTIAE,
Ex chalcographia Ioannis Mey.

Extant è regione porte Apostolorum
templi maximi.

1566.

27 ROBERTUS DUCES
SANAE VALLENTIAE
CITERRATA PARADE DE MARA
TINO ANATA SACRIFICORIO
VALENTINO

VALENTIA
En obelographia...
En obelographia...
1766

ACTIO PRI

MA IN VRBIS VALEN-

TIAE METROPOLITANO TEM-

plo habita die quinto mensis Maij, anno à Christo

nato millesimo, quingentesimo, se-

xagesimo sexto.

*A solet esse morum
pro temporis vicissi-
tudine varietas, ve-
nisi nouis subinde le-
gibus hominum men-
tes excolantur, ex
ipsa ad malum pro-*

*pensione, & libera peccandi consuetudine
veterem illam, ac laudabilem Ecclesiasti-
cam disciplinam labi, ac propemodum inte-
vire sit necesse. Vt enim agri, nisi crebrius,
& diligenti cultura exerceantur, ipsa&que
renascentes spinæ sedulò euellantur, inutiles
planè redduntur; & pro fruge bona, tribulos
tantùm, & nocentia proferunt; ita ecclesiae*

ACTIO PRIMA

nisi salutaribus institutis frequentius excul-
 ta fuerint; & decorem suum amittunt, &
 earū ministri deteriores quotidie fiunt. Me-
 ritò igitur sacrosancta & œcumenica Tri-
 dentina Synodus instituit, vt præter provin-
 cialia Cōcilia, quæ tertio saltem quoq; anno
 congreganda esse decreuit, Synodi etiā diœ-
 cesanæ singulis annis habeantur: vt earum
 beneficio corrupti mores emendentur, boni
 ac vtilis conserantur, & renouatis per sæpe
 sanctissimis institutis diuinus cultus indies
 accrescat. Cū igitur in prouinciali Conci-
 lio, quod nuper in hac Metropolitana eccle-
 sia celebratū fuit, toti Prouinciæ fuerit pro-
 spectum; & de ijs, quæ communia erant, ea
 decreta sancita fuerint, quæ magnam Pro-
 uinciæ utilitatē sint allatura; hoc certè vnum
 tantū supererat, vt quæ huic diœcesi pro-
 pria essent, conuocato diœcesano cœtu, dili-
 genti etiam cura, & studio tractarentur.

Quare

Quare his rationibus adducti, & ut sanctorum Patrum, sacræque Tridentinae Synodi præceptis pareamus, nos Martinus Ayala Dei, & Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Valentinus pro munere nobis iniuncto huic nostræ diœcesi, quantum in nobis est, consulere cupientes, hanc diœcesanam Synodum, quam ad vigesimum quintum diem mensis Aprilis præsentis anni millesimi quingentesimi sexagesimi sexti indixeramus, duximus celebrandam. Ut scilicet diligenti consultatione, & multorum simul sententijs inter se collatis, ea decernantur, quæ cunctis huius diœcesis ecclesijs sine profutura, & eorum observatione ecclesiarum pax conservari, & Dei cultus multò magis augeri, & amplificari possit.

A iij

Approba-

6
APPROBATIO ET RE-
CEPTIO CONCILII
PROVINCIALIS.

Cap. 1.

Quoniam latae in prouincia
leges, singulis illius diœce
sibus cõmunes esse debēt,
illisq; cõprouinciales o-
mnes deuinciuntur, hæc diœcesana Sy-
nodus principiò Concilium, quod nu-
per in hac prouincia habitum est, o-
mniaq; eius decreta probat, recipit, ac
modis omnibus obseruanda admittit.
Sperat enim fore, vt sanctis illius con-
stitutionibus cleri, & populi moribus
reformatis, maiore animi tranquilli-
tate facilius ac laudabilius Deo in po-
sterum seruiatur.

*Ludis, saltationibus, & alijs, quæ profanè fiunt,
ecclesiastici abstinere debent.*

Cap. 11.

Meri-

Meritò nō solūm arguendi, sed gra-
uibus etiā pœnis coercendi sunt,
qui ecclesiastico munere indigna fa-
ciunt. Quare nos Martinus Ayala Ar-
chiepiscopus Valentinus, sacra appro-
bante Synodo, mandamus, ne vllus sa-
cris ordinibus initiatus pila, aut alijs
ludis publicè ludat: ac ne etiā in Mis-
sis nouis, aut nuptijs saltationibus, aut
choreis dare operam aufit: ne etiā lar-
uatus, aut personatus vnquā incedat:
neve instrumenta musica pulsando,
aut per vicos profano more cantando
vegetur. Quæ omnia in virtute san-
ctæ obedientiæ, & sub pœna etiam sex
argenteorum præcipimus. Qui verò
hoc nostrum mandatum secundò fue-
rit transgressus, duplicata hac pecunię
mulcta puniatur: & qui crescente ma-
gis contumacia aduersus idem hoc sta-

A iij tutum

tutum deliquerit, is acerbiores pœnas Ordinarij arbitrio luat. Quarum rerũ diligenter inquirendarũ curã Visitatori, & ministro Fiscali demandamus.

Qui sacris initiati sunt, spectaculis publicis ne intersint.

Cap. III.

CVm ijs spectaculis, ex quibus hominum interitus, & animę pericula per se, ac frequenter accidere solēt, interesse minimè liceat; ij verò qui sacris sunt initiati, non solùm prohibita vitare, sed aliquãdo, ne vllam cæteris dēt offendiculi occasionem, ijs etiam abstinere debeant, quę laicis sunt permissa; Ideo omnes sacris ordinibus initiatos monemus, ac in domino hortamur, vt publicis omnibus spectaculis abstineãt, siue eiusmodi sint, in quibus equites hastis inuicem cõcurrũt, vel emissis vltro citroq; arundinibus ludunt,

ludunt, siue alij quicunq; publici ludi,
aut certamina fiant. Ceterum eisdem
omnibus in sacris ordinibus constitu-
tis in virtute sanctæ obedientiæ præ-
cipimus, ne publicis taurorum specta-
culis intersint, aut eiusmodi tornea-
mentis, in quibus sanguis facilè fundi-
tur, & mors etiam sæpe cōsequi solet.
Si quis verò sacris initiatus adeò te-
merarius fuerit, vt non solùm tauro-
rum spectaculis adesse, sed etiam de-
certantium more taurum prouoca-
re, fugere, ac insequi non vereatur, ex
cōmunicatione latæ sententiæ sit ad-
strictus. Porro templa in ijs plateis si-
ta, in quas ad eiusmodi taurorū specta-
cula cōuenitur, omnino claudi eo tē-
pore, quo cū tauris decertatur, aut lu-
ditur, mādamus. Trāsgressoribus ve-
rò mulctā duarū librarū imponimus.

A V De ve-

*De vestibus eorum, qui in sacris ordinibus
sunt constituti.*

Cap. IIII.

IN concilio nostro prouinciali statu-
tum fuit, omnes in sacris ordinibus
constitutos, vestibus vti debere tala-
ribus: cui decreto, sacra approbāte Sy-
nodo, adiicimus, vt altera saltem eorū
vestis ita sit vel integra, vel fibulata,
vt nihil indecorè ostentari possit: ac
illud etiā, ne in tēplis, cūm sacra fiunt,
galero, vel canabinis soleis, aut spar-
teis vtantur: vt totus ipse habitus cō-
gruentem sacro ordini honestatem
præ se ferat.

*Ad distributiones quotidianas ne admitta-
tur qui canere nescierit.*

Cap. V.

Quoniam cantus ad ea munia obe-
unda, quæ in ecclesijs exequi o-
portet, necessarius est: idcirco sacra
approbante Synodo, mandamus, ne
vllus

Nullus in ecclesijs nostræ diœcesis ad
quotidianas distributiones admitta-
tur, qui cātu saltē planiore canere ne-
scierit: ita vt eū tantūm Rector, decē
alioqui libras soluturus, ad distribu-
tiones admittere debeat, qui Euange-
lium, Epistolam, Præfationē, Lectio-
nem, Responsorium, & Antiphonam
decantare sciat: nisi forte talis fuerit,
qui alioqui ob insignem eruditionem
frugi atq; utilis ipsi ecclesiæ à nobis iu-
dicetur. Ij verò, qui sunt iam ad di-
stributiones admissi, si horum ignari
fuerint, hæc ipsa intra annum vnum
canere discāt. Quo quidem anno per-
acto, se intra mensem vnum coram
personis deputandis sistāt, de ea re exa-
mē subituri. Quod nisi fecerint, ipsos
Rector sub eadem decem librarū pœ-
na quotidianis distributionibus pri-
uct.

uet. Illos tamen excipimus, qui legitimo aliquo impedimento, vel senectutis, vel alio à nobis, aut Vicario nostro generali approbando fuerint præpediti.

De vesperis, & matutino officio.

Caput. vj.

VT diuinus cultus in hac nra dicece si continuò magis augeatur, statuimus. S. a. S. in oppidis, in quibus id commodè fieri poterit, diebus saltem dominicis & festis colendis vesperas cantari oportere. Vbi verò vsu nō est receptum, vt matutinū officium sequentibus festis dicatur, præcipimus, vt præter matutinum officium, quod in ipso natalis domini profesto, & in triduo ante Pascha dicitur, matutinū etiam officium sancti, cui templum consecratū fuerit, Resurrectionis domini

mini, Ascensionis, Pētecostes, Corpo-
ris Christi, Assumptionis beatæ Ma-
riæ, Apostolorum Petri & Pauli, & o-
mnium sanctorum diebus ipsis pro-
festis, si non pleniore cantu, submis-
siore saltem post ipsum statim com-
pletorium decantetur. si quis verò ex
presbyteris, vel beneficiatis matuti-
no officio his diebus interesse nolue-
rit, is nihil emolumēti ex primo actu,
aut primo perpetuali referre valeat.
In ijs tamē ecclesijs, in quibus matuti-
num officium prædictis festis aut me-
dia nocte, aut alia quacumq; hora dici
cōsuevit, eum vsum auferre præsentis
statuto nequaquā volumus, sed eun-
dem illum morem sedulo obseruari
mandamus.

*Conciones feria sexta in Parasceue ne
noctu fiant. Cap. 7.*

Vt

VT nocturna pericula & scandala, quantū in nobis est, euitētur, prohibemus, ne eæ cōciones, quæ de Christi passione feria sexta in parasceue ad populum haberi solēt, ante ipsum solis ortum inchoentur, ac ne vltra horam vnam & dimidiā, aut ad summū duas protrahantur.

Quibus diebus missa conuentualis pro populo celebranda sit. Cap. viij.

NE populus spiritualibus suffragijs priuetur, placuit nobis S. a. S. vt vbi consuetudine receptū fuerit, tam intra ciuitatem, quā extra, singulis diebus missam conuentualem pro populo celebrari, idem mos in posterum obseruetur. In ijs verò ecclesijs, in quibus ea consuetudo nondum inuoluit, si beneficium curatum ducentarum librarum valorē attigerit, quas

verè

verè in suum vsum Curatus recipiat, Curatus ipse quotidie per se, aut per aliū missā pro populo celebret. Ita tamen, vt cūm pro defuncto, præsentī corpore; vel pro nouis nuptis; vel iuxta quorundam morem pro defunctis semel in hebdomada; aut in sabbatis de beata virgine missam celebrabit, dummodo in ea pro populo oret, eius missæ celebratione sit illo die populo satisfactum. quòd si minus, quàm duccētas libras curatus pro beneficio percipiat, diebus tantūm dominicis & festis colendis pro populo missam celebrare teneatur. In oppidis tamen eorum, qui sunt nuper ad fidem conuersi, etiamsi beneficij curati redditus ad summam ducentarum librarum perueniant, ter in hebdomada missa pro populo celebretur.

In

In baptisimi & extremæ vnctionis administratione an aliquid capi debeat. Cap. 9.

CVM sacramenta sine vlla specie quæstus administrari debeant; cerei autē capittæq; vsus in administratione baptisimi sit in Ecclesia vetustissimus; statuimus S. a. S. vt cū alicui hoc sacramentū conferendū erit, in arbitrio & optione ipsius commatris sit positum, cereum & capittam deferre. quòd si id ipsi non placuerit, possit curatus pro cereo & capitta nouē nummos iuxta morem recipere. Ob administrationem tamen sacramēti extremæ vnctionis nihil curatus percipiat. Quod quidem extremæ vnctionis sacramentum ijs tantū cōferatur, qui iuris constitutione ad peccatorū confessionem faciendam sunt iam obligati.

De

Cum hæc nostra diœcesis Breuiario, & Missali, quæ apto, conuenienti-
tîq; ordine composita sint, iam pridẽ
indigeat, sitq; iam ferè vtrumq; non
mediocri studio, ac diligentia pera-
ctum, meritò tota hæc diœcesana Sy-
nodus tam Missale ipsum, quàm Bre-
uiarium cum Diurnali se admissuram
esse promisit. Nos verò eadẽ ipsa ap-
probante Synodo, omnibus nostris
diœcesanis Beneficiatis, & in sacris or-
dinibus constitutis auctoritate nostra
ordinaria mandamus, vt cum Breuia-
rium ipsum typis fuerit excussum, il-
lo preces horarias persoluant: vtq; in
Missis cõuentualibus celebrandis Va-
lentino Missali, quod propediem in
lucem edetur, & non alio, in omnibus

B eccle-

ecclesijs vtantur. Vt verò in Missarũ, totiusq; diuini officij celebratione vnus, idẽq; ritus in tota diœcesi seruetur, præcipimus, vt ritũ Missę, & ceremoniarũ Ordinarius liber, quando à nobis editus erit, ab omnibus recipiatur, & iuxta illius regulas ceremoniæ et ritus in diuinis officijs obseruetur.

Nullus regularem, vel exemptum testamenti sui executorem constituat. Cap. xi.

QVoniã testamẽtorũ executores, quos manumissores vulgò dicimus, si nostra iurisdictione exempti fuerint, neq; compelli, vt ea impleant, ad quę eo nomine obligantur, neq; vllis pœnis ad rationẽ reddendam à nobis adigi possunt; ideo ne piæ testantiũ voluntates debitis suffragijs defraudentur, S. a. S. sub excommunicationis pœna præcipimus, ne vllus testamen

menti sui executores constituat, vel regularem aliquem, vel aliū, qui nostræ iurisdictioni nō sit subiectus. Notarijs etiā sub eadē excōmunicationis pœna mādamus, ne, cū eā testamēti clausulā conscribent, in qua de executoribus agitur, hosce exēptos ad testamenti executionem admittant. si quæ verò clausulæ in testamētis positæ fuerint, in quibus eorū cōditores ab obligatione rationis prælato reddēdæ executores ipsos eximāt, cū nulla id auctoritate, vel iure ab eis fieri possit, omnes eiusmodi clausulas irritas, & nullius omnino valoris esse declaramus.

Testamentorum clausulæ, in quibus pia opera demandata sunt, in singulis ecclesijs in libro describantur: singulæ etiam ecclesiæ visitationis li-

brum habeant.

Caput. XII.

Pijs testātium voluntatibus cōsulentēs, vt certius pia opera in ani-

B ij

marum

marum suffragiū ab ipsis relicta im-
 pleātur, Capitulis & Rectoribus. S.a.
 S. sub decem librarum pœna præcipi-
 mus, vt in singulis suis ecclesijs librū
 vnū habeāt, in quo omnes testamento-
 rū clausule, quibus pia opera in anima-
 rum suffragiū perpetuò in illis eccle-
 sijs agenda demandantur, in forma, vt
 decet, auctētica, expēsis ex ijs, quę à te-
 statoribus relinquūtur, defumptis cō-
 scribantur. Quod idem de ijs, quę ha-
 ctenus demandata sunt, intra annum
 vnum diligenter etiam fiat. Notarij
 verò, qui ad huiusmodi testamtorū
 clausulas exhibendas difficiliore fuerint,
 intelligant, se à nobis iustis pœ-
 nis ad id esse compellendos. Librum
 etiam Visitationis singule ecclesie sub
 eadem decem librarum pœna habeāt,
 in quo ornamenta omnia, & ecclesie
 bona

bona inuentario ordinatim disposita; omnesq; rationes Visitatori redditæ, & ab eo probatæ; & quæ etiam visitationis nomine mandata fuerint, fideliter scribantur. Qui liber ijs tantùm rebus, quæ ad visitationem spectant, sit destinatus.

Quo modo eleemosynæ seruandæ, & in libro describendæ, vt successoribus ratio reddi possit.

Cap. XIII.

VT ecclesiarum regimini, & illorū etiam pijs mentibus, qui in ecclesiæ fabricam, ac ipsius luminaria, & ornamenta eleemosynas erogant, prouide ac prudenter prospiciatur, statuimus sancta approbante Synodo, vt in singulis ecclesijs omnes eleemosynæ, quæ ad prædicta pia opera datæ fuerint, in arcam vnā reponantur, quæ tribus clauibus obseretur: quarū vnā Rector, vel eius Vicarius penes se ha-

B iij beat,

beat, alteram Iurati ipsius oppidi, tertiam verò fabricæ præfectus, quæ operarium fabricæ dicimus. Quæ quidem arca, vbi in ipsis Sacristijs seruari solet, ibidem etiam id in posterum obseruetur. Alioqui, præsertim vbi nō erit tutus in ecclesia locus, fabricæ præfectus arcam ipsam domi suæ diligēter custodiendā curet. Quoties verò prædictæ eleemosynæ in eam reponentur, quod fiet præsentente Curato, vel eius Vicario, Curatus ipse, seu Vicarius omnium, quæ reposita fuerint, summā in libro, qui in ipsa arca ad eā rem inclusus seruabitur, sedulò describet. Ex quibus eleemosynis si magna aliqua portio insumēda erit, id cum Prælati, vel eius Vicarij, etiam si foraneus sit, facultate, & non aliter fiat. Porro ipse fabricæ præfectus, & qui ad orna-

menta

menta cōficienda eleemosynas petit, qui etiam ad Christi corpus honorificè colendum, & ad beatæ virginis sacellum decorandum, & alia pia opera eleemosynas colligunt, librū habeāt, & successoribus præsentē parochō rationem reddāt. De his verò omnibus Visitator in ipsa visitatione inquirat. Quæ si minus fideliter curata viderit, ea remedia adhibeat, quæ rei conuenire iudicabit.

De absolutionibus in die commemorationis defunctorum: & eo die non aliam quàm conuentualem Missam esse decantandam. Cap. XIII.

Illud certè longè à Christiana pietate est alienum, eo tēpore, quo Deus præcipuè orandus est, litibus & controuersijs sacra templa profanari. Quod eo die accidere solet, quo defunctorū cōmemoratio in ecclesijs agitur, dū alter alteri in ipsis absolutionibus vult

B iiij præfe-

præferri. Quare sancta approbante Synodo præcipimus, vt cum generales absolutiones eo die in ecclesijs fient, generatim sine vlllo personarū discrimine fiant. Deinde verò liceat ad sacella, iuxta eum ordinē, quo sita sunt, nulla antiquitatis ratione habita, diuertere: non obstante consuetudine vlla, quā potius corruptelam dici debere censemus. Capitulum, ac etiam parochus, si minus præsentī decreto paruerint, decem libras pendant: reliqui verò huius constituti ordinis perturbatores sententia excommunicationis, & alijs pœnis arbitrio Ordinarij imponendis afficiantur. Vt autem tumultus ille cesset, qui ex pluribus simul decātatis Missis in ecclesijs oriebatur, præcipimus, vt Missa tantum conuentualis eo die cantetur: reliquæ
verò

verò submissa voce celebrentur, vel
in aliū illius octauę diem differantur.

*De monumentis, quę immoderatis sumptibus in
quadragesima construi solent.*

Cap. xv.

CVm magnifica illa, & summo arti-
ficio elaborata ædificia, quę Do-
minicę sepulturę, monumenta voca-
mus, multo labore, immoderatisq;
sumptibus construuntur, & eo tempo-
re fiant, quo diuina officia in quadra-
gesima ipsorum fabricatione maximè
perturbari solent; quin & aliquādo ina-
ni quadam contentione horum auto-
res de reportanda victoria certare in-
ter se videantur; æquum certè iudica-
uimus his modū aliquem ponere, quo
& fideiū deuotioni satisfiat, & hic ex-
cessus ad iustā aliquam rationem re-
ducatur. Quare sancta approbante Sy-
nodo statuimus, vt in posterū huius-

B v modi

modi monumenta in vnam certamq; formam semel redacta, quę vel sacelli alicuius magnitudini aptari possit, vel alteri loco, vt commodius pro templi ratione visum fuerit, in alios sequētes annos conseruentur, lignea ipsa materia elaborata apto & competenti loco custodita: vt & paucis impensis, & duorum, aut trium dierum tantum spacio erecta, minus negotij ecclesijs exhibeant, & toto illo quadragesimæ tempore sacra ipsa tranquillius peragi, ac celebrari possint. Fabricæ præfecti, qui huic nostro mandato non obedierint, aureis quinquaginta mulentur: quos eidem ipsi fabricæ deputamus.

Laici & foeminae quibus locis in templis prohiberi debeant.

Cap. XVI.

CVM deceat omnia in ecclesijs decenti ordine esse constituta, præcipimus

pimus, ne laici in choro inter presbyteros sedeant, aut illorum sedilia occupent: ac ne fceminae in quibuscumq; ecclesijs intra cancellos sacelli maximi, vbi virorū confessus esse solet, ad sacra audienda ingrediantur.

De seruandis ornamentis, quæ beneficijs sunt addicta: & ne pretia censualium, cum redimuntur, in beneficia, aut patroni potestatem veniant: neq; censualia fiant sine depositi clausula, aut sine Ordinarij decreto redimantur.

Cap. xvii.

CUm beneficiatorum incuria, fortè etiam fraude ornamenta beneficijs addicta amitti aliquando videamus, decernimus, vt omnis beneficiatus intra triduum à beneficij accepta possessione calicem, cæteraq; ornamenta ad beneficium spectantia in inuentarium redigat, & de his omnibus fideliter custodiendis tutam cautionem exhibeat. Quod quãdiu non præstiterit,

rit,

rit, saltem calicem ipsum in Sacristiã reponat. Hoc etiã præcipiẽtes, vt cùm beneficij curati, vel simplicis censu-
 lia redimentur, eorum pretia in ipsius beneficiati, vel patroni potestati mi-
 nimè veniãt: sed in Sacristijs, vel alijs Rectoris & beneficiati iudicio tutis lo-
 cis, nulla ob id facta impensa, deponã-
 tur, donec alij redditus emi possint. Curatus, vel beneficiatus, siue patro-
 nus, qui censualium pretia penes se re-
 ceperit, excommunicatione latæ sen-
 tentiæ sit deuinctus. Hoc itidem sub
 eadem poena addentes, ne huiusmodi
 censuales conficiãtur sine depositi clau-
 sula, qua deponendæ in loco tuto pecu-
 niæ, cùm censuale redimendum erit,
 obligatio contineatur. Deniq; præci-
 pimus, ne in hac vrbe, vel oppidis in-
 terstitio leucarum quatuor circa eam
 sitis

fitis huiusmodi censualia redimantur, vel alij redditus emanant sine Ordinarij decreto. In alijs verò huius diocesis ciuitatibus, aut locis id nō aliter fiat, quàm parochus rem approbante: quòd si ad ipsum parochū res pertinebit, id fiat iuratis loci consentientibus.

Parochi in quadragesima confessores habeant, & quo studio ac diligentia ad Sacramenti pœnitentiæ administrationē uti debeant. Cap. xviii.

Compertū sanè est omnibus, quanto studio ac diligentia administrationi Sacramenti pœnitentiæ parochi incumbere debeāt eo potissimum tēpore, quo fideles ex Ecclesiæ præcepto ad peccatorum suorum confessionem faciendam obligantur. Parochis igitur omnibus præcipimus, vt ipso statim quadragesimæ initio pro populi multitudine, vnum aut plures secū habeant, qui subditorum cōfessiones

audire

audire possint. Quorū numerū procedente quadagesimæ tempore, quo populus frequentius ad hoc sacramentum percipiendum conuenire solet, si res ita exegerit, augere debeant. Vt autem seruato ordine facilius hoc sacramentū omnibus administrari possit, Curati principio quadagesimæ per vicos, ac etiam domos vnū, certumq; diem modò his, modò alijs designēt, quo ad confitendum peccata se conferant. Qui si eo die non ierint, alio certè die, qui reliquis destinatus erit, illis meritò cedere debebūt. Primo igitur quadagesimæ sabbato proximè sequentem secundā feriam aliquibus designent, atq; ita procedente quadagesima alios dies alijs deputent. Hoc enim studio & diligētia fiet, vt nullis ad faciendam peccatorum confessionem

tribus

nem

nem locus defit. Quia verò intelleximus, in quibusdam nostræ diœcesis ecclesijs ministrum, quem Scholanū vocamus, suum munus ob minorem ætatem exequi non posse, mandamus, vt is in posterū habeatur, qui & defendendæ cruci, & alijs faciendis, quæ ministerio ecclesiæ sunt necessaria, sufficere possit.

De cereis candelis, quæ dum sacra Eucharistia sumitur, parochis offeruntur.

Cap. XIX.

A Busus quidam in nōnullis Ecclesijs inoleuit, vt, cū in illis Eucharistia sacra ministrāda est, parochi cereas candelas, quæ ipsis postea offeruntur, populo vēdant: quod ne in posterum fiat, districtè mādamus: ac multò minus, cū ipsis iam semel oblata fuerint. Oportet enim omnem turpis lucri speciem potissimū in administratione

stratione sacramentorum prorsus esse sublatam. Qui aliter egerit, solidos viginti soluat.

*Quæ parochijs propria esse debent, in monasterijs
ne fiant. Caput. xx.*

CVm hæc ex iure communi ad parochorum munia pertineant, populo festa indicere; sacrã Eucharistiã, quando ex præcepto Ecclesię sumitur, illi ministrare; oblationes ab eo recipere; ob campanarum pulsationem aliquid iure exigere, & similia; quæ tamen in quibusdam monasterijs non aliter fieri audiamus, quàm si parochiales ecclesiæ essent: ideo illorũ monasteriorũ præfectos in Domino hortamur, ne hæc in posterũ fieri permittant. Alioqui id remedij pro nostro munere adhibere curabimus, quod rei consentaneum & conueniens esse iudicabitur.

Corpora

Corpora ne exhumentur sine facultate

Ordinarij. Cap. XXI.

C Vrat is omnibus mandamus, ne
vnquam sine facultate Ordinarij
in suis ecclesijs corpora exhumari si-
nant. Qui non paruerint, arbitrio Or-
dinarij pro ratione delicti puniantur.

*Quomodo Curatorum domus, & alia, quae beneficijs
ecclesiasticis sunt annexae, reparandae sint.*

Cap. XXII.

Q Voniam Curatorum domus, ac
illae etiam, quae dignitatibus, Ca-
nonicatus, vel alijs beneficijs sunt
annexae, possessorum incuria eò redi-
gisolent, vt ruinam planèminentur,
& aliquando etiam omnino concidant;
praecipimus, sancta approbante Syno-
do, vt simul atq; beneficij curati, vel
alterius beneficij, cui domus aliqua sit
annexa, possessionem aliquis accepe-
rit, sedulo statum ipsius domus ex-
pendat. Quam si ruinosam viderit, &

C repara-

reparatione aliqua indigere, taxandū atq; æstimandum omnino curet, quāti domus ipsa instaurari possit: & ex bonis defuncti Curati, vel Beneficiati eā reparari, ac refici faciat. Qua in re procuranda, & conficienda, si negligēs fuerit, sciat, se à nobis cogendum, vt proprijs impensis domum ipsam instaret: vt ita & suæ negligentix pœnam ferat, & domus ipsa, vt par est, reficiatur.

Domini temporales primitias, ac decimas suorum locorum conducere prohibentur.

Cap. xxiii.

Q Via oppidorū, vel quorumcūq; locorū domini temporales, cū territorij sui decimas conducendi facultatem habebāt, quam ius arrendamenti vocamus, multa aduersus decimarum iura moliebantur, prudentissimè Apostolico indulto Sixti Pontificis

ficis Maximi sub anathematis etiam
 pœna cautum fuit, ne domini tempo-
 rales primitiarum, vel decimarum,
 quæ ex ipsorum locis colliguntur, ne-
 gotijs per se, vel per alios se quacumq;
 ratione immisceant. Nos igitur id etiã
 æquissimum esse iudicantes, Sixti bul-
 lam typis excudi, & sub festum Nata-
 lis Domini in templis à Curatis pu-
 blicari mandamus: illud itidem adij-
 cientes, ne alicui primitias, vel deci-
 mas ex aliquo loco colligendi ius so-
 lenniter tradatur, qui non iuret prius,
 nihil se in hoc iure procurando egisse,
 quod Sixti Pontificis Maximi indul-
 to repugnet. Cuius cõtrarium, si quã-
 do constiterit, temporalis ipse domi-
 nus, & supposita illa persona excom-
 municati publicè declarentur.

*De executore iurium decimalium, & eius
 ministris. Cap. XXIII.*

C • ij

Magno

Magno animi affectu desiderātes,
 omnes nostræ huius diœcesis a-
 busus prorsus conuellere, cū audia-
 mus, inopes ab ijs ministris, quos iu-
 rium decimalium executor ad hæc iu-
 ra exigenda mittit, valde opprimi; &
 plura ab ipsis pro suo ministerio exigere,
 quàm iure sit eis permissum; statui-
 mus, ne in posterum, quando cum di-
 uersis mādatis ad diuersos mittentur,
 ex singulis integrum diei vnius stipen-
 dium accipiant: sed vt omnes, ad quos
 mādata vno, eodemq; die detulerint,
 totum vnius diei stipendium pro rata
 parte conferant. Eidem etiam execu-
 tori, eiusq; ministris mandamus, ne
 pro re leui quēpiam ex oppidis in hāc
 urbem venire compellant, nisi prius
 de ea re soluenda admonitus fuerit: ne
 ex leui culpa magnum dispendium pa-
 tiatur

tiatur. Mādamus etiam, ne vllus profana bona, perinde ac si decime essent, foro executoris prædicti submittat, aut eius executione, vel mandato exigenda procuret. Qui non obedierit, lata sententia excommunicatur. Qui si criminis conuictus erit, ius actionis, quod in iudicio illo ad decimas exigendas alioqui haberet, amittat.

iudices ne permittant excommunicatum actoris partes in iudicio agere. Cap. xxv.

CVm eorum communionem, qui publico edicto, & nominatim sunt excommunicati, omnes abstinere debeant; quod tamen à quibusdam iudicibus secularibus contemni intelligamus; illis sub excommunicationis latæ sententiæ pœna præcipimus, ne eum, quem prædicto modo excommunicatum esse sciuerint, actoris partes in iu-

C iij dicio

dicio agere sinant. Cùm omnis actio in iudicio fit illi prohibita, quem communionem fidelium ecclesia priuauit.

Eorum, qui cõmunia hospitia habent, abusus quidam prohibentur. Cap. xxvi.

OMnia, quæ aduersus bonos mores in hac nostra diœcesi inualuerunt, prorsus excludere cupientes, sub excommunicationis, & sex librarum pœna mandamus, ne qui communia hospitia habent, fœminas prostitutas domicilium in ipsis habere, & turpi lucro operam dare permittant: cùm id magno bonorum scandalo, & animarum detrimento fiat. Quia verò qui communia hospitia in publico, obscœnoq; loco habent, prostitutas mulieres ita opprimunt, & in eam etiam seruitutem sæpe redigunt, vt omnẽ ipsis recedendi à peccato viam intercludere vi-

re videantur, sub excōmunicationis
pœna illis mādamus, ne eiusmodi fœ-
minas debitis, & çre alieno obstringāt;
aut vlla alia ratione opprimant, qua
illarum salutem, & conuersionem ali-
quo modo possint impedire. Quia ve-
rò peruicax & obstinatus in peccando
animus Deo execrabilis est, statui-
mus, hasce fœminas, quæ vltra bien-
nium peccato insistere non verebun-
tur, exilio damnandas esse.

F I N I S

Actionis primæ

C iij Dum

DVM hæc agerentur, Synodoq; colle-
 cta, ijs statuendis, quæ ecclesiæ nostræ
 vtilia essent, intenti essemus, literæ à sanctis-
 simo domino nostro Pio quinto nobis da-
 tæ sunt. Quas tanta animi alacritate perle-
 gimus, quantam admirabilis in Deum tanti
 Pontificis pietas, & singularis erga nos be-
 neuolentia & humanitas excitare in nobis
 debuerunt: vt verè ad ea profequenda, quæ
 inceperamus, & ad alia etiam maiora in ec-
 clesiæ nostræ vtilitatem meditanda, ac etiam
 deliberāda fuerimus planè confirmati. Vti-
 nam Deus Op. Max. qui talem Christianæ
 Reipub. indulsit Pontificem, illum nobis
 diutissimè seruet: faxitq; vt tam felici Pon-
 tificatus initio optimus, & ab omnibus de-
 sideratus finis, quod futurum certò confidi-
 mus, respondeat. Ne verò ipsæ summi Pon-
 tificis literæ apud nos suppressæ laterēt, eas
 typis excudendas curauimus, vt ex commu-
 ni bono, communis etiam lætitia posset ad
 omnes peruenire.

PIVS, PP, V.⁴¹

Enerabilis frater salutem, & Apostolicam benedictionem. Post iniunctum, sicut Domino placuit, nobis, licet indignis Apostolicæ seruitutis officium, miserabilem ac luctuosum Ecclesiæ statum intentis mentis oculis non sine acerbissimo animi dolore, & gemitu contemplant, omnes, qui in sollicitudinis nostræ partem vocati sunt; hortari, monere, & excitare cõpellimur, vt ad sustinendam tanti oneris molem nobis adsint, & infirmitatem nostram subleuent: vt mutuo capitis, & membrorum auxilio Ecclesia tot calamitatibus afflictâ, & deformata, erigatur, ac reformetur: nec minus à domesticis inimicis, quàm ab externis hostibus defendatur. Vides, frater,

C v quàm

quàm longè, late que manauerint hæreticæ
 pestis venena: quantam hæreticis materiem
 ad perdendas Dominicas oues præbuerit pa-
 storum negligentia: & cleri mores deprava-
 ti, atq; corrupti: easdemque ob causas quã-
 toperè imminuta fuerit laicorum deuotio, et
 aucta viuendi licentia. Illud quoque intelli-
 gis, ob peccata nostra, & populi Christiani
 quãto perè diuinæ iræ flagella timenda sint.
 Ad tot, & tanta Ecclesiæ vulnera sanãda,
 atque ita placandum Deum, vnum omnino
 remedium reliquum est, decretorum sanctæ
 generalis Synodi Tridentinæ fidelis, & dili-
 gens obseruatio. Proinde Fraternalitẽ tuam
 hortamur, rogamus, & sub diuini iudicij
 obtestatione monemus, vt quæ in ea Synodo
 adeò maturè, piè, & prouidè, Deo auctore,
 constituta, & decreta, & Apostolicæ Sedis
 auctoritãte confirmata, ac vbique obserua-
 ri iussa fuerunt, officij tui memor ad effectũ
 addu-

adducere, & sine mora exequi studeas. Et quia Pastores gregis forma esse debent, & ad sacerdotum vitam laici mores suos effingere, & conformare solent: clerum, & populum tuum ab omnibus, quæ illos offendere possint, ipse abstinens, cum salutaribus monitis, atque præceptis, tum virtutum exemplis ad pietatem, ad religionem, ad charitatem fac excites. Clericis minus honestè viventibus, opportunè, & importunè, ut sese corrigant, instà arguendo, obsecrando, increpando, & si opus fuerit, seuerius agèdo. Seminariũ tãquam cleri ipsius sobolẽ, in ecclesia tua, iuxta Cõcilij Tridẽtini saluberrimũ decretũ utiq; inſtitue, ac diligẽter tuere. Deniq; à cõmissis tibi quibus hæreticorũ tanquàm luporum grassantium insidias peruigili cura repelle: & ne qua ovis prauitatis hæreticæ morbo laborãs, cæteras contagione sua corrumpat, prouide. Illud assiduè cogita

44
gita, ac meditare, post huius brevis, & fra-
gilis vite curriculum, reddendam tibi de eis
rationem fore summo illi, æternoque Pastro-
ri, ac tremendo iudici. Cura igitur, vt cum
ad eum veneris, non mercenarij segnis, ne-
gligentisque mercedem: sed boni, & fidelis
serui laudem, ac præmiũ accipere merea-
ris. Ad munus autem nostrum implendum,
sicut tuam opem exigimus: ita ad pascendũ
commissum tibi gregem, nostrum tibi auxi-
lium pollicemur. Illud quoque diligenter, &
sedulò curare te volumus, vt notitiã habeas
clericorũ non solũ ciuitatis, sed etiam diœ-
cesis tuæ, quos constat esse catholicos, quiq;
vite, ac morum honestate, & doctrina, ad
seruiendum Deo, & huic sanctæ Sedi sint
idonei: ac delectu quodam eorum cum fide,
& sine acceptione personarum habito, nobis
indicem sigillo tuo obsignatum, & manu tua
subscriptum, cum eorum nominibus, & lo-
cis,

sis, ubi habitant, mittas. Nos enim ut communis omnium Parens, proborum virorum ubicunque sint, rationē habere decreuimus, & eorum opera uti, cū occasio oblata fuerit, ad eas res, quæ ad Dei, & huius sanctæ Sedis obsequium pertinebunt. Dat. Romæ apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die primo Februarij M. D. Lxvj. Pontificatus nostri anno Primo.

Ant. Florebellus Lauellinus.

ACTIO SECUNDA

HABITA DIE NONA MEN-

sis Maij, 1566.

Curati extremè laborantes ad piè moriendū gratis hortentur; & de eligendo vno, vel pluribus qui Rectorem in hoc munere iuent. Cap. 1.

Um ad Curatorum munus pertineat, eos, qui morti proximi sunt, sanctis monitionibus ad piè moriendū hor-

tari

tari, illis sacra approbante Synodo precipimus, vt id diligenter, ac etiam gratis exequantur. Quod vt facilius fiat, statuimus, vt in ijs parochialibus ecclesijs, in quibus numerosus est populus, & animarum cura ad totum clerū spectat, singulis annis duo saltem eligantur ex beneficiatis, qui in hoc munere visitandi & hortandi mortis periculo laborantes, ipsum Prorectorem iuuent. In alijs verò, in quibus gubernandæ parochiæ cura penes vnum Rectorem fuerit, & ipsa parochia domos quadringentas, aut plures habuerit, teneatur Rector probum aliquem presbyterū eligere, qui iudicio Ordinarij probatus, ipsum in predicto munere adiuuet. Qui & competens stipendiū à Rectore accipiat, & ad quotidianas beneficiatorum distributiones admittatur.

mittatur. Ita tamen, vt vbi Rector ob
 parochianorum multitudinem Vica-
 rium habere cōsuevit, etiam nunc Vi-
 carium, præter hunc presbyterum, ha-
 bere debeat: cū huius presbyteri or-
 dinarium munus fore statuamus, ex-
 tremè laborantibus adesse, quādo Re-
 ctor ex officio suo aliud egerit; alijs ve-
 rò temporibus choro interesse, & non
 aliàs, quàm cū necessitas postula-
 bit, Sacramenta ministrare.

*Missas, ad quas beneficiati obligantur, & alia pia ope-
 ra diligenter impleri debere. Cap. 11.*

CVm in alijs rebus negligentia ple-
 ctenda sit, tū maximè in ijs Mis-
 sis celebrandis, quæ à beneficiorū fun-
 datoribus sunt institutæ; & beneficia-
 tis, vt in animarum suffragium cele-
 brentur, iniunctæ. Quare constitutio-
 nem Reuerendissimi Fra. Thomæ de
 Villa-

Villanoua præcessoris nostri, quæ incipit, Non sine animi nostri dispi- centia; innouātes, & illi etiam, si opus sit, vim ac robur addentes, omnibus beneficiatis præcipimus, vt Missas omnes, ad quas beneficiorum nomine obligantur, celebrent; & alia etiam pia opera sedulò ac diligenter impleant. Ita vt Missarum dimidia pars singulis saltem medijs anni partibus pera- ctis sit celebrata. Rationalibus autem iniungimus, vt cùm Missas beneficia- ris ad celebrandum committent, eius obligationis, qua illi ad alias Missas nomine suorum beneficiorū sunt ad- stricti, rationem habeant; vt scilicet lo- cus ad illas celebrandas semper eis re- linquatur. Curēt præterea sedulò eas Missas, ad quarum celebrationem ab- sentes sunt obligati, à præsentibus ce- lebrari,

lebrari, sumpta ex melioribus benefici-
cij fructibus ea portione, quæ ad earū
celebrationem erit necessaria.

*Missas votivas Rationali manifestandas esse, & earū
eleemosynas à Receptore aliquo esse
colligendas. Cap. III.*

VT Missarum votivaruū celebratio
possit cum equitate omnibus esse
communis, ac ne piæ eorum volunta-
tes, qui Missas celebrari faciūt, defrau-
dentur; statuimus, Missas omnes vo-
tivas à beneficiatis omnibus, substitu-
tis, & alijs, qui in ipsa ecclesia solent sa-
cra facere, ac ijs etiā omnibus, qui elec-
mosynarias patinas circūferunt, sub
excommunicationis pœna ipsi Ratio-
nali esse manifestādas: qui eas in libro
describat, & celebrari faciat, aliqua ta-
men illius ratione habita, cui primū
demandatæ fuerint. Harū autem elec-
mosynæ à receptore aliquo colligan-
tur,

tur, quem clerus ad eam rem singulis annis eliget ea forma, quæ ad eligendū Rationalem in hac Synodo præscribetur. E singulis verò Missis votiuis nūmus vnus desumatur, Rationali, & Receptori pro ipsorum ministerio tribuendus. Qua quidem ratione hic ordo in ecclesijs seruari, & illarum Missarum celebratio commodè ac certò fieri poterit.

Missæ conuentualis quæta hora inchoanda sit, & ne in templis permittantur qui officia sacra perturbant. Cap. IIII.

Missam conuentualem in quibusdam diœcesis huius ecclesijs nōnunquam, serius quàm conuenit, incipi intelleximus. Idcirco statuimus sub duarum librarum pœna, eam ab octaua hora vsq; ad nonam nulla personarum habita ratione inchoari debere: ita vt inchoatum semel diuinū officium

officium, nullius personæ causa post
 inceptam tertiam interrumpatur. In-
 tra ipsa verò templa parochi minime
 ferant aut larvatos homines, aut qua-
 lescunq; alios, qui officia sacra pertur-
 bent. sed neq; tormentis manuarijs in
 sacris ipsis templis, neq; sulphurarijs
 machinis in campanarum turribus a-
 liqui vtantur. Porro eiusmodi tym-
 pana, tubæ, & instrumenta alia musi-
 ca, quibus recēter ad fidem cōuerſi fre-
 quentius vti solent, à Curatis in tem-
 plis ne permittantur. In processioni-
 bus etiam, quę in oppidis fiūt, scloppe-
 tarij à nobis prohibentur.

*Dum officia sacra aguntur, aut concio ad populum
 habetur, nulla solutio fiat: neq; capitulū eo
 tempore congregetur. Cap. v.*

VT Chorus, cūm diuina officia a-
 gūtur, haudquaquam deferatur,
 Rationalibus & Collectoribus man-
 D ij damus,

damus, ne pro Missis, aut perpetualibus, aut alijs quibuscumq; actibus, eo tempore quo diuina officia celebrantur, aut sacra concio ad populum habetur, vllam solutionem faciant. Si aliter egerint, pœnam duarum librarum incurrant. Rectori verò & eius Vicario sub duarū etiam librarū pœna præcipimus, ne prædicto tempore capitulum congregari sināt. Capitulum autem nunquam cōuocetur, aut congregetur, nisi prius de qua re in eo sit agendum Rector, aut Curatus certior fiat. Cùm verò ijs, qui literis dāt operam, omni ratione fauere cupiamus, placuit, eos quamdiu audiendis lectionibus incumbunt, punctum ad sequentem actum non amittere.

De Chori sedilibus, & altaris pœna.
Caput. VI.

Quo

QUò trāquillius ac modestius omnia in Choro gerātur; & ne quæ sacro ministerio peculiari cōsecratione dicata sunt, parū decorè tractētur; mādamus, ne in choro sedilia cū strepitu demittantur; ac ne patena osculi pacis gratia extra ipsum altare efferatur.

Quibus diebus qui publica ecclesiarum officia administrant, distributiones percipere possint. Cap. VII.

CVM distributiones quotidianas ij tantū iuste percipiant, qui diuinis officijs intersunt: sciant qui publica ecclesiarum officia administrant, se non posse eas recipere, aut suas facere, nisi cū fuerint suorum officiorū administratione occupati; non autem quando interesse sacris sine sui officij incommodo possunt. Neq; enim par est, vt is toto anno præsens choro ha-

D iij beatur,

beatur, cui multis anni diebus licet ab administratione sui officij vacare.

De aqua benedicta. Cap. viii.

Solent nonnulli aquæ benedictæ, dum ea in festis populo aspergitur, odoriferam aquã, & quam muscatam dicimus, permiscere: quem vsum è nostris ecclesijs tolli volumus.

Festis præcipuis & solennibus Missam diei non esse omittendam. Cap. ix.

Quia non probamus illorum morem, qui in festo natalis Domini, & cæteris festis præcipuis ac solennibus diei Missam prætermittentes, Missas alias celebrant; id deinceps fieri prohibemus. Quod si eo die Missa annualis de alio festo celebranda alioqui esset, sciãt, se Missa diei celebrata satisfecisse, dummodo pro illo offeratur, qui annualẽ Missam de mādauit.

De adiurationibus quæ sũt ingruente tempestate.

De

Curati quando tonitrua, fulgura, cæteræq; tempestates ingruunt, execrationibus & adiuratione procellosas nubes, ipsamq; tempestatem nituntur dispellere. quibus præcipimus, ne extra ecclesiã id faciant: sed in ipsa potius ecclesia ad sacra, ac potissimũ ad sanctã Eucharistiã procumbentes, Deũ obnixè orẽt, vt qui vëtis ac mari imperat, plebis suę misereri, & tempestatẽ sedare, atq; arcere velit. Hoc etiã addentes, vt omni superstitione reiecta, nõ alia precũ ratione, aut alio adiurandi modo vtantur, quàm eo, qui in libris nostris Ordinarijs conscriptus est.

Sacram Eucharistiam ad locum incendiij, vel inundationis non esse deferendam. Cap. XI.

Cum in ciuitatibus aut oppidis incendia, vel inundationes accidunt, solent curati ad eius incendiij, aut inun-

D iij datio

dationis locum sacram Eucharistiam deferre. quibus præcipimus, vt in ipso potius templo, sacra Eucharistia in altari posita, vna cum clero & populo Deum, qui solo verbo sanare potest, fide sincera, puroq; animo, vt hæc mala auertat, piè ac sanctè precentur.

De fenestris, quæ intra templorum parietes extrui solent. Cap. XII.

Solent nonnulli templorum parietes perforare, ibiq; fenestras extruere, è quibus sacra audire possint. Cũq; ex eo scandala, & incõmoda multa ecclesijs accidant, hæc in posterum fieri prohibemus. Curatisq; & cleris districtè præcipimus, ne deinde facultatẽ ad hæc cuiquam concedant. Quæ verò hæctenus sunt extructæ, à nostris Visitatoribus visitentur, & in his abusus omnes tollantur.

De

De foeminis, quæ templorum parietibus circumseptæ degunt. Cap. XIII.

Foeminæ, quæ solent parietibus circumseptæ in templis degere, posthac non admittantur. Quæ verò sunt iam in nostris ecclesijs admixtæ, visitentur; & Ordinarij iurisdictioni subdantur, nisi expelli inde maluerint. Missa verò apud eas ne celebretur, nisi ipsis in mortis articulo constitutis.

De Eremitis. Cap. XIII.

Nullus in Eremitorium admittatur, qui non sit prius ab Ordinario vel eius Vicario examinatus, nisi notus fuerit, & cõmuni consensu probus habeatur. Porro ipse Eremita illi curato, in cuius parochia Eremitoriũ situm erit, nisi cùm aliud Ordinario visum fuerit, sit subiectus. Exercere autẽ in Eremitarijs eos actus, qui Cu

D v ratis

38 ACTIO SECVNDA.
ratis sunt proprij; vel eremitoria no-
ua erigere; aut collapsa instaurare ne-
mo sine Ordinarij facultate ausit.

*Ne viduæ ab audienda Missa diu abstinentes,
aliquid noui ritus in ecclesiam indu-
cant. Cap. xv.*

VIduas, quæ defunctis maritis,
multo tempore domi se conti-
nent, & interim ab audiēda Missa ab-
stinent; domoq; tandem egressæ, Euā-
gelium in Missa sedentes audiunt, in
Dño hortamur, vt moderato, Chri-
stianoq; animo aduersa ferant, memo-
res eius, quod ad Thessalonicēses scri-
psit Apostolus, nolumus vos ignora-
re de dormientibus, vt non contriste-
mini, sicut & cæteri, qui spem non ha-
bent. Quibus iniungimus, vt pietatē
sectantes, Ecclesiæ præcepta impleāt,
& nihil noui vaniq; ritus in Ecclesiam
temere

Thef. 4

temere inducere audeant. Curatorū autem erit, hæc sedulo in ecclesijs prohibere.

*In quibus oppidis possit sacra Eucharistia
reseruari. Cap. XVI.*

IN ijs oppidis, quæ à veteribus Christianis simul ac nouis incoluntur, si Christianorū veterum domus vt minimum viginti fuerint; in ijs verò, in quibus veteres tantū Christiani degunt, si eorum domus fuerint saltem quindecim; & sacrosancta Eucharistia tuto, decentiq; loco apud eos reseruari possit; ipsiq; veteres Christiani fide data apud Ordinarium se obstringant, facturos se, vt ea decenter atq; honorificè apud ipsos habeatur, liceat Rectori sacrā Eucharistiā in his oppidis cum honore reponere, ac reseruare. Cupimus enim hac in parte eorum deuotioni esse consultum.

Ne

*Ne Laici in sacra templa concilia, vel coetus
conuocent. Cap. xvii.*

INoleuit in multis nostræ diœcesis
Ecclesijs abusus, vt Laici concilia &
coetus in sacra ipsa templa cōuocent,
& in eis profana negocia tractantes,
iurgijs & maledictis aliquādo inter se
contendant. Illis igitur sub excōmu-
nicationis pœna mandamus, ne in po-
sterum hæc in ecclesijs agant: quas cō-
stat orationi, & diuino cultui esse di-
catas.

*Qui aduersus Proximum in iudicio peierant,
excommunicantur. Cap. xviii.*

CVm ij, qui falso aliquid iurāt, im-
pudenter religionē violent; & no-
men Dei, testante Leuitici scriptura,
polluant; cumq; apud Malachiam ad-
uersus eos, qui peierant, testem se fu-
turum in iudicio promptum atq; ve-
locē dicat dominus; merito qui apud
iudicem

iudicem, vel personam publicam in alterius damnum falso aliquid iurauerit, à nobis lata sententia excōmunicetur. Iudicibus autem præcipimus, ne aliquem ob rem leuem; ac ne ob grauem quidem eum, quem peieraturū probabiliter conijciunt, ad iusiurandum ex officio adigant.

Qui in confraternitatem asciscuntur, ne iurando obligentur. Cap. xix.

Confraternitatū Prioribus & præfectis mādamus, ne, cū aliquem in ipsam cōfraternitatem admittent, ipsum iuramento obligent: sed moneant tantū, vt cōfraternitatis statuta obseruet.

Ordinarius ex illius bonis, qui intestatus obierit, portionem deputet in animæ ipsius suffragium. Cap. xx.

Quoniam non est æquum eos, qui intestati moriuntur, spiritualibus

bus suffragijs priuari, statuimus, vt si quis nullo testamento edito moriatur, Ordinarius ex demortui bonis pro suo arbitrio eam portionē in suffragium animæ illius deputet, quam pro personę qualitate, & bonorum ratione deputandam esse iudicabit. quæ suffragia, vt sedulo fiant, eorum cura ipsis heredibus minime ab Ordinario committatur; sed illis, quibus hæc tutorè credi posse confidet. Parochus verò, cùm aliquis sine testamento obierit, intra dies decem Ordinarium de ea re certiozem reddat.

Excommunicatio ne decernatur ob leues causas. Cap. XXI.

NE excommunicatio, quæ neruus est ecclesiasticę disciplinæ, contemptui potius sit, quàm formidini, statuimus, ne ea ob leues causas, sed

re maturè, ac diligenter perpensa decernatur. Pro rebus igitur deperditis, vel furto sublatis ne infligatur, nisi in rebus quidem certis, is qui excōmunicationis literas petit, iuret vnam ex ijs, quæ deperditæ sunt, vel furto sublata, valorem excedere trium librarum; in rebus verò incertis verisimile sibi esse, quæ deperdita sunt, vel furto sublata, valorem excedere librarum quindecim.

Ecclesiastici ab omni genere vectigalium liberi esse debent. Cap. xxii.

Q Vi sacris initiati sunt, ab omnibus vectigalibus, tributis, publicisq; oneribus liberi iure esse debent. Quare omnibus Consulibus Iuratis, alijsq; ciuitatum, vel locorum prefectis sub excommunicationis pœna mandamus, ne censibus, aut vectigalibus

galibus, quæ ex pane, vino, carnibus, alijs'ue rebus colliguntur; aut cùm ab ecclesiasticis propria pecunia sibi, vel etiam alijs aliquid emitur, personas ipsas ecclesiasticas aliqua ratione opprimant. Quod si aliquid simile ab ipsis hæctenus tentatum sit; vel ab eo prorsus desistant, vel quam primùm rationem nobis reddere, & qua id auctoritate faciant, ostendere curent.

Qui putant se onere soluendi decimas exemptos esse, priuilegia intra duos menses Ordinario ostendant. Cap: XXIII.

OMnes quacũq; dignitate aut præ-
 eminentia fulgeant, qui existi-
 mant, se priuilegio aliquo, pacto, con-
 uentione, aut concordia cum nostris
 præcessoribus inita à decimis soluen-
 dis, vel à quocũq; alio onere esse exē-
 ptos, intra mēses duos huiusmodi pri-
 uilegia, conuentiones, aut pacta nobis
 exhibeant.

exhibeant: vt pro æquitate expendi ac examinari possint. Quod nisi fecerint, ijs rationibus in eos agemus, quæ iustæ, & iuri consentaneæ videbuntur.

De ministro Fiscali. Cap. xxiiii.

CVriæ minister Fiscalis suæ commissionis fines minime excedat, & à reo extra constitutam causam nihil inquirat. Neq; enim ad alia iurisdictionē habet, quàm ad ea, quæ fuerint illi à iudice commissa. quòd si aliter fecerit, duabus libris mulctetur.

Qui beneficio succedit, debita præcessoris sui soluere ne compellatur, nisi pro illa portione, quam nomine beneficij fortè recuperavit.

Cap. xxv.

Nisi iusti & æqui ratio in ecclesijs habeatur, disciplina ecclesiastica planè languescet, & tandem deficiet. Cùm igitur nobis iniustū merito videatur, vt qui beneficio succedit, one-
E ribus

66 **ACTIO SECUNDA**
ribus præcessoris sui grauetur; statui-
mus, ne, qui ad alicuius beneficij pos-
sessionem fuerit admissus, debita præ-
cessoris sui, siue ex missis ab illo nō ce-
lebratis, siue aliūde cōtracta sint, sol-
uere cōpellatur: nisi fortè aliquid titu-
lo, & nomine beneficij ex redditibus
ad defunctū pertinētibus sit ab eo re-
cuperatū: tūc enim pro illa portione
onera præcessoris subire debebit.

De media annata soluenda. Cap. xxvi.

Q Vi mediam, quam vocant, anna-
tam soluturi sunt, antequā bene-
ficij curati possessionem accipiāt, eam
soluant; aut tuta cautione data, se ad
eam intra anni dimidiū soluendā ad-
stringant. Collector autem, qui in his
colligēdis negligens fuerit, intelligat,
suo se id damno esse facturum.

Clerus

Clerus in rebus spiritualibus acceptationis tantum actum faciat. Cap. xxvii.

VT à rebus spiritualibus omnis cōuentionis & pacti species arceatur, statuimus, ne, quādo ecclesijs pia opera mandabuntur, à clero obligationis actus, sed acceptationis tantum fiat.

De iure sepeliendi. Cap. xxviii.

QVando in ecclesijs nostræ diocesis ius sepeliendi, quod ad successores perueniat, alicui dabitur, id non fiat sine Ordinarij, aut officialis eius facultate. qui verò huiusmodi ius accipiet, ipsi fabricæ ecclesiæ, cuius nulli, aut tenuissimi redditus in nostris ecclesijs esse solēt, decem vt minimū libras in hac vrbe, extra eam verò sex saltem erogabit. Possit autē qui hoc sepeliendi ius habet, suis locum ad sepeliendum dare: nulloq; ob id graua-

E ij mine

mine, aut molestia ab vllis afficiatur.

*De electione Rationalis, Collectoris, & Syn-
dici. Cap. xxix.*

Cum Rationalis in ecclesijs nostrę
diocęsis eligendus erit, Clerus
duos nominet, quos Ordinario propo-
nat; è quibus alterum pro suo arbitrio
Ordinarius eligat. Qui electionis mo-
dus Valentiaę seruetur: extra eam ve-
rò è duobus alterum eligere, munus
erit Rectoris.

Collector autem ecclesię ita vbiq;
eligatur, vt è duobus, quos Clerus no-
minabit, Rector alterum eligat.

Syndicus verò à maiore parte Ca-
pituli eligatur.

Porro in prædictis electionibus,
cùm vota vtrinq; paria erũt, eam par-
tem, cui Rectoris votum adhaerit,
alteri præferendam esse decreuimus.

De

*De mulctis, quæ indicuntur à Curatis, vel eorum
Vicarijs. Cap. xxx.*

SI quando Rector aut Curatus, vel eorum Vicarij mulctam alicui indixerint, eam Rationalis ne remittat, alioqui solidos duos soluturus: quos ecclesiæ luminaribus deputamus. Hoc etiã placuit, vt absente Rectore & Vicario, præcentor chori administrationem gerat.

Doctorum insignia quibus concedenda, & de loco in ecclesijs cuique assignando. Cap. xxxi.

VT certam aliquam rationẽ in ecclesijs constituamus, quæ ad concedenda doctorum insignia, & locum cuiq; pro eius qualitate designandum conueniens sit, & à nostris obseruari debeat, Statuimus, vt in posterũ nullus ad doctoris insignia in nostris ecclesijs admittatur, nisi in approbata aliqua Vniuersitate, arduo præcedẽti

E iij exa-

examine, iuxta illius Vniuersitatis morem fuerit in Theologia, aut in iure canonico doctor creatus. Quibus quidē doctoribus æquum esse ducimus, insignem honoris locum dari: vtpote quem multis literarū studijs sint promeriti.

In ecclesijs parochialibus Doctores, qui non fuerint ad sacrum presbyteratus ordinem promoti, presbyteris, etiam si non sint doctores, loco posteriores erunt.

Presbyteri Diaconos loco præcedant, quantumuis Diaconi sint antiquiores beneficiati.

Vicarius tēporalis absente Rectore ipsius Rectoris locum teneat. Cui præsentente Rectore inter antiquiores beneficiatos, non in ipso Rectoris Choro, sed in altero locus detur: ita vt v-

nus

nus tantum è beneficiatis, is nempe, qui eorum antiquissimus erit, illum præcedat.

Confirmatio constitutionum Synodaliū Reuerendiss. F. Tho. de Vilanoua Archiepiscopi Valentini.

Cum Constitutiones Synodales Reuerendissimi Fratris Thomæ de Vilanoua præcessoris nostri sint ab eo sanctissimè institutæ, & à nobis maximè probentur; statuimus, vt in ijs omnibus, quæ in nostro Prouinciali Concilio nuper habito, aut in præsentis diœcesana Synodo non fuerint aliter statuta, aut limitatione aliqua restricta, in nostra diœcesi sedulò obseruentur.

Statuta huius Synodi, quæ ad laicos spectant, tempore Aduentus, & Quadragesimæ à Curatis populo in templis publicentur.

E iij

Casus

*Casus Archiepiscopo Valentino in
Synodo reservati.*

Crimen hæresis & simoniæ.

Sacrilegium.

**Homicidium proditoriè cõmissum,
facto, Consilio, fauore.**

**Incestus, vbi necessaria esset dispen-
satio.**

Percussio parentum.

Aborsus procuratus.

Clandestinë contrahentes.

Incendium ecclesiarum.

Testis falsus iurans in iudicio.

**Mulctæ in hac Synodo transgressori-
bus impostæ, tribus æquis portionibus
diuidendæ, ecclesiarũ fabricæ, pauperi-
bus loci, & ministris executoribus, si-
mul ac criminis delatori applicantur.**

Finis Actionis secundæ.

Index.

I N D E X.

- A**bsolutiones generales in die commemorationis defunctorū quomodo fieri debeāt. pagina. 24
- Annatam mediam soluturi eam soluant ante beneficij possessionem, uel cautionem dent. 66
- Approbatio Concilij Prouincialis. 6
- Aquæ benedictæ ne misceatur aqua odorifera. 54

B

- Beneficiatus ad debita præcessoris non obligatur. 65
- Bona quæ non fuerint decimæ, ne exigantur mandato executoris iurium decimalium. 37
- Breuiarium & missale. 17

C

- Candela cereæ à parochis populo minime uendantur. 31
- Cantus necessarius ad exequenda munia ecclesiastica. 10
- Canere nesciēs ad distributiones nō admittatur. 11
- Capitulum ne congregetur dum officia diuina aguntur, uel sacra cōcio ad populū habetur. 52 Ne conuocetur, nisi curatus de ea re certior fiat. ibidem.
- Capitæ & cerei usus in Baptismo uetustissimus. 16
- Censualia beneficiorum cum redimuntur, eorum pretia in potestatem beneficiati, uel patroni minime ueniant. 28. Ne conficiantur sine depositi clausula. ibidem. Ne redimantur sine Ordinarij Decreto. 29
- Concio de passione Domini in feria sexta in Parasceue

E P ue

ue quota hora sit inchoanda: & quantum proo-
trahi debeat.

Confraternitatum Priores eos, quos ad confrat-
ternitatem admittunt, iureiurando minime obli-
gent. 14

Collector quomodo eligendus. 61

Corpora ne exhumentur sine facultate Ordinarij. 68

Curati proximos morti ad pie moriendum gratis hor-
tentur. 45 Ad hoc munus quando unius uel
duorum fieri debeat electio. 46

D

Decimalium iurium executor, eiusq; ministri. 36

Distributiones quotidianas an iuste percipiant qui
publica ecclesiarum officia administrant. 53

Doctorum insignia qui in ecclesijs habere debeant. 69

Domini temporales suorum oppidorum decimas aut
primitias neque per se, neque per alium conducere
possunt. 34

Domus Curatorum, & que alijs beneficijs sunt annes-
se, quomodo reparari debeant. 33

E

Ecclesiastici ab omni uestigalium & tributorum ge-
nere sint immunes. 63

Elemosynae quae in fabricam, luminaria, & ornamē-
ta dantur, in arcam reponendae. 21

Elemosynarias patinas qui circumferunt, librum ha-
beant, & rationem successoribus reddant. 23

Eremitae ab Ordinario examinentur: & alia de ere-
mitis. 57

Euchae

Eucharistia sacra quibus in oppidis reservari possit. 59

Eucharistiam non esse deferendam ad locum incendiij, aut inundationis. 55

Excommunicatio non ob leues causas inferatur. 62

Excommunicatus nominatim actoris partes in iudicio agere non potest. 37

Exempti à soluendis decimis privilegia intra duos menses ostendant. 64

Extremam unctionem curatus administrans nihil recipiat. 16

F

Fœmine circumseptæ templorum parietibus, subdantur Ordinarij iurisdictioni. 57

Fœmine in sacellum maximum ad sacra audienda ne ingrediantur. 27

Fœmine prostitute. 38

Fenestras intra templa ad sacra audienda non esse extruendas. 56

Festa populo indicere, & alia quæ parochorum sunt propria, in monasterijs ne fiant. 32

Fiscalis commissiõnis fines non excedat. 65

H

Hospitia communia habentes quibus abstinere debeant. 38

I

Intestati ne priuentur suffragijs spiritalibus, Ordinarius ex illorum bonis portionem in anima suffragium deputet. 61

Iudices

Judices ne oib rem leuem aliquem ad iusiurandum
adigant. 61

L

Laici in sacra templa coetus & concilia minime con-
uocent. 60. inter presbyteros in choro ne sea-
deant. 27

Laruati in templis non ferendi. 51

Librum habeant ecclesie, in quo testamentorum clau-
sulæ continentes perpetua animarū suffragia, scri-
bantur. 19

Librum uisitationis habeant ecclesie. 20

Literis operam dantes punctum ne amittant ad se-
quentem actum. 52

Locus in ecclesijs pro cuiusq; qualitate designandus. 69

Ludi ecclesiasticis interditi. 7

M

Machine sulphurariae prohibentur in campanarum
turribus. 51

Matutinum officium quibus festis dici debeat, ubi haec
genus non dicebatur. 12

Missæ conuentualis quibus diebus pro populo sit ce-
lebranda. 14. In die commemorationis de-
functorum ea tantum decantari debet. 24 Quota
hora sit inchoanda. 50

Missam diei non esse omittendā in festis præcipuis &
solennibus. 54

Missæ uotivæ Rationalibus manifestentur. 49.

Earum eleemosynæ à Receptore ad eam rem eli-
gendo colligantur. ibidem.

Missæ

I N D E X.

- Be à fundatoribus beneficiorum instituta celebren-
 tur iuxta constitutionem Reuerendiſſ. Fra. Tho-
 me de Vilanoua, quã præſens Synodus innouat.* 47
*Monumenta quæ in Quadrageſima conſtruantur, in
 unam certamq; formam redigenda.* 25
Muſica instrumenta quæ prohibeantur in templis. 51
O
*Obligationis actus ne fiat cum opera pia à clero ad-
 mittuntur.* 67
Ornamenta beneficijs addicta ſeruentur. 27
P
*Patena ne extra altare oſculi pacis gratia effera-
 tur.* 53
*Periuri in damnum proximi apud iudicẽ uel perſonam
 publicam, excommunicantur.* 60
*Pœnitentiæ ſacramentum quo ordine ſit à Curatis in
 quadrageſima parochianis miniſtrandum.* 30
Pij Papæ quinti Epistoſa ad Archiepiſc. Valeñ. 41
*Precetor adminiſtrationem chori gerat abſente Re-
 ctore, & eius Vicario.* 69
Presbyteri loco præcedant Diaconos. 70
R
*Rationales cum Miſſas celebrandas committunt, cuius
 ius rationẽ habere debeant, 48. Abſentium miſ-
 ſas celebrari faciãt, ibidẽ. Quomodo eligendi. 68*
*Rationalis & Collector ne ſolutionem ullam faciant
 dum diuina officia celebrantur, uel ſacra concio ad
 populum habetur.* 52

I N D E X.

- S**altationes & choreæ ecclesiasticis prohibentur. 5^m
- S**cholanus qualis in ecclesijs haberi debeat. 31
- S**edilia in choro ne demittantur cum strepitu. 53
- S**epeliēdi ius ne detur sine Ordinarij facultate. 67. fa-
brica ecclesie decem libræ dandæ. ibidem.
- S**ixti Pontificis maximi bulla ne domini tēporales suo-
rum locorū decimas aut primitias conducant. 35
- S**pectaculis publicis an possint interesse ecclesiastici. 8
- S**yndicus quomodo eligendus. 68
- S**ynodales constitutiones Fra. Tho. de Vilanova ser-
uandæ. 71
- T**
- T**empestate ingruente, quo in loco, & quibus preci-
bus sit Deus orandus. 55
- T**estamentorū executores esse nō debent qui sunt exē-
pti ab Ordinarij iurisdictione. 18
- T**estamentorum executores Prælato rationem red-
dant. 19
- T**ormentis manuarijs nemo in templis utatur. 51
- T**orneamentis ne intersint sacris initiati. 9
- V**
- V**esperæ quibus diebus in oppidis decantandæ sint. 12
- V**estes eorum, qui in sacris sunt constituti. 10
- V**idua ne multo tempore ab audiēda Missa abstineāt,
& neque novos ritus inducant. 58

Finis Indicis.

ORDINATIONES

pro choro Ecclesiarū diœcesis Valenti.
editæ à Reuerendissimo fratre Tho-
ma de Vilanoua Archiepisc. Valenti.
in diœcesana Synodo Valenti. Anno
domini M. D. XLVIII.

Die xiiij. Iunij.

Cum Sacerdotes, & alij clerici di-
uino cultui mancipati non solum
animæ, & conscientia puritate,
verum etiã corporali, & exteri-
ori grauitate, ac morum decentia pollere de-
beant, ac in diuinorum celebratione seiplos
bene compositos circumspicientibus exhi-
bere, vt per exteriorem honestatem intrin-
secam cordis compositionem ostendant.

Idcirco Nos Don Frater Thomas de Vi-
lanoua Dei & Apostolicæ sedis gratia Ar-
chiepiscopus Valentiñ. volentes in his quæ
ad diuinum officiũ, & ad sacerdotalem or-
dinem pertinent prouidere, sequentes ordi-
nationes pro choro Ecclesiarū nostræ diœ-
cesis Sancta Synodo approbante fecimus,
quas inuiolabiliter seruari mandamus.

Primò

ORDINATIONES

Primò statuimus, & ordinamus, quod cùm diuinum officium celebratur, curatus, beneficiati, substituti, & cæteri clerici cum omni reuerentia, & deuotione assistant, silentiũ & sacras cæremonias tenentes, & obseruantes: Psalmodiam, Antiphonas, Responsoria attentè, pũctuatim, & spaciose cãzantes, ac pronunciãtes: itaq; durante dicto officio legere, seu aliquas horas submissa voce dicere non præsumant. quòd si secus egerint, & per curatum, vel eius locũtenentem moniti non destiterint, pœnam duorum denariõrum incurrant.

Statuimus quòd in processionibus omnes compositi, & ordinati procedant, quilibet in suo loco, & in suo choro secundum antiquitatem, & dignitatem. Contrarium faciẽtes, si moniti non destiterint, pœnam duorũ denariõrum ipso factõ incurrant.

Insuper volumus, quòd quicũq; de clero in scandalum cleri, & populi diuinum officium conturbare, & verba iniuriosa, seu cõtumeliosa, cõttra suum Rectorem, Vicariũ, aut alium clericũ, citra manus iniectiõnem, intra ecclesiam, vel chorũ, aut extra in processionibus, aut funeralibus dicere præsumpserit,

O R D I N A T I O N E S.

perierit, seu rixando aut vociferando, duran-
te diuino officio, scandalum fecerit, si bene-
ficiatus, vel substitutus fuerit, percacius, quæ
ei peruenient per mensem cōtinuum, sit ip-
so facto priuatus : & nihilominus diuino
officio per eundem mēsem astare teneatur.
quæ percacia, & cæteræ pœnæ suprapositæ,
aut infraponendæ per Rectorem, vel Vica-
rium à Collectore percaciorum exigantur,
& inter illos, qui ad horas & diuinum offi-
ciū in forma assueta cōuenerint, diuidantur.

Prætereà statuimus, & ordinamus q, dū di-
citur officiū diuinū sanctæ Mariæ virginis,
propter eius reuerentiã, & honorē omnes
stent, his exceptis, qui propter imbecillitatē,
infirmitatē, aut senectutē pedibus stare ne-
queunt. Et eodē modo dū Gloria patri, aut
Euāgeliū, aut cāticū Euangelicū, sicuti Ma-
gnificat, Nūc dimittis, Benedictus, Gloria
in excelsis, vel Credo in ecclesia dicitur: simi-
liter in Capitulis, Orationibus, Hymnis, &
Præfationibus oēs stare teneātur : cōtrariū
verò faciētes, vnius denarij pœnā incurrāt.

Diuino officio perdurante in choro nul-
lus clericus ab vna parte chori ad aliā trāsi-
re præsumat causa legitima cessante: qui cō-
trariū fecerit, illius horæ puncto priuetur.

F Nullus

ORDINATIONES

Nullus clericus cuiusq; conditionis, seu gradus existat, dum diuinum officium celebratur, intret chorum, nisi sit superpellicio & mussa indutus, aliàs punctum ilius horæ amittat, aut vno denario mulctetur.

Omnes suprascripti presbyteri intersint processionibus, contrarium facientes quatuor denarijs mulctentur, quando processio fit in ecclesia: sed si fiat extra ecclesiam solenniter, soluant vnum regale, nisi forte aliquis illorum exierit ad concionandum.

Nullus durante officio exeat à choro, aut discurrat per ecclesiam, aut dum prædicatio fit, nisi coactus necessitate: nec chorum intret alis superpellicij super humero plicatis: contrarium facientes, pœnam vnus denarij incurrant.

Statuimus quòd nulli præter Rectorem, vel Vicarium liceat se excusare à cappa & à scepro suo ordine tenendo, cum ei iniunctum fuerit à Vicario, ordine tamen inter presbyteros seruato per boxardium, vt dicitur. Et si contrarium fecerit, & monitus non paruerit, duorum denariorum pœna mulctetur.

Statuimus & ordinamus quòd presbyteri præsentibus pro absentibus Missas dicant, ad
quas

O R D I N A T I O N E S.

quas tenentur, & de melioribus redditibus beneficij pro qualibet Missa vnum solidum Valeñ. accipiant.

Quilibet beneficiatus fideliter adimpleat Missas ad quas tenetur infra annum, sic vt vsq; ad diem sancti Ioannis Baptistæ medietatem illarum expleat, aliàs nõ recipiat à clero missam, donec dictam medietatem expleuerit: & vsq; ad festum Natiuitatis reliquam medietatē adimpleat, alioquin à clero Missam non recipiat, donec adimpleuerit, vltra pœnam in cõstitutione Synodali appositã.

Quia hodie in dicto clero nostræ diœcesis nõ sunt distributiones pro Missa maiori, & vesperis quotidianis, vt diuinũ officiũ, sicut oportet, solenniter dicatur, & à presbyteris & beneficiatis quotidie frequentetur: Statuimus q; qui nõ adfuerit vesperis, medietatem anniuersarij illius diei perdat. Et qui Missæ maiori defuerit, alteram medietatē amittat: & hoc quãdo in illa die in ecclesia anniuersariũ erit: nam aliàs quoq; semper obseruabitur siue fuerit siue nõ fuerit anniuersariũ, q; quicumq; clericus, beneficiatus, vel substitutus nõ adfuerit missæ maiori, perdat punctũ omnium actuum & funeralium à meridie, vsq; ad mediã noctem illius diei. Et quicumq; nõ

ORDINATIONES

adfuerit vesperis, similiter amittat punctum omnium actuum & funeralium à media nocte vsq; ad meridiem diei sequentis, & deputabitur in clero presbyter vnus, qui assistentes missæ & vesperis supradictis puncto designet.

Ordinamus & statuimus, quòd omnes clerici & presbyteri deferant honestum & clericalem habitum secundum statuta sacrorum canonum, quòd si aliquis illorum sine veste galari ecclesiam introierit, illius horæ puncto priuetur.

Ordinamus quòd nullus sacerdos deferat cadauer in funeralibus, nisi cadauer fuerit alicuius presbyteri, vel in sacris constituti sub pœna decem solidorum.

Statuimus & mandamus, quòd omnes beneficiati, & substituti, & reliqui de clero obediant Rectori ac Vicario parochiæ in his, quæ ad officium diuinum pertinent. quòd si quis rebellis fuerit, vel aliquid commiserit, seu omiserit circa officium, & decetiam, ac honestatem chori, dictus Rector, seu Vicarius habeat facultatem mulctandi eos, qui supradicta non seruauerint: & quod sic mulctatum fuerit, inconcusse obseruetur.

Fra. Thomas Archiepis. Valen.

Tabla

Tabla de los de

rechos funerales para todas las yglesias del
Arçobispado de Valencia, ordenada por el
Illustrissimo y Reuerendissimo Señor don
Martin de Ayala Arçobispo de Valencia,
en la Synodo celebrada a XXV de
Abril de M. D. LXVI

Años.

Primeramente to-
dos los Sacramen-
tos se daran gracioso
samēte como es de
derecho.

Item que qual-
quier Rector, o Vi-
cario aya en la ad-
ministracion del sa-
cramēto del sancto Baptismo la offerta, que
le querran dar, y la capitta y cirio. Y si la
comadre no truxere capitta, prouea el Re-
ctor de capitta, y de por ella seys dine-
ros: y sino truxere cirio, de por el tres di-
neros.

F. iij. Item

Tabla de los derechos

Item q̄ ni en la yglesia ni fuera de la yglesia, desde la oracion de la noche hasta el aluano se puedan hazer baptismos, sino en caso de necesidad.

Item que para comulgar los enfermos, el Rector, o Vicario lleue el sancto Sacramento con el palio: y cada vno de los capellanes que lleuaran el dicho palio, y mas los que seran demandados, ayan por charidad dos dineros. Y si van fuera de los muros de Valēcia, sea la porcion doble. Y lo mismo se guarde en las villas y lugares de la Diocesi, si saliere fuera de la poblaciō. Y sino abra cumplimiento de capellanes para lleuar dicho palio, lleuenlo los seglares: porque no vaya el sancto Sacramento sin palio, y lleuese con decencia y reposo, alomenos al boluer a la yglesia, pues cessara la necesidad del enfermo.

Item que el Sacramento del matrimonio vulgarmēte dicho desposorios se aya de administrar graciosamente por el proprio Rector, o Vicario de la desposada: la qual aya de oyr missa en la parrochia donde habitara aquella; de la qual parrochia es la charidad de la missa, bendicion y ofrenda. Y por la charidad dela Missa y bendicion, se den al

Rector

Rector, o Vicario cinco sueldos: y si en vna sola Missa se diere bendicion a muchas desposadas, en tal caso se pague vna sola charidad de la Missa: y tres sueldos mas por cada vna de las desposadas. Y fuera de la ciudad de Valencia por los lugares de la diocesi se guarde la costumbre de cada lugar, con que no se lleue mas de la sobredicha suma.

Item que cada vno de los clerigos que acompañara el sancto Sacramento de la Extrema vnction, si sera de dia, aya por charidad seys dineros: y si de noche, vn sueldo. Y si fueren fuera de los muros de Valencia, sea la charidad doble. y el numero de los capellanes seran los que se demandarã por el enfermo. Y sean obligados los beneficiados de salir y boluer con orden, y rezando con el Sacramento, y no haziendo lo, no ganen la porcion: y aquella la haga dar el Rector, o Vicario a la luminaria de la yglesia, so pena de pagar al doble.

Itẽ q̄ si los clerigos saldrã de la yglesia para olear alguno, y antes de olear el paciente fuesse ya muerto, no ayan charidad alguna: pero si se oleare, aunq̄ no muera, se pague la charidad a los clerigos: y si se pidiere el sacra

Tabla de los derechos

mēto dela extrema vnctiō cō necesidad, sobre lo qual se aya de creer al q̄ lo pide, no se aguarde q̄ se taña la campana, ni que passe la arena, sino q̄ se lleue el sancto Sacramēto luego sin aguardar clerigos. Y el Rēctor, o Vicario que no lo hiziere, incurra en pena de quatro reales.

Item por la porcion de leer y velar con algun cuerpo se pague a cada clerigo que se ra demādado, por el dia seys sueldos: y por la noche doze sueldos. Y sino auran leydo mas de medio dia, se pague media porcion: y sino auran leydo mas de media noche, se pague tambien media porcion. Pero si leyesse mas de medio dia y mas de media noche, aũ q̄ no fuesse por entero, se le pague la porciō por entero. Y si por ventura no se demandaren para leer mas de vn clerigo, que no ayan de pagar mas de vna porcion, aunque el leer se repartiessse por muchas tandas. y si se velasse y leyesse en vn monesterio, parta se la vela y la porciō entre los frayles y clerigos de la propria parrochia. Y si se leyere fuera del monesterio, y muriere en otra parrochia que la suya, parta se la vela y la porcion entre las dos parrochias. Y en todos los otros casos toca la vela solo a la propria parrochia,

chia, y si no tuuiere el defuncto propria parrochia, sea tenido por parrochiano dela parrochia donde muriere.

Item que qualquier Rector, o Vicario haga señal de franco por cada vn cuerpo: si es hombre, tres toques: y si es muger, dos toques: segun se tiene por costumbre.

Item que qualquier Rector, o Vicario, y la persona que lo aya de hauer, aya dos sueldos por cada auto que hara tañer las campanas desta manera: Por Letania dos sueldos, por enterrar dos sueldos, por remembrança dos sueldos, por anniuersario, y cabo de año dos sueldos, q̄ monta todo ocho sueldos. Y esto sea si el que demandara los tales autos, querra que se tañan cāpanas, y no de otra manera. Y si por ventura en la tal parrochia abra mas de dos campanas grandes, y demandaran general de toda la clerezia, y que ansi mismo querran que se taña general de todas las campanas mas de dos, en tal caso se pague por cada vno de los dichos autos tres sueldos por las cāpanas: Pero si no se pidiere general de toda la clerezia, aunque se tañan mas de dos campanas, no se pueda tomar mas de dos sueldos por cada vno de los autos. Y si quisiessen q̄ tañessen mas to-

Tabla de los derechos

ques que a los dichos autos, como se acostumbra desta manera, a medio dia, oraciones, y a la llua, por cada vno de los dichos toques extraordinarios se pague respectiuamente mas lo que se paga por cada vno de los dichos autos. y en las yglesias catedrales, y collegiales de Xatiua y Gandia se conseruen y guarden las ordinaciones loables capitulares.

Item, si en algun auto de Letania, enterar, remembrança, o otro qualquiera auto querran cantores, se tomen que sean al menos ocho cantores capellanes de la parrochia propria, o cãtores que suelen seruir en ella por ordinario en las cãtorias, y no mas, sino los querrã: y si en la propria parrochia del defunto no los aura, tomẽse de otra parte: cõ que queriendo cantores se ayan de tomar, y se tomẽ ve ynte capellanes de la propria parrochia. Y sino huuiere tanto numero de capellanes en dicha parrochia, sea general en aquella. Y a los que officiaran por cantores, quando el cantor fuere Canonigo, o Beneficiado, o sustituto, se le de allende de la porcion ordinaria de Canonigo, o Beneficiado, o sustituto por la cantoria la

mitat

mitat de la porcion que se dara a vn cantor no beneficiado.

Item que ningun cuerpo saquen de casa ninguna, ni de la yglesia sin conuocacion de la parrochia donde esta situada la tal yglesia, o casa, o de los clerigos que le han de acompañar.

Item que ninguna persona cõstituyda en ordenes sacros lleue las andas, o caja en q se lleua a enterrar el cuerpo de la persona seglar, aunque el tal cuerpo lleue habito de religion, ni aunq̃ sobre la caja se lleue la imagen de la confraria.

Item que si el auto del enterrar, Letania, remembrança, o otro semejante no sera general en la propria parrochia, ningun capellan traydo de otra parrochia pueda entreenir vestido cõ sobrepelliz, aunq̃ vaya graciosamēte: y por general de vna parrochia, solamente se entienden los beneficiados y sositutos presentes en dicha parrochia, y residentes, y no otros, y si sera general, pueda el marmessor, o heredero conuocar los mas capellanes que querra de otra qualquier parte.

Item que siempre que pidiere la parte del defuncto que se haga pausa, o estacion con el cuerpo

Tabla de los derechos

cuerpo se les de a cada clerigo dos dineros por cada vna, con que no se puedan hazer de dos arriba.

Item que ni en el enterrar, ni en la remem-
brança puedã entreuenir mas de tres parro-
chias, ni mas de tres cruces, vna de cada par-
rochia. Ultra de las quales puedan yr la de
la Seo, o de sanct Pedro, y las cõfrarias con
sus cruces: y cada parrochia no lleue sino
vna cruz, aun que vaya sola. Y siempre que
el cuerpo se enterrare fuera de su propria
parrochia con interuencion de otra parro-
chia, se aya de conuocar, e interuenir la par-
rochia donde estara el monesterio, o yglesia
donde se enterrare tal cuerpo.

Item que qualquiera cuerpo de la parro-
chia q̄ constara al Reçtor, o Vicario ser de
persona pobre, se aya de enterrar de franco
sin limofna, con toda la solennidad que en-
tierran los ricos, ni el Reçtor ni Vicario to-
me porcion alguna de los cirios que el baci-
nero de los pobres da para tal enterrar.

Item que siempre que mueriere Reçtor,
Beneficiado, sosituto, o clerigo alguno sir-
uiendo en alguna yglesia parrochial, que se
aya de enterrar francamente de todos dere-
chos de vestir, de vaso, de enterrar, de cam-
panas,

Funerales.

panas, y quarta. Y si se enterrare por la mañana, se le diga Missa cantada. Y si despues de medio dia, visperas, o maytines de defuntos: y aunque muera y tenga domicilio en otra parrochia, pueda el Rector y clerezia de la yglesia dōde siruiere, darle los sanctos sacramentos, y enterrar, y hazer los demas autos sin conuocacion, ni interuencion del Rector y parrochia donde morira, ni se le pueda cōtradezir, ni pretender derechos algunos por la otra parrochia. Pero si querra entreuenir graciosamente por seruir a nuestro señor, lo pueda hazer: y esto se obserue ansi en la yglesia cathedral, como en las demas yglesias de la diocesi.

Item que el armariero de la Seo no tome cirios de los cuerpos de los desamparados: ni el Rector, o Vicario de sanct Ioan de los sentenciados: pues los entierra la confraria de los desamparados.

Item que al enterrar de algun cuerpo no lleuen dos caxas, es a saber, la caxa de la confraria y la del defuncto: sino que la caxa de la cōfraria se lleue a la yglesia: pero pueda el Prior y Mayordomo de la cōfraria sin caxa acompañar el cuerpo como acostūbra, o poner la ymagen sobre la caxa del defunto.

Item

Tabla de los derechos

Item que qualquiera Capellan aya por charidad de la Letania dos sueldos, y por el enterrar vn real Valēciano: y si se enterrare con visperas, o nocturno de finados, o con Missa cantada, seys dineros mas. y por la missa del anniuersario, o cabo de año cātada vn real Valēciano, y no de otra suerte. Y al escolano en cada auto por llevar la Cruz, la porcion de vn clerigo: y esto sera si estos autos seran dentro de los muros de Valencia: con que si el enterrar sera en el monesterio de sanct Augustin de qualquiera parrochia que sea el cuerpo, la porcion del enterrar es dos sueldos. Y si por caso los dichos autos seran denoche, la porcion sea doble: y al presbytero que cātare la Missa, se le de de limosna dos sueldos, y al Diacono y Subdiacono nueue dineros a cada vno: y si acaescer que se lleue el cuerpo a vna yglesia, y se dexare en ella para enterrarle por la mañana, sea tenido por vn auto el hauerle llevado ala yglesia. y en cada vno de dichos autos se ayā de cātare tres respōsos con sus absoluciones: y no se hagā los tales autos sino se pidieren por la parte del defuncto, y ansi q seā voluntarios los autos, y voluntarias las ofertas, dando lo que querran: y lo mismo se

guarde

Funerales.

guarde, y effectue en todas las yglesias de la diocesi.

Item si los sobredichos autos seran fuera de los muros de Valencia, aya qualquiera clérigo por la Letania quatro sueldos, por el enterrar tres sueldos, y en los lugares si por caso fuerē suffraganeos a dichas parrochias, sea la porcion segun estan auenidos los capellanes con el pueblo, siendo menor porcion, porque siendo mayor se reduzga en esto.

Itē por la asistencia y officiar de la Missa de la remēbrança qualquiera de los clérigos aya diez y ocho dineros, si estuuiere alli toda la Missa cō la Cruz. y la misma porciō se de por llevar la Cruz q̄ sea grande, o pequeña en qualquiera de los dichos autos, q̄ se da a cada vno de los clérigos q̄ entreuernā en tales autos. y en qualquiera de dichos autos en los quales aura de hauer capas y bordones, tales capas encomiēde el Rector, o Vicario en su ausencia a dos personas de la parrochia habiles en cāto, y se de a cada vno por charidad seys dineros por razō de la capa, preferiēdo siēpre el capiscola a qlquier otra persona.

Item que ninguu Rector, ni Vicario vaya sin capa de seda en enterrar, o remem-
brança q̄ entreuerna la cōfraria de la virgen

Maria

Tabla de los derechos

Maria de la Seo, o de los Innocentes, Sanctiago, o sancti Arcis.

Item qualquiera clerigo que acompañara algun cuerpo a Iesus, sancti Miguel delos Reyes, a la Sperança, o semejantes distancias de lugares, aya de charidad seys sueldos: y si fuere al Guerau, ocho. Y en los lugares de fuera de la ciudad si el enterramiento se hiziere a pie fuera del poblado, se pague porcion doble y no mas. Y a los clerigos q̄ de otra parrochia la parte del defuncto quisiere, que se hallen y afsistã con su Rector, se les pague lo que han acostumbrado de pagar y no mas.

Item qualquiera clerigo que acompañara algun cuerpo a qualquiera otro lugar dentro de vna legua de Valencia, aya por charidad diez sueldos.

Item qualquiera clerigo que acompañara algun cuerpo por mayor distancia de vna legua, aya por cada vn dia doze sueldos y la despesa.

Item qualquiera cuerpo que se traera para enterrar, o para ponerse en alguna yglesia fuera los muros de Valencia, la propria parrochia lo acompañe hasta la dicha yglesia, y si mas parrochias entremedian, aque-
llas

llas no passen del portal de la ciudad sin voluntad de aquellos a quien tocaran las despesas de dicho auto.

Item qualquiera cuerpo q̄ sera traydo, o se lleuare fuera Valēcia, le vayan acōpañando con alguna cruz, y algun capellan, o capellanes: los quales vayan psalmeando, y ha de ser el tanderero, o tandereros de la parrochia dō de era parrochiano el tal defunto, y si sera traydo de parrochia que no era suya, la tal parrochia estraña le acompañe hasta al portal, y de alli adelāte los de su parrochia propria: y por el passo de qualquiera lugar, el Rector, ni clero de aquel no puedan llevar derecho alguno, aunq̄ el tal cuerpo se pusiesse y depositasse toda la noche en la yglesia. Pero si por parte del defuncto se pidiesse que se tañan las campanas, se pague por el tañer como por vn auto en la forma sobredicha, y lo mesmo se guarde por toda la diocesi.

Item que si para llevar algun cuerpo fuera Valencia sera puesto en algũ monesterio, como la Trinidad, el Remedio, o otra qualquier yglesia, no se saque dicho cuerpo de alli sin conuocacion de la parrochia, y ecclesiasticos que han de acōpañar dicho cuerpo.

Item que si para llevar algũ cuerpo que se

Tabla de los derechos

ra muerto fuera. Valencia querrã traer capellanes de Valencia para acõpañar dicho cuerpo a Valencia, los dichos capellanes se ayau de tomar de la parrochia de donde era parrochiano el dicho defuncto. y fino terna el domicilio en Valencia, puedã tomar dichos capellanes de qualquier parrochia q̄ querrã.

Item que a los autos funerarios ningun capellan pueda embiar otro por el fino tuuiere residẽcia personal en la yglesia misma.

Item que quando se traera algun cuerpo a Valencia para enterrar, no salga parrochia alguna a recibirle defuera el portal de dicha ciudad sin voluntad de aq̄llos a quien tocara a pagar las despesas de dicho enterramiẽto.

Item que qualquier cuerpo que traerana enterrar a Valẽcia, el auto de recibirle pues entrare en la ciudad sea dicho denoche siempre que el tal cuerpo no allegare al portal antes de la oracion dela noche.

Item que el auto que demandaran despues de la oraciõ de la noche, y antes que toquen al alua, sea hecho por denoche.

Item que en qualquier auto que passando el arena no seran venidos tantos clerigos de punto quantos son menester para el auto, se tomen a cumplimiento los que primeros seran

ran

ran en la yglesia despues de ser demandado el auto, aunque los tales clerigos no sean de pũto: y si para cumplir el numero de los que faltã, aya mas capellanes delos q̄ son menester, y iguales en tiẽpo y hora, de aq̄llos vaya los q̄ serã menester, y partirse han todos los q̄ sobreuinierõ la porcion de los que yran.

Itẽ q̄ si tañendo la cãpanica, o passando la arena para algũ enterramiento, el q̄ ha demandado dicho enterramiento, despues quisiese Letania, en tal caso torne a tañer la campana, y los que son al enterrar, ayan la Letania y el enterrar, y los q̄ vendran a la segũda arena no ganen sino la Letania tantũm.

Item que todos los clerigos que seran llamados y ayan de entreuenir en los enterramientos, remembranças, letanias, perniolieres, y otros autos se les encomiende a cada vno por su tanda: y no se repartan las porciones por comun, porque gane el q̄ siruiere.

Itẽ q̄ seã tenidos por apũtados todos los clerigos q̄ a hora de missa, y visperas estaran ocupados en predicar, o estudiãtes, q̄ en tales horas oyrã sus liciones, o en tandas defuera, o otros q̄lesquier autos, o negocios dela yglesia, o otros ligitimos impedimentos etiã por administrar Sacramẽtos, y ayudar a bien mo

Tabla de los derechos

rir: cō q̄ el predicador si predicara fuera Valencia, no sea tenido por presente, sino por vn solo dia que predicara. Y predicando en Valencia, para ganar el punto del dia siguiēte aya de ser presente a visperas.

Item que quando salga la Cruz dela yglesia, por qualquier cosa que sea y buelua a ella, salgan y buelua los beneficiados cō la Cruz en procesion y buen orden, rezando en tono, o cantando como les parescera. y el que no lo hiziere, pierda la porciō que de tal auto se le auria de dar. y aq̄lla se de para la luminaria de la yglesia, y el Rector, o Vicario lo hagā ansi executar, so pena d̄ pagar al doble.

Item que en ningunos autos particulares, ni generales de mortuorios, absoluciones, ni Missas cātadas, no se admitan religiosos algunos en las yglesias seculares, sino en caso que los tales religiosos en semejantes autos admittan en sus yglesias y monesterios a los ecclesiasticos seculares.

Itē q̄ las achas y los cirios q̄ se dā para acompañar al cuerpo los lleuē pobres, y aq̄llos vayan delante la Cruz: y los clerigos solo lleuen los cirios blancos, quando se los dieren.

Item q̄ el armariero de la yglesia mayor, Vicario de sant Pedro, y el Rector, o vicario
de

Fúnerales.

de qualquier otra parrochia, hora sea propria, hora no, pueda tomar al enterramiento dos hachas, si cō hachas se hiziere: o dos cirios de los mejores, y si se hiziere el enterramiento cō cirios pequeños, o sin ellos, en tal caso pueda tomar seys sueldos. y por vn mismo cuerpo no pueda tomar mas d'vna vez antorchas, o cirios, si ya de tal cuerpo no se hiziere remēbrança general de todas las parrochias: porq̄ en tal auto podra tornar a recibir otras dos antorchas, o cirios, cō q̄ assi en el enterrar si se dixere Missa, como en la remēbrança, no tome las dichas antorchas, o cirios, hasta que sea acabada la Missa. y en los enterramiētos d' los niños se pague de quarta dos cirios de los q̄ traerā: y no trayēdolos, paguē dos sueldos.

Item q̄ quando yra la cōfraria dela virgen Maria dela Seo, de Sãctiago, o de sant Arcis, el armariero de dicha Seo pueda tomar dos antorchas, o cirios de los mejores q̄ traerā: y si huuiere otra cruz sin la de la Seo, tomara otras dos antorchas, o cirios, si por caso no aura tomado al enterrar, y si sera cuerpo, o remembrança general de todas las parrochias pueda tomar seys antorchas, o cirios desta manera, Dos por la cruz mayor, dos por el Obispo, y dos por la confraria. y tomen se

Tabla de los derechos

siempre dichas antorchas, o cirios despues de dicha missa y no antes.

Item quando acaesciere q̄ de vna yglesia, o monesterio se aya de rehazer la quarta por la cera a otra yglesia, en tal caso no se parta a una torcha, ni cirio, sino q̄ se rehaga por la quarta de dos antorchas quatro sueldos: y por la de dos cirios dos sueldos: y por la quarta de dos cirios pequeñitos de los albats, paguē se ys dineros. y q̄ este en facultat del q̄ rehara la q̄rta, a elegir o pagar los dineros, o q̄ se los paguē.

Item a los fosseros, por baxar el cuerpo del defunto hasta ponerlo en la caxa se les pague vn sueldo a todos. y por llevarlo a la yglesia, a cada vno se pague vn real Valēciano, aunq̄ se lleue de vna parrochia a otra: y lleuen la caxa dos fosseros, si fuere el cuerpo pequeño. y siendo mayor le lleuē quatro y no mas. y por llevar en braços el mas pequeño q̄ llaman albat, se le pague vn real Valēciano, y por abrir y cerrar el vaso, y hazer la sepultura grãde, se les pague tres sueldos. Y por hazer la sepultura de los niños, diez y ocho dineros. Y si los enterramientos se hizieren en el monesterio de sant Augustin, se les pague por el porte de la caxa la mitad mas de la sobredicha porciō. y si saliere fuera de Valencia, se les paguen, y

aumen

aumenten sus salarios por porciones, segun q
a los ecclesiasticos a razon de vn real Valen-
ciano por cada porcion, y si el cuerpo, se lle-
uare fuera Valencia, no se de nada al foffero
del portal a fuera, sino fuere llamado por la
parte del defuncto. y en tal caso se le pague
con hazer su officio de cargar y descargar la
caxa, la mesma porciõ que a vn clerigo, y no
se de mas: ni en contrario se pueda allegar
vfo ni consuetud alguna.

Itẽ q se puedã pagar y llevar en prouecho
de las fabricas, ornãmẽtos y suffragios de las
almas diez sueldos por enterrarse vn cuerpo
grande, y cinco de albat y no mas: y aq̃llo me-
nos, segun la costũbre de cada yglesia: lo q̃l no
se pueda aumẽtar aunq̃ sea en vaso y sepultu-
ras cõmunes, aunq̃ seã de cõfrarias, y aũ q̃ los
defuntos seã estrãgeros. y no se pueda llevar
cosa algũa por paños y manteta, q̃ suelen pre-
star se para poner sobre la caxa d los defuntos,
sino q seã obligados a p̃starlos graciosamẽte
por las personas q̃ los solia prestar. y rõpidos
q seã, se hagã otros de nuevo, y se cõseruen a
costa delas limosnas comunes de las almas, fa-
bricas, pobres y cõfrarias respectiuamẽte. Y
que no se pueda pagar, ni llevar derecho al-
guno por la caxa, en la qual se lleuã los muer-
tos, sino q se den graciosamente, y q̃ las hagã

Tabla de los derechos.

y conseruē a costa delas limosnas delas fabricas delas yglesias, y delos parrochianos: y en los otros derechos de las confrarias se guarde de la loable costūbre de cada vna dellas.

Itē q̄ en los enterramiētos y funerarias, y q̄lesquiera autos q̄ se ayā d̄ hazer por los christianos nuevos se guardē sin alteraciō algūa las ordinaciones antiguas, y las d̄l cōcilio provincial: y d̄ste dioc. p̄ los enterramiētos q̄ se harā en los cimēterios, q̄ estarā ciē passos apartados dela poblaciō, se pague porciō doblada de la q̄ esta tassada por dichas ordinaciones: y el Rector, o Vicario sea obligado de hallarse p̄sente al enterrar, hasta q̄ sea el cuerpo cubierto de tierra, y sino lo hiziere, por cada vez q̄ no se hallara, caygā ē pena d' quatro doblado.

Item que no se tomen mas derechos, ni en mas cantidad de lo q̄ estā tassados y expresos en este aranzel. Y si lo cōtrario hizieren, caygan en pena de quatro doblado, y no hagan fuyo lo que demas tomaren.

Itē q̄ los Reuerēdos oficiales desta diocesi no puedā hazer pagar mas derechos de los q̄ estā cōtenidos en este arāzel, a instācia de ningunas personas: aun q̄ seā regulares: ni en ninguna manera proueā, ni puedaan proueer lo contrario de lo q̄ se cōtiene en dicho aranzel.

Fin de la tabla.

¶ Les Instructions, e
ordinacions perals nouament con-
uertits del regne de Valencia: fe-
tes per les autoritats Apostolica, y
Real, y ordinaria, per los Illustrissi-
mos, e Reuerendissimos senyors do-
n Jordi d' Austria Archebisbe de Va-
lencia, e don Antonio Ramirez de
Ibaro, Bisbe de Ciudad Rodrigo,
Comissari, e Inquisidor per la santa
Sede Apostolica, y per la Sacra Ce-
sarea Magestad, &c. en lo regne de

Valencia, nomenat y deputat:

Les quals lo Illustriss. y Reuerendiss. senyor
don Martin de Ayala Archebisbe de Valen-
cia, apres de vistes y examinades en la Syno-
do Diocesana de Valencia, ha manat se guar-
den en est Archebisbat de Valencia: excepto
en aquelles coses que en lo Concili prouincial
estauen moderades, o ajustades: y lo que a la fi
destes ordinacions esta statuyt y ordenat per lo
Illustriss. sobredit senyor Archebisbe de Va-
lencia, tocant als dits nouament conuer-
tits de est Archebisbat.

¶ Estampades en Valencia, en casa de Joan
Dey, any. M. D. Lxvi

¶ Veneu se en casa de Sanahuja Librer.

[The text on this page is extremely faint and illegible due to the quality of the scan. It appears to be a dense block of text, possibly a list or a series of entries.]

Les instruccions, que los nouament cōuertits del present regne de València han de ser- uar, son les següents.

Itemerament que qualse-
uol dona q̄ parira, sia obli-
gada ella, o son marit, o la
madrina que la lleuara lo
mateix dia manifestar ho
al curat, y dins huyt dies
aptes fer la baptejar, sots
pena d̄ vn ducat: si ja noy

agues necessitat: q̄ en tal cas se bateje sens espe-
rar lo dit temps. Y que les madrines quant lle-
uarā alguna criatura, no facen ninguna cerimo-
nia mozisca sots la mateixa pena de vn ducat: y
de preso.

Item que ningun que sia estat alfaquí, no pu-
ga visitar a dalguna parida, ans ni aptes q̄ hau-
ra parit: sino que li fos muller, o germana, o al-
tra persona molt conijūcta: y en tal cas no puga
dir, ni fer les paraules, oracions, ni cerimonies
que vsauen en temps q̄ eren **D**ozos: sots pe-
na de vn ducat.

Item que per quant pozia esser q̄ entre los
dits nouament conuertits agues algu q̄ no fos

A

ij

baptejar

Ordinacions dels

batejar, axí del temps de la general conuersion: cō per esser nat apres, y a causa de no hauer hi agut capella, manē que sots pena de preso a arbitre dī Ordinari y de vint y cinch ducats tots los que seran en edat de discrecio, y no batejats, se facē batejar dins huyt dies: y los pares, y mares dīs tals no batejats dits huyt dies apres publicacio dels presents en cascun loch respectiue de aq̄ils los facen batejar sots la mateixa pena.

Item que ningū puga posar a los fills nom de *Moro* sots pena de vii ducat: ni nomenar a altre en lo primer nom de *mozisch*, sino de *Christia*, sots pena de sis diners. E que los pares y mares treballen a los fills quant seran de poca edat de parlarlos en lengua *Valenciana*: per q̄ quant sien grās puguen dexar la *algarauia* mes facilmente.

Item q̄ tots los pares y mares, y curadors, hagen de enviar los fils majors, y menors, e filles menors de deu anys los dies de *Diuen* ges apres dinar a la *sglesia*: pera q̄ lo *Curat* los instrueisca en la doctrina *Christiana*, sots pena de sis diners: y aço quant oyran tocar la campana, y en lo interini que noy haura cāpana, amonestats per lo *Curat*.

Item que en los dies de les *infra*scriptes festes cada hu dels que tendran mes de set anys, sia obligat anar a la parrochia, e oyra missa, e lo que faltara sia executat per lo *Alguazir* que se-

rade

hounament conuertits.

ra deputat, en sis diners per cada volta: salvo si no ringuessen algun iust impediment. E quant tocara la campana de llevar a Deu, o de la oracio del vespre, tots se hajan de agenollar, sots la mateixa pena de sis diners.

Item axi a causa del treball, com de les poques facultats de aquells, y lo molt que responen, que no sien obligats a guardar entre l'any sino les festes següents, ço es: tots los **Diurnes** ges del any, e les festes principals: com es lo dia de Nadal, Circuncisio, lo dia dels **Reys**, y tots los **Apostols**, lo dia de **Mascua**, **Ascensio**, lo dia de **Pentecostes**, lo dia del **Corpus**, sanct **Joan Baptiste**, la **Assumpcio** de nostra **Senora**, y lo dia de tots los **Sants**. Y en totes les altres festes de guardar, los que hauran hoyda **Dissa**, puguen treballar sens encozrer en pena alguna: y que pux los lleuen moltes festes, es raho q guardẽ les delus dites: de modo que si algu se ratrobat fer faena en algun dia de **Diurne**, o en alguna de les dites festes colents, sia executat per lo dit alguazir en vn real, sino tenint moltanecessitat ab licencia del **Lurat**.

Item que cada hu dels nouament conuertits axi homes com dones majors, les dones de dotze anys los homens de catorze, en lo temps de la **Quaresma** sien obligats vna volta almenys en l'any confessarse los peccats, sots pena de deu sots.

A iij

Item

Ordinacions dels

Item que qualseuol que estara malalt de malaltia que estiga en lo lit, sia obligat ell, o pare, o mare de aquell, o les persones que estarã en tal casa dins vn dia fer ho saber al Curat, per quel pugua veure, e cõfessar, y exortarlo. Y si estara en perill, ajudarli a ben morir cõ a catholic Chri stia: sots pena d vn ducat. E que lo olim alfaqui, no pugua visitar als malats estãt in articulo mortis, ni ninguna persona sia gosada de llauar alguu cos mort al modo mozisch, ni soterrarlo ab cerimonia mozisca, ni pugua escriure nomines, ni oracions algunes mozisques pera malalts, ni altres persones sots la mateixa pena.

Item que de aci auant ningun sia gosat de dir oraciõs ordenades en tẽps q eren Mozos: y q per ara aprenghen lo Pater noster, y la Aue Maria, lo Credo: y la Salve regina: e altres coses contengudes en la doctrina Chri stiana, per als dits nouamẽt conuertits nouamẽt fets.

Item que quant dejunen en la Quaresma, o altres vigilies, e dejunis manats per sancta mare Iglesia, que menien a migiozn segõs orde de Chri stians, y no passen tot lo dia sens menjar segons feyen en temps que eren mozos: y que en dia de tal dijuni no puguen menjar carn, sino viandes de quaresma, excepto dones preñades, e les que crien: malalts y vells: y aco ab licencia del Vicari, o Curat. Y perque venen nouament a la fe Chri stiana, y liols sia fatiga los do-
nen

Nouament conuertits:

nen licencia q̄ en dia de dejuni manat per sancta mare esglesia, que puguen menjar ous, formaie, llet, quallada, y mantega.

Item que lo carnicer de la carn que matara en la quaresma, y altres dejunis per als dits malalts, no puga donar carn a ningun sens licencia del dit Rector, o Curat en escrits, sots pena de cinch sous per cada volta: y que no puguen matar al alquible, ni atrauençar segons la cerimonia mozarisca: ni en les Masques que acostumaue matar, no maten les aldees, y si volen matar carn per la cecina, la maten en qualseuol altre temps del any, y que la bajen de matar publicament: sots pena de vn ducat.

Item que ningun no puga desjunar lo ramada; ni les Masques q̄ dejunaue en temps que eren Doros, ni fer la çala en publich, ni en secret, ni circuncidir a los fills: perque aço es apostatar de la fe: y destes semblants coses que son contra la fe Christiana seran greument castigats.

Item que los dits nouament conuertits, sien tenguts de solennizar los matrimonis que faren, o esposalles en faz de sancta mare esglesia, sense fer hi alguna cerimonia mozarisca: y q̄ sie obligats dins sis mesos apres d'esser esposats, o per la missa nupcial: sino per algun just impediment ab licencia del Curat: sots pena d'vn ducat. Y q̄ los q̄ eren alfaquins, no puguen en los matrimonis fer acidrado, ni altres ceremonies, sots la mateixa pena.

A iiii

Item

Ordinacions dels

Item que les dones nos puguen fer senyals en les persones dels que vsauen en temps que eren **Doros**, ni peruetten en ninguna manera que los fills, e filles se alquenen: perque si algu sera trobat fer lo cōtrari, sera executat en pena de sis ducats, y vltra greument castigat. y axi mateix, q̄ apoch apoch se abtinguē de fer vestidures a la mozisca, y que treballen axi homens com dones en lo vestir cōformarse ab los **Christians** vells: perque entrells y los altres no y ha ja differēcia en lo vestir, sots pena de perdre les dites vestidures.

Item que ningun nouament conuertit pugua tenir en la casa en son servici ningun chic **Christia** vell, que no excedeixca quinze anys: sots pena de sis ducats.

Item que si algun **Christia** vell, o altre nouament cōuertit injuriosament dira a altre perro, que cayga en pena de vii ducat.

Item que ningun pugua a altre exhibir, ni altre prestar jurament de mozo per ninguna causa, y que per lo semblant ningun pugua jurar per lo nom de **Daboma**, y per lo **Alquible**, ni lo **ramada**, sots pena de deu sous per cada volta que contrauendra.

Finalment que de aci auant los dits nouament conuertits, axi homens com dones, se abtinguen de totes cerimonies mozisques, y en tota cosa se hajan de cōformar ab la p̄tica de sancta mare esglefia.

E q̄

nouament conuertits.

E si sobre algũ capitol dels sobredits hi haure algun dubte que lo Curat del loch lo pugua interpretar en absencia del Ordinari.

E per quãt poch aprofitaria fer ordinaciõs, si los que cõtrauenien no fossen executats: pero se ordenat, que de les sobdites penes sen fassen tres parts. La vna pera la fabrica: L'altra per al alguazir: y l'altra per al acusador: y que la part que cabra a la fabrica, sia continuada en vn libre, per q̃ milloz se pugua donar raho del q̃ sera tret de dites penes, ys pugua fer lo que sera mes necessari pera dites Iglefies.

Si.

¶ Les ordinaciõs que han de seruar los Rectors, y Curats dels nouament cõuertits del regne de Valencia, son les següents.

Drimeraient q̃ los dits Rectors, e curats hajen de fer en les Rectories residencia personal, y que nos puguen absentar de aquelles sens justa causa, o just impedimẽt, y precehint licẽcia del Vicari general, o oficial de la diocesis, hon estara la dita Rectoria: altrament sent absencia per dos mesos en vn any, o continuos, o no cõtinuos que ipso facto sense fer niuuna altra p̃uouisiõ ni solemnitat, sia priuat de la

A y tal

Ordinacions dels

tal Rectoria, de modo que lo parro de aquella puga en tal cas liberament presentar, y lo Ordinari constant summariament de la tal ausencia collar, y conferir dita Rectoria a altra persona y donea.

Item que la persona a qui se baja de collar alguna Rectoria dels dits nouament conuertits, sia de bon exemple, fama, y vida, y costums, y sia rigorosament examinada per lo Ordinari de la habilitat, vida y practiques, y que los que seran naturals del present regne sien preferits a tots los altres de altres nacions.

Item que ninguna Rectoria deles nouament erigides en los dits lochs dels nouament conuertits: no puga esser collada, ni conferida a ninguna persona que tinga altra Rectoria, encara que tinga dispensacio, sino es ab derogacio expressa del present capitol.

Item que la persona que vna vegada per negligencia, o per la dita ausencia de dos mesos sera priuat de la Rectoria q̄ adaquella tal, ni en aquella vacacio, ni en altra no puga esser collada dita Rectoria.

Item que enles dites Rectories, y Cures, nouament erigides, los Rectores de aquelles no puguem consentir pensios, ni regres ni acces: ni coadjutoria, ni permutarles ab altres beneficis: si no ab persones que tinguen les qualitats de sus dites, y passen residencia personal en aquelles,

nouament conuertits.

lles, y sis volen desferir los Rectors de dites rectories que les renunciem simplement en mans del Ordinari: en altra manera que ipso facto vaguen dites Rectories, y que aquell, ni lo successor no sien obligats en cas que hy consentissen pensions a les tals pensions, si no que la Sancte dat imposas dita pensio, o regres ab derogacio del present capitol, y que en tal cas lo Ordinari sobre aço haja de consultar ab la Sancte dat, com los presents capitols se ordenē ab autoritat Apostolica.

Item per que dits Curats milloz puguen donar compte de les animes quels son acompanyades, se ordenat que cada Curat faça vn libre en lo qual escriga totes les cases de la parrochia, y los noms dels habitants de cada casa, y en lo dit libre en altra part escriga tots los noms y cognoms dels que batejara, y en quin dia, mes, y any. Y en altra part del libre continuara los noms dels que confessaran cada quaresma. Y en altra part del dit libre, los que morran en dita parrochia: escriga lo dia, mes, y any. Y aquest libre sia quernat de quatre, o cinch mans de paper, y que guardes en la caixa dels ornaments de la Iglesia.

Item que lo sacrament del sant Baptisme nol administrē en les cases dels nouament conuertits: sino q fassen portar la criatura a la Iglesia, si ja noy hagues molta necessitat, y que noy porten
sino

Ordinacions dels

fino vn compare y vna comare iuxta forma del dret, y si poden esser **C**hristians vells los compares y comares, prenguen aqlls: sino dels nouament conuertits, y que sien obligats en saber ques nada la criatura, de visitarla: perq̄ no estāt bona no nozis sens lo sacrament del bapisme, que es lo que tant importa, y que per lo semblāt sien obligats dins huyt dies apres de ser nada la criatura, de batejarla, sots pena de xx sous: sino que hagues necessitat de batejarla abans. Y q̄ ni per la capitta, ni per lo ciri, ni per qualseuol altra raho no puguen pendre cosa alguna de interres sots pena de cinch lliures. Ab que los dits nouament cōuertits sien obligats de portar cā: dela, y capitta.

Item per quāt la intencio dels **C**ōmissaris, e ordinari es paulatim portarlos a la verdadera conexēça de la sancta fe catholica: perque no senten en aço fatiga alguna, considerada la poca facultat de aquells, y los carrechs q̄ paguen, y vistes la multitud de les festes que cauben entre lany, han ordenat q̄ los dits nouament cōuertits sols sien obligats a seruar les festes mēcionades, y cōtengudes en les preinsertes instituciōs fetes pera adaquells en la forma en aquelles cōtenguda.

Item que los dits **R**ectors, **C**urats, per obligacio de la cura, sien tenguts, y obligats de celebrar **M**issa en la sglesia parrochial no usament erigida

nouament conuertits.

erigida los Diumenges, y totes les dites festes colents per lo poble. Y que hauent hi necessitat, puguen dir altra missa los Diumenges y festes en les Iglefies annexes a les dites Rectories, y que per lo semblant dits Rectors junctament ab los Alguazirs tinguen carrech q̄ los pastors de ganados vagen alguns dies en lany a oyr missa, y la doctrina Christiana.

Item q̄ los dits Rectors y Curats sien obligats cada Diumenge en la trona, o al peu del altar dir ab alta, e intelligible veu a tots los parrochians lo Pater noster, y aue Maria, lo Credo, y la Salve Regina: y mostrarlos de señar, y los deu manamets, y la confessio general segons esta especificat en lo quernet per adaquelles fet, intitulat doctrina Christiana, sots pena de deu sots per cada volta que nou faran. E que per lo semblant, sien obligats los Diumenges notificar als dits nouament conuertits, les festes que auerán en la semana, que los dits nouament conuertits serán obligats a guardar, sots la mateixa pena.

Item que los dits Rectors sien obligats vna volta en la semana, o almenys los Diumenges apres dinar de congregar los chics, e chiques de la parroquia, y mostrarlos de señar, y la doctrina Christiana, segons se conte en les sobredites instructions dels nouament conuertits.

Item que los dits Rectors, sien obligats de mostrar de legir, y escriure als fills dels nouament

ment

Ordinacions dels

ment conuertits, que volran aprendre, sens interès algu.

Item que si algu estara malalt, lo visiten en continent, e aconsolen axi en lo cors com en la anima, y si conexen q̄ esta en perill de morir lo instrueixquē que muysa cō a catholich Chrestia.

Item que per ara los dits Rectors y Curats, no administren lo sanct sacrament de la Eucharistia als nouament conuertits, fins sien ben instruhits en la sancta fe catholica. Empero a tots los que tendran anys de discrecio, sis mostraran ver penidents, administraran lo sacrament de penitencia, y en la penitēcia quels darā, vfarā de molta discrecio ab ells, de manera que sis per ara al principi tan laugera q̄ sia ver semblant la compliran, com fer los dir vn Pater noster, y vna aue Maria alli en cōtinent, o nomenar sols lo nom de Jesus: aço tot se dera a la discrecio del Curat. Y en respecte de la extrema vntio si la demanaran, si semblara al Curat ques ver penident, lay puga administrar.

Item en respecte del toterrar, per tocar les campanes, y per los ciris, y portar la Creu, y altres treballs del dit toterrar nos puga pēdre sino tres sous: y sis diners al q̄ portara la Creu, y aço si sera lo mort cap de casa, y major de tres anys. E si seran menors de tres anys vn sou, y dos diners al que portara la Creu.

Item que per administrar qualseuol sacrament

Nouament conuertits.

ment no puguen pendre cosa alguna, ni altre interes algu dels nouament conuertits, sots pena de deu liures: perque gratis se han de administrar los sacraments, y perque no creguen los nous conuertits, que per ambicio, o que per no pagar differencien de no rebze lo sacrament.

Item que los dits Rectors sien obligats en les confessions de demanar si son batejats, y si diran que no, que secretament los batejen: ab aquella condicio, si non fueris baptizatus, &c.

E per que no creguen los dits nouament conuertits q̄ nostra religio Christiana esta posada en interes, y tambe per q̄ nols sia fatiga als que contractaran de matrimoni hauer de venir per licencia a Valencia: han ordenat que en la tieneça de Xativa, lo Oficial: y en Gandia lo Decano, o Cabiscol: y en les valls de Albayda, e Loacantayna los Vicaris los puguen donar licencias de spolar, y que nols puguen demanar res per dites licencias: saluo per registrarles al Notari quatre dines per cada vna: per q̄ pugua constar in futurum quant se son casats y ab qui. Y q̄ lo dit Notari haja al cap del any de enuiar registre de totes les licencias que seran donades a Valencia: perque alli en lo libre de la Cort se pugua asentar, y que les dites licencias nos donen, sino que los Rectors y Curats bajen de amonestar als qui voldran contractar en tres dies de festes.

Ordinacions dels

festes, o Diumèges en les Igleſies, com lo dret ho diſpon, y ſino aſparra algun canonic impediment que obſiſta, los ſpoſen in nomine domini: y que tinguen vigilancia los dits Rectors de mirar q̄ nos facen algũs matrimonis en graus prohibits ſens diſpēſacio Apoſtolica, y queſ facē los dits matrimonis ſens ningũa cerimonia moriſca, ni reſabia della.

Item que los dits Curats hajan de amonestar algun Diumenge en la trona als nouament cōuertits que axi en los matrimonis com en les ſepultures, e altres actes dexen les ceremonies moriſques, ys cōformen en tot y per tot ab la practica d̄ ſanta mare Igleſia, y dels Chriſtiãſ vells.

Item q̄ los dits Rectors, o Curats, ſiē rēguts y obligats tres voltes lany, ço es: en Juny, Abril, y Octubre, los primers Diumenges, o ſegons, cada mes quant lo poble ſera ajuſtat, publicar les ordinacions als nouament conuertits en la Igleſia, ſots pena de vii ducat per cada volta que nou faran.

Item q̄ cada rector, e Curat, tinga en ſa parrochia vn Alguazir: lo qual faça obſeruar totes les coſes a q̄ ſon obligats los nouament cōuertits, com anar a Miſſa, y guardar les feſtes, y totes les altres coſes contengudes en les ordinacions de aquells. Y que faltant dit alguazir dins deu dies ſiē obligats a nomenar al ordinari altra persona pera alguazir lo millor q̄ trobara.

nouament conuertits.

bara, per que lo Ordinari hi prouehcirca: sots pena de vint sous.

Item que si lo Curat veura que algũ nouament cõuertit no fa lo que deu sent amonestat, ho haja de dir al alguazir per que lo execute. E si lo alguazir sera negligēt, sia obligat lo dit Curat de scriure al oficial, o Vicari general, per q̄ hi prouehcirca.

Item que los dits Rectors, e Curats dins sis mesos hajen de capbreuar ab acte de Notari totes les terres, y rendes q̄ eren de les olim mezquites, a effecte que dits emoluments se hajen d̄ distribuyr a la fabrica y ornamentals de les iglesies, conforme a les ordinacions que en les dismembrazions y erections de dites iglesies son fetes: sots pena de deu liures. Y que per lo semblant procuren de cobrar tot lo degut fins aci, per raho deles dites terres, e rendes deles olim mezquites dins los sis mesos, per que tot lo degut fins a huy se applica pera la fabrica, y ornamentals de les iglesies nouament erigides entegrament.

E per que molt poch aprofitaria fer ordinacions, si los que cõtrauenien no fossen executats, les ordenat q̄ les penes de dits Rectors, o Vicaris q̄ contraendran se applicuen la mitat perals ornamentals de les iglesies dels nouamēt conuertits, y l'altra mitat per al acusador.

Si del que toca a fer als Curats.

B

To

¶ Lo que toca al ofici dels alguazirs en los lochs dels nouament cōuertits del regne de València es lo següent.

Dirimo que en los dies de Diumenges, y festes que los nouament cōuertits seran obligats de guardar, segons que desius es ordenat, los Alguazirs los facen anar a Missa, y que vagen per totes les cases al temps que tocaran a Missa fent los anar a la sglelia: y los que faltaran no tenint just impedimēt los executen, segons esta ordenat en la instruccio de aquells.

Item que en los dits dies de Diumenges, e festes que los dits nouament cōuertits, son obligats de guardar segons es ordenat, los dits Alguazirs tinguen carrech, y vigilancia de mirar si algu fara faena, axi en les cases com en la horta: perque si algu en tals dies sera trobat fer faena, que sia executat en les penes, segons forma de les dites ordinacions: sino que algu tingues molta necessitat, com de regar, o de segar, o altra cosa semblant que nos pogues differir, o esperar que en tal cas se puga fer, precehint licēcia del Rector, o Curat si present sera.

Item ques guarden los dits Alguazirs de
 compo

Nouament conuertits.

compolar a ninguna persona, ço es: que per alguna cosa que donassen, que no dissimule dexar los fer faena, o altra cosa cōtra la sancta fe. Per que si de tal seran conuençuts, o se mostrara, vltra de perdre lo offici, seran castigats a arbitre del Ordinari, de carcel, o pena pecuniaria. Y si a noticia de aquells perueudra alguns errar, los executen les penes, sots pena de deu lliures: y ques hajen en tal manera en son offici, que no engendren escandel en los nouament conuertits. Y que no dexen de executar son offici ab molta discrecio: perque vixquen com a bōs Christians, tenint tostemps principal respecte a la salut de les animes.

Item que los dits Alguazirs en los locchs no permeten, axi en los matrimonis, com en soterrar los dits nouament conuertits, vlos de cerimonies morisques. Y los que amonestats per dits Alguazirs, no voldran obehir, que sien executats per los dits Alguazirs en les penes sobre aço posades en les ordinacions de la instruccio de aquells.

Item q̄ los dits Alguazirs no permeten als dits nouament cōuertits fer la çala, o dejunar lo ramada, o altres dejunis de Duros. Y perque aço es apostatar de la fe Christiana, siẽ tenguts los dits Alguazirs a manifestar ho dins deu dies als senyors Inquisidozs del districte de Valencia, o al Ordinari.

B h

Item

Ordinacions dels

Item que los dits Alguazirs tinguen grandissima vigilancia, en mirar que no circunciden los nouament conuertits a los fills, y si de algu tendrà noticia, ho hajan de manifestar dins deu dies als dits Reuerendissims Inquisidors, e Ordinari, axi lo pare y la mare cō lo barber, o aq̄ll que haura circūcidit: sots pena de deu ducats.

Item que los dits alguazirs en les coses que veuran que los dits nouament conuertits contrauendran a les dites ordinacions, y executant los perseveraran, y nos volran abstenir de mal viure, ho hajē de notificar al Ordinari: perque ell hi proueherca: si donchs no fossen cosas de apostatar, com es circūcidir, o de junar lo rama da, o fer la çala: que en tal cas sien obligats a notificar ho als Reuerendissims Inquisidors, e Ordinari.

Item que vltra les coses damunt ordenades, per esser instruhits en la fe, y en les altres coses que seran necessaries per a viure com a bons Chrestians, lo dit alguazir haja de fer lo que li dira lo Vicari, o Rector del loch: si ja no fos cosa apartada de la instructio de aquells.

Finalment sien diligents los dits alguazirs, en fer seruar als dits nouament conuertits, tot lo contengut en les preinsertes instructions pera adaquells fetes, sots les penes en aq̄lles contingudes y apposades. E perque mes liberament puguē exercir son offici, los fan familiars

de la

Honament conuertits.

de la sancta Inquisio, y del Ordinari, per que pu-
guen alegrarse de tots los priuilegis que aleg-
ren los familiars de la sancta Inquisicio en lo
que tocara en lo exercici del dit offici de alguaz-
sir: y en les causes criminals de aquells tant so-
lament.

Es que entretant q̄ seran aci los senyors Cō-
missaris ensemps ab lo Ordinari, y en ausencia
d̄ dits Cōmissaris lo Ordinari aholes vtraçq̄ po-
testate ringa facultat de crear y destituyr, y corre-
gir y castigar los dits alguazirs: com axi sia or-
denat en lo assento que se prengue per la Mage-
stat ab dits Cōmissaris y Ordinari.

Es per quant molt poch aprofitaria fer ordi-
nacions, si los que contrauenien no fossen exe-
cutats: les ordenat, que de les dites penes que
per los dits alguazirs seran executades, sen fa-
cen tres parts. La vna per als dits alguazirs, y
l'altra pera la fabrica, luminaria y ornaments de
la Iglesia. Y l'altra per al acusado. y si noy han-
ra acusado, se diuidirca en lo dit alguazir, y fa-
brica.

Sí del que toca a fer al offici
dels alguazirs.

B iij Lo que

¶ Lo que toca al ofici
dels Visitadors dels nouament con-
uertits del regne de Valencia,
es lo seguent.

Er quāt hi ha molta necessitat de
esser visitats los dits nouament cō-
uertits a efecte de saber, cō viuuen
y com seruen les dites ordinaciōs:
han ordenat q̄ cascun any lo Or-
dinari haja d'enuiar vn Comissari a visitar tots
los lochs dels nouament conuertits, encara q̄
nos faça visita general: y q̄ aquest Comissari va-
ja a despeses del Ordinari com a ell toca la cura
de aq̄stes les ouelles: y lo dit Comissari no pu-
ga demanar visita, ni rebre res dels lochs, axi
dels nouament conuertits, com dels Capellans
de dits lochs, a pena de cinquanta liures: pux
sera procurat per lo Ordinari saluo sis fara visi-
ta general. Que en tal cas siē obligats als drets
de la procuracio los dits Rectors, y Curats se-
gons les acostumar: y que nos conega per los
nouament conuertits quey son per altra cosa,
sino per salvar les animes, y que la institucio,
destitucio y correctio de dit Comissari toque
al Ordinari: y lo que han de fer dits Visitadors
es lo seguent.

Nouament conuertits.

Primo perque lo dit Comissari porte mes autozitat, y puga mes liberament exercir son offici, li donen autozitat y facultat, puga portar vna vara perque sia mes temut.

Item que lo dit Comissari arribant en lo loch se haja de apear a la porta de la esglesia, y essent dins fera la oracio conuoque als Jurats, y Curat de dit loch, y visite en presencia dells la esglesia, y mire la necessitat que tendra la esglesia, axi de ornamentals com de altres coses necessaries.

Item ha de examinar, y mirar si axi los nouament conuertits, com los Curats, y los Alguazirs deputats haurá fet, y farà lo quels sera estat manat axi per les desus dites ordinacions, com en la visita general. Y sino hauran fet lo que en dita visita, y en les altres sera ordenat yls hauran manat, executen les penes, en les quals los sobredits hauran encozregut, hi proucheirca com se guarde lo que sera estat manat.

Item que lo dit Comissari, o Visitador porte ab si vn libre general pera tots los lochs dels nouament conuertits: en lo qual assente, o assentara tot lo que sera necessari fer en cada esglesia.

Item que si la esglesia tendra fabzica, que bastara lo que li han applicat en la dismebracio ha fer les dites coses necessaries: que los dits Comissaris dexen vn memorial als obzers, y jurats de

Ordinacions dels

que se haura de fer: Y que lo Rector tinga carrech de sollicitar ho: manarlos, sots pena de deu llures, q̄ de aquella renda dius cert termini hajan de fer totes aquelles coses necessaries: y en lo que no bastara la fabrica, auisen al Ordinari per que hi prouehexca.

Item que lo dit Comissari fet aço en la Iglesia, aparte los principals, hils interroque com se guarden les sobredites ordinacions, y com fan son offici, axi lo Rector com lo alguazir: y si han fet lo quels esta manat en la visita general, y si tenen alguna quera dells.

Item axi mateix aparten al Rector, e al Alguazir, e interroguels: qui en lo poble no guarda les ordinacions, y que si especialmēt saben q̄ algu haja circūcidit a los fills, o dejunat lo ramada, y consecutiualement interrogarlos per cada capitol de les ordinacions, y qui ha contrauegut, y qui en aço es mes proteruo, e cōtunias.

Item si per la dita diligencia trobaua lo dit Comissari algu hauer circūcidit, o fet la çala, o hauer dejunat lo Ramada, que es cosa de apostatar, o assente en son libre, per no causar scandal: y apres ho manifeste als Inquisidors, e Ordinari. Y si es altra cerimonia que no sia de apostata, quels vulla corregir ab bones paraules, y si es cas, executar les penes.

Item que axi mateix faça venir dit Comissari los chichs, y les chiques, y alli en presencia del Rector

nouament conuertits.

Rector, y alguazir, y los pares los interroguen com se saben señar, y si saben lo *Patet noster*, y la que *Maria*: y si nol saben, rependre al *Curat*, com es estat tant negligent. Y de aci auant fet lin carrech, y si ve per negligencia del *Curat*, sia notificat al *Ordinari*, per que sia castigat.

Item que si al dit *Comissari* constara que lo alguazir no haura fet be son offici, que reba la informacio y la represente al *Ordinari*, y si sera trobat en culpa, y no haura fet seruar dites ordinations, que sia castigat per lo dit *Ordinari*: segons la culpa en que sera estat trobat.

Item que no comporte lo dit *Comissari*, que los *Alguazirs* fassen extorcions als dits nouament conuertits, que per interes de dines, o altres respectes nols comporten en les errors. Y si trobē que algu ha exercit mal son offici, y que mereix ser deposat, ho denunciem al *Ordinari*: per que sia castigat, o proueheixca de altre.

Item si per ventura entre lo alguazir, e *Curat*, y los nouament conuertits hi haura alguna differēcia, lo dit *Comissari* la pugua determinar, entrells.

Item que lo dit *Comissari* pugua fer assentar totes les coles que veura ser necessaries: pera q los dits nouament cōuertits sien instruhits en la fe *Christiana*: sols que sia conforme a les dites ordinations.

Item per que nos conega ambicio ninguna

B v en lo

Ordinacions dels

en lo dit Commissari, ni respecte ningun de interres, que les penes que lo dit Commissari executara als dits Rectors, y altres serueixque pera la fabrica de la dita Iglesia.

Item per que lo dit Commissari mes facilmente pugua saber la veritat, als que li semblara interrogarlos interrogaue per los capitols o les dites ordinacions, segons lo que voldra saber, per lo que toca al offici de cada qual.

Finalment que lo dit Commissari apres que haura acabada la visita, sia obligat tot lo q̄ haura fet comunicarho ab lo Ordinari, per q̄ en lo que sera menester, pugua prouehir: y iurar li lo libre general de la visita, pera que es guarde en la cort del Oficial: per que en lo any seguent q̄ tornara anar dit Commissari, veja si ses fet lo q̄ ell haura manar.

¶ Fi del que toca al offici dels Visitadors.

Ordi-

E Ordinacions fetes

per lo Reuerendiss. y Illustriss. se-
ñor dō Martin de Ayala Archebis-
be de Valencia en la Synodo dioce-
sana sens derogacio de les prece-
dents ordinacions, excepto en
lo que en estes esta sta-
tuyt y ajustat.

Dimierament que los Rectores, o
catechistes q̄ pera est efecte se no-
menarā, en los Diuēges y festes
ensenyen la doctrina Christiana
als nouament conuertits, que tin-
dran de dotze anys en amunt, apres de acabada
la Missa: a pena que lo home, o dona que falta-
ra se execute en dotze dines per cada vegada.
Los quals dotze dines se partixquen en tres
parts, los sis sien peral alguazir, los tres peral
Rector, y los altres tres pera la fabrica de la igre-
sia: de la qual porcio de la fabrica hi haja de ha-
uer conte y raho, de manera que resuite en be-
nifici de la tal iglesia. Y que los dies de entre
semana se haja de ensenyar, ys ensenye la doctri-
na Christiana als chics de sis anys en amunt,
fins que la sapien, sense que faltē dia algu, y que
sien obligats a venir, y los pares los porten, o
envien a pena de dos dines per cada hu que fal-
lara:

Ordinacions dels

tara: la hu per al Rector, o catechista, y laltre per al alguazil.

Item que lo qui faltara a la Missa los Divi menges, o festes que en les ordinacions sobredites dels Reuerents Comissaris sels manen guardar, vltra dels sis diners, q̄ en les dites ordinacions sels posen de pena, paguen altres sis diners: los quals se partixquen com damunt esta declarat. Y aço per q̄ per ser poca la pena, no de x̄ de gosar del benefici de la missa. Y si algu per qualseuol causa q̄ sia vindra a Missa apres d̄ dita la Epistola, o sense licencia del Rector exira de la Iglesia ans de acabada la Missa, pague sis diners, q̄ es la mitat de la pena sobredita. Y los q̄ no seran pares de familia, faltāt a tota la missa paguē solamēt sis diners. y venint apres d̄ la epistola, o exint ans de acabada la Missa, sense licencia del Rector cō dit es, paguen tres diners. Y als rebelles en venir a Missa, los denunciem, pera quels castiguen conforme a la rebellia.

Des pera ques tinga cōte ab los nouamēt cōuertits, que houen la doctrina Christiana, y van a Missa, hi haja dos scedes, la vna deles q̄ls tinga lo Rector, y laltre lo alguazil.

Item q̄ les penyores ques trauran se depositen en poder del Justicia, o Jurats, y alli estiguē huyl dies, y requereixquen a la part q̄ les quite, y no quitantles, les puguen vendre: y venentles se tome a los amos lo q̄ sobzara. Y q̄ los tals alguazils

nouament conuertits.

guazils no despanyen caxes, ni facē altres extorsions als nouament conuertits.

Item q̄ los nouament cōuertits no hajan de tenir, ni tinguen les portes de les cases tacades los dies q̄ Diumēges y festes de guardar, ni los dies de dejuni; pera que liberamēt se puga veure, si treballen, o fauza en tals dies, o si trenquen los dejunis.

Item q̄ a hon hi haura banys pera banyarse, los banyadors sien Christians vells.

Item que tots los fills dels nouament cōuertits ques haurā de batejar, se batejen despullats y nus, pera ques veja si estā circūcisos. Y en los lochs hon hi haura Christians vells, los moriscos porten lo compare que sia Christian vell. Y quant les nouament conuertides hauran de parir, criden a la madrina que sia tambe Christiana vella, a hon ni haura.

Item que en los lochs dels nouament cōuertits, los fossars e cimiteris a hon se hauran de soterrar, sien circuhits de paret, y tingue les portes, tot a d̄speles de la Aljama. De les quals portes tinguen los Rectors les claus. E que ningū hi puga entrar sens licencia del dit Rector, y si entrara per les parets sia castigat, e encozra en pena de dos lliures.

Des q̄ lo morisco q̄ acostumara de embriagarse, nol confessen apres de hauer begut. Y lo Rector y Vicari no absolguen als q̄ entendran
que

Ordinacions dels

que no diuen la veritat, y en qui no veuran se-
nyals de contricio. Y que en les confessiōs los
Rectors no ls prenguen conte si saben la doctri-
na Christiana, sino sera als chichs.

Item q̄ los Capellans q̄ yran a soterrar als
moziscos, soterrantse en los fossars antics a hō
solien soterrarle, guarden la parita y costum en
los drets funerals. Y los q̄ seran pobres, los so-
terreni debades. Y no permeten los Rectors,
ques soterrē al modo de Mozos: Y axi mateix
quant soterraran als tals nouament conuertits,
los soterran ab la creu ordinaria, y paghen los
drets conforme als statuts.

Des q̄ tots los matrimonis ques celebzarā
entre los tals nouament cōuertits se facen y ces-
lebren dauant lo Rector, com esta prouehit en
lo concili prouincial: y q̄ dins trenta dies apres
de ser esposats per paraules de present, siē obli-
gats a rebre la benedictio nupcial, sots pena de
dos lliures. Y q̄ a les benedictiōs dela Iglesia van
jen los tals nouament cōuertits ben arauats a
modo de Christians, sots la mateixa pena.

Item que en los lochs de Christians nous, a
hon hi haura Christians vells, mate la carn hu-
dels Christians vells: y sino, que la maten publi-
cament: y no la maten al alquible, ni ab altra ce-
rimonia mozisca a pena de tres lliures per cada
vegada queu faran: y q̄ moziscos no maten carn
en loch de Christians vells, sots la mateixa pena
al mozisco que la matara.

fioument co certifi

Item a los almodynes y acaptes dels rescats
dels Ddors, y Barones de alente en ara q dia
guen que son chzistians, nos admeten leue licen
cia del ... gri. Y a los senyors dels lochs, y
los procuradors no pugue dar licencia als
Ddors y a la roca de alente, pera q demanen
en les ...
... licencia a pena de ...
... ni menys ...
... rats de ...
... en los tals acaptes, o deman
... y dignas ...
... que quant veuran semblants
... de allende, donen ...
S. Reuerendiss. per que ...
condemnent ... de semblants acaptes.

Amis

Martinus Archiepisc. Valentinus.

Concordant decreta & Constitutiones ac Ordina
nationes eum suis originalibus.

Antonius de la Iardina Synodi
Secret. & Not.

159
Epistola prope

quam deus datus est
viamque seque

ad vitam caritatis
et salutem

in nomine
patris et filii
et spiritus sancti
Amen

SYNODVS
DIOECESANA
VALENTINA,

Celebrata præsidente Illustrissimo ac Reuerendissimo
Dño D. IOANNE RIBERA Patriarcha
Antiocheno, & Archiepiscopo Valentino.

Anno 1584.

Valentiæ apud viduam Petri Huete in platea
Herbaria. Anno 1585.

Herbario de la Universidad de Valencia
Valencia, año 1884

EDICTVM AD CÉ-
lebrandam Synodum Diœce-
sanam conuocatorium.

NOS Ioānes de Ribera Dei
& Apostolicæ Sedis gra-
tia Patriarcha Antioche-
nus, & Archiepiscopus Va-
lentinus, de Consilio Catholicæ Maie-
statis, & c. Reuerendis ac Venerabili-
bus, ac nobis in Christo dilectis Capi-
tulo, Canonicis, & Dignitatibus no-
stræ Metropolitanæ Ecclesiæ, & alia-
rum Ecclesiarum Collegiatarū nostræ
Diœcesis Valentiniæ, Abbatibus, Re-
ctoribus, Plebanis, Vicariis perpetuis,
ceterisque Presbyteris curam anima-
rum exercentibus, quorum interest de
iure Episcopali Synodo assistere, ac

vniuersis & singulis Magnificis & ho-
 norabilibus ciuitatum, oppidorum, ac
 locorum huius nostræ Diœcesis Iura-
 tis, ceterisque, tã Ecclesiasticis, quàm
 secularibus personis, quas infra scri-
 ptum negotium quomodolibet tãgit, &
 spectat, Salutem in Domino sempiter-
 nam. Adhuc fragilitas humana, & la-
 bentium rerum mutabilis vicissitudo,
 corrigēdi mores, ac propterea leges ex-
 cogitandi, & mutandi necessitatem in-
 ferre non desinit. Et quanquam multa
 per nos, nostrosque prædecessores salu-
 briter & vigilanter statuta in Prouin-
 cialibus & Diœcesanis cōgregationi-
 bus in hac nostra Diœcesi Valentina
 hætenus fuerint stabilita, varia tamē
 instātis temporis, tam laicorum, quàm
 Ecclesiasticorum morum perturbatio,

iuxta

CONVOCATORIUM. 5

*iuxta quotidianã sollicitudinem, quam
 de Ecclesiis habemus, nos inducit, vt
 simul cum nostri regiminis coadiutori-
 bus & Rectoribus correctioni & re-
 formationi eorundem intendamus. Ea
 propter, Sacri Concilij Tridentini de-
 cretis inherendo, in hac nostra Eccle-
 sia Valentina Episcopalem Synodum,
 cum Dei adiutorio & fauore, secũda
 Dominica Septembris, computãda no-
 na die eiusdem mensis, proximè ventu-
 ri, præsentis Anni, celebrare decreui-
 mus, & ordinauimus. Proinde vos om-
 nes & singulos suprascriptos exhorta-
 mur, ac monemus, vobisque Ecclesia-
 sticis personis suprascriptis in virtute
 sanctæ obedienciæ, & sub censuris &
 pœnis in Constitutionibus Prouinciali-
 bus & Synodalibus contentis, præci-
 piendo*

piendo mandamus, quatenus per has
 nostras literas citati & moniti fueri-
 tis, per vos, aut vestros legitimos pro-
 curatores, (si infirmitas, aut aliud ca-
 nonicum impedimentum non intercesse-
 rit) in hoc nostro Palatio Archiepisco-
 pali Valentino die superius assignata
 personaliter interesse curetis: proposi-
 turi & tractaturi ea, quæ ad corrigen-
 dos excessus, mores reformandos, aliaq̃
 ad animarum vestræ plebis salutem, di-
 vini cultus augmentum, bonum & uti-
 le huius nostræ Diœcesis, totiusq̃. Cle-
 ri & Ecclesiarum reformationem &
 bonum statum concernunt. Reliquas ve-
 rò seculares personas superius nomi-
 natas hortamur in Domino, vt si quæ
 vobis occurrant, quæ in dicta Synodo
 examinari, & decidi debeant, nobis de-
 nuntia-

CONVOCA TORIUM
nuntiare & insinuare non pratermit-
tatis. Alioquin in & super premiffis,
prout iuris & rationis fuerit, vestri
absentia in aliquo non obstante, verum
contumacia exigente, in dicta Synodo
procedemus. Super presentatione ve-
ro vobis de presentibus facienda, rela-
tionilatoris earundem fidem indubiam
adhibebimus: quas etiam in valuis no-
strae Metropolitanae Ecclesiae, vt hu-
iusmodi Synodi Diocesanae congrega-
tio & conuocatio omnibus innotescat,
affigi & publicari mandamus. Dat. in
nostro Archiepiscopali Palatio Valen-
tino die 8. mensis Augusti Anno 1584.

El Patriarcha Arçobispo de Valencia.

Figueroa Secretario.

A 4

Fuit

FVIT publicatū præinsertum edi-
 tum prælo excussum, & ad omnes
 Ecclesiarū Rectores transmissum per
 varios cursores: & in Valvis Metro-
 politanæ Ecclesiæ Valentinæ affixum,
 tanquam in eminentiori loco. Postea ve-
 rò cōcurrētibus certis legitimis ac gra-
 uissimis causis, per eundem Illustrissi-
 mum & Reuerendissimum Dominum
 Patriarcham & Archiepiscopum Va-
 lentinum fuit prorogata eadem Syno-
 di congregatio in proximè sequentem
 Dominicā tertiam eiusdem mensis Se-
 ptēbris, videlicet decimā sextā diē men-
 sis, & publicata prorogatio.

10 AN-

9
IOANNES RIBERA
PATRIARCHA ANTIO-

chenus & Archiepiscopus Valentinus

omnibus suæ Diœcesis Christi-

fidelibus Salutem in

Domino.

SI ea esset in hominibus ad
virtutem comparandam di-
ligentia, & ad conseruandã
animi fortitudo, vt non fa-
cile in diuersa laberentur: non ita mul-
tis legibus opus esset, quibus velut ad-
miniculis ipsa morum rectitudo susten-
tari ac fulciri posset: sed vt magna est ho-
minum incuria, & animi mobilitas, ita
sæpe fit, vt neglecta virtute multi obli-
qua sequantur, & in varia se vitia præci-
pites dedât. Hinc fit, vt nouis quotidie
insurgentibus morbis noua sint adhibẽ-
da remedia: ne si ægritudo inualescat,
nulla iam spes salutis relinquatur. Ali-
quot iam abhinc annis Diœcesanã Sy-
nodum celebrauimus, vt sancita aliqua

A 5

morum

morum reformatione, si quæ collapsa vi-
 derentur, instaurari & erigi possent. Post
 verò cum res minimè id postularet, ab
 eo aliquandiu destitimus: donec cogi-
 tare coepimus, nō esse hæc exercitia diu
 intermittenda: sed repetenda potiùs, vt
 pullulantes in agro dominico sentes re-
 secari, ac etiam auelli possint. Pascite, di-
 cebat Beatus Petrus Apostolus, qui in
 vobis est gregem Dei: prouidentes non
 coactè, sed spontaneè secūdum Deum.
 Pascuntur autem dominici greges tum
 diuini verbi prædicatione, vt huiusmo-
 di spiritali esca nutriti, ea quæ sunt spiri-
 tus, sapiant: tum etiam Prælatorum sta-
 tutis & mandatis, cum insurgentia mala
 prohibentur: & quæ bona sunt, sanctè
 præcipiuntur. Sunt enim quos sola mo-
 nitione ad bonum persuadeas: sunt qui
 ferè ad omnia præceptis egent: sunt qui
 poena etiam trahendi sunt. Quare vt hu-
 iusmodi etiam pastum nostris præbere-
 mus, meritò hisce diebus cōuocata Dioe-
 cesana Synodo, ac proinde vocatis ad
 hanc

hanc

AD DIOECESANOS. In

hanc urbem omnibus nostræ Diœcesis
parochiarum præfectis, de his omnibus
cū eis contulimus, quæ Diœcesi partim
cōuenire, partim etiā necessaria esse vi-
debātur. Addidimus itaq; superiori Sy-
nodo decreta, sed pauca: neq; enim plu-
ra præsens rerū status postulabat. Vestrū
erit, iuxta præceptū Apostoli, obedire
Præpositis vestris, & subiacere eis: ipsi
enim peruigilant, quasi rationē pro ani-
mabus vestris reddituri. Memores igitur
vestri officij, mala prorsus abijcite, &
quæ recta sunt, operamini: ut æterna bo-
na, quæ suis Deus parata habet, simul
omnes tandem consequamur. Datum
Valen. in domo nostra Archiepiscopali.
6. Kalen. Octobris, Anno 1584.

Ad He-
brę. 13.

EXHOR.

EXHORTATIO AD diuinum officium attentè re- citandum.

Ed antequam Synodalia decreta proponantur, illud maximè nostros, qui sacris sunt initiati, admonitos esse velim, quanto animi studio & diligentia suo muneri intèdere, quàm pura & sincera mète omnia illa exequi, quæ eorum cõueniunt dignitati, debeant. Quid enim sacer ordo nõ exigit virtutis & sanctimonię, vt rectè & sanctè omnia fiant, ac ne scādali aliquid aut offensionis ex factis, dictis, corporis habitu, aut alia quacunque ex re oriri possit? Illud ergo sedulò ac diligenter à vobis curandum est, vt vitæ vestrę exemplo alijs ad omnia probè gerēda duces sitis, & vt sic bona omnia in vobis splendeant, vt splendore illo reliqui etiã illustrētur: & iuxta præceptū Apostoli exemplū sitis alijs in verbo, in conuersatione, in charita-

1. Ad Ti
mo. 4.

charitate, in fide, & castitate. Illud etiam
 perpēdite, quales ij esse debeāt, quibus
 ex munere cōpetit, nō pro seipsis tantū,
 sed pro alijs etiam Deum orare: quā
 charus, quā gratus, qui intercedit, illi
 esse debeat, quē orat: quemque ad sua
 vota flectere nititur. Sit ergo primū
 oratio vestra mūda, quā nulla culpæ ma-
 cula deturpet: neque enim mūda esse po-
 terit, si ex mente prodierit immūda. Me-
 mores estote Moyfi, dicebat Eliachim
 sacerdos, qui Amalech confidentem in
 virtute sua, non ferro pugnando, sed pre-
 cibus sanctis orando deiecit. Et beatus
 Ioannes Apostolus priore sua epistola
 scribebat: Charissimi, si cor nostrum nō
 reprehenderit nos, fiduciam habemus
 ad Deum: & quidquid petierimus, acci-
 piemus ab eo: quoniam mandata eius
 custodimus, & ea, quæ sunt placita corā
 eo, facimus. Quem locum beatus Hie-
 ronymus gravissimè his verbis expli-
 cat: Si id quod præcipit Deus, facimus:
 id quod petimus, obtinemus. Et subdit:

Judith.
4.

1. Io. 3.

Valde

Valde enim apud Dominum vtraque hæc sibi necessario congruunt, vt & oratione operatio: & operatione fulciatur oratio. Vnde & Hieremias ait: Scrutemur vias nostras, & quæramus, & reuertamur ad Dominū: leuemus corda nostra cum manibus ad Dominum in cælos. Certè is vnà cum corde manus etiã ad Dominum leuat, qui orationem suã operibus roborat: & iuxta beati Ioãnis vocem, tunc cor fiduciam in oratione accipit, cùm nulla vitæ prauitas ei contradicit, & bonorum operum ratio orationi concinit. D. etiam Chrysostronus, quanta sit orationis dignitas explicans, eam genus quoddam esse sacrificij asserbat, cùm diceret: In precationibus possumus esse vigilantes, si cõsideremus cui loquamur: si reputemus nos sacrificium Deo offerre, & gladiũ tenere manibus, nec non ignem & ligna: si cogitatione celi portas aperiamus, si illò transferamur, & arrepto gladio spiritus, infigamus illum in iugulum hostiæ; & illam

sobrie.

sobrietate maectemus, & lacrymas illi in
 fundamus. Hic enim est huius sacrificij
 sanguis, huiusmodi illa ara rubescit ma-
 ctatione. & subiungit: Ne cōmittas igi-
 tur, vt tempore, quo orandum est, quid-
 quā humanarum cogitationum occu-
 per animum tuum. Abraham enim cū
 hostiam adferret, non vxorem, non ser-
 uum, non alium quemquam passus est
 adesse: itaque nec tu sinas seruilium ac
 illiberalium affectuū quidquam adesse
 tibi: sed solus ascende in montem, quò
 ascendit ille, quò fas nō est quemquam
 alium ascēdere. Quòd si quæ talium co-
 gitationum tecum ascendere conentur,
 imperato illis cum authoritate, & dici-
 to: Sedete hīc: ego verò & puer adorato
 Domino reuertemur. Relicto itaque
 quidquid humanum fuerit, ascende: at-
 que aram sicut ille ædificauit, ædifica:
 tanquam nihil habēs humanum, sed ve-
 lut à natura factus alienus. Siquidem il-
 le, nisi vltra naturā exiisset, nequaquam
 filium

filium immolare voluisset. Ne igitur res
 vlla, ait, cùm oras, tibi obstrepat, sed fias
 cælis excelsior: suspira amarè, immola
 confessionem: dic tu peccata tua prior,
 vt iustificeris: & offer contritionem cor-
 dis. Hæ victimæ non in cinerem abeunt,
 neque in fumum dissoluuntur, neque li-
 gnis egent, aut igne, sed sola mēte com-
 puncta. Hæ ligna, hic ignis incendens
 illa, & non exurens. Etenim qui cum fer-
 uore orat, inflammatur, nō exuritur: sed
 velut aurum igne probatum fit splendi-
 dior. Ad hūc modum sanctissimi patres
 ipsos fideles ad orandum hortabantur.
 Ex quibus colligimus, quàm longè ali-
 ter agant, qui dum Deum oraturi sunt,
 quasi non id acturi, aliud cogitāt: digni-
 tatem rei, quam aggrediuntur, minimè
 perpēdentes: alij in locis minùs oratio-
 ni aptis orantes: alij profana miscentes
 negoria: & nihil minùs cogitātes, quàm
 quod agunt: alij quo tempore cum aliis
 attentè concinendum est, de rebus va-
 riis cum assidentibus colloquentes: cùm
 tamen

tamen toto animo, totaque mēte Deus orandus sit: vt & orantibus ipsis suo favore adsit, & his etiam adesse dignetur, pro quibus orationes sunt institutæ. Quanta igitur possum animi propēsiōne vos hortor, atque obtestor, vt hæc maxime aduertatis, & ita opere præstetis, vt nihil in vobis ea in re sit reprehensione dignum: quin potius ex tota vitæ vestræ ratione, ac inter alia ex hoc etiã orãdi Deum modo Deus ipse maxime glorificetur, qui sit semper, & in sæcula benedictus.

B CON.

ADMONITIO AD PA-
 rochianos de conueniēdo in Ecclesiam
 Parochialem diebus dominicis &
 festis ad audienda diuina
 officia.

*V*it olim tanti apud anti-
 quos Patres ille frequens in
 ecclesiam propriam paro-
 chialem fidelium cōuentus,
 vt ad hanc disciplinam populi Christia-
 ni institutioni valde accommodatam
 retinendam, certis decretis cautio ali-
 qua adhibita sit. Primū enim hoc ius-
 sum est, vt dominicis, festisque diebus
 Parochi antequam missam celebrent,
 plebem interrogent, an alterius paro-
 chie fidelis adsit, qui proprio contēpto
 Presbytero, ibi missam audire velit.
 quem si inuenerint, statim inde eiciāt,
 & in

& in Parochialem suam Ecclesiam ad
 missam audiendam redire compellant.
 Deinde illud planè vetitum fuit, alienæ
 Parochiæ fidelē à Parocho ad missam
 recipi, nisi in itinere fuerit, & placi-
 tum ibi habuerit. Cuius veteris disci-
 plinæ restituendæ, in vsumque reuocã-
 de desiderio flagrans olim summus
 Pontifex Urbanus VI. eo de genere
 Apostolica sanctione diligentissimè ca-
 uit: & nuper sacra Tridentina Syno-
 dus œcumenica ab Episcopis fideles
 non solum hoc moneri voluit, vt frequē-
 ter ad proprias parochiales Ecclesias
 saltem dominicis diebus, festisque maio-
 ribus accedant: sed illud etiam diligen-
 ter ostendit, vnumquemque teneri, vbi
 commodè fieri potest, Parochiæ suæ in-
 teresse ad audiendum verbum Dei, ac

proinde id præterea statuit, parochis, animarumq̄ curatoribus inter missarū solemnia aliquid ex ijs, quæ in missa leguntur, exponi, & sanctissimi illius sacrificij mysterium aliquod explanari, plebes sibi commissas salutaribus verbis pasci, easdemq̄ doceri, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, in lege Domini erudiri, & sacra eloquia illis explanari: tum in vnaquaque Ecclesia parochiali pueros fidei rudimentis instrui. His igitur eiusdem Tridentine Synodi decretis, & veteri salutari exemplo adducti cum Populum vrbis, Diœcesisq̄ Valentinae nostræ, rebus ad salutem necessarijs instructum per bona opera ad præmium sempiternum perducere summopere in Domino cupiamus: hac nostra monitione eos vniuersos,

uersos, & singulos cohortamur, ac per
 viscera misericordiae Iesu Christi do-
 mini nostri obsecramus, atque obtesta-
 mur, vt quãuis in suis vicinis Oppidis,
 & Suburbijs, oratoria, capellas, alias
 uè Ecclesias habeant, vbi sanctissimo
 missæ sacrificio interesse possint, fre-
 quenter tamen dominicis saltẽ, alijsq;
 solemnibus festis diebus ad suam quiq;
 parochialem Ecclesiam conueniant:
 vbi à parocho, cui eorum cura commis-
 sa est, verbo Dei pascantur, fidei Chri-
 stianæ rudimentis, alijsq;ue animarum
 salutis necessarijs præceptis erudiãtur,
 ad sanctissima sacramenta religiosius
 percipienda instruãtur, ad eorundem-
 que frequentem vsum, vt illa sacra Sy-
 nodus optat, paternis eius cohortatio-
 nibus indies magis inflammentur: tum

ab eodem item audiant, qui dies festi, si
 qui in hebdomadam inciderint, colēdi:
 quæ vigiliæ, ieiuniæue seruanda sint, di-
 scāt ab ipso: item quæ christianæ pieta-
 tis officia in illis religiosè colendis præ-
 stari oporteat, ac quæ præterea sup-
 plicationes, processionesue, aut statio-
 nes, orationes, indulgentiæ, iubileæ in-
 dicantur: quæ matrimoniorum denun-
 tiationes fiant: quæ item pro ratione tē-
 porum admonitu, iussūue Episcopali
 ad diligentiorē eorum institutionem
 promulgētur. His atq; alijs fructibus,
 qui ex paternis parochi vel in cohor-
 tando, vel in monendo officijs existūt,
 eos carere contingeret, qui ad missam ijs
 diebus in suam Parochialem Ecclesiā
 non conueniunt. Imò verò quia hoc au-
 diendæ illis diebus missæ parochialis

MUNUS

munus à fidelibus minus diligenter præstatum, & à quibusdam planè negligitur, multa incommoda inde existunt. Hinc in plerisque sæpe fidei articulorū et Dei, sanctæque matris Ecclesiæ præceptorum, quæ ad salutem consequendam Christianum hominem nosse oportet imperitia, festorum dierum cultus neglectus, debita christianæ pietatis opera non exculta, non cognita christiana familiarium institutio, languescens sacerdotum parochorum omne officiū, eorum aliquis contemptus, sanctissimorum institutorum, & sacrorū canonū violatus usus: hinc deniq; in Ecclesijs parochialibus, quæ à maioribus tanto pietatis studio exædificatæ sūt, instaurandis, ornandis, sartis tectisque habendis cura multis ex partibus neglecta, in illisq;

in illisq̄ue nulla, aut penè exigua Ec-
 clesiastica ad diuina officia obeunda
 necessaria supellex. His tot tantisq̄ue
 malis atque incommodis vnusquisque
 occurrere studeat, id diligenter exeque-
 do quod sanctorum patrum suadet au-
 thoritas, quod Tridētina Synodus mo-
 net ac iubet, quod ex illius iussu nos de
 vnus cuiusque vestrum salute solliciti
 paternis vocibus cohortamur & mo-
 nemus in Dño. Nec verò quenquã ali-
 quod, quod vel ex parochialis Ecclesiæ
 aliqua distātia, vel ex pluuia, frigore,
 æstu, tēporūmve vicissitudine existit,
 incommodum ab hoc officio deterreat:
 imò verò ad illud diligentius exeque-
 dum, pro vt in Domino confidimus, se-
 quisque eorū accendat necesse est, qui
 salutis suæ memores huius rei gravita-
 tem,

tem,

tem, eorum, quæ commemorata sunt ratione perpendunt: qui quæ aliquando secum animo reputabunt, non solum parochialem Ecclesiam sibi datam esse, in qua primùm baptismo suscepto Christo Domino renati, alijs sacramentis alantur ad perpetuam salutem: sed parochum etiam sacerdotem sibi loco parentis esse debere, quem diligant, colant, atque obseruent, hoc sibi proponentes, illum pro fidelibus sibi commissis apud Deum internuntium, ac deprecatorem esse, diuinæ legis interpretem, dispensatorem mysteriorum Dei, Christianæ vitæ, & morum disciplinæ magistrum, à quo omne petant piè rectèque agendi consilium, ac denique ministrum omnium ferè, quæ ad salutem eis necessaria sunt. Huic autem nostræ monitioni, etsi

B § omnes

omnes pro præcipua suæ salutis cura
 audientes esse debent, in primis tamen
 Patresfamilias, Tutores, Ludimagi-
 stros, ceterosque aliorum moderationi
 curationive præfectos cohortamur, di-
 uinaque contestatione admonemus, ut
 de sua & aliorum, quorum curam gerunt,
 salute solliciti primùm ipsi hæc pater-
 na monita amplectantur, tum illos etiã
 crebris cohortationibus, ad illa exequẽ-
 da inflamment, idque curent, ut non so-
 lum missæ, & diuinorum officiorum tẽ-
 pore, illi in parochialem Ecclesiam con-
 ueniant, verum etiam, ut institutas in
 ea doctrinæ Christianæ scholas, statis
 illis diebus frequentent.

Adio

27

ACTIO PRIMA.

Professio fidei.

N nomine sanctæ & indi-
uiduæ Trinitatis, Pa-
tris, & Filij, & Spiritus
sancti. Nos Ioannes Ri-
bera Patriarcha Antiochenus; &
Archiepiscopus Valentinus, in Sy-
nodo Diocesana actu præfidentis,
quam sub beatissimo Domino no-
stro Gregorio Papa decimo ter-
tio, Pontificatus eius anno tertio
decimo, Regnante inuictissimo
Domino nostro, & Rege Catho-
lico Philippo secundo, regni eius
annovigesimo octauo, ad decimū
quartū Calendas Nouēbris Anni
Mille-

Millesimi quingentesimi septuagesimi octavi, sacri Cōcilij Tridē-
tini Decreto obsequentes, in hanc
ciuitatem congregari iussimus: cō-
siderātes fidem fundamentū esse
omnium bonorum operum, sine
quo totum spirituale ædificiū cor-
ruere sit necesse: exemplo etiā pa-
trum, qui in principio suarū actio-
num sacrosanctam fidē profiteri
consueuerunt: quod etiā sacra Tri-
dentina Synodus faciendum esse
docuit: Fidei professionem, ante-
quam de re aliqua à nobis in hac
Synodo sermo suscipiatur, præmit-
tendā esse decernimus, atque præ-
mittimus, ea forma & verbis, qui-
bus in literis sanctissimi Domini
nostri Pij Papæ quarti præscripta
fuit.

fuit. In hunc igitur modum hæc
Valentina Synodus fidem ipsam
toto animo profitetur.

Credo in vnum Deum, patrem om-
nipotentem, factorẽ cæli & terra,
visibilem omnium & invisibilem: Et
in vnum Dominum Iesum Christum, fi-
lium Dei vnigenitum: Et ex Patre na-
tũ ante omnia secula: Deum de Deo,
lumen de lumine, Deum verum de Deo
vero: genitum, non factum, consubstan-
tialẽ Patri, per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines, & propter
nostram salutem descendit de cælis: Et
incarnatus est de Spiritu sancto ex
Maria virgine: Et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio
Pilato, passus, & sepultus est. Et resur-
rexit

rexit tertia die secundum scripturas:
 Et ascendit in cælum, sedet ad dexte-
 ram Patris: Et iterum venturus est cum
 gloria iudicare vivos & mortuos, cu-
 ius regni non erit finis. Et in Spiritum
 sanctum Dominum, & viuificantem,
 qui ex Patre, Filioque procedit: Qui
 cum Patre & Filio simul adoratur, &
 cōglorificatur: qui locutus est per Pro-
 phetas. Et vnā sanctā catholicam
 & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor
 vnum baptisma in remissionem pecca-
 torum: Et expecto resurrectionem mor-
 tuorum, & vitā venturi seculi. Amen.

Apostolicas & ecclesiasticas tradi-
 tiones, reliquasque eiusdem Ecclesie
 obseruationes & cōstitutiones firmis-
 simè admittimus, & amplectimur. Itē
 sacram scripturam iuxta eum sensum,
 quem

quem tenuit, & tenet sancta mater Ec-
clesia, cuius est iudicare de vero sensu,
& interpretatione sacrarum scriptura-
rum, admittimus. Nec eam unquam ni-
si iuxta unanimum consensum patrum
accipiemus, & interpretabimur. Profi-
temur quoque septem esse verè & pro-
priè sacramenta nouæ legis, à Iesu Chri-
sto Domino nostro instituta ad salutem
humani generis, licet non omnia singu-
lis necessaria, scilicet Baptismum, Con-
firmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam,
Extremam unctionem, Ordinem
& matrimonium: illaque gratiam con-
ferre: Et ex his Baptismum, Cōfirma-
tionem, & Ordinē, sine sacrilegio rei-
terari non posse. Receptos quoque &
approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus
in supradictorum omnium sacramen-
torum

torum solenni administratione recipimus, & admittimus. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridēntina Synodo diffinita & declarata fuerūt, amplectimur, & recipimus. Profitemur pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis & defunctis. Atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus & sanguinem vnà cum anima & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionē totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem. Quam conuersionē Catholica Ecclesia trās- substantiationem appellat. Fatemur etiam sub altera tantum specie totum, atque

atque integrum Christum, verumque
sacramentum sumi. Constanter tene-
mus Purgatorium esse, animasque ibi
detentas fidelium suffragijs iuuari. Si-
militer & Sanctos cōfitemur vnā cum
Christo regnantes venerandos, atque
inuocandos esse: eosque orationes Deo
pro nobis offerre: atque eorū reliquias
esse venerandas. Firmiter asserimus,
imagines Christi, ac Deiparæ semper
virginis, necnon aliorum sanctorum,
habendas & retinendas esse, atque eis
debitum honorem & venerationem im-
partiendam. Indulgentiarum etiam po-
testatem à Christo in Ecclesia relicta
fuisse: illarumque vsum Christiano po-
pulo maximè salutarem esse affirma-
mus. Sanctam, Catholicam, & Apосто-
licam Romanam Ecclesiam omnium

C

Eccle-

Ecclesiarum matrem, & magistram
 agnoscimus. Romanoque Pōtifici, bea-
 ti Petri Apostolorū Principis succes-
 sori, ac Iesu Christi Vicario, verā obe-
 dientiam spondemus, ac iuramus. Cæ-
 tera item omnia à sacris canonibus &
 Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè à
 sacrosancta Tridētina Synodo tradi-
 ta, diffinita, & declarata, indubitāter
 recipimus, atque profitemur. Simulque
 contraria omnia, atque hæreses quas-
 cunque ab Ecclesia damnatas, & re-
 iectas, & anathematizatas, nos pari-
 ter damnamus, reiicimus, & anathe-
 matizamus. Hanc verā Catholicam
 fidem, extra quam nemo saluus esse po-
 test, quam in præsentī sponte profite-
 mur, & veraciter tenemus, eādem in-
 tegram & inuiolatam vsque ad extre-
 mum

mum vitæ spiritū constantissimè (Deo
adiuvante) retinere, & cōfiteri, atque
à nostris subditis, seu illis, quorum cu-
ra ad nos in munere nostro spectabit;
teneri, doceri, & prædicari, quantum
in nobis erit curaturos.

C 2

D E-

DECRETA

SYNODI DIOECE-

fanæ Valentinae, præside Illustrissimo ac
Reuerendissimo domino Ioanne Ribe-
ra Patriarcha Antiocheno & Archiepi-
scopo Valentino, Anno 1584.
mense Septembri.

*Quando, & quâcum pro literarum lectione,
quæ in Ecclesijs fieri solet, à Curatis
accipi possit.*

DECRETVM PRIMVM.

Commendanda sanè &
laudabilis est in hac no-
stra Diœcesi consuetu-
do, qua Parochi & eorum Vicarij
nihil accipiunt quum literæ matri-
moniales, aut edicta ad sacros or-
dines suscipiendos confecta, aut
cuius.

cuiusvis alterius rationis literæ, quarum lectio ad ipsorum munus spectat, in ecclesijs ad populū per leguntur: quem morem in posterum etiam seruari volumus. Quia tamen aliquando ad perlegendas in pulpito diebus festis priuatarū personarū literas, quales sunt monitoriæ, & illæ quibus excommunicatio infertur, & quæ dicuntur Paulinæ, non parum laboris infundendum est, statuimus, Synodo approbante, vt in posterum pro singulis literis monitorijs quoties legētur, nummos quatuor: & pro Paulina vna, & alijs quæ minimè breuiiores fuerint, solidum vnum accipere possint.

Quomodo cere quartæ accipienda sit.

D E C R E T V M II.

SOlet in hac nostra diœcesi cùm mortui sepeliuntur, cere quæ dicitur quarta, non vno eodemque modo, sed variè à diuersis accipi: vt autem vnus in tota diœcesi in hac re modus obseruetur: statuimus, approbante Synodo, prædictam cere quartam hoc modo ab omnibus accipi debere: Si ad sepeliendum defunctū funales cerei, qui intortitia dicuntur, deferantur, duo ex illis pro quarta accipiētur: itidem ex cereis maioribus & cōmunibus duo, quos ipse accipiens maluerit. Si verò minores tantum cerei allati fuerint, aut sine cereis mortuus sepeliatur, possit sex accipere

per solidos iuxta decreta huius Archiepiscopatus Synodalia: aut ex paruis illis cereis tot, quot pro consuetudine quibusdam in locis dari solent, accipiat. Quem modum in omnibus Archiepiscopatus ecclesijs seruari volumus, ne vllum ea in re sit in diuersis ecclesijs discrimen.

Ne duplex portio ob defuncti tantum receptionem accipiat.

DECRETVM III.

Quoties defunctus aliquis extra propriam parochialem ecclesiam sepeliendus erit, si contingerit aliquam ob causam, vt pote propter loci distantiam, clericis parochiarum, quæ funus comitatur, duplicem portionem deberi, vt in

Catalogo Synodi diœcesanæ Valētiæ celebratę anno M.D.LXVI. præscribitur, mādamus ne ecclesia illa, in qua sepeliendus erit defunctus, ob illius receptionem portionem illam duplicem accipiat. Neque enim equū est, vbi dispar est labor, parem esse mercedem, nisi fortè Ecclesia illa ab ipsa defuncti domo funus comitata, eundem cum altera laborem subiisset. Tūc enim duplicem portionem ipsa etiam reportabit.

*Peregrinationes in oppidis minimè fiant
non vocato oppidi curato.*

D E C R E T V M. III.

Accidit aliquādo, vt ex oppido in oppidū peregrinationes in processionum modum deuotionis ali-

nis alicuius occasione non accersito oppidi Rectore fiant: quæ cū posthac ob ea incommoda, quæ ex illis aliquando euenire solent, permittendæ non sint, ipsis etiam parochis omnibus & eorum vicarijs, Synodo approbâte, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ mādamus, ne si huiusmodi processiones ad eorum oppida perueniant, illis cum processione aut aliter obuiâ eant, ac ne ad eorum ingressum campanæ pullentur.

Si occisus aliquis fuerit ab hoste, quamuis moderata, solita tamen pompa sepeliatur.

DECRETVM. V.

EXtirpanda planè est praua illa consuetudo ab aliquibus in hâc diœcesim inducta, qua si qui fuerint

C 5

fuerint

fuerint ab inimicis occisi, aut sini-
 stro aliquo casu occubuerint, no-
 ctu absque lumine, & comitatu se-
 peliri solent: & quod magis dolē-
 dum est, ipsum etiam Missę sacri-
 ficium, & suffragatorię preces, qui-
 bus ecclesia pro defunctis orare
 solet, impiè omittuntur. Quapro-
 pter omnibus nostri Archiepis-
 copatus Rectoribus atque Vica-
 rijs, alijs itidem personis omnibus
 ecclesiasticis, ac ipsis etiam laicis
 sub excommunicationis poena, in-
 quam cōtra agentes ipso facto in-
 cidant, præcipimus: ne in posterū
 alicuius defuncti corpus prædicto
 modo sepeliant, aut sepeliri per-
 mittant. Imo verò Rectores ipsi,
 cū non constiterit conditum ab
 ipso

ipso defuncto fuisse testamentū, modum quo sepeliri debet, cōstituant: vt scilicet interdiu, præcedente cruce, & subsequēte ecclesie parochialis clero, adhibito etiam campanarum sonitu sepeliatur. Post verò quamprimūm Rector poterit, ipsum testamentariorum causarum iudicem de ea re certiore faciat, vt quæ suffragia pro defuncto illo sint Deo offerēda, designare possit: vt fit, iuxta Synodalia statuta, cū quis intestatus obierit.

Publice excommunicati, post etiā diebus dominicis nominatim publicentur, aut ea de re Superior consulatur.

DECRETVM. VI.

Execrā.

Execranda est illorum animi ob-
 duratio, qui magno censura-
 rum ecclesiasticarum cōtemptu,
 excommunicatione multo tem-
 pore ligati, rationem qua illa sol-
 vantur, minime quærunt. Quare
 parochis omnibus nostri Archie-
 piscopatus, eorūque Vicarijs man-
 damus, imposita illis si aliter ege-
 rint, excommunicationis latæ len-
 tentiæ pœna, vt dominicis diebus
 in ipso ecclesiæ suggestu eos, qui
 in parochialibus eorum ecclesijs
 publicè & nominatim excōmuni-
 cati fuerint (quorum nomina pe-
 nes se descripta habeant) nomi-
 natim publicent: aut certe (si res ip-
 sa poposcerit) superiorem de cau-
 sa, ob quam id fieri debere non vi-
 debitur

debitur, consulant. Populo etiam significet, excommunicatos illos vitandos esse, & fidelium participatione esse priuatos: quæ publicatio durabit donec de illorum absolutione per literas eius, à quo excommunicatio lata fuit, constiterit.

Personas ecclesiasticas nullis impositionibus, ac ne indirectè quidem à Dominis, vel vniuersitatibus esse grauandas.

DECRETVM VII.

Quamquam contra dominos temporales, & quascunque locorum vniuersitates, quæ ipsos beneficia obtinentes, & personas ecclesiasticas aduersus ecclesiæ immunitatem, impositiones, & quas vocant tallias, ab ipsis impositas, soluere compellunt, ius canonicum
 Statuta

statuta condiderit, graues etiam
pœnas imposuerit: quia tamen in
hac nostra diœcesi nōnullis in lo-
cis palliato quodā locationis, quā
arrendamentum vocant, colore
ecclesiasticę personæ indirectè sal-
tem grauantur, æquū erit hoc ma-
lum pro viribus nostro etiam de-
creto euellere. Solent enim Do-
mini & vniuersitates, aliqua pecu-
niæ summa accepta, macella loca-
re, quæ locatio, vt diximus, arren-
damenti nomine appellatur, con-
cedentes vt in illis non solūm car-
nes scindi ac vēdi possint, sed etiā
vt carniū libra aliquantō pluris
quā valeat, vēdatur: qui iusti va-
loris & precij excessus verè locum
impositionis habet. Qua ex re ec-
clesia-

clericalia personarum detrimentum
patiuntur, nisi illis superabundan-
tis illius precij restitutio fiat. Qua-
re Lateranensi Concilio & Bullæ in
Cœna Domini inhærentes, appro-
bante etiam Synodo, prædictis
dominis temporalibus, si dicto mo-
do beneficiatos, aut sacris initia-
tos, aut quoscunque religiosos ad
prædictam impositionem soluen-
dam, aut alias quascunque com-
pulerint, excommunicationem
latæ sententiæ eo ipso incurren-
dam imponimus. Si verò Vni-
uersitates fuerint, ipso facto inter-
dicto subiaceant, à qua excõmu-
nicatione minimè absoluantur, ne-
que interdictum cesset, donec præ-
dictæ impositionis solutione ipsi
eccle-

ecclesiastici liberentur : & damni
& impensarum eis restitutio fiat.

Quomodo in die commemorationis defunctorum possint in eadem Ecclesia plures missæ pro defunctis decantari.

D E C R E T U M V I I I .

VT nostrorum ecclesiasticorum paupertati aliquo modo subueniamus, quod libenter à nobis præstatur, quoties absque incommodo aliquo id fieri potest, sic statuendum esse, ipsa Synodo approbante, duximus : Quamuis meritò, ac etiã sanctè à Reuerendissimo domino Martino de Ayala præcessore nostro in Synodo diœcesana actione I. cap. XIII. sancitum fuerit, in die commemorationis omnium defunctorum vnã tantum

tum Missam nempe conuentualē,
decantandam esse, reliquas verò
omnes priuatim & submissa voce
celebrandas. Quia tamen populi
deuotio ex pluribus decantatis
missis augeri videtur, & ne hac oc-
casionē populus eo die à proprijs
suis ecclesijs aliò diuertat, si vide-
rit non adeò honorificè & solem-
niter posse ibi pro suis defunctis
sacrificia offerri: Declaramus plu-
res Missas predicto die in vna ec-
clesia decantari posse, dummodo
id successiuè fiat, vt vna scilicet
post aliā, & singulæ integrè à prin-
cipio ad finem, & cantu non præ-
cipiti decantentur. Licebit autem
tot decantare Missas, quot conue-
nienti & debita veneratione decā-

D tarī

tari poterunt. Accipiat autem clerus pro singulis huiusmodi missis solidorum decem eleemosynam, non eo plus. Quod autem ad ipsas absolutiones attinet, is ordo in eis seruetur, qui in dicto decreto fuit constitutus.

Subdiaconi beneficia obtinentes ad distributiones & emolumenta in ecclesijs admittantur.

DECRETVM IX.

Beneficia ecclesiastica obtinentes, qui ad subdiaconatus tantum ordinem sunt promoti, cum non iam ad seculum retrocedere possint, iamque altari deseruiant, ac proinde de altari fit illis viendum: merito approbante Synodo declaramus, illos in hac nostra diœcesi

diocesi ad omnes distributiones in ecclesijs percipiendas, & ad omnia integrè emolumenta, ad quæ cæteri, qui presbyteri sunt, admittuntur, admittendos etiam esse, vno excepto extreme vnctionis sacramento.

Construantur in Ecclesiarum archiuis repositoria, in quibus beneficiorum acta tuto custodiantur.

DECRETVM X.

IPso temporis decursu comper-
tum fuit, atque ipsa nos etiã experientia docet, multorum beneficiorum redditus, illorũ incuria qui ipsa beneficia obtinēt, indies magis amitti: cuius rei illa potissima est causa, quòd segniter admodum ipsa censuum acta, & alia in-

strumenta ad beneficium pertinē
 tia ab eis custodiātur. Quare huic
 malo occurrere volentes, ipsa con
 sentiente Synodo mandamus, Vt
 in omnibus nostræ diœcesis eccle
 sijs in quibus beneficia fuerint in
 stituta, post tres menses ab huius
 Synodi promulgatione Rector
 & clerus intra ipsum ecclesiæ ar
 chiuum repositorium vnum con
 ficiant, cum tot scriniolis, siue cel
 lulis, quot in illa ecclesia beneficia
 fuerint. In quo acta omnia, & in
 strumenta ad beneficium spectan
 tia in posterum recondantur, ita
 vt singulæ cellulæ singulis benefi
 cijs deputētur. Quod ipsorum be
 neficiatorum expensis respectiuè
 fiat. Quæ acta educi inde sine vrgē
 ti ne-

ti necessitate minimè possint, & nisi cautio de illis in eundem locū restituendis intra tempus ab archiui custode præscribendū ipsi prius fuerit data. Quod ipsum repositorium clausum semper erit: cuius clauem seruabit idem archiui custos. Quod autē ad ea beneficia spectat, quę in monasterijs, Cōfraternitatibus, hospitalibus, & alijs pijs locis, quę ecclesię parochiales non sunt, fundata fuerunt, mādamus, eorum beneficiorum acta, & scripturas in repositorium illius parochiæ reponi, intra cuius ambitum monasteria illa, confraternitates, hospitalia, & pia loca fuerint sita.

D 3

In fu

In funerarijs actibus eadē portio clericis parochialium Ecclesiarum detur, quæ clericis Metropolitanæ Ecclesiæ dari solet.

D E C R E T U M X I.

INualuit consuetudo in hac Valentina ciuitate, vt in quibusdā funerarijs actibus, ad quos ecclesia metropolitana cum alijs ecclesijs parochialibus concurrit, maior portio clericis metropolitanæ ecclesiæ, quàm aliarum ecclesiarū parochialium tribuatur. Sed ne aliquibus hæc disparitas sit iniucunda, approbante etiam Synodo statuimus, eādē posthac parochialium Ecclesiarum clericis portionem dari debere, quæ clericis metropolitanæ ecclesiæ datur: cum labor sit omnium æqualis.

In missa

In missa conuentuali prefatio & oratio Dominica cantu, non sub missa voce proferantur.

DECRETVM XII.

EA festa, quæ in ecclesia præcipuè celebrantur, solenniter à nobis peragenda sunt. Quare vt aliqui ea in re abusus tollantur, præcipimus, ne vlla ex causa diebus dominicis & festis in missa conuentuali prefatio & oratio Dominica absque cantu submissè dicantur: neque in matutino officio antiphonæ & responsoria suo cantu priuentur. Qui huic decreto repugnauerit, XXXX. solidis multetur, fabricæ ecclesiæ applicatis. *Celebrans missam ex his missis, quæ ad collectorem spectant, eam in libello papyraceo describat.*

DECRETVM XIII.

D 4

Quo

QUò maioris momenti est, & magis salutiferum missæ sacrificiū, quod pro viuis & defunctis Deo offertur, tantò diligentius curandum est, vt missæ tam ab ipsis iam defunctis, quàm ab his qui vitam adhuc agunt, ecclesijs ad celebrandum relictæ & impositæ verè celebrentur. Qua propter consentiente etiam Synodo, cuicunque presbytero qui missam ex his celebrare missis voluerit, quæ in parochijs ad ecclesiæ collectore spectant, præcipimus, vt illam eodem ipso die propria manu in Quaternione papyraceo, vel libello ad hoc deputato describat: ita enim facilius ac certius poterit visitator ea de re rationem exigere, & omnia ad

nia ad

nia ad veros calculos reuocare. Si aliter egerit, nulla illius missæ, quæ scripta prædicto modo non fuerit, ad celebrantis vtilitatem ratio habeatur.

Quòd qui in parochialibus Ecclesijs mortuos sepeliunt, quos fossores vocamus, reliquis in officio suo exequendo præferantur.

DECRETVM XIII.

IVra omnia ac priuilegia ecclesiarum parochialium, vt potè quæ suorum parochianorum spirituales matres verè habeantur, in omnibus earum ministris obseruari maximè debent, etiam si minister ille vltimum inter illos locum habeat. Cùm igitur hi ministri, qui in ecclesijs parochialibus mor-

Ds **tuos**

tuos ex officio sepeliunt, illis ecclesijs continuo inferuiant, & earum pauperes gratis sepelire, aliaque obsequia illis sine vilo emolumento frequenter præstare soleant: Merito præsentis hoc nostro decreto illos hoc modo iuuandos esse decernimus. Si defunctus aliquis in propria parochiali, seu alia quacunque ecclesia sit sepeliendus, idque comitante confraternitate aliqua ex his, quæ ad huiusmodi funerarios actus peculiare minister habent, propriæ parochialis ecclesiæ sepeliendi minister suum munus exequatur, hoc est, ipsum cadauer deorsum deferat, ad ecclesiam portet, atque etiam si in propria parochiali ecclesia sepeliendum

dum

dum est, sepeliat. Quòd si aliquem ex his actibus confraternitatis ministri efficiant, ministro tamē propriæ parochialis ecclesiæ portio integre persoluatur, ac si suo officio functus omnino fuisset, nulla in contrariū obstante consuetudine.

Visitatores domibus Rectorum aut clericorū excipi hospitio possint.

DECRETVM XV.

In nostra diœcesana Synodo ante hanc ultimò celebrata decreto XXXVIII. statutū fuerat, ne visitatores nostræ diœcesis ipso visitationis tempore ad Rectorum vel clericorum domos hospitij causa diuerterent. Sub excōmunicationis itidem latæ sententiæ pena præcipiebatur, ne parochi

seu

seu clerici perse, vel per alium pecuniam, aut quodcūque aliud munus visitatoribus conferrēt: ac ne ipsi visitatores sponte etiam oblatum reciperent. Quoniam tamen multis in locis nō alia ad illos hospitio excipiendos quā ipsius Rectoris domus reperiri potest: & in ipsa domo, in qua visitator excipitur, de corrigendis personarū ecclesiasticarum moribus sæpe est agēdū, quod inter laicos minimè decet: vt omnem etiam obrē parui momenti, censuræ metum auferamus: hoc nostro decreto potestatem visitatoribus facimus, vt possint posthac Rectorum & clericorū domibus hospitio excipi. Itidē declaramus pæna illa excō-

munica-

municationis latae sententiae illos tantum ligari, qui visitatores suis expensis aluerint: & ipsos visitatores, si huiusmodi alimenta tempore visitationis praeter stipendium eis assignatum, acceperint. Reliqua in praedicto decreto statuta suam virtutem & robur habeant.

De reductione missarum.

DECRETVM XVI.

Quamuis de Missarum reductione, quae ex varijs defunctorum relictis impositae erant, nec celebratae adhuc ob sacerdotum paucitatem fuerant, in nostra dioecesana Synodo anno Domini M. D. LXXVIII. celebrata sancitum fuerit, & toto hoc tempore ut celebrarentur, diligenter curauerimus:

mus: fieri tamē ob eandē causam
 nō potuit, quin multæ adhuc cele-
 brādē relinquātur. Ne igitur pię te-
 statorū volūtates depereant, & vt
 illorū cōsciētix, quibus hoc nego-
 tiū incūbit, cōsulatur: Sacri Tridē-
 tini Concilij decretū secuti, quod
 incipit, Cōtingit sepe: vbi potestas
 Episcopis datur, vt in diœcesana
 Synodo hac de re statuere ea pos-
 sint, quę ad Dei honorē & cultum,
 ecclesięque vtilitatē iudicauerint
 expedire, in hunc modum statui-
 mus: In omnibus tam collegiatis
 quā parochialibus huius diœcesis
 ecclesijs (in quibus declaramus se-
 quentem missarum reductionem
 necessariam esse) Missæ omnes ex
 varijs defunctorum relictis impo-
 sitæ

litæ, quæ hæctenus celebrari minime potuerunt, sed neque nunc possunt, ac proinde necessario celebrandæ supersunt, reducantur, sicut presenti hoc decreto illas reducimus in Anniuersaria perpetua, aut in distributiones quotidianas, quæ ad horas in choro presentibus distribuatur, aut in alia pia opera nostra voluntate & arbitrio exprimenda, vt pro qualitate & necessitate cuiuscunque ecclesiæ illi conuenire, iudicabimus. Ita tamẽ vt qui hæc commoda senserint, intelligant, se adstrictos esse ad orandum, & commemorationem pro illis faciendam, qui legata illa pro animarum suarum salute reliquerunt: & ad ea etiam præstada, quæ

a nobis ad hanc rem illis imponē-
tur. Vt autē perpetua hęc Anniuer-
saria celebrari possint, & distribu-
tiones quotidianæ in choro per-
solui, & alia pia opera perfici, eas
omnes eleemosynas, quę ad præ-
dictas missas celebrandas in eccle-
sijs congestæ sunt, ex nūc ad dictos
effectus applicamus. Ex qua pecu-
niarum summa in tutis ac securis
locis census, nostro tamē assensu
& decreto constituentur.

*Propria parochialis ecclesia generaliter ad
funus procedere potest, alijs non genera-
liter procedentibus.*

D E C R E T V M X V I I .

SI defunctus aliquis extra paro-
chiam suam ecclesiam sepeli-
endus sit, petaturque, vt ad funus
dedu-

deducendum ipsa tantū propria parochialis ecclesia generaliter procedat, præcipimus, ne ex ea parochia in qua, vel intra cuius ambitum defunctus sepelietur, plures clerici ad illum sepeliendum conueniant, quàm ex propria parochiali ecclesia ad eundem effectū conuenerint: ne alicui inuito tot impense absque vlla causa fiant: nō obstante huic decreto quacūque alia huius Archiepiscopatus in cōtrarium constitutione.

De cereis in altaribus, dum missæ celebrantur accendendis.

DECRETVM XVIII.

VT ea, qua decet, veneratione sacrum Missæ sacrificium celebretur, mādamus, vt in beatæ Ma-

E RIÆ VIR-

riæ virginis, & animarum altari-
bus, in quibus frequentius missæ
celebrantur, duo iustæ magnitu-
dinis cerei apponantur: qui donec
missa finiatur, sint accensi. impen-
sæ sumetur ex eleemosynarijs bea-
tæ Mariæ virginis, & animarum pa-
tinis, vbi eleemosynæ abundauc-
rint.

*De his, qui examini & causis Ecclesia-
sticis præficiuntur.*

DECRETVM XIX.

SACRI Tridentini Concilij decre-
to obtemperantes, eorum exa-
mini, qui vacaturis ecclesijs sunt
præficiendi, sequentes S. T. Docto-
res approbante Synodo deputa-
mus, quorum nomina sunt se-
quentia.

D. Ia-

D. Iacobus Ferrusius.

D. Blasius Nauarro.

D. Ioannes Mija Vila.

D. Petrus Monço.

D. Anthonius Galant.

D. Bartholomæus Pasqual.

D. Petrus Ioannes Ascensius.

D. Gaspar Aldana.

Ad causas vero ecclesiasticas & spirituales, quæ ad forum ecclesiasticum pertinent, in partibus à Sede Apostolica vel eius Nuncijs, seu Legatis committendas, sequentes in hac diœcesi Valentina iudices nominantur.

Egidius Roda V. I. D. & Cancel.
Valentinus.

Petrus Catala I. V. D. & Canonicus
Valentinus.

Ioannes Ioachimus Mijauila sa-
cræ Theo.D.& Canonicus Va-
lentinus.

R. Cōmēdator monasterij beatæ
Mariæ Virginis de Mercede
ciuitatis Valentiniæ.

IN nomine Domini nostri
Iesu Christi & sanctissimæ
Trinitatis Patris & filij &
spiritus sancti . Anno à natiuitate
eiusdem domini nostri millesimo
quingentesimo octogesimo quar-
to , die verò Martis vigesima
quinta mēsis Septēbris hora ante
meridiem octaua in maiori aula
Palatij Archiepiscopalis Valētini-
in quā omnes qui præhabitis Sy-
nodi cōgregationibus intererāt,
& in

& interesse debent, ad prælibatā
horam citati & conuocati fuerāt.
Legitimè cōgregatis Illustrissimo
& Reuerendissimo dño D. Ioāne
Ribera Dei & Apostolicæ sedis
gratia Patriarcha Antiocheno &
Archiepiscopo Valéntino, & ad-
modum Reuerendis dño D. Gas-
pare de Castelui præcentore, Frá-
cisco de la Serna Archidiacono
Setabensi, Bernardino Gomezio
Miedes Archidiacono Sagūtino,
Petro Catala Canonico I. V. D.
Francisco Tudela Canonico, &
Ioanne Ioachimo Mija Vila Ca-
nonico in sacra Theologia Do-
ctoribus, & Dignitatibus & Ca-
nonicis insignis Metropolitanæ
Sedis Valentineę, & à Capitulo

E 3

eiusdem

eiusdem sedis deputatis. Et Reuē-
 rendis Sebastiano Larraz I. V. D.
 Sacrista & Canonico ecclesie col-
 legiatae ciuitatis Xatiuae pro eadē
 ecclesia, & Ioanne Barbera in sa-
 cra Theologia magistro Decano,
 & Ludouico Blesa Canonico ec-
 clesiae collegiatae de Gandia pro
 eadē ecclesia. Qui procuratorijs
 mandatis legitime suffulti erant:
 quae mandata apud Synodū exa-
 minata & approbata fuerūt. Nec
 nō Plebanis, Rectoribus, Vicarijs
 alijsque praesentis Valentinae diœ-
 cesis clericis de iure diœcesanae
 Synodo interesse debentibus &
 admissis, prout aliàs specialiter
 fuerunt legitimi ad Synodo assi-
 stendum declarati: inuocato prius
 spiritus

spiritus sancti auxilio, qui vnus
benignus est bonarum actionum
inspirator, & certissimus sacrorū
Conciliarum præses, idē Illustris-
simus & Reuerendissimus domi-
nus Patriarcha & Archiepisco-
pus Valētinus in suo solio residēs
constitutiones & decreta, quæ nu-
mero decem & nouem supra des-
cripta sunt, & aliquot ante diebus
proposita, perpēta ac discussa fue-
rant, in hac omnium postrema cō-
gregatione legi mandauit, lectaq;
alta & intelligibili voce fuerunt.
Cumq̄ue rogasset idem Illustris-
simus ac Reuerendissimus domi-
nus Archiepiscopus vniuersam
Synodum, an placeret dictas con-
stitutiones & decreta stabiliri &

E 4 promul-

promulgari, Synodumque diocæse
 sanam ad laudem & gloriam om-
 nipotētis Dei absolui & finiri: om-
 nes vna voce & cōmuni applau-
 su responderunt, se eas constitu-
 tiones & decreta approbare, &
 amplecti: postulantes vt in lucem
 ederentur, finisque Synodo felici-
 ter imponeretur. Quibus pera-
 ctis, Illustrissimus ac Reuerendis-
 simus dominus Archiepiscopus,
 omnibus, qui Synodo intererant,
 ipsum comitantibus, in templum
 Metropolitanum descendit: vbi
 pontificalibus indutus, ministris
 solenniter ei assistentibus, in sa-
 cello templi maximo, præsentibus
 in eo omnibus, qui ad Synodi ce-
 lebrationem venerant, confedit.

Tunc

Tunc Reuerendus Iacobus Ferrusius sacræ Theo. Doctor, cùm ab ipso Illustrissimo ac Reuerendissimo domino benedictionem accepisset, in templi suggestum ascendit, & huius diœcesanæ Synodi decreta omnia magna cleri & populi multitudine audiente, legit, ac promulgauit. Post hæc decantari cæpit hymnus, Te Deũ Laudamus: & absoluta solenni per templi ambitum processione, res ad Dei omnipotentis laudem in finem perducta fuit.

Quæ omnia me presente Licentiate Feliciano de Figueroa presbytero, eiusdem Illustrissimi ac Reuerendissimi domini Patriarchæ & Archiepiscopi Valentini, & diœcesanæ huius Synodi Secretario, gesta sunt, & ad rei memoriam literis mandata.

*Ioannes Patriarcha Antiochenus &
Archiepiscopus Valentinus.*

CONSULTATIO APVD SACRAM CARDINALIUM

Concilij Tridentini interpretum

cōgregationē super confessa

rijs ab Ordinario iuxta

bullā Cruciatæ

probatis.

Illustriss. ac Reuerēdiss. dñe.

Vm in regnis Hispaniarū
 vtentibus cruciatæ sanctæ
 facultatibus optio detur
 eligēdi confessorem illis beneui-
 sum, dummodo sit is idoneus &
 ab Ordinario approbatus: hęc ver-
 ba nōnulli ita indiffinitè vsurpāt,
 vt sufficere intelligant ad idonei-
 tatem

tatem requisitam, in alijs diœce-
 sibus approbationem ab vno &
 diuerso factam Ordinario: & ita
 in diœcesi Valêtina approbati ab
 alio Ordinario quàm Archiepisco-
 po, têtarunt munus exercere præ-
 dictum impediante id D. Reueren-
 tissimo Archiepiscopo, qui præ-
 tendit etiam iuxta d. cruciatæ ver-
 ba nullum in sua diœcesi confes-
 siones posse audire, nisi à se tan-
 quam loci Ordinario approbatũ,
 licet ab alio quocunque Episcopo
 fuerit antea idoneus iudicatus: &
 vt euitetur omnis scandali occa-
 sio supplicatur humiliter pro eius
 parte, vt Illustrissima ac Reueren-
 tissima D. V. dignetur hoc dubiũ
 in sancta cõgrega. decidẽdũ. quã
 D.

D. Op. Max. ad vota fœlicitet.

Erat in margine huius libelli.

Congregatio Concilij respon-
dit: approbatũ ab alio quàm á Va-
lentino Episcopo, in diœcesi Va-
lentina non censi approbatum
ab Ordinario.

R E V E R E N D I S S I M O

atque Illustrissimo Domino vti

fratri, D. Archiepiscopo

Valentino.

R E uerendissime atque Illustris-
sime domine, Quid senserit
sacra congregatio Cardinalium
Concilij Tridentini interpretum
de amplitudinistuæ quæsito, an
confesserit

Confessarius ab vno Episcopo approbatus, in alterius diœcesi officium suum exercere possit, in margine libelli his literis adiuncti, descriptum amplitudini tuæ mittimus: cui bonam valetudinē, ac perpetuum diuinę gratiæ præsidium exoptamus. Romæ die ultimo Ianuarij. 1582.

Amplitudinis tuæ

*Vti frater Philippus Boncompagnus
Cardinalis sancti Sixti.*

LAVS DEO.

*Valentiæ apud viduam Petri Huete,
in platea Herbaria*

1585.

27
CONFESSIO
probat, in aeterna diabolus
suum tunc exerceat potestatem
magis libelli his in re ad
est, detestatur anphidim
unum: cui potestatem
acceptum divine gratia
dum exoptamus. Roma
anno 1582.

Amplius
Nihil in Philippo
Cardinalis

1582
Nihil in Philippo
Cardinalis

SYNONYMI
Constitutiones ad vno Pontificatus
probatas, in alterius diocesi
faciam tuum exercere possit, in
navigare libelli his in re ad
est, detestipiam anphodini cas
mictinos: eu bonam valentiam
acpetetum divine gratia
dum exoptamus. Romanensis
anno Januarii 1182.

Amplius dicitur
Vestitus P. Abbas B. m. p. m.
Cardinalis J. m. p. m.

1182
1182
1182

